Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

1 / 2015

TEEMAVUOSI "INKERI MEIDÄN JÄLKEEMME" ALKAA

Joulun tunnelmaa inkerikodissa

ISOISÄÄ ETSIMÄSSÄ

Heimosoturi

ja paljon

muuta!

KANSIKUVA
Liissilän Kuninkaalan kylä. Kuva Alina-Sinikka Salonen

Numero 2/2015 ilmestyy viikolla 12. Aineisto toimitukselle 2.3. mennessä.

Numero 3/2015 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukselle 4.5. mennessä.

Tässä numerossa – Inkeriläisten viesti 1 / 2015

Inkeriläisten viesti

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen
p. 040 743 7042
alinasinikka@gmail.com

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut, tuotetilaukset yms.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342

PANKKI
Danske Bank
FI51 8000 1200 3063 64

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135€
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2015
35€ EU-maat
40€ muualle

TILAAMINEN
Maksu tilille ja osoitetiedot kuitille ja Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Alina-Sinikka Salonen
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
p. 050 599 6773 (ark. 9-17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi

PAINOPAIKKA
Picaset Oy
Helsinki

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Bredantie 6 E 22,
02700 Kauniainen
p. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6
SE-43835 Landvetter
p. (03)191 6602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

ISSN 1236-9586

Pääkirjoitus

Mitä jää Inkeristä - ja Inkeriin - meidän jälkeemme?

Alina-Sinikka Salonen

Tänäänkin on harmaan tuhruinen päivä, niin kuin tammikuussa usein on. Muistelen 1980-luvun virastotyötäni. Kun lähdin kotiin klo 16 jälkeen, oli talvisydämen ajan tuolloin aivan pimeää. Jos aurinko oli paistanut päivällä, se oli siihen aikaan jo laskenut. Tammikuun 25. päivänä poikkesin aina vanhempieni kotiin, siellä kun oli tarjolla Paavo-isän nimipäiväkahvit. Aloin panna merkille, että usein juuri tuona päivänä aurinko paistoi, ja se paistoi vielä töistä lähtiessäni. Sen jälkeen olen alkanut pitää Paavalin päivää valon voiton päivänä.

Kun tämä lehti tipahtaa postiluukuistanne, Paavon päivä on juuri ohitettu. Millainen olikaan sää? Toivottavasti aurinko paistoi, ja pakkasta oli sopivasti. "Jos ei pauka Puavaliin eikä kylmä kynttteliin, sit on halla heinäkuus, talvi keskel kessää." Tämä sananlasku on poimittu *Lilja-Emilia Kuivasen* toimittamasta kirjasta Inkerin vuotuisjuhlat. Lilja ei ole enää joukossamme tekemässä kirjoja. Muistamme suurella kunnioituksella häntä ja hänen runsasta työpanostaan Inkeri-asian hyväksi.

Suunnitelmien mukaan tänä vuonna meillä Suomen Inkeriliitossa ja Inkeriläisten viestissä muistellaan ja pohditaan Inkeriä ja inkeriläisiä monesta eri suunnasta. Mielessämme on kysymys: Mitä Inkeristä - ja Inkeriin - jää meidän jälkeemme? Lyhyemmin ilmaistuna vuoden mottona tulee olemaan ***Inkeri meidän jälkeemme.*** Iloitsemme jokaisesta Inkeriläisten viestin numerosta, jonka saamme tehdyksi. Onhan se aina yksi jälkeemme jäävä tietolähde vuonna 2015 eläneistä inkerinsuomalaisista. Toivomme, että lukijamme osallistuvat näihin talkoisiin lähettämällä omia muisteloitaan.

Pyrimme vuoden aikana madaltamaan raja-aitoja ja lisäämään kanssakäymistä naapurimaiden inkerinsuomalaisten kanssa. Viron INKERIn päätoimittaja Taisto Raudalainen esittäytyy tässä numerossa. Seuraavaan odotetaan viestejä myös muista naapureista.

Ruotsista on usein otettu yhteyttä Inkeriläisten viestin pohjalta. On ollut ilo havaita, että lehteämme luetaan ahkerasti. Siellä ilmestyvän inkeriläisten lehden nimi on *Ingria, Tidskrift för ingermanländsk kultur* (Inkeri, inkerinmaalaisen kulttuurin lehti). Sen ensimmäinen numero ilmestyi joulukuussa 1984.

ONNEA 30 VUOTTA TÄYTTÄNEELLE INGRIALLE! GRATTIS, INGRIA, 30 ÅR!

Niin naapurimaissa kuin meillä Suomessakin on järjestöissä upean elämäntyön tehneitä uurastajia jättäytymässä taka-alalle. Kahden – kolmen vuosikymmenen uurastuksen jälkeen luopumisen ymmärtää varsin hyvin tällainenkin toimija, jolla on takanaan vasta kaksi aktiivista vuotta. Luopumista on pienessä määrin meilläkin. Tarvitsemme Inkeri-iltapäiviin (vaikka vuorottelevia) *kahvinkeittäjiä.* Tehtävä ei ole vaikea, joten tulkaa joukkoomme! Yleisön kiitollisuus palkitsee vaivanne. Ottakaa yhteyttä allekirjoittaneeseen (yhteystiedot ovat lehden 2. sivulla).

Tulevaisuuden toivoa antaa, että olemme liiton toimijoihin saa-

neet kaksi uutta henkilöä, jotka edustavat nuorta sukupolvea. Tervetuloa liiton hallitukseen, *Anni Reuter* (pastori Juhani Jääskeläisen pojantytär) ja *Anna Räikkönen!*

Tätä pääkirjoitusta tehdessäni huomasin, että mielessäni alkoi soida tuttu laulu. Koska se kokoaa kirjoitukseni monet säikeet, jätän sen soimaan myös teidän mieliinne. Hyvää vuotta 2015!

Jokainen ihminen on laulun arvoinen.

Jokainen elämä on tärkeä.

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n kevätkokous pidetään lauantaina, maaliskuun 28. päivänä 2015 klo 14.00 Karjalatalolla Inkeri kodissa Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kokouksessa käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat. Äänivaltuutettuja ovat jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat suorittaneet v. 2015 jäsenmaksunsa eräpäivään mennessä.

Hallitus

HEIMOVETERAANI ALEKSANTERI DUBBELMAN

Haastattelu 21.11.2014

Reijo Rautajoki

Menen tapaamaan Aleksanteri Dubbelmania, joka on juuri täyttänyt 90 vuotta. En tiennyt merkkipäivän olevan niin lähellä, kun saavun häntä haastattelemaan Oulunkylään Mäkitorpantielle. Minulla ei ole edes kukkia mukanani. Onnittelukortti keskellä pöytää paljastaa merkkipäivän läheisyyden. Sisällä touhuaa kaksi kodinhoitajaa, jotka ovat järjestäneet paikkoja ja laittavat puuron mikroon. Makkaraleipä odottaa pöydällä syöjäänsä. Asunto on mukava, keittiö-olohuone, makuuhuone ja parveke. Talossa on hissi. Kahdeksan vuotta Aleksanterilta on vierähtänyt tässä asunnossa. Sitä ennen hän asui neljätoista vuotta lähistöllä toisessa osoitteessa. Hän muutti Suomeen vaimonsa kanssa vuonna 1992. He asuivat ensin vuoden verran vanhainkodissa. Sen elämätyyli ei miellyttänyt Aleksanteria ja niinpä he muuttivat Oulunkylään. Vaimo menehtyi, ja viime vuodet Aleksanteri on asunut yksin.

Aleksanteri on kotoisin Spankkovan Seppälästä. Kylässä oli kaksitoista taloa, joista kahdeksassa asui Dubbelmaneja. Hänellä on paljon kerrottavaa. *"Kävin neljä vuotta Spankkovan kansakoulua ja sen jälkeen koulunkäynti jatkui kolme vuotta Kolppanan uudessa koulussa. Vanha koulu oli tuhoutunut tulipalossa. Opetus vaihtui venäjäksi, kun suomen käyttö kiellettiin"*. Rippikoulua Inkerissä ei voinut käydä, sillä kirkot oli otettu muuhun käyttöön, ja uskonnollinen toiminta oli muutenkin kielletty. Sattuman kautta Aleksanteri päätyi radiosähköttäjän koulutukseen muutaman kuukauden ajaksi. Sitten hän ryhtyi opiskelemaan puusepäksi. Opinnot keskeytyivät, kun sota syttyi.

Saksa värväsi vapaaehtoisia

Aleksanteri oli 17-vuotias, kun sota ja saksalaiset vyöryivät Inkeriin. Kylän asukkaat eivät lähteneet pakosalle itään, kuten oli määrätty, vaan piiloutuivat metsään. Valtaajien saavuttua ihmiset palasivat takaisin kylään. Pian saksalaiset kutsuivat nuoret miehet koolle Sääskelään, jossa kysyttiin, ketkä haluavat tulla Saksan armeijaan. Yleinen arvio tuolloin oli, että Saksa löisi Neuvostoliiton ja voittajan puolelle kannatti mennä. Tuosta alkoi Aleksanterin lähes kaksi vuotta kestänyt palvelusaika Saksan armeijassa. Se sisälsi muutaman viikon pikakoulutuksen saksan kielellä Volossovassa. Inkeriläisistä pojista kootun joukon vahvuus nousi lähes 800:aan, ja sen nimeksi tuli Ost-Bataillon 664. Koulutusvaiheen jälkeen lähdettiin tosi toimiin vartioimaan rautateitä ja varastoja itärintaman tuntumaan Pihkovan ja Novgorodin välillä. Partisaanit vaanivat metsissä ja niiden kanssa käytiin jatkuvasti kahakoita. Aleksanteri muistaa nuo ajat yllättävän tarkasti.

Inkeriläinen siviiliväestö alkoi siirtyä Suomeen keväällä 1943. Myös Aleksanterin joukko-osasto valmistautui lähtemään Suomeen. Ensin heidät koottiin Battetskajan asemalle, ja sitten vietiin härkävaunuissa Tallinnaan. Saksalaiset aseet ja vyöt luovutettiin pois ja lopulta noustiin Aranda-nimiseen laivaan joulukuussa 1943.

Rintamalle Suomen puolesta

Hangossa odotti parin viikon karanteeni. Sen aikana jokaiselta kysyttiin, haluaako astua vapaaehtoisesti Suomen armeijaan. Aleksanteri halusi. Hän sai Suomen armeijan univormun, kuten 600 muutakin. Siitä alkoi sotareissu Kannakselle. Sotilasvala annettiin Raudussa 25.4.1944. Pataljoonasta muodostettiin kuuluisa ErP 6. Pastori Juhani Jääskeläinen järjesti rippikoulun pataljoonan sotilaille, koska Inkerissä ei rippikoulua voinut käydä moneen vuoteen. Seurasi koulutusvaihe rintaman tuntumassa. *"Kivinimessä meitä taas koulutettiin alusta alkaen. Se oli ihan turhaa touhua, kun valmiita sotilaita koulutettiin uudestaan. Mutta Suomen kansalaisuus meille luvattiin, kun armeijaan menimme"*, Aleksanteri puhisee hillitysti.

Sotasankariksi mainittu Aleksei Dubbelman, 90 v, pari viikkoa ennen kuolemaansa. Mukana artikkelin kirjoittaja Reijo Rautajoki. Kuva: Aleksei Dubbelman

Kun vihollisen suurhyökkäys alkoi kesäkuun 9. päivänä, Aleksanteri oli komppanian päällikön lähettinä. *”Tykkitulta jyskytti loputtomasti. Tuli käsky perääntyä. Porukka hajosi kuka minnekin. Minä menin kilometritolkulla soita pitkin taaksepäin. Luutnantti haavoittui ja kannoin häntä kaksi kilometriä”*, Aleksanteri muistelee hiljaisella äänellä. Lopulta joukko saatiin taas kasaan ja vihollinen pysähtymään. Aleksanteri sairastui punatautiin ja joutui sotasairaalaan. Aseet vaikenivat lopulta. Aleksanteri pääsi pois sairaalasta. Lokakuussa hänet kotiutettiin muun pataljoonan tavoin. Hänen äitinsä oli muuttanut Nastolaan, joten sinne Aleksanteri suuntasi kotimatkansa siviiliin.

Käsiraudoissa itään Siperian rajalle

Eräänä päivänä ovelle koputettiin, ja poliisi totesi, että nyt pitää lähteä mukaan. *”Käsiraudat lyötiin ranteisiin. Nastolan nimismies sanoi, että Neuvostoliitto vaatii kaikki inkeriläiset takaisin. Minut pantiin junan vankikoppiin”*. Aleksanteri oli tuolloin 20-vuotias. Samalla tavoin varoittamatta ylätettiin toistasataa inkeriläispoikaa ympäri Suomea. Myöhemmin vietiin vielä lisää. Osa pataljoonan pojista pakeni Ruotsiin. Viimeinen sotaan osallistunut inkeriläinen vangittiin Suomessa ja luovutettiin Neuvostoliittoon vuonna 1955.

Aleksanteri, Suomen puolustaja, sai kymmenen vuotta pakkotyöleiriä Uralilla, Siperian rajoilla. Syyte oli maanpetos. Viisi vuotta hän kaatoi metsää. Ruokaa oli vähän ja se oli lähes kelvotonta. Aleksanteri painoi enää alle 40 kiloa, kun hän sairastui. Lääkäri määräsi hänelle parempaa ruokaa ja auttoi saamaan kevyempää työtä. Hän pääsi lastaamaan tukkeja ja kuntoutui vähitellen. Sotavankeus päättyi ja Aleksanteri muutti Viroon. Hän sai puusepän töitä. Hän tapasi virolaisen tytön, jonka kanssa meni naimisiin. He saivat kaksi poikaa. Aleksanterin äiti, sisar ja veli asuivat Suomessa, jonne Aleksanteri päätti muuttaa vaimonsa kanssa. Lapset perheineen jäivät Viroon.

Arvokasta työtä heimoveteraanien hyväksi

”Vannoimme sotilasvalan ja lupasimme taistella Suomen puolesta. Meille luvattiin Suomen kansalaisuus. Kukaan ei varoittanut meitä palautuksesta Neuvostoliittoon. Suomi luovutti meidät vankeuteen, jossa moni menehtyi”, toteaa Aleksanteri. Havaitsenko hänen puheessaan katkeruutta? Korkeintaan hiukan. Suomeen tultuaan Aleksanteri lähti mukaan sotaveteraanien toimintaan. Hän toimi pitkään vuonna 1996 perustetun Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:n puheenjohtajana. Tuossa tehtävässä hän kiersi ahkerasti sotaveteraanien asioilla hyvän ystävänsä ja yhdistyksen toiminnanjohtajan Viktor Hyyrösen kanssa. Pahimpia epäkohtia saatiinkin korjattua. Vuonna 2006 Aleksanteri kutsuttiin yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi.

Toisen tunnustuksen erittäin merkittävästä työstään sotaveteraanien hyväksi Aleksanteri sai vuonna 2012, kun hänelle annettiin sotaveteraanien kultainen ansioristi. Molemmat taulut ovat nyt kunniapaikalla hänen olohuoneensa seinällä. Kun hyvästelemme, Aleksanteri hymyilee lämpimästi ja toivoo minulle sydämensä täydeltä kaikkea hyvää. Nyt vihdoin ovat vuorossa puuro ja makkaraleipä.

***Jälkikirjoitus.** Kolme viikkoa haastattelun jälkeen sain suruviestin, että Aleksanteri oli menehtynyt kotonaan Oulunkylässä. Kuolema muistuttaa meitä elämään tässä ja nyt. Niin teki Aleksanteri, heimoveteraani.*

LILJA KUIVANEN IN MEMORIAM

Anne Tuohimäki

Uuden vuoden alkaessa saimme suruviestin, että FM Lilja-Emilia Kuivanen on 23.12.2014 poistunut keskuudestamme.

Lilja syntyi vuonna 1933 Hietamäellä Inkerissä ja oli tyttönimeltään Rikkinen. Perhe asui välillä Virossa ja Suomessa. Se joutui pakkosiirretyksi Kaliniin ja hakeutui jälleen Viroon, mutta joutui sieltä muuttamaan Itä-Karjalaan.

Lilja valmistui 1950 sairaanhoitajaksi Viljandin sairaanhoitaja opistosta. Hän olisi halunnut jatkaa lääketieteen opintoja, mutta suomalaisena ei tullut hyväksytyksi opiskelemaan Leningradin yliopistoon. Sen sijaan hän pääsi Petroskoin yliopistoon suomalais-ugrilaiselle osastolle ja valmistui sieltä filosofian maisteriksi.

Muutettuaan Leningradiin Lilja sai työpaikan Venäjän vanhimmassa yleisessä kirjastossa ulkomaisen kirjallisuuden hankintaosastolta, jossa työskenteli aina vuoteen 1988 asti, jolloin pääsi sieltä eläkkeelle.

Suomeen Lilja muutti 1990 ja työskenteli Helsingin yliopiston slaavilaisessa kirjastossa vuoteen 1998 asti.

Lilja Kuivanen on kirjoittanut useita artikkeleita Inkeriläisten viestiin ja hän toimi lehden toimitussihteerinä 2001. Hän on julkaissut kirjan Inkerin vuotuisjuhlat ja ajantieto ja kääntänyt venäjästä suomeksi Leonid Gildin teokseen perustuvan kirjan Inkerinsuomalaisten kohtalo.

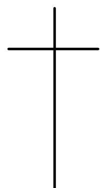
Lilja Kuivanen toimi Suomen Inkeri-liiton hallituksen jäsenenä sekä Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvoston jäsenenä vv. 2004 – 2012. Säätiön ansiomerkki myönnettiin hänelle 2006.

Lilja oli monista taidoistaan huolimatta itseään korostamaton, hiljaisen vaatimaton ja aina valmis auttamaan mahdollisuuksiensa mukaan.

Hän nautti päästessään viimein asumaan Suomeen, jonne sydämessään tunsi kuuluvansa. Liljan omat sanat tunteestaan Suomeen päästyään olivat seuraavanlaiset: ”Kävelin työhöni Helsingin katuja ja rantoja pitkin, enkä pitkään uskonut onko tämä kaikki totta.”

Lilja Kuivanen siunattiin 17.1.2015 Malmin kappelissa Helsingissä.

Inkeriläisten sivistyssäätiö, Suomen Inkeri-liitto ry ja Inkeriläisten viesti ovat saaneet suruviestin Lilja Kuivasen pois menosta. Esitämme lämpimän osanottomme omaisille.

KUIVANEN os. Rikkinen Lilja-Emilia

s. 5.10.1933 Inkeri, Hietamäen srk, Somerokangas (nykyinen Volodarskaya)

k. 23.12.2014 Helsinki, Malmin srk, Puistolan palvelutalo

Siunaus suoritettu 17.1.2015 Malmin kappelissa Helsingissä.

JOULULAULUJA JA JOULUN TUNNELMAA INKERIKODISSA

Alina-Sinikka Salonen

Joulupukkia oli pakko halata.

Joulutilaisuus 14.12. muotoutui hyvin koskettavaksi tilaisuudeksi. ***Anna Räikkösen*** laulun ja puheenvuoron jälkeen yleisö intoutui esittämään omia pieniä ohjelmia ja puheenvuoroja. Ohessa julkaistava *Olenko olemassa* -runo ei jättänyt ketään kylmäksi. Taisi melkein kaikilla olla samansuuntaisia omakohtaisiakin tuntemuksia.

Sattui niin hyvin, että juuri kun lauloimme yhdessä ”Joulupukki, joulupukki, valkoparta, vanha ukki... käypä tänne, emme pelkää”, pukki astui sisään. Jotkut pääsivät jopa halaamaan tuota valkopartaa. Kiitos, pukki, jokaisen puolesta. Saimme kauniit kirjalahjat.

Yhdessä kuvassa on Irene Kerner, yhdessä Anja Helander. Kiitämme teitä vapaaehtoisesta kahvitteluavusta. Kutsumme muitakin apuun tähän tuiki tärkeään tehtävään! Soita vaikkapa Alina-Sinikalle, 040 7437 042.

HYVÄÄ VUOTTA 2015!

Olenko olemassa

Onko tietoa siitä
olenko olemassa?
Ei leimaa papereissa
että olen olemassa.
Olenko syntynyt vahingossa
maassa, jota ei ole enää olemassa,
syntynyt perunakuopassa,
kapaloitu lumihangessa
ei toivoa eloonjäämisestä?
Olenko syntynyt salaa
valojen taivaalla roiskuen
kahden väkevän vihollisen
keskenään taistellen?
Onko olemassa pientä lasta
syntynyt Inkerinmaassa?
Vai oliko se vain pieni harmaa hiiri
jota kukaan ei toivonut,
kuten sanoi lähipiiri,
ja rukoili Jumalaa:
”Ota pois perunakuopasta
pois lumihangesta
pois nälästä ja hädästä!”
Jumala pelasti pienen hiiren.
Taivaan enkelit antoivat toivon siivet
vaeltamaan monessa maassa
kotimaata etsimässä,
omasta kodista uneksimassa.
Oletko, harmaa hiiri,
kysyi ärhäkkä virkamiespiiri,
syntynyt maassa
jota ei ole olemassa?
Ei leimaa papereissa
että olet olemassa,
puhut vierasta kieltä
ja olet varmasti vihollismieltä.
Ja päätti virkamiespiiri:
sinä pieni harmaa hiiri
ja koko sukulaispiiri,
saatte leiman, että
kuulutte vihollispiiriin.

Kiitos yhteistyöstä Helsingin seudun Inkeri-seura. Vasemmalta Ella Kukova ja Irene Kerner.

Anna Räikkönen esittelee pukuaan.

Joulupukki-laulun aikana pukki saapui yllättäen.

Anja Helander (oikealla) kuuntelee kiinnostuneena Anna Räikkösen tarinaa.

Vasemmalta Lilli Prinzthal, Niina Saan, Aune Uusme ja Aino Jatsko.

Pakeni vuosia pieni hiiri
isä – äiti ja koko sukulaispiiri
seuranaan pelko, nälkä ja virkavalta.
Ei saanut puhua äidinkieltä,
piti olla kaikesta samaa mieltä.
Ei saanut asua isoissa taloissa,
eikä kaupungin valoissa.
Pieni harmaa hiiri ja sukulaispiiri
vaelsivat etsimässä omaa piiriä
kunnes löysivät kodin
sukulaiskansan piiristä.
Kävi koulua pieni hiiri,
aina sai kuulla
kuuluvansa toiseen piiriin.
En halua olla harmaa hiiri.
Haluan kuulua ystäväpiiriin.
Haluan olla olemassa
tässä esi-isien maassa.
Olen aina ollut esi-isien mieltä
ja osannut äidinkieltä.
Vai olenko esi-isien maassakin
vieras harmaa hiiri
joka ei kuulu mihinkään piiriin?
Olenko oikeassa
että olen olemassa?
Nyt leimat on papereissa
että olen olemassa.
Olen vieläkin esi-isien mieltä
ja nyt minulla on kaksi äidinkieltä.
Mutta: olenko olemassa?

Lilli Prinzthal os. Savolainen, s.02.03.1942

Lähtöisin Inkerin Strennasta, isä Ryömästä (Savolainen) ja äiti Raikkusista (Virolainen). Muuttanut Suomeen 1990 Tallinnasta

ISOISÄÄ ETSIMÄSSÄ

Ira Vihreälehto

Syksyllä 1944 Suomessa käydään jatkosotaa ja koko kansa osallistuu sotaponnistuksiin. Isoäitini Lempi Kautiainen työskentelee keittäjänä Otavan koulutilalla, päämajakaupunki Mikkelin kupeessa. Otavan koulutilalla on ajan hengen mukaisesti työvoimana sotavankeja ja juuri keväällä on saapunut viimeisin joukko, 15 heimosotavankia. Romanssi syttyy viimeistään syyskuussa 1943 Lempin ja heimovangin välille, vaikka sellainen on toki kiellettyä ja se täytyy salata.

Lempi synnyttää juhannuspäivänä 1944 esikoisensa, isäni. Lempi avioituu parisen vuotta myöhemmin kotikylän sodasta palanneen miehen kanssa ja he saavat yhteisiä lapsia. Isälleni paljastuu vasta äitinsä kuoleman jälkeen, ettei hän olekaan tämän Einon poika, vaan isä on ollut "venäläinen sotavanki sieltä Otavasta".

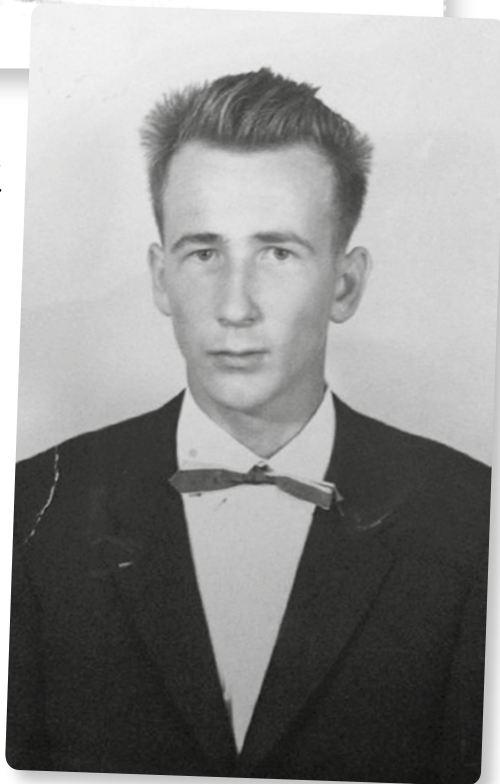
Isäni on nyt 70-vuotias ja hänen isänsä henkilöllisyys ja kohtalo sodan jälkeen mietityttävät. Yritänkin nyt selvittää isoisäni henkilöllisyyden.
Olen teettänyt isälläni DNA-testit ja löytänyt paljon meille aiemmin tuntemattomia, samat testit tehneitä sukulaisia Karjalasta. Oletan siis, että isänisä on mahdollisesti ollut kotoisin Karjalasta, ehkä Petroskoin, Suojärven suunnalta, sillä siellä isälläni tuntuu olevan 3–5. serkkuja. Toisaalta sukua tuntuu olevan myös Pietarin suunnalla, joten isänisä on voinut olla yhtä lailla inkeriläinen.

Etsin erityisesti viittä miestä, jotka olivat Otavan koulutilalla vuosina 1943–1944. Jos tiedät heistä tai heidän sukulaisistaan jotain, ota ihmeessä yhteyttä, kuulisin mielelläni, mitä he ovat noista ajoista läheisille puhuneet tai mitä heille sodan jälkeen tapahtui. Joku heistä todennäköisesti on isoisäni.
Karjalainen Juho Ville Anashkin Petroskoista, syntynyt 1924, ammatiltaan sukeltaja, liittyi heimopataljoonaan toukokuussa 1944. Ei ole palautunut Neuvostoliittoon.
Inkeriläinen Simo Juhonpoika Järnä Suuri Russovasta syntynyt 1920. Simon kaksi siskoa, äiti (Katri/ina os Peunonen) ja siskontytär (Helmi Järnä synt 1942) olivat Suomessa sota-aikana. Palautettiin Neuvostoliittoon 11/1944.

Inkeriläinen Matti Yrjönpoika Kiuru, syntynyt 1906 Toksovan Purnussa, perhe muutti 1912 Himakkalaan, perhettä lähetettiin Jakutian työleirille 1942, sodan jälkeen siskoja eleli HImakkalassa. Matti palautettiin Neuvostoliittoon 1944.
Inkeriläinen Antti Paavonpoika Savolainen, syntynyt 1921 Pietarin lähellä Salusissa, äiti Mari Savolainen oli Suomessa sota-aikana, ainakin Antti palautui Neuvostoliittoon.
Karjalainen Heikki Paavonpoika Prokofjev, vanhemmat kuolleet, syntyi 1921 jossain Rukajärven lähellä (Suojärvi?). Lähiomaiseksi vankikorttiin oli merkitty veli Yrjö Paavonpoika Prokofjev.

Lisäksi leirillä oli miehiä, jotka eivät erinäisistä syistä ole isoisäkandidaatteja tällä hetkellä, mutta olen yhtä lailla kiinnostunet heidän sodan jälkeisistä kohtaloistaan.
Karjalainen Jefim Anashkin (synt. 1900 Karhumäki), inkeriläinen Stepan Ivanovits Aleksandrov (1909 Leningrad), tverinkarjalainen Ivan Ivanovits Gurjanov (1914 Kalin),

karjalainen Feodor Hattunen (27.9.1985, asui Sortavalassa), vepsäläinen Ivan Ivanovits Kotov (1899 Leningrad), venäläinen Ivan Matvejev (1917 Leningrad), karjalainen Nikolai Meljoskin (1904 Kontupohja).

Yhteydenotot
ira.vihrealehto@luukku.com
tai puhelimitse 050-3381743

Lempiltä jäi kaksi valokuvaa, joissa olevia henkilöitä tai heidän sukulaisiaan haluaisin jututtaa. Kolmea miestä esittävässä kuvassa vasemmalla istuu Ivan Varshutin Petroskoista. Hän ei ole isoisäni, mutta haluaisin tietää ketä muut kuvassa esiintyvät miehet ovat. Kuva otettu ilmeisesti syyskuussa 1943 Otavan koulutilalla.

Hevosmiehen kuva puolestaan aiheutti isäni lapsuudenkodissa jotakin konflikteja mummoni ja hänen miehensä välille. Epäilemme, että kuvan mies on hän, jota etsimme. Tähän viittaisi sekin, että hänellä näyttäisi olevan samankaltainen profiili veljeni kanssa.

Kolmas kuva on isäni rippikuva.

Etsitään inkeriläisiä sukulaisia Eestistä

Olen tullut paluumuuttajana Petroskoista 1995 Suomeen. Olen äitini puolesta Inkerin suomalaista sukua (Hannel) Hatsinasta. Inkeriläisiä sukulaisia on Eestissä ainakin ollut 1970 luvulla, Vasteliinan alue, Loosin kylä.

Irja Heikkilä Espoosta

Vastaukset Suomen Inkeri-liiton puheenjohtajalle, tiedot 2. sivulla. Asiasta tiedotetaan myös Viron Inkeri-lehdessä.

Täydennystä Suomessa julkaistujen Inkeri-aiheisten kirjojen luetteloon

Jokinen Erkki. Idänkohtaus. Erkki Jokinen ja Suomen lähetysseura. Gummerus Kirjapaino Oy, Pieksämäki 2005.

Erkki Jokinen on suomalainen kirjailija ja pastori, jonka teos Idänkohtaus voitti Vuoden kristillinen kirja -palkinnon vuonna 2005. Kirja kertoo niistä viidestä vuodesta 1996 – 2000, jotka Jokinen työskenteli perheineen Kelton kylässä Inkerin kirkon koulutuskeskuksessa kouluttajana. Suomeen palattuaan hän on työskennellyt Helsingin seurakuntayhtymässä venäjänkielisen työn pastorina. Kirjan tavoitteena on ollut rakentaa siltaa suomalaisten ja venäjänkielisten maahanmuuttajien välille.

Kauppala Pekka. Paluu vankileirien teille. Suomesta Neuvostoliittoon luovutettujen kohtalo 1940 – 1955. Gummerus Kustannus Oy. Juva 2011.

Paavilainen Sinikka. Kyynelvaunut. Romaani inkerinsuomalaisten suuresta pakoretkestä. Tositapahtumiin perustuva väkevä kertomus inkerinsuomalaisten synkistä kokemuksista vuosina 1929 – 1953.

Kirjaa voi tilata osoitteesta www.intokustannus.fi, puh.040 179 5297. Mainitse tilatessasi "Inkeri-liitto", jolloin saat kirjan postikuluineen hintaan 25 € (ovh 32 €)

Sisällöltään lähes samanlaista aikaisempaa omakustannetta Kyynelvaunut –Inkerinsuomalaisten kohtaloita Neuvostoliitossa (2013) voi tilata tekijältä (p. 050 595 8448 tai sinikka.paavilainen@kolumbus.fi) hintaan 15 €, joka sisältää postikulut Suomessa.

Kutsu kirjan julkistamistilaisuuteen 18.2. klo 16.00

Mooses Putro. Mestari auran kurjesta –kirja julkistetaan 18.2.2015 klo 16 Karjalatalon Inkerikodissa, osoite Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.

Mooses Putro (30.10.1848–24.11.1919) oli yksi Inkerin kulttuurin valovoimaisimpia vaikuttajia. Hän oli ihminen, joille mikään inhimillinen ei tuntunut olevan vierasta. Putro sävelsi ja soitti, kirjoitti runoja ja toimitti lehteä. Hänen aloitteestaan syntyi myös inkeriläisiä yhdistävä laulujuhlaperinne.

Mooses Putro valmistui vuonna 1863 perustetun Kolppanan seminaarin ensimmäiseltä vuosikurssilta opettajaksi, kanttoriksi ja urkuriksi. Samalla hän liittyi tuolloin vielä varsin vähälukuiseen inkeriläiseen sivistyneistöön, jonka ylevänä tavoitteena oli kansan sivistystason nostaminen ja kansallistunteen herättäminen. Putron panos Inkerin kulttuurille on ylittämätön.

Mooses Putro. Mestari auran kurjesta – kirja kertoo Putron elämästä ja tuotannosta sellaisena kuin se peilautuu aikalaisten kirjoituksista ja kerrotuista tarinoista.

Mooses Putro oli valistunutta inkeriläistä talonpoikaissukua. Perheen viidestä pojasta kolme koulutettiin pitkälle. Kaksi jäi pitämään kotitaloa. Kirjassa kerrotaan myös veljesten elämästä ja siitä, miten raja erottaa ja määrittelee ihmisten kohtaloita.

Kirjan tekijä valtiot. tohtori Helena Miettinen toimii Inkerin kulttuuriseuran ja Mooses Putron muistosäätiön puheenjohtajana. Mooses Putron muistosäätiö ylläpitää Putron entistä kesähuvilaa Taipalsaarella, josta on muodostettu säveltäjän nimeä kantava kotimuseo.

Kirjoja saa ostaa julkistamistilaisuudessa ja myöhemmin Inkerin kulttuuriseurasta email: koivujatahti@inkeri.com ja puhelimitse (0)9 273 3225. Kirjan avajaistarjoushinta on 30 euroa.

INKERI-AIHEISTA KIRJALLISUUTTA JA MUITA TUOTTEITA

Päivitys 11.01.2015

Suomen Inkeri-liitto ry www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com, 045 261 2342, 040 7437 042

Ahola-Valo Aleksanteri. Koulupojan päiväkirjat. Osat 1 – 4. ELPO ry. Jyväskylä 1988.

Ahonen Voitto. Jälleenrakennuksen politiikka ja talous. Kaupunkien toipuminen isosta vihasta noin vuoteen 1740. Suomen Historiallinen Seura. Historiallisia tutkimuksia 146. Vammala 1988.

Alho Olli. Orjat ja isännät. Tutkimus inkeriläisistä maaorjarunoista. SKS. Helsinki 1979.

Angere Johannes. Sotaa ja rauhaa rautaesiripun molemmin puolin. Nide. Hämeenlinna1957.

Angere Johannes. Kullankylä – vallankumouksen ajan tapahtumia Inkerinmaalla. Otava 1969.

Angere Johannes. Me Kullan miehet – toisen maailmansodan aikaa Inkerinmaalla. Otava 1970.

Arkkila Reijo. Evankeliumiyhdistys Boråsissa, 50-vuotisjuhlakirja. Evangeliföreningen i Borås. Gummerus Oy. 2006.

Asplund Anneli (toim.). Kansanlauluja Inkerin maalta. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 577. Pieksämäki 1992.

Dahlgren Sam. Vainottu kirkko. Luterilaiset kirkot Itä-Euroopan maissa. Toimittanut ja täydentänyt Jaakko Launikari. SLEY. Pieksämäki 1990.

Elomaa Jarmo. Inkerin bibliografia. Luettelo vatjalaisia, inkeroisia ja Inkerin suomalaisia käsittelevästä kirjallisuudesta. Castreniumin toimitteita 22. Helsinki 1981.

Engman Max. Pietarinsuomalaiset. *WSOY.* Helsinki 2004.

Eskola Olavi. Siperian kierros - inkeriläisen Juho Punkan elämä. Ristin voitto. Vantaa 1990.

Flink Toivo ja Mäkilä Eeva. Inkerin lasten oppikirja. Päijät-Hämeen kirjapaino. 1995.

Flink Toivo. Kotiin karkotettavaksi. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki 2010.

Flink Toivo. Maaorjuuden ja vallankumouksen puristuksessa. Inkerin ja Pietarin suomalaisten sivistys-, kulttuuri- ja itsetuntopyrkimyksiä vuosina 1861 – 1917. Turku 2000.

Flink Toivo. Pois Inkeristä, ohi Inkerin. Yliopistopaino. Helsinki 1995.

Flink Toivo. Pois nöyrän panta. Inkerin Liitto 1922 -1944. Siirtolaisinstituutti. Turku 2012.

Flink Toivo. Uuden runon Venäjä. Karjala-kustantamo. Petroskoi 1989.

Folkesten Toivo, Halttunen Aleksanteri, Jääskeläinen Toivo (toim.). 50-vuotismuisto kirkon kohtaloista Inkerissä. 50-årsminne av Kyrkans öde i Ingermanland. ISK. Västerås 1987.

Haavio Elsa. Inkerin virsi. Vertaileva runontutkimus. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki 1943.

Haltsonen Sulo. Entistä Inkeriä. Inkerin suomalaisasutuksen vaiheita ja kulttuurihistorian piirteitä. SKS Tietolipas 36. Helsinki 1965.

Haltsonen Sulo. Inkerin suomalaisen kirkon vakiintumisen aikakausi (1800 – 1917). Jyväskylä 1969.

Haltsonen Sulo. Runoretki Inkeriin v. 1853 Lisätietoja D.E.D. Europeuksen runonkeruun historiaan. Suomi 107:4. SKS. Helsinki 1957.

Haltsonen Sulo. Vanha Tuutari. Tuntemattoman tekijän käsikirjoitus 19. vuosisadan alusta. SKS. Suomi 112:4. Helsinki 1967.

Hanski Eino. Elävät varjot. Koko kansan kirjakerho (ei tarkempaa tietoa). 1986.

Hanski Eino. Heimopataljoona. Finn Kirja, Tukholma – Juva 1982.

Harvilahti Lauri. Kertovan runon keinot. Inkeriläisen lauluepiikan tuottaminen. SKS 1990.

Hassinen Leino. Idän uusi aamu. Inkerin kirkon nousun vuodet. Karisto. Hämeenlinna 1997.

Himiläinen Oskar. Vieras isänmaa. Inkeriläisen kohtalontie. Gummerus Jyväskylä 1981.

Husa Risto. Alikersantti Antti Rokka. MC-Pilot. 2000.

Huuhtanen Tuomo. Vallankumouksen vaiheita. Muistelmia Inkerinmaan hengellisestä herätyksestä. Ristin Voitto. Tikkurila 1976.

Häkkinen Juho (toim. Terttu Pihlajamaa). Siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan. Omakustanne. Tukholma 1999.

Hämäläinen Antti. Kadonnutta Inkeriä. Kuvateos. Inkerin Liitto. WSOY. Porvoo 1944.

Iivarinen Salli Savorina. Vuosisadan tarinoita Inkeristä. Omakustanne. Tallinna 2008.

Iivarinen-Savorina Salli Mari. Kaukana kotini Inkeri. Kesuura Oy. Helsinki 1994.

Immonen Kari. Ryssästä saa puhua… Neuvostoliitto suomalaisessa julkisuudessa ja kirjat julkisuuden muotona 1918-39. Otava, Keuruu 1987.

Inkerin suomalaisten historia. Julkaisija Inkeriläisten Sivistyssäätiö. Jyväskylä 1969.

Inkerin teillä. Kalevalaseuran vuosikirja 69-70. SKS 1990.

Inkinen Antti. Suomalainen koululaitos Pietarissa. Kasvatushistoriallisen seuran dokumentit 130.1938.

Inkinen Antti. Suomalainen virkamies Pietarissa. Historiallinen aikakauskirja 2/1962.

Jalava Aulikki. Kansallisuus kadoksissa. Neuvosto-Karjalan suomenkielisen epiikan kehitys. SKS 1990.

Jokinen Erkki. Idänkohtaus. 44 etydikuvaa Venäjän kohtaamisesta. Erkki Jokinen ja Suomen Lähetysseura. Gummerus Kirjapaino Oy. Pieksämäki 2005.

Juntunen Alpo. Suomalaisten karkottaminen Siperiaan autonomian aikana ja karkotetut Siperiassa. Siirtolaisuusinstituutti, Turku 1983.

Jääskeläinen Juhani. Inkerin kirkon tuho Stalinin pakkokollektivoinnissa. Alea-kirja. Painoyhtymä Oy 1982.

Jääskeläinen Juhani. Inkerin suomalainen evankelis-luterilainen kirkko neuvostojärjestelmän ensimmäisenä vuosikymmenenä 1917-1927. Väitöskirja. Helsinki 1980.

Jääskeläinen Juhani. Inkerin suomalaisten evankelis-luterilaisten seurakuntien matrikkeli vuosilta 1918-1938. Suomen kirkkohistoriallisen seuran vuosikirja 72. Helsinki-Saarijärvi 1982.

Jääskeläinen Juhani. Jäähyväiset Inkerinmaalle. Yliopistopaino. Helsinki 2011.

Kalemaa Kalevi. Kurikka Matti. Legenda jo eläessään. Inkeriläissyntyisen utopistin ja sosialistin elämäkerta. WSOY, Porvoo 1978.

Karhu Eino. Isien sanoma. Tutkielma karjalaisesta ja inkeriläisestä kansankulttuurista. Juminkeon julkaisuja n:o 18. Kuhmo 2002.

Kempi Toivo. Inkeri, kotimme teräsmyrskyn silmässä. Sotakronikka. Opusliberum. Oy Nordprint Ab. 2008.

Kempi Toivo. Miehet tulevat merten takaa. Muistelmia inkeriläisistä kuumassa ja kylmässä sodassa. Toivo Kempi. Hämeenkyrön kirjapaino. 2011.

Kemppinen Mirja (toim.). Pilvivene. Larin Parasken runoja lapsille. Juminkeon julkaisuja no 44. Verso 2004.

Kepsu Saulo. Pietari ennen Pietaria. SKS, toimituksia nro 608. 1995.

Kilpinen Inkeri. Nouse Inkeri. Näytelmä. Kalevan näyttämö ry. Anson oy. 1991.

Koivukangas Olavi, Toivonen Simo. Suomen siirtolaisuuden ja massamuuton bibliografia. Siirtolaisuusinstituutti, Turku 1978.

Koivukari Tapio. Meren yli, kiven sisään. WSOY 2009.

Kolomainen Mikko. Inkerin "toisinajattelijat". Muistelmia Inkerin vapaiden herätysliikkeiden syntyvaiheista. Helsinki 1989.

Kolomainen Mikko. Pojat ja vunukat. Inkeriläisen suvun historia. Ristin Voitto. Vantaa 1990.

Konkka Juhani. Pietarin valot. WSOY, Porvoo 1958.

Korkiasaari Jouni. Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoilta tähän päivään. Siirtolaisuusinstituutti. Turku 1989.

Krifors Lars (toim. Terttu Pihlajamaa). Oli onnistuttava. Omakustanne? Tukholma 2001.

Kuivanen Lilja. Inkerin vuotuisjuhlat ja ajantieto. Omakustanne. Viro 2003.

Kuortti Aatami, Arkkila Reijo. Inkerin kirkon yö ja aamu. SLEY 1990.

Kuortti Aatami. Aloitettava alusta. SLEY 1973.

Kuortti Aatami. Inkerin kirkon vaikeita vuosia. SLEY Pieksämäki 1963.

Kuortti Aatami. Juhana, Inkerinsuomalainen. SLEY, Helsinki 1966.

Kuortti Aatami. Kirkossa, keskitysleirissä, korvessa. Inkeriläispapin muistelmia. 4. painos. SLEY. Jyväskylä 1989. 1. painos ilmestyi 1964. Vuona 1934 ilmestyi ensimmäinen versio "Pappina, pakkotyössä, pakolaisena." Käännetty useille eri kielille.

Kuortti Aatami. Tapahtui Inkerissä. SLEY 1962.

Kuortti Aatami. Veljeni sotavangit. SLEY 1989.

Kurko Kaarlo. Inkerin suomalaiset GPU:n kynsissä. WSOY. Porvoo 1943.

Kuronen Aira. Inkerin keittiö. Ruokaperinnettä ja -ohjeita. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 862. 2002.

Kuusi Matti. Maria Luukan laulut ja loitsut. Tutkimus läntisimmän Inkerin suomalaisperinteestä. Suomalaisen Kirjallisuuden seuran toimituksia 379. 1983.

Kuussaari Eero. Vapaustaistelujen teillä. Sotahistoriallinen katsaus heimosotiin. Loviisa 1957.

Laaksonen Pekka, Mettomäki Sirkka-Liisa. Inkerin teillä. Kalevalaseuran vuosikirja 69-70. Helsinki 1990.

Lahtinen Aarno (toim.), useita kirjoittajia. Todistuksena toivosta. Pietarin suomalainen Pyhän Marian kirkko. Kirkon Ulkomaanavun säätiö ja kirjoittajat. 2.täydennetty painos. 2005.

Laurikkala Saini, Laurikkala S.J. Inkerinsuomalaisten hengellinen isä. Inkerissä 1909-1937. Ruotsissa 1952-1957. Inkeriläisten sivistyssäätiö. Uusikaupunki 1970.

Lavonen Nina. Puhtaat pojat, taivaan tyttäret. Inkerin kuohittujen lahko. Juminkeko KRC-ILLH.2012.

Lehtonen Tyyne. Kohtalon lapsia. Otava 1974.

Läärä Reino. Jää hyvästi Inkerinmaa. Gummerus. Jyväskylä 1982.

Makara Antti. Rajat eivät pidätä. Kustannuspiste. Saarijärvi 1983.

Manninen Ohto. Erillinen pataljoona 6:n tie. Artikkeli. Upseeriliiton julkaisuja. Sotilasaikakauslehti 63 (1988).

Martikainen Tyyne. Stalinin vainot. Toivo ja Sanna Jääskeläinen – Inkerinsuomalaiset selviytyjät. TM-kirjat. Espoo 2006.

Martikainen Tyyne. Inkerinsuomalaisten oikeus muistoon. "Että ketään heistä ei unohdettaisi". Siirtolaisuusinstituutti. Painosalama Oy. Turku 2014.

Mesiäinen Eeva. Maria Kajavan pitkä taival. Karas-sana. Gummerus. Jyväskylä 1990.

Metiäinen Aappo, Kurko Kaarlo. Entisen Inkerin luterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisu sanoin ja kuvin. Inkere. Helsinki 1960.

Miettinen Helena (toim.). Iloa ja voimaa tarinoimalla. Vanhustyön keskusliitto. Yliopistopaino 2009.

Miettinen Helena (toim.). Vieläkö kukkivat omenapuut? Kadonnutta Pohjois-Inkeriä etsimässä. Inkerin kulttuuriseura. 2010.

Miettinen Helena, Jogason Kyllikki. Petettyjen toiveiden maa. Arator Oy. Gummerus. Saarijärvi 2001.

Miettinen Helena, Krjukov Aleksei, Mullonen Juho, Wikberg Pekka. Inkeriläiset. Kuka kukin on. Inkerin kulttuuriseura. Tallinna 2013.

Miettinen Helena. Inkeriläiset maaton kansa. Tammi, Jyväskylä 1989.

Miettinen Helena. Inkerin satulipas. Inkerin kulttuuriseura ry. Edita Oyj. Helsinki 2001.

Miettinen Helena. Kirjeitä kaukaa. Inkerin kulttuuriseura ry. Helsinki 2008.

Miettinen Helena. Kohtalontie. Kuka olen - minne kuulun. Inkeriläisen Aino Latun myrskyisä elämä. Esoterica. 1993.

Miettinen Helena. Menetetyt kodit, elämät ja unelmat. Helsingin Yliopiston Sosiologian laitoksen tutkimuksia 11. Väitöskirja. Yliopistopaino 2004.

Monahof Ania. Kärsimyksen pyhät kyyneleet. Kustantaja Sahlgren. 1997. Alkuperäisteos Genom graniten. Bonnier 1987.

Mullonen Maria (toim.). Elettiinpä ennen Inkeris. Näytteitä inkerinsuomalaisten murteista. Petroskoin Valtionyliopisto, Venäjän Tiedeakatemian Karjalan Tiedekeskus. Kielen, kirjallisuuden ja historian instituutti Periodica. Petroskoi 2004.

Mutanen Pekka. Läpi tuskien käy elontie. Karjala-kustantamo. Petroskoi 1989.

Mutanen Pekka. Poika Markkovan kylästä. Dokumentaarinovelli. Karjalakustantamo. Petroskoi 1983.

Mutanen Pekka. Vaiennetut sotilaat. Ajatus Kustannus oy. 1999.

Nenola Aili (toim.). Inkerin itkuvirret. Ingrian Laments. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 735. Helsinki 2002.

Nevalainen Pekka - Sihvo Hannes (toim.). Inkeri. Historia, kansa, kulttuuri. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 547. Pieksämäki 1992.

Nevalainen Pekka, Hannes Sihvo (toim). Dokumentteja Inkerinmaalta. Studia Fennica Humanistica 11. Joensuun yliopisto 1990.

Nevalainen Pekka. Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla. Väitöskirja. Otava, Keuruu 1990.

Nirvi R.E. Näytteitä inkeriläismurteista. Kotimaisten Kielten Tutkimuskeskus. Julkaisu 15. Valtion painatuskeskus 1981.

Nokkala Tapani. Paavo Räikkönen. Inkerin mies. Hattula 2004.

Nygård Toivo. Suur-Suomi vai lähiheimolaisten auttaminen. Aatteellinen heimotyö itsenäisessä Suomessa. Otava. Helsinki 1978.

Ojala Ella. Ensimmäinen kevät. Tammi. 1994.

Ojala Ella. Pelastunut albumi. Tammi. Helsinki 1991.

Ojala Ella. Pitkä kotimatka. Tammi. Helsinki 1988.

Ojala Ella. Sananlaskuja, tarinoita ja mielleyhtymiä. Tampereen museot 2000.

Ojala Ella. Suomi näkyy. Tammi. Helsinki 1990.

Paavilainen Sinikka. Kyynelvaunut. Inkerinsuomalaisten kohtaloita Neuvostoliitossa. Bookwell Oy. Vaajakoski 2013.

Paavilainen Sinikka. Kyynelvaunut. Romaani inkerinsuomalaisten suuresta pakoretkestä. Into Kustannus Oy. InPrint, Riika 2014.

Pakki Nikolai. Inkerin kylän lähihistoria taiteessa. Kuvateos. Rudolf Pakin omakustanne.

Paraske Larin. Ruokopilli. Lyriikkaa ja kertomusrunoutta. Karjala-kustantamo, Petroskoi 1986.

Paulaharju Marjut (toim.). Samuli Paulaharjun Inkeri. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Porvoo 2010.

Pekkanen Toivo. Inkerin romaani. WSOY. Helsinki 2002.

Pelkonen Hannu. Voihan Venäjä! Rakentajarovastin matkassa Suomen suvun maille. Saarijärven Offset Oy 2009.

Pettinen Albert. Lauluja sekakuorolle. Tarton inkerinsuomalaisten kulttuuriseuran sekakuoron "Kiuru" ohjelmistoa v. 1988-1992 (nuottien kanssa). Tartto 1992.

Pettinen Albert. Oppia, pelata laulella! Lauluja koululaisille. Kiuruveden Kirjapaino 1993.

Pettinen Albert. Juureni ovat Suomessa. Viron inkerinsuomalaisten liitto. Paer OÛ. Tartto 2009

Pihkala Isto, Kivioja, Timo. Juuret Inkerissä. Kustannus Oy uusi tie.

Pitkänen Eero. Paimenpoika Inkeristä. Eero Pitkänen ja Reuna Kustantamo ja kirjakauppa Oy. Painopaikka Petro Ofsetas, Vilna. 2014.

Pirhonen Olli. Kansan vihollinen. Inkerinsuomalaisen Niina Väärän tarina. Copyright @ Docendo OY. Saarijärven Offset OY 2012.

Pärnänen E. Antti Kivekäs. Historiallinen romaani isonvihan ajoilta osat I ja II. Inkerin kulttuuriseura, Helsinki. 1995 ja 1996.

Pärnänen E. Antti Kivekäs. Historiallinen romaani isonvihan ajoilta WSOY 1943.

Pörsti Sisko (myös nimellä Latvus). Kaukana omalta maalta. WSOY 2011.

Rajainen Maija. Luterilaisuus Venäjän valtikan alaisena. Itä-Suomen ja Inkerin kirkon järjestelyvaiheita Uudenkaupungin ja Turun rauhojen molemmin puolin. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 87. Helsinki – Vammala 1972.

Rantanen Vilho. Ristin ja Siperian tie: kappale kahden Siperiaan karkoitetun ja Siperiasta paenneen inkeriläisen kohtalon teistä. Gummerus 1935, näköispainos. Päivä. Hämeenlinna 1990.

Raski Jaakko. Inkerin kirkko kansallisena kasvattajana. Helsinki 1932.

Rautajoki, Reijo. Vaietut. Mediapinta. 2010.

Ripatti Maria. Elämä yhden kortin varassa. Tammi. 1996.

Riutta Ulla. Johannes Togi. Tuomittu pykälän 58 mukaan. Gummerus. Jyväskylä 2003.

Riutta Ulla. Katso, mikä aamu. Mika Piiparisen elämä ja musiikki. Päivä, Jyväskylä 1985.

Roiko-Jokela Heikki - Seppänen Heikki (toim.) .Etelän tien kulkija - Vilho Helanen(1899 - 1952). Atena. 1997.

Ronkonen Lyyli. Ilon ja itkun Inkeri. Katri Kukkosen elämäntarina. SLEY-kirjat. 1995.

Ronkonen Lyyli. Inkeri, isänmaa kallis. Gummerus, Jyväskylä 1990.

Ronkonen Lyyli. Laps` Inkerin. Muistojen Inkeri Stalinin hirmuvallan alla. Gummerus, Jyväskylä 1989.

Ruhanen Urho. Syytettynä suomalainen. Pohjoinen, Oulu 1989.

Ruhanen Urho. Vuosisadan pyörteissä. Muistelmia ja esseitä. Karjala-kustantamo, Petroskoi 1987.

Räikkönen Anni-Meri (toim.). Kalamatin mailta maailmalle. Räikköysten sukukirja. Räikköysten sukuseura, Newprint Oy Raisio 2008.

Rämä Iivari. Jääkäripapin pitkä marssi. Herättäjä-Yhdistys r.y. Jyväskylä 1994.

Salminen Väinö. Inkerin runonlaulajat ja tietäjät. SKS, 1931.

Santti Kaija. Sanakuulijasta sananjulistajaksi. Naisten asema Inkerin luterilaisissa maalaisseurakunnissa 1917 – 1939. Väitöskirja. Suomen Kirkkohistoriallinen seura. 2008.

Saressalo Lassi. Inkeri. Kertomus Inkerin kansoista ja kulttuureista. Tampereen Museoiden julkaisu 56. 2000.

Sava Inkeri - Miettinen Helena. Liljan kuva kutsuu. Atena Kustannus Oy. Gummerus Kirjapaino Oy Jyväskylä 2000.

Savijärvi Ilkka ja Muusa. Vot, ihminen tahtoo kotimaalle. Länsi-Inkerin kieltä ja kohtaloita. Studia Carelica Humanistica nro 8. Joensuu University Press. 1996.

Savolainen Aatu. Suomalainen Sissisodassa. Muistelmia II Maailmansodasta. Terttu Pihlajamaa. 1999.

Seppälä Mikko-Olavi, Seppälä Riitta. Aale Tynni. Hymyily, kyynel, laulu. Werner Söderström Oy, Helsinki. Painettu EU:ssa 2013.

Seppänen Arvi. Pietarin päiväkirja. Suomen Lähetysseura. 2009.

Sihvo Hannes (toim.). Inkerinmaalla. Muistoja Inkerin maasta ja kansasta sanoin ja kuvin. Karisto Hämeenlinna 1989.

Sihvo Jouko. Inkerin kansan 60 kohtalon vuotta. Tammi. Helsinki 2000.

Sihvo Jouko. Inkerinsuomalaisten kohtalo (toimitettu L.A.Gildin venäjänkielisen kirjan pohjalta). Inkeriläisten Sivistyssäätiö. Helsinki 2007.

Soikkeli Martti. Vaitelias mies. Edita Prima Oy. Helsinki 2008.

Sopanen Tapani. Hänen siipiensä alla. Ristin Voitto. Vantaa 1982. Uusi painos 1990.

Studia Carelica Humanistica 4. Inkeriläiskertomuksia. Universitas Ostiensis 1994. Joensuu 1994.

Störgren Ale*x*ander. Mutkainen tie vapauteen. Omakustanne. 1993.

Suominen Helli. Mooses Putro. Inkerinmaan kansallislaulun säveltäjä. Inkeriläisten Sivistyssäätiö. Helsinki 1969.

Survo Arvo. Itku Inkerille. Akateeminen kustannusliike 1992.

Survo Arvo. Neljäs tuuli. Otteita inkeriläispappi Arvo Survon puheista. Valinnut ja toimittanut Vesa Junttila. Lasten Keskus, Jyväskylä 1989.

Suvanto Risto. Aleksanteri Ahola-Valo ja viisas rakkaus. Ahola-Valon suppea elämäkerta. Elmo ry. 1995.

Sveriges ingermanländska riksförbund. Sverigeingermanländarnas historia. Borås 2000.

Taina Väinö. Vieras tulee ajallaan. SLEY-kirjat. 1992.

Taina Väinö. Hakaristin hallinnasta Hankoon. SLEY-kirjat. 1994.

Teinonen Markku, Virtanen Timo J. (toim.). Ingrians and Neighbours. SKS, Studia Fennica, Ethnologia 5. 1999.

Tenkku Jussi ja Liisa. Inkeriläisiä siirtämässä. Päiväkirjat 1943-1944. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1151. Tieto Gummerus. Jyväskylä 2008.

Termonen, Teuvo. Junalla Pietarista Kivennavalle. Saarijärven Offset Oy, Saarijärvi. 2008.

Tervonen, Heikki: Arvo Survon matkassa Viipurista Volgan mutkaan. Kirjapaja 2007.

Thuresson Birger. Inkerin Lilja. Pakolaistytön tarina. Ristin Voitto, Porvoo-Juva 1986.

Tiittanen Antti. Oma Inkerini. WSOY. Porvoo 1921.

Timonen Senni (toim.). Näin lauloi Larin Paraske. SKS. Helsinki-Pieksämäki 1982.

Toivonen Katrina. Rajan lapsi. Omakustanne. Ladonta ja muotoilu Fennia Typesetting. Toronto, Kanada. Estoprint 1998.

Tuukkanen Saimi. Elämäni helminauha. Omakustanne.1987.

Tuuli Erkki. Inkeriläisten vaellus. Inkeriläisen väestön siirto 1941-1945. WSOY. Porvoo-Helsinki-Juva 1988.

Tynni Aale. Inkeri, Inkerini. WSOY 1990.

Vainikka Adam. Iloinen Inkeri. Inkerin kulttuuriseura ry. 2005.

Vettenniemi Erkki. Punaisen terrorin todistajat: Neuvostoliitto suomalaisten leirivankien muistelmissa. Pohjautuu Tampereen yliopistossa 2001 hyväksyttyyn väitöskirjaan. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Karisto. Hämeenlinna 2004.

Wikberg Pekka. Inkerinmaan kasvattajia, Toikat Hietamäeltä. Ykkösoffset Oy. Vaasa 2007.

Virolainen Antti. Hittolan neito. Saarijärven Offset Oy. 2000.

Virtaranta Pertti. Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia. Castreniumin toimitteita 18. Helsinki 1978.

Virtaranta Pertti. Katri Peräläinen, Inkeriläinen kielenoppaani. Separatum ex. Kalevalaseuran vuosikirja 60, 1980, 117-135.

Virtaranta Pertti. Kulttuurikuvia Karjalasta. Ihmisiä ja elämänkohtaloita rajantakaisessa Karjalassa. Mukana myös inkeriläisten vaiheita. Weilin & Göös. Jyväskylä 1990.

Volkov Solomon. Pietari, eurooppalainen suurkaupunki. Otava 1996.

Voutilainen Paavo. Runoja. Useita kirjoja. Karjala-kustantamo. Petroskoi.

Sekalaista aineistoa

Det svunna Ingermanland. En kort berättelse i ord och bild om Ingermanland och dess skingrade finska befolkning. ISK, Västerås 1986. Kadonnut Inkerinmaa. Lyhyt kertomus sanoin ja kuvin Inkerinmaasta ja sen hajotetusta suomalaisesta väestöstä.

Historian tutkimuksia 4. Joensuun yliopiston julkaisusarja. Joensuu 1987. Teoksessa on kaksi Inkerin historiaa koskevaa artikkelia: Kimo Keskinen, Olli-Matti Sopanen, Heino Voutilainen, Inkerin kansan murrosvaiheet uudella ajalla. Matti Hirvonen, Inkerin ja Vatjan kansan kehityskaari.

Ingermanländer i Västerås. Västerås Ingermanländernas förening VIF. Västerås 1989. Inkeriläiset Västeråsissa.

Inkerin eeppisiä runoja. Neuvostoliiton tiedeakatemian Karjalan haaraosasto. Kielen, kirjallisuuden ja historian laitos. Karjala-kustantamo. Petroskoi 1990.

Inkerinsuomalaiset paluumuuttajina: Selvitys inkerinsuomalaisten integraatiosta ja viranomaispalvelujen käytöstä. Sosiaali- ja terveysministeriö. Pakolaistoimisto. Helsinki Painatuskeskus 1995.

Isien usko. Inkerin kirkon 350-vuotisjuhlanumero. Växjö 1961.

Neuvosto-Karjalan kirjailijat. Hakuteos. Karjala-kustantamo, Petroskoi 1989.

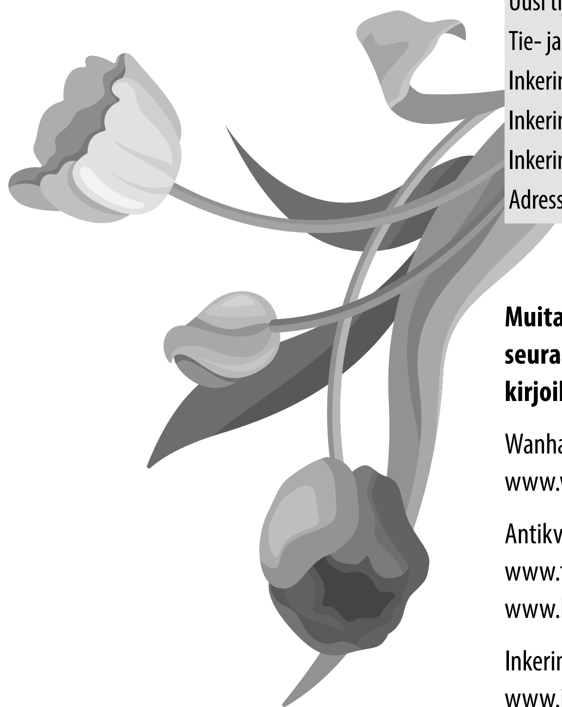
Jämsen Arja, Knaapi Jouko, Leskinen Sirkku, Salo Mikko, Syrjäläinen Soile. Palvelutaloja inkeriläisille vanhuksille. Inkerin vanhustenhuollon kehittämishankkeen arviointiraportti N:o 3. Yhteiskuntapoliittisia raportteja, Joensuun yo. Yhteiskuntapolitiikan laitos. 1988.

Paikallisseurakunnan opas inkeriläistyössä. Laatinut kirkon ulkomaanasiain neuvoston asettama työryhmä. Helsinki 1991.

Punalippu 8/1987. Petroskoi 1987. Lehden Inkeri-aiheinen erikoisnumero.

Tietoja Suomeen aikoville Neuvostoliiton suomalaisille. Työministeriö, Helsinki 1990.

Ulkosuomalaisia. Kalevalaseuran vuosikirja 62. SKS. Helsinki 1982. Sisältää mm. Max Engmanin artikkelit: Pietarin suomalaiset ruokatavarakaupat; Suomalaistyttö Pietarissa. Fiktio ja todellisuus sekä Matti Kuusen artikkelin Narvusin suomalaissuvuista.

Seuraavia kirjoja ja muita tuotteita on saatavana Inkeriläisten sivistyssäätiöstä ja Suomen Inkeri-liitto ry:stä puh. 045 261 2342. Soita ja sovi lähetys- tai toimitustavasta.

KIRJAT	Hinta
Kuivanen Lilja. Inkerin vuotuisjuhlat.	5,-
Ojala Ella. Ensimmäinen kevät	16,-
Ojala Ella. Suomi näkyy.	5,-
Ojala Ella. Pelastunut albumi.	22,-
Pelkonen Hannu. Voihan Venäjä.	25,-
Pettinen Albert. Oppia, pelata, laulella	5,-
Pettinen Albert. Lauluja sekakuorolle (nuotit).	5,-
Savolainen Aatu. Suomalainen sissisodassa.	5,-
Sihvo Jouko (toim.) Inkerinsuomalaisten kohtalo.	5,-
Störgren Aleksander. Mutkainen tie vapauteen.	10,-
Suominen Hellin. Mooses Putron elämäkerta.	1,-
Survo Arvo. Itku Inkerille	10,-
Tuukkanen Saimi. Elämäni helminauha (muistelmat).	5,-
ÄÄNITYKSET	
Santtu Lauri, Murrejuttuja	2,5
Helsingin Inkerikuoro CD Minä tyttö	5,-
Survo Arvo (C-kasetti) Omall' maall'	2,-
MUUT TUOTTEET	
Inkerin kartta Mustonen v. 1933	12,-
Uusi tiekartta Randefeldt v. 1992	10,-
Tie- ja kyläkartta Keski-Inkeri Randefeldt	10,-
Inkerin isännänviiri ulkosalkoon	60,-
Inkerin pöytälippu + salko marmorijalustalla	22,-
Inkerin pöytälippu.	17,-
Adressi surunvalitteluun	7,-

Muita kirjoja voi tiedustella antikvariaateista, joista erityisesti seuraavat ovat ilmoittaneet kiinnostuksensa Inkeri-aiheisiin kirjoihin:

Wanhat Unelmat
www.wanhatunelmat.fi, info@wanhatunelmat.fi (Asikkala)

Antikvaarinen Kirjakauppa Tessi
www.tessi.fi, jorma@kajaste.net (Tapiola) sekä sisarliike Kirja Waldemar
www.kirjawaldemar,fi, jorma@kajaste.net (Munkkiniemi)

Inkerin kulttuuriseuran kirjojen myyntiosoite on
www.inkeri.com/kirjakauppa, koivujatahti@inkeri.com, 09-2733225

KUKA OLEN INKERINSUOMALAISENA?

Taisto Raudalainen

Meidän pitäisi olla kiitollisia, kun joku toinen sanoo olemuksestamme jotakin. Tämä peilaus auttaa ymmärtämään itseämme ja samalla hienosäätää suhdettamme ympäristöön. Nyt kuitenkin joudun pyynnöstä suorittamaan tämän tehtävän itse. Mutta kuten Sokrates aikoinaan sanoi: gnosi seauton – tunne itsesi! Parhaassa tapauksessa peilaussuhdekin kuuluu itsetutkiskeluun.

Minun inkerinsuomalaisuuteni on vähintäänkin kaksinapaista – yhtäältä hiljaista omatoimista tutkiskelua sekä toisaalta melko intensiivistä vuorovaikutusta ja keskustelua. Viimeksi mainittua inkeriläisten on yleisesti ottaen helppo harrastaa – inkeriläisiä puheliaampia suomalaisia tuskin on olemassakaan. Mitä tulee itsetutkisteluun, tämän ominaisuuden luulen perineeni isänäidiltä Ainolta (o.s. Kelo), joka oli korostetun pidättyväinen ja harvasanainen, mutta samalla itsepintainen toimija. Hän oli avulias tukija, ammatiltaan kätilö. Siinä on ehkä minunkin "sokraattinen" perintöni: minkä on määrä tulla ilmi, se on autettava ilmoille milloin vienosti, milloin kovakouraisemmin asiaan puuttuen.

MITEN OPIN INKERINSUOMALAISUUTTA

Minun passiiviset kokemukseni inkerinsuomalaisuuden parissa jatkuivat lapsuudessa Tarton lähellä isänisäni Mikko Rautalaisen äidin Sofian (o.s. Vanhanen) kotona. Sitä ympäröi paikallisella valtiontilalla työllistettyjen suomalaisten pienyhteisö. "Syventävät tutkimukseni" jatkuivat 1980-luvun opiskeluvuosina isotätini Hanikkalan Maikon (o.s. Rautalainen) kielikylvyissä. Lauantaikylvyt päätyivät loputtomilta tuntuviin tsajjunjuonteihin ja tarinankerrontaan. Siinä oli minun toinen yliopistoni. Mitä olen, olen siis paljolti velkaa (esi) vanhemmilleni.

INKERINSUOMALAISUUTENI JATKO-OPINNOT

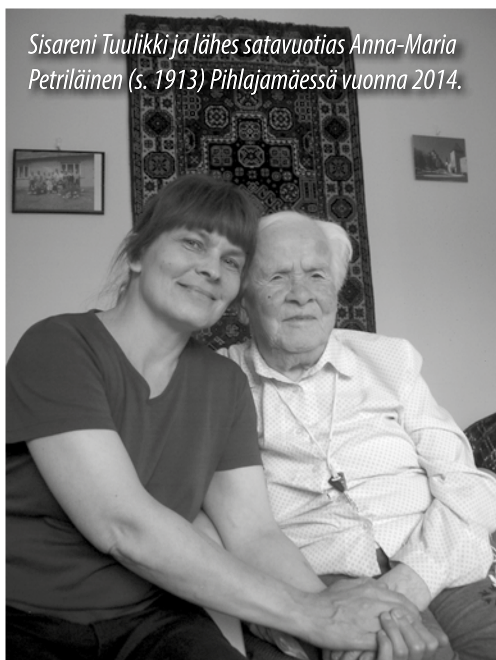
Kiinnostukseni laajeni muihin oppaisiin ja kanssakeskustelijoihin, kun jatkoin opintojani Helsingin yliopistossa 1990-luvun alussa. Olihan kohtalon oikkuna käynyt näin, että Helsingin seudulla asui kohta enemmän inkeriläisiä kuin missään. Useat kymmenet vierailut sisareni Tuulikin kanssa kaupungin eri laidoilla vaatimattomissa oloissa asuneiden "paluumuuttajien" luokse avarsivat entisestään käsityksiäni inkeriläisyydestä. Jututimme vanhuksia ei vain heidän kokemastaan kärsimyshistoriasta, vaan kaikesta entisestä elämästä. Nämä olivat taaskin minun varsinaiset jatko-opintoni, samalla kun päivittäiset työtehtäväni yliopistolla liittyivät Venäjän vanhauskoisuuteen. Siskolleni on siitä vaiheesta jäänyt useita sydänystäviä, joiden luona hän aina silloin tällöin pistäytyy.

90-vuotias Hanikkalan Maria ja hänen kaimansa, lapsenlapsenlapsi Reti-Maria.

En varsinkaan alussa osannut esittää montaa tarkentavaa kysymystä, mutta tämän korvasi isotätini lopen tarkka kertomistyyli. Hän ei kaihtanut tietämättömyyttäni, vaan käytti sitä hyväkseen. Kertoessaan elämästään hän eteni episodi episodilta, joskus jopa päivä päivältä ja tunti tunnilta. Hän oli valtava muistiastia, josta herui tietoa mistä vaan. Jäänyt on kaipaus hänen vuolaasta kielenkäytöstään sekä vakallinen kysymyksiä, joita en valitettavasti nuoruuttani älynnyt enkä kerinnyt esittämään.

Kun palasin Viroon nelisen vuotta kestäneiltä jatko-opin-

Sisareni Tuulikki ja lähes satavuotias Anna-Maria Petriläinen (s. 1913) Pihlajamäessä vuonna 2014.

Kenttätöistä Inkerin Kupanitsan Seropitsassa Aleksandra Kaikkosen (s. 1907) kotona

noiltani, aloitin työni – sillä sitä se oli! – vironinkeriläisten parissa. Suoritin kollegoiden kanssa useita tutkimusmatkoja paitsi inkerinsuomalaisten myös Vaipoolen vatjalaisten, Soikkolan rantakunnan inkerikkojen sekä vepsäläisten keskuuteen. Olen kiertänyt eri aikoina Inkerinmaalla Kupanitsan (Orava, Arponja, Kikkeri, Seropitsa) ja Spankkovan (kirkonkylä, Korpisalo, Vanha-Holopitsa, Vironkylä) seurakuntia. Satunnaisemmin olen pistäytynyt Moloskovitsan, Koprinan, Kaprion, Kattilan, Soikkolan, Kelton ja Toksovan kylissä. Viimeisimmät Inkeriretkeni ovat vieneet Narvusiin, entiseen Viron-Inkeriin sekä Skuoritsaan.

Satojen haastateltavien ja juttukumppaneiden joukossa on ollut Miikkulaisin, Lempaalan, Vuolen, Tuutarin, Hietamäen, Tyrön ja Järvisaaren ihmisiä. Kaikista heistä on jäänyt rakkaat muistot. Näin kysymisestä ja eri ryhmien elämäntapaan sekä ajatteluun porautumisesta tuli vaivihkaa ammattini.

Julkaisin viime vuonna osaksi kertyneeseen kenttäkokemukseeni tukeutuen kirjan inkerinsuomalaisten 20. vuosisadan historiasta. Työn alla on laajempi katsaus inkerinsuomalaisesta perinnekulttuurista. Opetan parhaillaan Tarton Yliopiston Viljandin Kulttuuriakatemiassa etnologia-aineita. Kaiken muun ohessa toimitan Inkeri-lehteä.

MUUTA AJANKOHTAISTA

Parhaillaan on käynnissä inkerinsuomalaisen kuvakannan digitalisointi-hanke. Päämääränä on perustaa helppokäyttöinen sähköinen valokuvapankki. Tämän työn siivellä olisi julkaistava myös näyttävä kuva-albumi. Onhan tätä nykyä, kun ei enää ole omakohtaista suhdetta esivanhempiemme maahan, valokuvilla omakuvallemme keskeinen asema. Arvokkaita ovat kaikki kuvat, jotka jollakin tavalla liittyvät inkerinsuomalaisten kohtaloihin yhtä hyvin entisessä kotimaassa kuin myös Suomessa, Virossa, Karjalassa, Venäjällä tai Ruotsissa. Sukumme vanhimmat valokuvat löytyvät 19. vuosisadan loppukymmenykseltä. Olen aikoinaan jututtanut isoäitiäni näiden äärellä. Mustavalkoisia, usein vahvasti haalistuneita valokuvia säväyttävät puolestaan monisärmäiset tarinat.

Viola Heistonen

IMATRAN INKERI KLUBI RY JA SEN PERUSTAJA

MINÄ. INKERILÄINEN.

Olen Viola Heistonen, entinen Jakonen. Syntymäpaikkani on Pohjois-Inkeri, Lempaalan kunta, Oinaalan kylä. Kaikki tiedossa olevat isovanhemmat olivat syntyperältään suomalaisia. Viiteen ja puoleen vuoteen asti puhuin vain suomea, eli inkerin murretta. Kun suuri isänmallinen sota (BOB - Великая Отечественная Война 1941–1945) alkoi, meidät evakuoitiin Uralille. Opin ymmärtämään udmurtian kieltä ja aloitin siellä koulun venäjän kielellä. Asuimme Udmurtiassa 4 vuotta, sodan päätyttyä siirtolaisena Virossa, Pihkovan alueella. Opiskelin Arkangelin Pedagogisessa korkeakoulussa, josta valmistuessani vuonna 1959 sain korkeakoulunopettajan pätevyyden ja arvon, aineinani ihmisen anatomia ja fysiologia sekä liikunnan kasvatus. Työurani alkoi merimiesten kaupungissa Severodvinskissa, jatkui Valkovenäjän pääkaupungin Minskin yliopistossa. Leningradin alueella Hatsinan kaupungissa työskentelin opettajana ja liikunnan osaston johtajana pedagogisessa ammattikoulussa ja myös luistelukoulun varajohtajana ja valmentajana. Olin oppaana Leningradin Intouristissa. Muutin Suomeen v. 1990. Suomessa koulutusta vastaava työtä en saanut. Olin siivoojana, omaishoitajana ja vapaaehtoistyöntekijänä seurakunnassa.

Nyt olen asunut jo lähes neljännesvuosisadan Suomessa. Olen Suomen kansalainen. Noin seitsemästäkymmenestä tuhannesta venäjänkielisestä maahanmuuttajasta yritin etsiä Inkeristä muuttaneita suomalaisia, eli inkeriläisiä. Yllätykseksni sain huomata, että moni tiedossani oleva ihan aito inkeriläinen, eli paluumuuttajan statuksella Suomeen muuttanut ei halua tunnustaa inkeriläisyyttään. Mieluummin on venäläinen kuin inkeriläinen. Kysyn, miksi näin on? Silti kaikella kunnioituksella venäläisiä kohtaan! Joku paradoksi tässä on, jos Inkerin suomalainen mieluummin venäläistyy täällä Suomessa kuin yrittää säilyttää oman identiteettinsä!

Ajattelen itsekin, kuka olen nyt? Millainen on minun identiteettini?

Ajattelen itsekin, kuka olen nyt? Millainen on minun identiteettini? Olen jo kauan ollut Suomen kansalainen, mutta tuntuu siltä, etten tunne olevani Suomen suomalainen vaan mieluummin olisin edelleen sellainen suomalainen, joka olin, kun muutin tänne Neuvostoliitosta, maasta, jossa vapauden tuli alkoi roihuta inkeriläisten sydämissä, jossa alkoi suuri paluumuutto omille kotikonnuille, takaisin Inkeriin, takaisin kotiin. Tuo liikkeelle lähtenyt, kymmeniä tuhansia ihmisiä käsittänyt joukko ei kuitenkaan pysähtynyt kotikonnuille ja jäänyt siellä rakentamaan uutta tulevaisuutta. Portit avattiin Suomeen. Tänne muutin minäkin. Kuitenkin täällä Suomessa tunnen, että minulta yritetään viedä identiteettini, koska virallisesti meitä luokitellaan etnisiksi venäläisiksi, eikä kukaan halua julkaista tietoa, kuinka monta Inkeristä muuttanutta paluumuuttajaa on nyt Suomessa. Maahanmuuttajat rekisteröidään vain lähtömaan mukaan.

INKERI KLUBI RY – КЛУБ ИНГРИЯ. IMATRA.

Kysymykset siitä, miten muut paluumuuttajat kokevat oman identiteettinsä, ja mitä meistä jää, kun aikamme päättyy, antoivat minulle ajatuksen perustaa Inkeri Klubi ry – Клуб Ингрия. Halusin kutsua yhteen kohtalotovereita ja pitää yllä inkeriläisyyttä. Halusin myös kerätä, ja mahdollisuuksien mukaan tallentaa nettiin inkeriläisten kokemuksia. Klubin tarkoituksena on yhteisten kokemusten jakaminen, perinteen ylläpitäminen ja inkeriläisyyden esiin tuominen. Varasimme Imatran kaupungilta säännöllisen kokoontumisajan. Panimme paikalliseen lehteen ilmoituksen ensimmäisestä kokoontumisesta. Ensimmäiseen kokoukseen tuli kahdeksan henkilöä. Imatran kirjastossa järjestimme ensimmäisen Inkeriläisen illan. Aiheesta kertoi

paikallislehti ja paikalle tulikin kolmekymmentä kuulijaa.

INKERILÄINEN ILTA

Inkeriläinen ilta on sarja luentoja; näissä myös keskustellaan kokemuksista. Syntyvästä keskustelusta voi poimia uusia teemoja jatkoesitelmien aiheiksi. Esimerkkejä teemoista: Missä on Inkeri? Keitä ovat inkeriläiset? Inkeriläisten sukujuuret, Inkerin kansallispuvut jne. Jokainen aihe itsessään tarjoaa esitelmän pitäjälle mielenkiintoisia hetkiä inkeriläisyyden tutkimisessa ja tiedon syventämisessä.

Näiden keskustelutapahtumien huipentuma oli kaupungintalolla valtuustosalissa järjestetty seminaari, johon osallistui esiintyjiä mm. Pietarista, Petroskoista ja Helsingistä: Wladimir Kokko, Alina-Sinikka Salonen ja Albert Kirjanen, tunnetuimmat mainitakseni.

NETTISEMINAARI

Imatran kaupunki saa vuoden 2015 keväällä käyttönsä sähköisen neuvottelujärjestelmän valtuustosaliin. Meillä olisi mahdollisuus osallistua laitteiston testaamiseen. Haluaisimme järjestää inkeriläisten maailmanlaajuisen tapaamisen, johon osallistutaan sähköisesti. Jos tiedätte ulkomailla olevia inkeriläisiä ja inkeriläisten yhdistyksiä, niin laittakaa sanaa kiertämään ja yhteystietoja Klubin sähköpostiin.

Osallistujien lukumäärä on rajaton, mutta esiintyjien määrä riippuu käytettävissä olevasta ajasta. Ainakin tarvitsisimme simultaanitulkkeja, että yleisö voisi kukin seurata tapahtumaa omalla kielellään. Esiintyjät sijaitsevat kukin valitsemallaan paikkakunnalla videoyhteyden päässä.

NÄYTTELYT

Saimme Inkeristä kertovan näyttelyn esille Imatran pääkirjastoon. Siinä kerroimme Inkerin historiasta, väestösiirroista ja omakohtaisista kokemuksista inkeriläisinä. Näyttelyn aikana järjestimme ensimmäisen Inkeriläisen illan. Yhdistämällä näyttely ja esitelmä ajallisesti toisiinsa, voi saada enemmän huomiota asialle. Hyvin tärkeää on saada paikallinen lehti kirjoittamaan aiheesta.

Kun näyttelyn aineisto oli koottu, emme jättäneet sitä nurkkaan pölyttymään. Olemme siirtänet sitä paikasta toiseen. Samalla aineisto on karttunut. Lisää näyttelyaineistoa saimme lainaksi Pietarin Inkerin liitolta. Näyttely koostuu useista noin metrin korkeista kartongeista, joilla on kuvia ja tekstiä aihepiireittäin luokiteltuina.

Vuoden 2014 aikana näyttely on ollut esillä viidessä paikassa. Koko kesän se oli Imatralaisessa turistikohteessa “Karjalainen kotitalo Hiljan piha”. Siellä olimme kertomassa näyttelystä ja inkeriläisyydestä lähes päivittäin. Erityisen kiinnostuneita olivat venäläiset turistit. Monet heistä ovat Pietarin alueelta, mutta eivät olleet kuulleetkaan Inkerinmaasta, vaikka ovat koko elämänsä siellä asuneet! Olisiko aika muuttaa Leningradski Oblast’in nimi Inkerinmaaksi!

RAHA

Yhdistyksen tämän vuoden budjetti on noin 700 euroa. Tulot muodostuvat kolmesta lähteestä: jäsenmaksut, kahvikassa ja Viola Heistonen. Jokainen kuitti on julkaistu netissä. Eli kolmannes taloudesta lepää perustajan hartioilla. Kannattaa olla avoimesti käsi ojossa, kun järjestää yhdistyksen kokouksia tai yleisötilaisuuksia. Vierailijat kyllä ymmärtävät, ettei toiminta ilmaista ole.

Sen lisäksi, että Venäjä ja Inkeri on monen syntymäpaikka, on se meille Imatralaisille myös fyysisesti lähellä. Yhdistyksen rekvisiitan ostamme mahdollisuuksien mukaan Venäjältä, jossa esim. pienen Inkerin lipun hinta on noin kymmenes osa Suomen hinnasta. Haluaisimme myydä näitä lippuja edelleen, että inkeriläisyys tulisi tunnetuksi. Myös paraatilippuja löytyy varastosta. Kysykää sähköpostilla!

TULEVAISUUDEN HAAVEET

Kuinka saisi jonkun pelifirman kiinnostumaan Inkeristä? Meillä on tarjottavana pelimaailma, joka on oikeasti ollut olemassa. Sillä on ollut oma maa, lippu, vaakuna, itsenäisyys, sotia, monta sukupolvea hallitsijoita, oma kansa ja paljon muita elementtejä, jotka hyvin pärjäävät videopelien virtuaalimaailmoille. On koettu itkua ja surua, toivoa ja rakkautta. Inkerin ympärille rakennettu pelimaailma toisi inkeriläisyyden nuoren sukupolven tietoisuuteen. – Kunpa joku tekisi miljardibisneksen inkeriläisyyden ympärille!

HEIMOSOTURIT

Novellin kirjoittanut Tyyne Lehtonen

Sota loppui! Suomi ja Neuvostoliitto tekivät rauhan, Suomelle raskain ehdoin. Se koski myös meitä, inkeriläisiä. Rauhanehdoissa sanottiin mm. että Suomeen evakuoidut inkeriläiset ym. siviilihenkilöt on luovutettava takaisin Neuvostoliittoon. Ja ennen kaikkea voittaja vaati haltuunsa ne kansalaiset, jotka olivat nousseet ase kädessä sitä vastaan. Näin ollen Suomen oli luovutettava mm. Heimopataljoona 3 (HeimoP3), erillinen pataljoona 6 (Er.P 6) ja virolaisrykmentti JR 200, yleensä kaikki Suomen armeijan riveissä palvelleet. Nämä pataljoonat sekä JR 200 koostuivat kokonaan vapaaehtoisista. Etupäässä he kaikki olivat suomalaisia ja virolaisia miehiä. Toiset heistä olivat joutuneet joko suomalaisten tai saksalaisten vangeiksi ja sen jälkeen liittyneet armeijaan. Joukossa oli myös aivan liian nuoria vapaaehtoisia rohkeita poikia, jotka henkensä uhmaten lähtivät taistelemaan Suomen puolesta, tietäen, että Suomen voitto merkitsi heidän vapauttaan, kun taas häviö heidän tuhoaan. Luulen, että he juuri tämän tajuttuaan taistelivat niin urhoollisesti. He todella taistelivat kotiensa vapauden puolesta. Monien näiden syntymäkoti sijaitsi Karjalan kannaksella. Myös minun syntymäkotini oli Lempaalassa, josta jo tosin jouduin lähtemään pois 10-vuotiaana v. 1936. Monta Lempaalan poikaa taisteli Suomen riveissä. Kun sitten suomalaiset valtasivat kotipitäjämme, jännitimme kovasti kestääkö Kannas, pysyykö Lempaala suomalaisten käsissä? Tunsimme kaikki olevamme suomalaisia ja kuuluvamme Suomeen. Vapautemme kaipuu oli niin suuri, ettei sitä voi kuvitellakaan. Mutta toiveemme ei täyttynyt, Kannas murtui. Suomalaisten joukkojen vyöryessä takaisin Kannakselta me inkerinsuomalaiset tunsimme yhtä suurta surua kuin karjalaiset ja kaikki muut suomalaiset. Meidän viimeinenkin toivonpilkkumme vapaudesta oli sammunut. Me tiesimme myös sen, että kaikki tämä merkitsi tuhansille ihmisille myös henkilökohtaisen vapauden menettämistä. Niin vaikeaa kuin se varmaan olikin Suomen viranomaisista, oli Suomen pakko luovuttaa nuo sotilaat Neuvostoliittoon. Mieleeni on jäänyt siltä ajalta hyvin ikävä tapaus, joka jätti minuun hyvin syvän vaikutuksen siitä, kun luovutettavat sotilaat yrittivät epätoivoisesti paeta ja pelastaa itsensä.

Luulen, että he juuri tämän tajuttuaan taistelivat niin urhoollisesti. He todella taistelivat kotiensa vapauden puolesta.

Oli pimeä lokakuun ilta v. 1944 kun oveeni koputettiin. Asuimme silloin Paavolassa, Pohjois-Pohjanmaalla, lähellä Raahea. Menin avaamaan ja ovella seisoi naapurin poika Lempaalasta, kotipuolesta. Hän oli palvellut Suomen armeijassa, muistaakseni juuri HeimoP3:ssa. Ihmettelin vähän että mistä hän näin myöhään tulee? Hän sanoi olevansa menossa kotiväkensä luokse ja poikkesi katsomaan, koska oli päässyt siviiliin. ”Sehän on mukavaa, hyvä että selvisit hengissä, sanoin”. Tiesin että hän oli saanut kärsiä paljon palveltuaan vuosia sodassa. Hän oli aluksi ollut Venäjän sodassa, sitten talvisodassa ja lopuksi jatkosodassa. Hän oli haavoittunut jalkaan Leningradin länsipuolella, kotikylän lähellä, ja joutunut siellä saksalaisten vangiksi. Siitä oli hänelle alkanut pitkä vaellus ja nälkäkuuri. He olivat vaeltaneet vankileiristä toiseen ja nälkä oli ollut niin suuri, että kun hiiren löysivät, niin se jaettiin ja syötiin. Usein aamulla herätessä oli vieruskaveri kylmänä. Päivittäin oli jatkuvaa pahoinpitelyä ja lyömistä. Kun sitten heille ilmoitettiin, että vankileiristä voidaan vapauttaa miehiä mikäli he ilmoittautuvat Suomen armeijaan, niin kaikki inkeriläiset ja virolaiset huokasivat helpotuksesta – ja lähtivät.

Hänen kanssaan jutellessani huomaisin, ettei hän ollut oikein oma itsensä. Hän vaikutti kovin surulliselta ja alakuloiselta, eikä iloinnut siitä että sota oli viimeinkin päättynyt.
Hän jäi yöksi meidän perheen luokse evakkota-

loomme. Aamulla hän lähti ja pyysi minua saattamaan häntä. Olimme lapsuustuttuja ja olin saanut häneltä kirjeitäkin rintamalta. Siinä kävellessämme hän alkoi kertoa minulle.
”Kuule minä olenkin karkuteillä, meitä lähdettiin kuljettamaan Venäjälle, ja minä karkasin junasta.” Hämmästyin kovasti.
”Ei kai se voi olla totta, eihän teitä voida luovuttaa tuomittaviksi, sanoin?”
”Kyllä se on totta, meidät koottiin Raaheen ja sanottiin, että pääsette siviiliin. Ihmettelimme että miksi meitä sitten vartioidaan? Kun meidät pantiin junaan ja konekiväärimiehet vartioivat vaunujen ovilla, joku sanoi: ”Pojat, teitä lähdetään viemään Venäjälle!” Kuultuamme kylmän totuuden, nousi vaunuissa sellainen meteli, että vartiomiesten oli lähdettävä vaunujen ovilta. Kun juna oli ehtinyt ajaa muutaman asemanvälin, olivat miltei kaikki sotilaat karanneet yön pimeyteen. Heidänkään vaunuun ei jäänyt kuin kaksi vienankarjalaista poikaa”.

Olin kovin pahoillani kun en voinut häntä mitenkään auttaa, olinhan itsekin ”vieraissa”. Hän sanoi yrittävänsä Ruotsiin päin. Siinä jutellessamme meitä tuli vastaan evakkotaloni isäntä ja ihmetteli miksi tuolla asemalla oli kokonainen polkupyöräpataljoona ja kaikilta tutkittiin paperit. Me arvasimme että nyt karkureita etsittiin. Hyvästelimme äkkiä ja hän lähti kävelemään kohti kaukaista määränpäätä kadoten tietämättömiin. Tornioon saakka hän kaikesta päätellen ehti, koska sain sieltä häneltä kortin, mutta ehkä rajalla vangittiin. Hänen kohtalonsa on ainakin minulle tuntematon.
Seuraavana iltana olin palaamassa naapurista kotiin, kun äkkiarvaamatta konekiväärimiehet pysäyttivät minut ja kysyivät: ”Oletteko nähnyt inkeriläisiä sotilaita? ”En ole nähnyt vastasin. Sitä paitsi olen itsekin inkeriläinen ja oma serkkunikin palveli Suomen armeijassa, kuten niin moni tuttavakin.” Yhdessä sitten hakijoiden kanssa valittelimme poikien kovaa kohtaloa. He sanoivat että sääliksi käy poikia, yhdessä taistelimme rintamalla ja nyt meidän on pakko etsiä heidät käsiimme ja luovuttaa. Jos me emme olisi lähteneet heitä hakemaan, niin venäläiset olisivat tulleet itse hakemaan heidät. ”Joko olette saaneet montakin poikaa kiinni, kysyin?” Kysyin vielä, että missä heitä säilytetään ja sain kuulla että asemalla ja heitä voi käydä siellä tervehtimässä. Lähtiessään he tekivät minulle sotilaallisesti kunniaa, löivät kantapäät yhteen ja sanoivat: ”Rohkea tyttö, ei säikähtänyt lainkaan.” Enhän minä heitä säikähtänyt, olinhan tottunut tällaiseen jo kotipuolessa. Ja niin he lähtivät suorittamaan raskasta velvollisuuttaan, joka oli heille epämiellyttävä tehtävä.

Siellä he istuivat Suomen sotilaspuvut yllään, maan jota he olivat olleet puolustamassa, ja joka nyt hädän tullen ei voinutkaan tarjota heille turvapaikkaa.

Aamulla sitten laitoin voileipiä kassiin ja lähdin katsomaan kiinnisaatuja kavereita…luullen minun naapurinpojankin olevan heidän joukossaan. Ehkäpä löytäisin sieltä serkkunikin ja muita tuttuja poikia. Kuusi miestä oli pidätettyinä ja he kaikki olivat minulle outoja. Pari vanhempaa miestäkin oli joukossa. Mutta he jokainen olivat omaa heimoani. Entinen aseveli seisoi heitä vartioimassa ja kaikki näytti niin epätodelliselta ollakseen totta. Mutta totta se kuitenkin oli. He ilahtuivat kovin tulostani ja voileivät kelpasivat heille. Toinen vanhemmista miehistä oli melkein liikuttunut. Siellä he istuivat Suomen sotilaspuvut yllään, maan jota he olivat olleet puolustamassa, ja joka nyt hädän tullen ei voinutkaan tarjota heille turvapaikkaa. Varmaankin Suomen sotilasviranomaiset sisimmässään toivoivat kuitenkin, että he sen turvapaikan jostakin saisivat. Miehet olivat kovin pettyneitä, mutta eivät katkeria. He käsittivät sen, että Suomi oli pakon edessä ja voittajan armoilla. ”Näin tässä nyt kävi, sanoivat pojat. Kyllä meistä päästetään ilmat kun rajan yli on tultu. Ei ne meitä heti ammuta, sanoi vanha mies. Tottahan ne aluksi” karanteenissa” pitävät. Lienevät edessä pitkät vankileirivaellukset?” Useampi tuon joukon miehistä oli ollut jo saksalaisten vankina. Sellaista kaikkea siinä juteltiin ja arvailtiin. Hyvästelin heidät ja toivotin onnea matkalle. Sanoin, ” viekää terveisiä kotimaahan, pian täältä tullaan perässä!” Pois kulkiessa ajattelin itsekseni kuinka ihminen on pieni suurten saappaiden alla. Häntä syytetään

ja tuomitaan ja hän on kuin lastu lainehilla, jota myrsky heittelee sinne tänne. Hän, tavallinen sotamies on kuitenkin syytön sotaan.

Poikien tunteet ymmärtää hyvin, kun tietää kuinka ankara silloin oli sotilaslaki Neuvostoliitossa. Oli mieluummin ammuttava luoti päähänsä kuin antauduttava vangiksi. Entäs sitten? Antautua vangiksi, liittyä Suomen armeijaan ja nostaa ase Neuvostoliittoa, omaa maataan vastaan. Kyllä arvaa mitä siitä seuraa. Muistammehan Stalinin pojan Jakovin, joka joutui 1941 saksalaisten vangiksi ja kuoli myöhemmin vankileirillä. Saksalaiset olisivat kyllä vaihtaneet hänet johonkin Neuvostoliitossa vankina olleeseen upseeriin, mutta siihen ei isä Stalin suostunut. Ei suostunut, vaikka kyseessä oli oma poikansa.

Kaikkensa antaneiden hautapaikka on vain tuntematon.

Tulee mieleeni, että nämäkin heimosoturit olivat omalta osaltaan Suomen itsenäisyyttä puolustamassa ja sen riippumattomuutta ylläpitämässä. Mutta luovuttamalla heidät Neuvostoliitolle, Suomi ainoastaan täytti raskaan rauhan ehdot. Koko kansaa ajatellen juttu sinänsä oli kovin pieni, etenkin kun he eivät olleet Suomen kansalaisia. Mutta jutusta olisi voinut paisua suuri, mikäli Suomi olisi kieltäytynyt heitä luovuttamasta. Monen heidän kohtalo on tuntematon. Melkoisella varmuudella kuitenkin voi sanoa: Kaikkensa antaneiden hautapaikka on vain tuntematon.

Tyyne Lehtosen (Lempaala 13.3.1925 – Raahe 16.11.2011) novelli Heimosoturit on julkaistu Kansa Taisteli lehdessä 60-luvun lopulla ja Raahen Seutu lehdessä 10.3.2000 sekä veteraanien kirjassa v. 2010: Kun isänmaa kutsui 1918,1939 – 1945 II osa: Muistelmia/Paavola-Revonlahti.

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmatietoja 2015

Ilmoittajille

Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä.

Inkerikodin Inkeri-iltapäivät kevät-kesäkaudella

Inkerikoti sijaitsee Karjalatalon 2. kerroksessa, osoitteessa Käpylänkuja 1.

Karjalatalolle pääsee
- busseilla 52, 55, 55K, 56, 57, 65A, 69, 506
- arkisin raitiovaunuilla 1 ja 1A
- junalla Käpylän asemalle, josta alle km kävelymatka.

Inkeri-iltapäivien ohjelmarunko on seuraava:
- 13.30 kahvittelua pientä korvausta vastaan
- 14.00 ohjelmassa mainittu aihe

La 31.1.

Inkerinsuomalaisten matkat kyynelvaunuissa. – Kutsu erityisesti paluumuuttajille: Tule kuulemaan ja kertomaan! Sinikka Paavilainen haastattelee kirjansa henkilöitä ja muita paikalla olevia paluumuuttajia.

La 28.2.

Värikkäät vuodet Pietarissa. Inkerin kirkon ja Marian srk:n eläkkeelle jäänyt tiedottaja Tuulikki Vilhunen kertoo Pietarin vuosistaan.

Su 8.3.

Ajatus Inkerin itsenäisyydestä – omat postimerkit. - Filatelisti Heikki Kähäri kertoo harrastuksestaan ja sen liittymisestä Inkerin historiaan.

Huhtikuun aikana, päivä ilmoitetaan myöhemmin

Inkeriläisten kertomuksia, joita ei löydy kirjoista. – Aleksei Krjukov kertoo. Hänelle voi myös esittää kysymyksiä.

Toukokuun aikana, päivä ilmoitetaan myöhemmin

Keskusteluiltapäivä: Mitä me jätämme Inkeristä ja Inkeriin jälkeemme. Viktor Hyyrönen johdattelee.

****

Suomen Inkeri-liiton kesämatka 27. – 29.6.2015

Viron laulujuhlat Rakveressa sekä muistelua Paldiskissa ja Kloogassa

Alustava ohjelma

Lähtö	**La 27.6.**
10.30	Länsisatamasta Tallinkin-laivalla – Tallinna
12.30	ruokailu laivalla
13.00	bussi Rakvereen
14.30	majoittuminen Aqva Hotell & Spa:han
	Viron Inkeri-liiton juhlat alkavat – ohjelma ilmoitetaan myöhemmin
20.30	illallinen hotellissa
	Su 28.6.
	aamiainen
	omatoimista tutustumista Rakveren kaupunkiin
	Viron Inkeri-liiton juhlat – ohjelma ilmoitetaan myöhemmin
20.30	illallinen hotellissa

	Ma 29.6.
	aamiainen
10.00	lähtö kohti Paldiskia/Kloogaa
	Muu ohjelma muotoutuu myöhemmin.
Paluu	**Ma 29.6.**
18.45	Eckerö-line/M/S Finlandia, Satama A
	ruokailu laivalla
21.15	Saapuminen Helsinkiin Länsisatamaan

Matkan hinta on jäsenille 310 ja muille 325 €. Siihen sisältyy:

- laivamatkat Helsinki – Tallinna (Tallink) ja Tallinna – Helsinki (Eckerö line)
- laivamatkoilla ateriat seisovasta pöydästä
- bussimatka Tallinna – Rakvere 27.6.
- bussi 29.6. koko päivän
- majoitus 2 yötä aamiaisella Aqva Hotell & Spa H2 neljän tähden hotellissa. 1 hengen huoneen lisähinta 90 €.
- aikuinen lisäsängyllä 260 (1 lisäsänky/huone)
- lapsi 6 – 14 kahden vanhemman kanssa lisäsängyllä 145 € (1 lisäsänky/huone)
- 2 päivällistä hotellin ravintolassa
- hotellin allaskäyttö, saunat (ei privaatti), voimistelusali
- aamutakki, tohvelit.

Vastuullinen matkanjärjestäjä: Baltic Express Tours, Tallinna

Ilmoittautuminen Rakveren vähäisen hotellitarjonnan vuoksi kannattaa tehdä mahdollisimman pian. Ilmoittautumisen yhteydessä maksetaan Suomen Inkeri-liiton tilille FI15 8000 1710 3772 44 ennakkomaksuna 50 €, jota ei mahdollisen peruuntumisen yhteydessä makseta takaisin. Loppumaksu, jäsenet 260 ja muut 275 €, maksetaan 15.5.2015 mennessä.

Ilmoittautuminen matkan johtajalle Alina-Sinikka Saloselle mieluimmin sähköpostilla alinasinikka@gmail.com tai Metsäpurontie 17 D 58, 00630 Helsinki. Tiedustelut A-S Salonen, 040 7437 042.

****

Lahden seudun Inkeri-seura järjestää Suomen inkeriläisten kesäjuhlat Lahdessa Joutjärven kirkossa lauantaina 11.7. alkaen klo 9. Tarkemmat tiedot antaa järjestävä Inkeri-seura.

Tiedusteluihin vastaavat:

vpj. Inkeri Ojala, puh. 0400 716 727, inkeri.ojala@gmail.com

siht. Maria Lahti, puh. 0400 841 741, maria.lahti.nikkari@gmail.com

Hyvinkään Inkeri-kerho

Kevään 2015 kerhopäivät:

1. maaliskuuta

29. maaliskuuta (Huom! Poikkeava aika huhtikuun kokoukselle)

3. toukokuuta

Kokoontumiset seurakunnan aulakahviossa (Hämeenkatu 14) kello 14.

Tiedustelut:

Outi Mäkelä p. 040 708 1999 outi.makela@kolumbus.fi

Leila Salo p. 040 567 7065 leila.salo@hotmail.com

Kerhoon voi ottaa yhteyttä myös seuraavan sähköpostiosoitteen kautta: hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 15 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.

Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.

Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1. Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050-565 9805

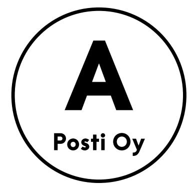
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)

Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Seukko-seura ry

- Tapaamiset ovat joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina Karjalatalon Inkerikodissa, Käpylänkuja 1. alkaen klo 11.00. Jos sattuu olemaan juhlapäivä, tapaaminen siirtyy seuraavaan lauantaihin.
- Taidekerho taiteilija Valeri Nuijan johdolla joka tiistai klo 17 Inkerikodissa.
- Englannin tunnit jatkuvat torstaisin klo 17.00 Inkerikodissa.
- Senioriliikunta ma 17.00 – 18.30 Kontulan palvelukeskuksessa, Kontukuja 5. Kontulan metroasemalta joko kävellen tai bussilla 94 A.

Lisää tietoa seuran puheenjohtajalta Aili Mehiläiseltä, ailimehi@hotmail.com, p. 0503386023.

Posti Green

Hyvää teemavuotta 2015

Mitä Inkeristä – ja Inkeriin – jää meidän jälkeemme?

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

2 / 2015

INKERILÄISIÄ MIEHIKKÄLÄN KESKITYSLEIRISSÄ

Kaunis Suomi - siinä minun taiteeni aihe

INKERIN SUOMALAISUUS KUNNIAAN

Inkerin maa kahden suurvallan välissä 1600-luvulla

KANSIKUVA
Karhujen kumppanuus malliksi meille. Arvo Sparrin maalaus.

Numero 3/2015 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukselle 4.5. mennessä.

Numero 4/2015 ilmestyy viikolla 35. Aineisto toimitukselle 10.8. mennessä.

Tässä numerossa – Inkeriläisten viesti 2 / 2015

Inkeriläisten viesti

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen
p. 040 743 7042
alinasinikka@gmail.com

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut, tuotetilaukset yms.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342

PANKKI
Danske Bank
FI51 8000 1200 3063 64

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135€
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2015
35€ EU-maat
40€ muualle

TILAAMINEN
Maksu tilille ja osoitetiedot kuitille ja Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Alina-Sinikka Salonen
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
p. 050 599 6773 (ark. 9-17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi

PAINOPAIKKA
Picaset Oy
Helsinki

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Bredantie 6 E 22,
02700 Kauniainen
p. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6
SE-43835 Landvetter
p. (03)191 6602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

ISSN 1236-9586

Pääkirjoitus

Muistojen Inkeri kasvaa ja laajenee

Alina-Sinikka Salonen

Olen näköalapaikalla: saan usein olla todistamassa "uusinkeriläisten" syntymää. Tarkoitan tällä sitä, että yhä useampi myöhemmän polven inkeriläistaustainen havahtuu ymmärtämään, että hänellä on poikkeavan jännittävä sukuhistoria takanaan. Ei tarvitse kuin sanoa sisäiselle äänelle: Tahdon. Tästä lupauksesta alkaa kutkuttava halu saada tietää, kuka minä olen, ja miten minä tai sukuni olemme päätyneet takaisin Suomeen. Näin alkaa suuri seikkailu. Inkeri-juurien ikävä on ihana asia, mutta sillä on taipumus syntyä vasta kun henkilöt, jotka olisivat osanneet vastata kysymyksiimme, ovat jo poissa. Itse asiassa he ovat eläessään kertoneet, mutta me emme ole kuunnelleet.

Jos meillä on historiallisia "aarteita" kotonamme, pidämme niistä mustasukkaisesti kiinni, kunnes ymmärrämme, että ne on syytä saada laajempaan käyttöön. Juuri minun hallussani olevat kirjeet, kartat tai kuvat saattavat olla tärkeitä osasia jonkun tutkijan palapeliin. Onneksi ennen meitä heränneet "uusinkeriläiset" ovat ymmärtäneet tietojen tallentamisen tärkeyden. Muuten meidän etenemisemme omien juurien tutkimisessa ei olisi mahdollista.

Tässä numerossa Inkeri-asioiden tutkija ja –tuntija, tri *Toivo Flink* artikkelissaan käsittelee tietojen keräämisen tarkoitusta ja merkitystä laajasta perspektiivistä. Hän myös luettelee tärkeimmät Inkeri-asioita tallentavat arkistot. Mikä parasta, hän on myös luvannut auttaa heitä, jotka haluavat antaa aineistoa yhteiseen käyttöön. Flinkin yhteystiedot ovat kirjoituksen lopussa.

Otathan huomioon, että juuri arkistot ovat oikea paikka tärkeiden asiakirjojen säilyttämiseen tuleville sukupolville. Niissä tiedetään, miten materiaali säilyy parhaiten. Niissä tehdään sellaisia tallenteita, joita voidaan käyttää hyväksi jatkuvasti uusiutuvilla teknisillä laitteilla. Niissä on varauduttu mahdollisten tulipalojen varalta, eikä aurinkokaan pääse viemään värejä. Arkistoissa aineistomme luetteloidaan niin, että tiedot ovat löydettävissä myöhempää käyttöä varten. Valitettavasti meidän arkistolaitoksemme ei tässä kohden ole kaikilta osin ajantasainen.

Joka on käynyt Inkerikodissa tietää sen pienuuden. Se ei ole sopiva ympäristö arkistotavaroille sen paremmin kuin tavallisetkaan kodit. Siksi niin Suomen Inkeriliiton kuin Inkeriläisten sivistyssäätiönkin asiakirjat tietyin välein siirretään Suomen Kansallisarkistoon.

Olen itse juuri tehnyt luopumispäätöksen. "Aarrearkussani" on 1940-luvun molemmin puolin syntyneitä asiakirjoja: vanhempien vihkimistodistus, Sablinan kodin tontin ostopaperit ja rakennuspiirustukset sekä jokunen isäni työ- ja opiskelutodistus. Olisi kannattanut antaa ne asiantuntijoiden hoiviin jo kauan aikaa sitten! Ehkä tulin niiden kautta enemmän vakuuttuneeksi juuristani ja taustastani. Nyt tiedän, että kotini ja kotiseutuni on sydämessäni – ja kaiken lisäksi voin konkreettisesti vierailla syntymäkodissani melkein milloin vain.

Inkeri meidän jälkeemme –teema on jaettu asiakokonaisuuksiin, joita käsitellään eri numeroissa. Seuraavassa Viestissä mennään henkilö- ja sukuhistoriaan. Aiheena on sukututkimus. Näitä molempia aiheita koskeva artikkeli on julkaistu Inkeriläisten viestissä 9/2005. Suosittelen!

INKERIN SUOMALAISUUS KUNNIAAN

Toivo Flink

Sulautuminen

Venäjällä tavoite maan kaikkien heimojen sulauttamisesta yhdeksi kansaksi, joka puhuisi yhtä kieltä, esitettiin keisariajan Venäjällä jo 1860-luvulla. Tämän saivat kokea myös Inkerissä asuneet suomalaiset. Vasta neuvostovalta on onnistunut toimissaan suomalaisella Inkerinmaalla. Sieltä pakkosiirrettiin väestöä ja kiellettiin äidinkielinen opetus kouluissa. Tällä on ollut kohtalokkaita seurauksia 1930-luvulta lähtien. Inkeriläisiä siirrettiin myös jatkosodan aikana. Meitä karkotettiin Siperiaan, tuotiin Suomeen ja palautettiin takaisin Neuvostoliittoon ilman paluuoikeutta omille asuinalueilleen. Osa pakeni Suomesta Ruotsiin. Tämä kaikki hajotti kiinteästi asuneen inkerinsuomalaisen yhteisön eri puolille maailmaa, ja on edistänyt heidän sulautumistaan valtaväestöön. Samalla oman historian ja kulttuurin tuntemus, jota omat suomenkieliset julkaisut olivat ylläpitäneet, on jäänyt vähäiseksi ja unohtui hiljalleen.

Paluumuutto

Paluumuutto on tuonut Suomeen kohta 25 vuoden aikana runsaat 50 000 inkerinsuomalaista perheineen. Muutossa Suomeen on nähtävä myös heidän tahtonsa varmistaa lastensa suomen kielen taito ja suomalaisen identiteetin säilyminen. Suomalaista Inkerinmaata, jossa oli asunut noin 140 000 luterilaista suomalaista, ei enää ole ollut olemassa noin sataan vuoteen. Yhteiskunnallinen kehitys Venäjällä on vahvistanut näkemyksen siitä, että vaikka paluumuutto olisi jäänyt toteutumatta, Inkerin suomalaisten kansallinen kulttuuri ei olisi elpynyt, koska kansa on elänyt hajallaan, eikä omaa äidinkieltä ole opetettu koulussa. Suomen kielen opetus pitkänä vieraana kielenä muutamassa koulussa Venäjällä, lähinnä Petroskoissa ja Pietarissa, ei olisi pelastanut tilannetta. Koulujen lyhyt oppimäärä ja aikuisten kielikurssit runsaan 20 vuoden aikana ovat vain korostaneet ongelman syvyyttä. Pietarissa ja Inkerinmaalla sukujuuriltaan inkerinsuomalaisia on tällä hetkellä alle 10 000 henkeä. Virossa määrä on samaa suuruusluokkaa.

Tutkija, tri Toivo Flink ja Inkerin tunnuksia.
Kuva Anneli Mylläri

Ruotsissa inkerinsuomalaiset ovat jo käytännössä sulautuneet valtaväestöön.

Lähitulevaisuuden arvio ei anna aihetta optimismiin. Kuitenkin niin nuorten kuin ikäihmistenkin kansallinen harrastustoiminta ja juhlatapahtumat ovat tukeneet kiinnostusta suomen kieleen tai ainakin sukujuuriin siinä määrin, ettei innostus ole loppunut kokonaan. Kirjallisuuttakin on tällä hetkellä saatavissa jo monella kielellä. Pitkässä juoksussa tämä ei kuitenkaan riitä.

Tiedot itsestä, perheestä ja suvusta talteen

Siinä missä Ruotsin ja Amerikan suomalaisuus on meille itsestään selvyys, ovat Inkerin suomalaiset Suomessa yhä eri asemassa. Syynä tähän on yhä yleinen epätietoisuus juuristamme ja menneistä vaiheistamme. Vaikka inkerinsuomalaisten paluumuuton alkamisesta Suomeen on tänä vuonna kulumassa 25 vuotta ja Suomen tiedotusvälineet sekä muutamat akateemiset tutkimukset ovat nostaneet Inkerin suomalaisuutta esiin, yleistä tietoisuutta ei voida pitää riittävänä. Tilanteen voi parantaa ratkaisevasti vain Inkerin suomalaisten historian tuominen koulu- ja yliopisto-opetukseen Suomessa. Tämä osoittaisi myös

laajalle yleisölle, että Inkerin suomalaisten historia on elimellinen osa Suomen historiaa. Korostan jälleen kerran, että myös Inkerin historia on ennen kaikkea sen ihmisistä kerrottavaa tarinaa. Jokaisen kohtalo on arvokas. Jokainen kohtalo on muistiin kirjoittamisen arvoinen. Meitä koskevat asiakirjat tulee poimia talteen ja toimittaa ensisijaisesti Suomen Kansallisarkiston Inkerin arkistoon. Aineistoa on siellä tällä hetkellä 45 kansiota. Määrästä voitte päätellä itse. Vain monipuolisen perustiedon varassa me saamme yhteisvoimin muodostumaan kokonaiskuvan itsestämme suomalaisina.

Inkerinsuomalaisten keskusarkiston muodostaminen

Inkerin suomalaisten historia edellyttää tutkimista ja uudelleen arviointia osana Suomen historiaa. Poliittisista syistä syrjäytetty Inkerin historia vaatii laajaa ja tehokasta lähdeaineiston selvittämistä ja kartoittamista. Seuraavana vaiheena ja mielellään rinnakkain inkerinsuomalaista kulttuuria koskeva arkistoaineisto ja kirjallinen materiaali on koottava sähköiseen Inkeri-bibliografiaan.

FT Toivo Flink

Dos., verkostotutkija

Siirtolaisuusinstituutti

Eerikinkatu 34, 20100 Turku

toivo.flink@kolumbus.fi

+358 50 5944 134

Tiedossa olevien aineistojen sijainti

- Suomen Kansallisarkisto: Inkerin Liiton kokoelma, EK/VALPO 1920–1940-luku, SUPO 1949-
- Maahanmuuttovirasto
- Suomen Inkerin liiton ja Inkeriläisten Sivistyssäätiön kokoelmat
- SKS: n Kansanrunousarkisto
- Siirtolaisuusinstituutti
- Turun yliopiston TKU/Inkerin henkisen kansanperinteen arkisto
- Petroskoin aineistot: Kansallisarkisto, yliopisto, Tiedeakatemia, Karjalan Inkerin suomalaisten Liitto, Valtion kansallisuusasioiden komitea, Kirjailijaliiton ja sen julkaisujen arkisto, Karjalan lehdistöarkisto, Kansalliskirjasto.
- Karjalan Tasavallassa asuvien inkerinsuomalaisten kotiarkistot
- Viron Inkerinsuomalaisten Liitto ja sen kymmenen jäsenjärjestön arkistot
- Virossa asuvien inkerinsuomalaisten ja heidän jälkeläistensä kotiarkistot
- Virolainen muu arkistoaineisto: Tarton yliopisto, Riigi arhiv (Valtionarkisto)
- Svenska Riksarkivet: Utlänningskommissionens arkiv
- Stadsarkivet i Borås: SIR:s och andra ingermanländska organisationers arkivmaterial i Föreningsarkivet
- Föreningsarkiv i olika städer: De lokala ingermanländska föreningarnas arkivmaterial
- Säpos arkiv
- Pietarin Inkerin Liiton ja Inkerinmaan inkerinsuomalaisten yhdistysten aineistot
- Pietarissa ja Leningradin alueella asuvien inkerinsuomalaisen kotiarkistot
- Venäjän arkistot Moskovan, Pietarin, Petroskoin ja Venäjän lukuisissa aluearkistoissa väestönsiirtoihin ja karkotuksiin liittyvää tietoa 1920–1940-luvuilta
- Kasahstanin arkistot: Väestönsiirtoihin ja karkotuksiin liittyvää aineistoa 1930-luvulta.

Ajatuksena on koota tiedot olemassa olevasta arkistoaineistosta ja siirtää se tietueina syntyvään keskusarkistoon. Keskeisintä ei ole saada kaikkea materiaalia samaan arkistoon, vaan verkottaa arkistot niin, että tieto sisällöistä välittyy ja tarvekopioinnilla tyydytetään tutkimustarpeet.

Kuten huomataan, suurin osa arkistoaineistosta on viranomaisaineistoa. Silti yhtä tärkeitä ovat inkerinsuomalaiseen identiteettiin ja maailmankuvaan liittyvät henkilötarinat. Juuri niihin meidän tulisi panostaa niin pian kuin mahdollista. Me emme ole ikuisia, mutta tiedon meistä tulisi elää sukupolvia eteenpäin. Meitä koskevan tiedon kokoaminen ja tallentaminen on käsittääkseni meidän kansallinen velvollisuutemme, eikä tämä ole mielestäni liian koreasti sanottu. Voin toimia välittäjänä aineiston sijoittamisessa arkistoihin.

Kaunis Suomi - siinä minun taiteeni aihe

Arvo Sparri

Olen inkerinsuomalainen Arvo Sparri. Muutin Suomeen Pietarista vaimoni Ljudmilan kanssa 15 vuotta sitten. Synnyin Inkerin Hatsinassa, Vopsan kylässä. Köyhä lapsuus sotien jälkeen pakotti olemaan ahkera ja pyrkimään elämässä aina eteenpäin. Äitini kertomat tarinat sodasta ja Inkerin kansan kärsimyksistä ovat jääneet muistiini koko elämäksi.

Sodan jälkeen siirryimme parempaan taloon Poronkylään. Talo oli jäänyt meille Eva-serkulta, joka ei palannut Inkeriin, vaan jäi asumaan Eestiin. Kylä oli perusinkeriläinen. Sotien jälkeen monet inkeriläiset katosivat sotamatkoilla, eivätkä palanneet kotikonnuille. Kylä sijaitsi Izorajoen korkealla hiekkarannalla, ja tämä loi romantiikkaa nuoren pojan elämään.

Yläasteen koulu sijaitsi 10 kilometrin päässä kodistani. Pojat ja tytöt tulivat kouluun 10 -15 inkeriläisestä kylästä. Sukunimet olivat suomalaisia: Närjä, Pylsy, Kolomainen, Jakonen, Hämäläinen, Korpelainen, vain yksi oli Strömperi. Kaikki olimme sotien jälkeen syntyneitä iloisia ja reippaita lapsia. Meillä oli toiveita paremmasta elämästä. Kuudennella luokalla liityin koulun torviorkesteriin, ja pian

nuoret pojat osasivat soittaa riemukasta juhlamusiikkia.

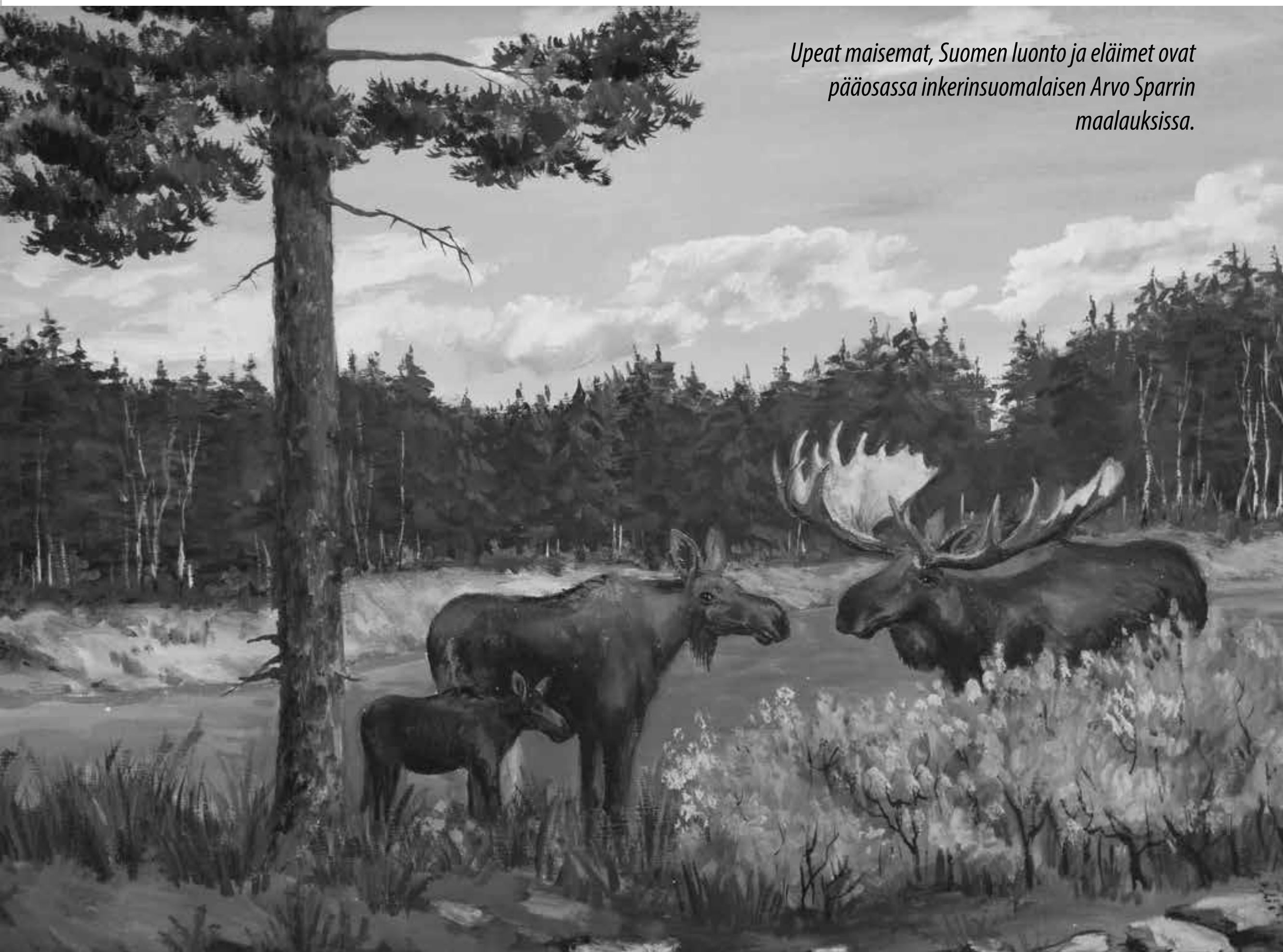
Meillä oli toiveita paremmasta elämästä.

Seuraavana vuonna aloitin maalauksen harrastamisen taidekerhossa. Oppivuosi vierähti nopeasti ja tuli kevät. Pelto- ja puutarhatöitä riitti kaikille. Opin lypsämään lehmää, paimentamaan kylän karjaa, tekemään metsätöitä, pesemään omat vaatteet, istuttamaan vihanneksia. Peruna- ja heinätöitä tehtiin yhdessä, koko perheen voimin. Koulun hiihtojoukkueen valmentaja kertoi, että suomalaiset ovat maailman huippuhiihtäjiä. Aloin hiihtämään, ja tämä harrastus kesti 25 vuotta. Urheilun takia en oppinut tupakoimaan, enkä juomaan viinaa. Teini-ikäisenä parhaat kaverini rupesivat pyörimään tyttöjen ympärillä, mutta minä harrastin soittamista, hiihtämistä ja maalaamista. Suomalainen sisu vei eteenpäin lujaa vauhtia.

Armeijassa olin rajavartijana ja tukikohtalehden toimittajana. Tämä oli nuorelle miehelle paras paikka 70-luvun vaihteessa. Suomi-Venäjän raja oli silloin rauhallisin maailmassa. Armeijan palveluaika kesti yli 2.5 vuotta. Mutta minä olin ylpeä, kun suomalaisena pystyin toteuttamaan itseäni ja sain politrukin arvon. Armeija koulutti olemaan elämän eturiveissä.

Kun olin rajavartijana Venäjän Karjalassa, metsissä oli paljon susia ja karhuja. Metsojen soidinpaikoille oli kerääntynyt kymmenittäin kauniita isoja lintuja. Rakkaus metsän eläimiin on lähtemättömästi säilynyt niiltä ajoilta. Nyt minulla on lukuisia tauluja karhuista ja metsoista, jänöistä ja joutsenista. Suomi-Venäjän rajavartijana aloin lukea suomalaisia kirjoja ja tutustuin Suomen historiaan. Vasta silloin ymmärsin paremmin, kuka on inkeriläinen.

Armeijan jälkeen opiskelin Upseerikorkeakoulussa sotatiedettä, toisessa korkeakoulussa opiskelin juridiikkaa. Sen jälkeen pääsin Petroskoin yliopistoon ja opintojen päätyttyä

Upeat maisemat, Suomen luonto ja eläimet ovat pääosassa inkerinsuomalaisen Arvo Sparrin maalauksissa.

toimin Inturistin suomenkielen tulkkina lähes 10 vuotta. Kiersin suomituristien kanssa monet kerrat suuren Neuvostoliiton ympäri. Suomen ja Venäjän kansat olivat hyviä ystäviä. Tutustuin Pietarin Ilja Repinin taideakatemian opiskelijoihin ja vietin paljon aikaa heidän ateljeissaan. Tämä oli minulle erinomainen "taideakatemia". Monet sen ajan opiskelijoista ovat nykyään taiteen akateemikkoja. Silloin taidemaalarit elivät Neuvostoliitossa köyhästi ja monilla ei ollut omaa asuntoa. Minä reippaana bisnesmiehenä autoin heitä.

Monitaiturina ja osaavana ihmisenä olen aina ollut aktiivinen. Toimin mielelläni yhteiskunnallisissa elimissä. Neuvostoliitossa menestymiseen tarvittiin kuitenkin puolueen jäsenyys. Minut kutsuttiin puolueeseen, ja olin jo nuorena käynyt puolueen korkeakoulun ja etenin puoluesihteeriksi. Mutta suomalaisuus tuli esteeksi. Aina kysyttiin, mihin laumaan oikein kuulun? Vastasin, että omaa linjaani minä väännän, olen aina rehellinen. Ei silloin rehellisyydellä pitkälle pärjännyt. Jatkoin omaa linjaani ja minut valittiin Pietarin Pavlovskin kaupungin kansanedustajaksi. Istuin Pietarin entisen hallituksen jäsenten kanssa samassa pöydässä.

Aina kysyttiin, mihin laumaan oikein kuulun? Vastasin, että omaa linjaani minä väännän.

Ennen muuttoani Suomeen kävin täällä usein liikeasioissa. Kainalossani oli aina taulu myymistä varten.
Vuodet vierähtivät. Nyt asun Suomessa ja Suomi on perheeni uusi kotimaa. Ajoin viisi vuotta kaupungin bussia, mutta kaipuu taiteeseen voitti.

"Kaunis Suomi" - siinä minun taiteeni aihe.

Suomessa oli vihdoinkin mahdollista antautua kokopäiväisesti maalaamiselle. Sitä varten vuokrasin pienen ateljeetilan. Varhain aamulla olin meren rannassa maalaamassa maisemia. Meren rannikko on erittäin inspiroiva maisemataulujen maalaamiseen. Tuntuu, että en osaa olla päivääkään ilman merta. Meren rannalla asuvat ihmiset tutustuivat taidemaalariin, joka säästä piittaamatta, sateessa tai auringon paisteessa vaelsi

maalit ja taulupohjat kainalossa pitkin rannikkoa.
Tutustuin Olli Mikko Heikkilään ja Olli kutsui minut käymään saaressaan maalaamassa. Hän opetti minut kalastamaan. Kävin maalaamassa Ilomantsissa, Jyväskylässä, Savonlinnassa ja Rovaniemellä. Liityin "Villisika" taideseuraan. Sain mahdollisuuden tutustua paikallisiin taiteilijoihin.

Viidessätoista vuodessa olen maalannut yli 200 taulua. Haluan ikuistaa Suomen kauneuden tauluihini: Porkkalan rannikkomaisemat, Saana-tunturi, Lapinruska, Olavinlinna, Espoon auringonkukkapelto, meri, vanhoja veneitä, karhuja, joutsenia, hirviä ja metsoja. Taidenäyttelyiden kävijät ovat antaneet minulle lempinimen "Metsojen maalari".
Mutta metsoja ei saa ampua. Luonnon kauneutta ei saa tuhota. Monet metsästäjät ostivat tauluja kesämökeilleen tai seurojen metsästysmajoihin. Suomalaisten mielestä eläin- ja maisemataulut ovat parhaimpia töitäni. Näistä pidän itsekin eniten. Hyvät ystävät kutsuvat minua vieläkin Lappiin ruska-aikana tai Itä-Suomen asumattomille salomaille. Näillä matkoilla maalaan uusia tauluja. Taide on auttanut minua elämässäni olemaan hyvällä päällä.
Täällä asumiseni aikana olen pitänyt näyttelyjä Ruotsissa, Virossa, Venäjällä ja Suomessa. Viisi vuotta sitten oli näyttely Kaunialan sotavammasairaalassa. Näyttelystä minulle jäi vaikuttava muisto. Sotaveteraanit ovat nyt kovin vanhoja. Sain nähdä Suomen sankareita. Taulujani on esillä Variston ravintolassa. Se on kuin pieni taidemuseo.

Nykyään opetan tyttäreni Toinin kolmea poikaa maalaamaan. He asuvat lähelläni Kurttilassa. On suuri ilo, että osaan suomea. Voin tavata uusia ystäviä ja kertoa heille miten asiat Venäjällä nykyään ovat. Olisi paljon parempi jos maailmassa olisi rauha ja ihmisten väliset suhteet ystävällisiä. Sitä varten on olemassa taide.

On suuri ilo, että osaan suomea.

Lopuksi haluan todeta, että Suomi on kaunis maa ja valtiona erinomaisen kehittynyt. Olen niin iloinen siitä, että tuhannet inkeriläiset maahanmuuttajat löysivät täältä oman kotimaan uudemman kerran.

INKERILÄISIÄ MIEHIKKÄLÄN KESKITYSLEIRISSÄ

Terho Ahonen/Salpalinja-harrastaja

Suomen kaakkoisrajalla Miehikkälässä ja osin entisen Ylämaan kunnan alueella sijaitsi jatkosodan aikana keskitysleiri. Sinne keskitettiin, koottiin suomalaisten hyökkäysvaiheen aikana sodan jalkoihin jääneitä Neuvostoliiton kansalaisia, siviilejä. Nimestään huolimatta siviilivankileiri ei ollut tuhoamisleiri, pikemminkin selviytymisleiri; paikka jossa kiinniotetuilla oli mahdollisuus saada ruokaa ja lämmintä. Suomalaisten ylläpitämässä keskitysleirissä elämä oli varmasti kaukana yltäkylläisyydestä, mutta muut vaihtoehdot olivat vielä huonompia. Neuvostoliitto asutti ripeästi talvisodassa luovutetut alueet. Karjalaan oli vuoden 1941 alkuun mennessä asutettu 188 000 henkeä. Maatalouskolhooseja oli perustettu 384 kappaletta. Jatkosodassa Neuvostoliiton evakuointi ei kuitenkaan kaikkia tavoittanut.

Jatkosodan alussa, jo 8.7.1941, kolme päivää ennen päähyökkäyksen alkua, ylipäällikkö C. G. E. Mannerheim antoi ensimmäisen käskyn vallattavilla alueilla suomalaisten käsiin jäävien siviilien sijoittamisesta keskitysleireihin. Käskyssä oli yksiselitteisesti sanottu, että ”mm. venäläinen väestö oli vangittava ja toimitettava työleireihin tai keskitysleireihin”. Itä-Karjalaan näitä perustettiin useita.

Ryssäläiset naiset keskitysleirillä.

Aihetta on tutkinut dosentti Antti Laine Joensuun yliopistosta. Tämän kirjoituksen asiatiedot perustuvat hänen esitykseensä Salpalinja-seminaarissa Miehikkälässä 1992. Tämä juttu on pääosin saman sisältöisenä julkaistu pitämässäni blogissa Salpalinjan salat kahdessa peräkkäisessä kirjoituksessa.
Silloisessa esityksessä Antti Laine totesi olevansa vakuuttunut, että Miehikkälän keskitysleiri on lajissaan ainutlaatuinen, jos tarkastellaan eri puolilla maailmaa olleita saman nimikkeen alle sijoittuneita väestöleirejä. Hän arvioi, että Miehikkälän leirissä sotavuotensa viettäneet eivät oloistaan kovinkaan murskaavaa tuomiota anna.

Karjalan kannaksella sodan jalkoihin jääneitä varten perustettiin leirejä ainakin Rautjärvelle, Kaukolaan, Muolaaseen ja Impilahdelle. Nämä lakkautettiin 13.9.1941, kun Kotijoukkojen esikunta oli antanut 8.9.1941 käskyn työleirin perustamisesta kolhoosien henkilöstölle Miehikkälä – Muurola –alueelle ja edellä mainittujen leirien asukkaiden siirtämisestä sinne. Alueella oli paljon tyhjilleen jääneitä Salpalinjan rakentajien parakkikyliä. Osa niistä oli

Kuva kirjoittajasta Salpavaelluksen päättäneestä maanpuolustusjuhlasta 2013. Kuva Mauno Rantala.

Ylämaan pitäjän (nykyisin Lappeenrantaa) puolella. Muurola on kylä Miehikkälän pitäjän koillisnurkassa.

VANHUKSIA, NAISIA JA LAPSIA

Miehikkälän työleirin piti olla vastaanottovalmiina jo 14.9.1941. Henkilökunnaksi osoitettiin enintään 36 rintamalle kelpaamatonta miestä. Leirin väkeä, jotka olivat naisia, lapsia ja vanhuksia, tuli käyttää yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Työikäiset ja -kuntoiset miehet olivat luonnollisesti rintamalla puna-armeijan riveissä. Leirin vartio- ja huoltohenkilöstö kohosi lopulta yli sadan hengen.

Kiireen Miehikkälän leirin perustamiselle toi samaan aikaan se, että Valkeasaaressa, pääasiassa Myllyn kylässä, Karjalan Kannaksella suomalaiset joukot löysivät suojakuoppiin kaivautuneena suuren joukon evakuoimatta jääneitä siviilejä. He olivat suurimmaksi osaksi inkeriläisiä, joukossa oli myös vähän venäläisiä. Heidän ensimmäinen sijoituspaikkansa oli Tienhaaran leiri Muolaassa.

Miehikkälän leirissä oli marraskuussa -41 luetteloitu 341 inkeriläistä. Siitä ei ole tietoa, olivatko he kaikki Valkeasaaressa kiinniotettuja. Leiristä käytettiin virallisesti kesäkuuhun 1942 saakka nimitystä työleiri, sen jälkeen keskitysleiri aina sen lakkauttamiseen kesäkuuhun 1944 saakka.
Leirin suuruudeksi oli perustamiskäskyssä vahvistettu noin 1 100 henkeä. Kuitenkin inkeriläisten lisäksi työleiriin sijoitettiin myös muita kansallisuuksia kuten venäläisiä, valkovenäläisiä, mordvalaisia, tataareja ja ukrainalaisia sekä pieniä määriä muitakin kansallisuuksia. Marraskuun alussa leiriläisiä oli jo 1811. Määrä vähän vielä kasvoi helmikuuhun 1942 mennessä, mutta ei noussut yli kahden tuhannen.

LEIRIT HAJALLAAN JA ALUEET AITAAMATTOMIA

Keskitysleirin paikaksi oli siis valittu Salpalinja-työmaan tyhjilleen jääneet parakkikylät Miehikkälän koillisosassa. Ne sijaitsivat muutaman kilometrin päässä toisistaan. Leiri koostui itse asiassa seitsemästä parakkikylästä. Nimeltä mainitaan suurin eli yhdeksän parakin Mustalammen leiri, Juurakon leiri (7 parakkia) ja Kasarin leiri (5 parakkia). Muut leirit oli nimetty Kylä 1, Kylä II, Kylä III ja Kylä IV. Kylä II oli inkeriläisten ja heidän sukulaiskansallisuuksien leiri.

Leirin keskusvarasto ja esikuntakylä sijaitsi Muurolasta kaakkoon. Sairastupa ja rangaistuskopit olivat Kasarissa. Yhtenä kuvaajana alueen laajuudesta voidaan mainita, että leirissä oli omaa puhelinlinjaa 12 kilometriä!

Miehikkälän työleirin päällikkönä oli aluksi luutnantti A. Kari, kesäkuusta 1942 lähtien Miehikkälän suojeluskunnan paikallispäällikkö, kapteeni Väinö Haaja.

Vierasheimoisten työosasto.

Käy puiden pieniminen naisiltakin.

Leirialueita ei ollut aidattu ja niitä vartioitiin vain öisin. Leirin ulkopuolella vangit liikkuivat joko lupalapun turvin tai vartijan saattamana. Kurinpidollisia ongelmia ei juuri ollut. Puhutaan vain yhdestä karkauksesta, jolloin karannut ja kiinnisaatu naisvanki matkalla takaisin leiriin haavoitti vartijaa saksilla ja pääsi uudelleen karkuun. Vanki saatiin kiinni.

INKERILÄISET HALUTTUA TYÖVOIMAA

Vankileirin väki oli siis naisia, lapsia ja vanhuksia. Heidän työpanoksestaan vajaa puolet käytettiin leirin oman toiminnan pyörittämiseen ja reilu puolet yksityisille. Eli vangit työskentelivät lähialueen taloissa maa- ja metsätöissä. Ja se oli varsin haluttua, sillä taloissa vangit useimmiten pääsivät talonväen pöytään, jossa ruoka oli parempaa kuin leirissä. Jos ja kun matka työkohteeseen oli pitkä, vangit asuivat arkipäivät talossa ja viikonlopuksi talonväki kyyditsi heidät leiriin.

Inkeriläiset olivat haluttua työvoimaa jo kielensäkin vuoksi.

Inkeriläiset olivat haluttua työvoimaa jo kielensäkin vuoksi. Vuoden 1942 alussa suomensukuiset vangit, pääosin siis inkeriläisiä, vapautettiin leiriltä ja siirrettiin maataloustöihin ympäri Suomea. Pelotteena väärinkäytöksiä yms. vastaan oli, että työlupa voitiin peruuttaa ja sen haltija palauttaa leiriin.

OMA KASVIMAA

Mustanlammen leiristä muutama kilometri etelään Muhikossa oli haminalaisen Aladinin suvun omistaman ison metsätilan metsänvartijan talo. Talon pellosta, Karjunveräjänniitystä, kaksi hehtaaria osoitettiin leiriläisten ”ryytimaaksi”, kasvimaaksi. Siinä leiriläiset kasvattivat juureksia ja vihanneksia ja varmasti myös kaalia, koska kaalimaaksikin peltoa kutsuttiin.
Leiriruoan jatkeeksi vangit keräsivät laajoista metsistä luonnollisesti myös marjoja ja sieniä. Suomessa oli sodan aikana elintarvikepula ja se on varmasti näkynyt myös keskitysleirin muonituksessa.

KAKSI HAUTAUSMAATA KESKELLÄ SALPALINJAA

Miehikkälän leirissä oli marraskuussa 1941 vanhuksia ja sairaita 222 ja alle 15-vuotiaita lapsia 838, yhteensä 66 prosenttia koko vahvuudesta. Leirillä kuoli kaikkiaan 158 vankia. Heistä 142 on haudattu Syvä-Valkjärven koillis-

puolelle Ylämaalle Hostikan kylän lähistölle kahteen paikkaan. Haudat, joista toisessa on 78 ja toisessa 64 vainajaa, sijaitsevat noin puolen kilometrin päässä toisistaan.

Ehkä käytännön syy hautapaikkojen valintaan oli logistinen; linnoitustyömaalla oli hyvä tieverkko.

Merkille pantavaa molemmissa hautausmaissa on se, että niitä kumpaakin vartioi aivan muutaman kymmenen metrin päässä Salpalinjan järeä teräsbetonikorsu. Eli haudat ovat keskellä Salpa-asemaa ja jos linjassa olisi taisteltu, olisi hautarauha rikkoutunut. Ehkä käytännön syy hautapaikkojen valintaan oli logistinen; linnoitustyömaalla oli hyvä tieverkko.

Näitä keskitysleirin hautoja Virolahden nimismiespiiri (johon Ylämaa tuolloin kuului) hoiti 1970-luvulle saakka. Hautausmaan ympärillä oli punaiseksi maalattu puinen aita ja hautojen päällä valkoiset ristit. Nykyisin jäljellä on molemmissa enää betonista valettu paasi, jossa lukee venäjäksi: ”Tässä lepää 78 (tai 64) Neuvostoliiton kansalaista”. Silloin tällöin hautausmaiden muistopaasille ilmestyy tuoreita kukkia.

LEIRI EVAKUOITIIN SUURHYÖKKÄYKSEN ALTA

Neuvostoliiton suurhyökkäyksen alettua juhannuksena 1944 Miehikkälän leiri siirrettiin Hangon seudulle Täcktomiin. Syyskuussa jäljellä olevat 1430 leiriläistä siirrettiin Perniön kirkonkylän lähelle Kankkonummen entiselle tykistöleirille. Leiriläiset palautettiin Neuvostoliittoon loka-marraskuussa 1944.

Miehikkälässä vuosittain järjestettävän Salpavaelluksen yhdellä reitillä usein kuljetaan leirin hautausmaiden ohi ja kerrotaan keskitysleiristä. Ensi kesänä reitti ei kulje leirin kautta, mutta kannattaa seurata sivustoa *www.salpavaellus.net.*

Etsitään sota-ajan isäntäperhettä Vihdistä

Elsa Seppänen, os. Fedulova, s. 1937, asui sota-aikana perheensä kanssa Vihdissä. Isä ja äiti olivat maatilalla töissä. ”Syötiin samas´ pöyäs heijän kans´. Hyvin meitä pitivät”, Elsa muistelee. Ikävänä asiana Elsa kertoo, että Eemeli-veli kuoli tuona aikana, jonka he olivat Vihdissä (marraskuu 43 – tammikuu 41). Elsa haluasi tavata ja kiittää isäntäväkeään, mutta ei muista heidän nimiään. Jos joku tunnistaa Elsan, niin voisi ottaa yhteyttä A-S Saloseen (tiedot Viestin 2. sivulla).

Lisäys viimenumeron artikkeliin

Vuoden ensimmäisessä lehdessä oli juttu edesmenneestä Aleksanteri Dubbelmanista. Painoon meni vahingossa väärä valokuva, joten ohessa artikkelin kuvatekstiin sopiva kuva Aleksanteri Dubbelmanista ja Reijo Rautajoesta.

Sotasankariksi mainittu Aleksei Dubbelman, 90v, viikkoa ennen kuolemaansa. Mukana artikkelin kirjoittaja Reijo Rautajoki.

Toimistonhoitajan terveiset!

Ole ystävällinen ja tarkista oletko muistanut maksaa lehtitilauksesi ja/tai jäsenmaksusi.

Maksukortit olivat numero 6/2014 välissä.

Lehtimaksu 35 euroa, jäsenmaksu 20 euroa.

Danske Bank FI51 8000 1200 3063 64

On löydetty kiinnostava kirja:

Hakulinen Lassi. Laatokan sini. Romaani suurilta vesiltä. Myllylahti Oy. Espoo 2015. Kirja on mukaansatempaava, historialliseen kehykseen sidottu kuvaus ihmisistä ja paikoista sodan jaloissa. Tapahtumapaikat ovat suurten vesien maisemista: Päijänteeltä ja Laatokalta. Sodan pommituksissa on kohteena mm. Valamon luostari. Kirjassa kuvataan karjalaisten ja inkeriläisten perheiden siirtymisiä paikasta toiseen, ja heidän kykyään pakon edessä kotiutua uusiin ympäristöihin.

Teksti rakentuu suurelta osin karjalan murteella käydystä keskustelusta, mikä tuo henkilöt lähelle lukijaa ja antaa eläytymiselle syvyyttä. Vaikka aihe on rankka, ja henkilöiden kohtalot kovia, lähestymistapa ei ole synkkä eikä katkeruutta ruokkiva. Pikemminkin kirja on kertomus inhimillisyydestä, ystävyydestä ja rakkaudesta. Mukana on hiven myös mystiikkaa.

Kirjaa on saatavana kirjakaupoista. Se on julkaistu 2014 syksyllä, mutta 2015 on otettu jo toinen painos. Tietoja voi katsella ja kirjaa tilata osoitteessa www.myllylahti.fi.

A-S S

Poisnukkuneita

Nerman Maria

(avioliiton kautta Talja, käytössä tyttönimi Nerman)

s. 22.1.1932 Venjoen Jäniskylässä

k. 21.3.2014 Jyväskylässä

INKERINMAA KAHDEN SUURVALLAN VÄLISSÄ 1600-LUVULLA

Veijo saloheimo

Inkeriläisten muuton määräpaikat

Inkeriläisten muuton määräpaikkatiedot ovat vajaat. Vuonna 1649 lunastettujen luettelossa on tietoja vuosina 1618–1940 muuttaneista, ja sotapakolaisista on tietoja kohtalaisesti. Sen sijaan 1640-luku jää poistuneiden nimien sekä Iverskin ja Syvärin luostarien luettelojen vertailun varaan. Määräpaikat näkyvät 1620-luvulta neljäsosalta, 1630-luvulta kolmasosalta, mutta 1640-luvulla vain kahdeksasosalta. Sotapakolaisista viidesosan määräpaikat mainitaan. Tuntemattomiksi jääneet määräpaikat lienevät olleet pääosin samat kuin tunnetutkin.

Määräpaikkamaininnat vaihtelevat. Joskus mainitaan sekä pogosta että kylä, joskus pelkkä kylä, mikä tuottaa sekavuutta samannimisten kylien kesken. ”Ladoga” voi tarkoittaaa sekä kyseistä kaupunkia että sen aluetta. Novgorodin ”lääni” on toivottoman laaja, ellei lisänä ole pogostan tai kylän nimeä. ”Ilmajärvi”, ”Ilmajärven taa” tai ”Moskovan taa” on epätarkka, sillä ainakin Ilmajärven seutu jäsentyy moneksi tunnistettavaksi alueyksiköksi. Novgorodin alueelta mainittu tarkenne ”Namaster” tarkoittanee jonkin luostarin tiluksia ilman kylännimiä. Merkintä ”Kasakoilla” tarkoittanee Ukrainaa, josta nämä palkkasoturit olivat lähtöisin.

Kylät on yritetty tunnistaa ja koota tilastossa laajemmiksi yksiköiksi. Hovien inspehtorit kirjoittivat nimet taitonsa ja tahtonsa mukaan. Heidän ortografiastaan on joskus vaikea johtaa määräpaikan oikea nimi ja löytää se kartalta.
Oma ryhmä kertyy uusien isäntien nimistä ilman paikannimeä. Se merkittiin kai paenneiden ja poisvietyjen palauttamista helpottamaan. Näitä merkintöjä kertyi viisi Skraggensköldin tiloilta ja kaksi muutakin Järvisaaren pogostasta, kaksi Vrudasta sekä yksi Detilinasta ja Kipinasta. Novgorodin läänin lisäksi näkyy isännän nimi tarkenteena viidesti.
Inkeriläiset näyttävät sijoittuneen jonkin verran eri tavoin kuin karjalaiset. Pääosa jäi verraten lähelle lähtöpaikkoja – mentiin vain rajan yli. Tverin alueelta mainitaan vain muutama puhumattakaan itäisemmistä seuduista.

Muutto itään

Pohjoisin tuloalue **Aunus** on mukana Syvärin luostarin nimiluetteloiden perusteella. Nimiyhteyksiä kertyi kaikkiaan 32 edustaen 116 henkeä. Eniten niitä kertyi Kaprion läänin Grigorjevasta, kaikki kuusi ennen vuotta 1655 lähteneitä. Samoskilaisia nimiä löytyi viisi. Alueen länsipäästä Petrovskista oli tullut Aunukseen neljä, Opolliasta ja Itä-Harjavallasta kolme, Saarelta ja Lopelta kaksi perhettä. Järvisaaresta ja Korpiselästä on vain yksi merkintä eli Pähkinälinnan läänistä kaikkiaan neljä Kaprion läänin 20 ja Jaaman läänin kolmea vastaan. Grigorjevalaisista olisi tämän mukaan tullut kolme perhettä Gottinovitsin kylästä, mikä jonkin verran vahvistaa muuten heiveröistä otaksumaa.[1] Keski-Mäkriällä asui yhdeksän ja Mäkriällä seitsemän perhettä, joissa vastaavasti 27 ja 24 henkeä. Lähes puolet näyttää tulleen ennen sotaa 1656–1958 ja näistä enemmistö eli 40 henkeä kymmenenä perheenä 1640-luvulla.

Laatokan piiriin muuttaneita kertyi 537 henkeä 101 tapauksena. Eniten heitä eli 215 tuli Järvisaaresta ja 185 Lopelta eli rajapogostoista. Joukkoon mahtui kuusi henkeä Detilinasta ja neljä alueen länsipäästä Petrovskista. Lähteissä mainituista kylistä oli eniten pakolaisia Silosaaressa kahdeksan ja Lavojassa viisi perhettä, yhteensä 62 henkeä. Kumpikin kylä on aivan rajan pinnassa Olhavanjoen suulta länteen. Koko määrä oli sotapakolaisia. Kolme Pähkinälinnasta tullutta ryhtyi palkkasotilaiksi eli streltseiksi, ja Jeremei Iivananpoika sai korpraalin arvon.[2]

Olhavaan asettui 11 järvisaare-

1 Musc.92 Lilienhagen 24.9.1673
2 Musc.92 A:o 1663 den 2 octobris blef ransakan i Nöteborg…

laista ja kipinalaista sekä kahdeksan detilinalaista, kaikki sotapakolaisia.

Gorodištšeen tuli 12 henkeä, viisi Grigorjevasta ja kaksi Jaaman läänistä. Kaksi perhettä eli kymmenen henkeä tuli 1620-luvulla jayksi perhe 1630-luvulla.

Iljino Tigoda-joella sai 147 henkeä 39 eränä. Näistä tuli 70 henkeä Detilinasta, 23 Inkereestä, 18 Korpiselästä ja 12 Kuivaisista. Iljinon vahvin keskittymä Podprugia sai viisi lähteiden mainitsemaa perhettä, joissa 20 henkeä. Kolme perhettä eli seitsemän henkeä tuli 1620-luvulla, 22 henkeä kuutena perheenä 1630-luvulla ja 30 henkeä kahdeksana perheenä 1640-luvulla. Näistä asui 20 henkeä viitenä perheenä Podprugian kylässä.

Sugozeron pogostaan Kapšajoelle Paksujoen pohjoisen lähdejoen varteen näyttää kulkeneen viisi henkeä Järvisaaresta ja Lopelta sekä kolme Toldogasta. Mihailovon kylästä mainittiin kuusi perhettä, joissa oli yhteensä 39 henkeä. Näistä ensimmäinen perhe tuli 1620-luvulla ja muut sodan 1656–1958 yhteydessä. Suurin keskittymä oli Mihailovo, johon tuli 39 henkeä kuutena perheenä.

Tihvinä sai 63 henkeä 12 perheenä, joista 20 henkeä Lopelta, 16 Keltosta, 11 Opolliasta, kuusi Järvisaaresta sekä kaksi henkeä Suidasta ja Toldogasta. Kolme perhettä tuli 1620- ja eräs pari 1630-luvulla. Tšernitsyn kylästä mainittiin kuusi henkeä kolmena perheenä. **Ignašinon** pogostan Savina Goraan tuli Detilinasta kymmenhenkinen perhe sodan 1656–1958 aikana.

Bugodoštš Pcevža-joella sai sotavuosina 18 henkeä kahtena perheenä Järvisaaresta, neljän hengen perheen Jestrobinasta ja avioparin Itä-Harjavallasta. Nämä asuivat Solonitsyn ja Gorjatinon kylissä.

Lähialue etelässä inkeriläisten tuloalueena

Rajaseutu näyttää houkutelleen väkeä eniten. **Tesova** Inkereen etelänaapurina sai 741 henkeä 161 eränä. Näistä 106 oli kotoisin Saarelta, 94 Detilinasta, 90 Vrudasta ja 79 Inkereestä. Pähkinälinnan läänistä tuli yhteensä 162, Kaprion läänistä 355, Jaaman läänistä 143 ja Ivangorodin läänistä 37 henkeä. Vuosina 1621–1930 tuli 49 henkeä kymmenenä perheenä, 1630-luvulla 40 henkeä samoin ja 1640-luvulla 27 henkeä viitenä perheenä. Näistä asui 53 henkeä kahdeksana perheenä Vertsinossa, 28 henkeä viitenä perheenä Butkovossa ja 23 henkeä samoin viitenä ruokakuntana Sapoljessa.

Sabel'skojn pogostaan kirjattiin tulleen 33 henkeä kahdeksana eränä. Näistä tuli Detilinasta 18, yhdeksän Samoskista ja viisi Vrudasta. Koko joukko tuli sodan 1656–1658 aikana.

Luga sai 93 henkeä 23 eränä, joista 25 Inkereestä ja 21 Detilinasta. 28 tuli Pähkinälinnan läänistä, Kaprion läänistä 47 ja Jaaman läänistä saman verran. Sekä 1620- että 1630-luvulla tuli kolme perhettä, joista kertyi yhteensä 32 henkeä.

Osminoon päätyi 60 henkeä 11 perheenä. Opolliasta tuli 38 sekä Jestrobinasta, Opolliasta ja Petrovskista viisi henkeä. Korpiselkäläisiä oli neljä ja loppilaisia kolme henkeä. Koko joukko kertyi sotapakolaisista.

"Koko joukko kertyi sotapakolaisista."

Somera sai 78 perhettä eli 286 henkeä. Eniten heistä oli Jaaman lääniläisiä, 123 Opolliasta, 55 Jestrobinasta ja 51 Vrudasta. Itä-Harjavallasta tuli 26 ja yhteensä Kaprion läänistä 54 henkeä. Tästä joukosta tuli yksi perhe sekä 1630- että 1640-luvuilla, joten pääosa oli sotapakolaisia. Kaskolevican kylässä eli 33 tulokasta neljänä perheenä.

Audovaan kauimpana luoteessa merkittiin menneiksi 17 perhettä, joissa 82 henkeä. Näistä tuli Opolliasta seitsemän ja Petrovskista kolme perhettä. Jaaman läänin panos oli 11 ja Kaprion kolme perhettä. Yksi perhe tuli 1640-luvulla. Audovan lisäksi mainitaan tulokylinä kaupungin pohjoispuolelta Ložgovo ja Domožirka. Sepetsan kylä sai seitsemän pakolaista kolmena perheenä.

Peredolskojeen Laukaanjoen suuren mutkan sisälle päätyi 33 perhettä, joissa 153 henkeä. Tärkein lähtöpitäjä Petrovski lähetti 90 henkeä 14 perheenä. Vrudasta tuli 26, Korpiselästä seit-

semän, Samoskista kuusi sekä Länsi- ja Itä-Harjavallasta viisi henkeä kummastakin. Jaaman läänin panos oli 32, Kaprion 17 ja Pähkinälinnan läänin 10 henkeä. Yksi perhe näyttää tulleen heti Stolbovan rauhan jälkeen ja kuusi perhettä 1620-luvulla.

Ilmajärven piirissä

Novgorod veti väkeä alueen kaikista osista. Sinne menneiksi mainittiin 394 henkeä 115 perheenä. Suurin ryhmä, 52 henkeä, tuli Kaprion kaupungista, Opolliasta 45, Järvisaaresta 35, Spasskista 33 ja Grigorjevasta 30 henkeä. Pähkinälinnan läänistä tuli 99, Kaprion 214 ja Jaaman läänistä 67 henkeä. Aikaisimpia Novgorodiin menneitä mainittiin 1630- ja 1640-luvuilla, mutta pääosa kertyi sotapakolaisista. Vuonna 1635 Detilinasta karannut Mihail Homanpoika ja Länsi-Harjavallasta vuonna 1637 tullut Petr Mihailanpoika ryhtyivät streltseiksi, ja sodan 1656–1958 aikana näiden luku kasvoi kahdeksalla, josta kuusi tuli Spasskista. Näistä muuan Klimenti yleni luutnantiksi.[3]

Ilmajärven rantapogostat mainitaan kaikki. Novgorodin lounaispuolinen **Rakomo** sai ainakin 42 henkeä kahdeksana perheenä, joista 26 henkeä tuli Detilinasta, kahdeksan Inkereestä ja neljä Järvisaaresta. Yksi perhe tuli 1640-luvulla. Naapurista **Golinosta** kirjattiin vain yksi, sodan 1656–1958 aikana tullut perhe Itä-Harjavallasta.

Medved' Ilmajärvestä luoteeseen näyttää tarvinneen uusia asukkaita, sillä sinne kirjattiin menneiksi 180 henkeä 33 perheenä. Näistä oli opollialaisia liki puolet eli 88 ja Vrudasta 24. Kaprion läänistä tuli 38 ja Pähkinälinnan läänistä 21 henkeä. Yksi perhe tuli 1620- ja viisi perhettä 1630-luvulla.

Bronnitsa Mustajoen suun itärannalla sai 26 henkeä, joista Detilinasta 11, ja Ilmajärven itärannan **Sytino** 15 opollialaista. Bronnicaan tuli mainituista enemmistö ennen sotaa 1656–1958, mutta kaikki sytinolaiset sen aikana.

Podberežje käsitti alueen Olhavanjoen niskalla ja Mustajoen suulla. Sinne asettui kaksi perhettä Samoskista ja Detilinasta sekä yksi Rätsinasta ja Opolliasta. Yksi kahdeksanhenkinen perhe tuli heti Stolbovan rauhan jälkeen, toinen 1620 luvulla ja loput sodan 1656–1958 aikana. Detilinalaiset perheet asettuivat Samokrašan kylään Mustajoen etelärannalle.

Šelonalla ja Lovatilla

Šelonajoelle meni 19 perhettä ja niissä 81 henkeä. Opolliasta tuli 25 henkeä seitsemänä, Lopelta 20 henkeä kolmena ja Jestrobinasta 14 henkeä kahtena perheenä. Jaaman läänin panos oli kymmenen perhettä ja 41 henkeä, Kaprion neljä perhettä ja yhdeksän henkeä ja Pähkinälinnan viisi perhettä ja 29 henkeä. Vuosina 1631–1950 tuli yksi perhe vuosikymmenessä ja ehdoton enemmistö sodan 1656–1958 aikana.

Porhov Šelonajoen latvalla sai kirjoitusten mukaan Spasskista 65 henkeä viitenä, Kuivaisista 16 henkeä kahtena, Opolliasta viisi henkeä yhtenä perheenä ja Samoskista yhden tulokkaan. Koko joukko tuli sodan 1656–1958 yhteydessä.

Pliussajoelta L'utajoen suulta kirjattiin Kotošin kylästä yksi ja Kejmasta toinen perhe, yhteensä yhdeksän henkeä sotapakolaisia. Yksi kuusihenkinen perhe tuli Grigorjevasta ja toinen kolmihenkinen Inkereestä.

Pihkovaan tulleiksi kirjattiin 230 henkeä 73 eränä. Heistä oli 91 Opolliasta, 57 Itä-Harjavallasta, 22 Länsi-Harjavallasta ja 20 Samoskista. Kaprion lääniläisiä oli 129, Jaaman läänistä 95 ja Ivangorodin läänistä yksi. Heti Solbovan rauhan jälkeen tuli kaksi, 1620-luvulla toiset kaksi perhettä ja pääosa sodan 1656–1958 aikana. Suurimmassa mainitussa keskittymässä Ostinkan kylässä Pihkovasta pohjoiseen eli 19 tulokasta.

Staraja Russaan merkittiin menneiksi 79 henkeä 15 perheenä. Suurin määrä, 22 henkeä kolmena perheenä, tuli Opolliasta, Kuivaisista 13 henkeä kolmena, Toldogasta 12 henkeä kahtena ja Järvisaaresta 11 henkeä kolmena perheenä. Kaksi perhettä oli tullut 1620-, neljä 1630-luvulla ja loput sodan 1656–1958 aikana.

3 CGADA 1649:45, Musc.92 Arbola d. 12 Januarij anno 1663, Anno 1666 d. 18 Julij auf Jamschowitz hof, Urban Ackerfeldt, Klas Ackerfeldt.

Ilmajärven lounaiskulmalle **Korostinoon** näyttää tulleen 27 henkeä kuutena perheenä, joista yksi 1630-luvulla. Perheet olivat lähtöisin eri pogostoista: Pähkinälinnan läänin kolmesta, Kaprion läänin kahdesta ja Jaaman läänin yhdestä pogostasta. Kolme perhettä oli asettunut Ostrovan kylään.

Korostinon eteläinen naapuri **Korostovo** sai väkeä Korostinoa enemmän: 208 henkeä 40 perheenä. Opolliasta tuli 47 henkeä seitsemänä, Samoskista 38 henkeä yhdeksänä, Kipinasta 25 henkeä viitenä, Toldogasta 24 henkeä kuutena ja Itä-Harjavallasta 23 henkeä viitenä perheenä. Jaaman läänin Vrudasta tuli yhdeksän ja Pähkinälinnan läänin Järvisaaresta seitsemän henkeä. Koko joukosta asui Podgostitsin kylässä 16 henkeä viitenä perheenä.

Bel'skojn pogosta edellisestä lounaaseen sai 101 henkeä 25 perheenä, joista viisi tuli 1620-, toiset viisi 1630-luvulla ja loput ruptuuriaikana. 24 pakolaista asettui Litšinon kylään.

Slavitino Polist-joen länsipuolella kokosi 31 henkeä yhdeksänä perheenä, joista kaksi Inkereestä 16 hengen voimin. Pähkinälinnan läänistä tuli heidän lisäkseen 11 ja Kaprion läänistä 12 henkeä. Kaksi perhettä tuli 1630-luvulla ja muut sodan 1656–1958 aikana. Tärkeimmät kylät oliva t Bekeven', Luhino ja Sotsko.

Eteläisin lähteiden mainitsema tuloseutu oli **Serbolovo** Polist-joen latvalla. Sinne samosi yksi perhe Vrudasta, Petrovskista ja Detilinasta. Serbolovon kylään tuli viisihenkinen perhe Vrudasta, Ogurovoon yksi perhe Detilinasta ja toinen Ivangorodista, kaikki 1640-luvulla. Perheenjäseniä oli yhteensä 18.

Parfino Pola-joen suulla Ilmajärven kaakkoiskolkalla sai 48 henkeä kuutena perheenä, joista kolme kymmenhenkistä perhettä tuli Spasskista sekä yksi Kuivaisista, Keltosta ja Samoskista. Yksi aviopari tuli 1620-luvulla ja loput sodan 1656–1958 aikana. Pääosa tulokkaista eli 35 henkeä asettui Pestovon kylään.

Petrovski Staraja Russasta etelään sai 72 tulokasta, joista 46 Vrudasta kymmenenä perheenä,

Detilinasta kymmenen ja Opolliasta yhdeksän henkeä kahtena sekä Länsi- Harjavallasta viisi ja Samoskista kaksi yhtenä perheenä. Yksi viisihenkinen perhe tuli 1630-luvulla ja loput sodan 1656–1958 aikana.

Dretino Petrovskin eteläpuolella sai yhden 12-henkisen perheen Inkereestä 1620-luvulla ja viisi henkeä Samoskista 1630-luvulla. **Voskresenskojeen** Mavrinan kylään tuli yksi viisihenkinen perhe Itä-Harjavallasta ja toinen samankokoinen Petrovskista 1640-luvulla. **Kolomnan** Odincovaan ilmestyi yksi samoskilainen.

Mustajoen varrelle

Klenino Mustajoella Holovajoen suulla kokosi karjalaisten ohella inkeriläisiäkin. Heistä tuli 19 henkeä neljänä perheenä Kipinasta, Korpiselästä ja Keltosta kymmenen hengen perhe kummastakin ja Opolliasta kuusi henkeä kahtena perheenä. Kaprion läänistä tuli 21, Pähkinälinnan läänistä 31 ja Jaaman läänistä kuusi henkeä. Eniten heitä, 19 henkeä, asettui Zabolonjeen Mustajoen mutkan eteläpuolelle. Yksi kymmenhenkinen perhe tuli 1620-luvulla ja muut sodan 1656–1958 yhteydessä.

Mustajokea ylöspäin **Burgan** pogostaan tuli Detilinasta 41 henkeä yhdeksänä perheenä ja Vrudasta 15 henkeä kahtena perheenä. Näistä kolme tuli 1630-luvulla ja loput sodan 1656–1958 aikana. Eniten heitä asui Krasnojen kylässä.

L'ubitino Mustajoen seuraaavassa mutkassa sai 23 henkeä seitsemänä nimettynä perheenä. Näistä kaksi perhettä, yhteensä 15 henkeä, tuli Petrovskista, viiden hengen perhe Tuuterista ja kolmihenkinen Detilinasta. Yksi perhe tuli 1640-luvulla ja loput sodan 1656–1958 aikana. Petrov-skilaiset asettuivat Suhareva Selištšen, tuuterilaiset Svitinan ja detilinalainen Vilenitsyn kylään.

Budkin pogostaan L'ubitinosta etelään tuli Detilinasta kolme, Grigorjevasta kuusi, Vrudasta kaksi ja Järvisaaresta yksi inkeriläinen, kaikki sodan 1656–1958 aikana. Heitä asui Drutšnon, Peretenkan ja Solohinon kylissä.

Borovitsista mainitaan asiakirjoissa 43 henkeä kuutena perheenä. Näistä oli 22 henkeä tullut kahtena perheenä Jestrobinasta, kymmenen samoin Grigorjevasta ja kahdeksan kahtena Detilinasta. Jaaman läänistä oli kotoisin yhteensä 23 ja Kaprion läänistä 20 henkeä. Yksi perhe oli tullut 1630-, toinen 1640-luvulla ja muut sodan 1656–1958 aikana. Kaksi perhettä asui Velikij Porogin Samostjessa.

Itämeren ja Volgan itäiselle vedenjakajalle

Sopinyyn Borovitsista pohjoiskoilliseen näyttää samonneen 25 inkeriläistä kuutena perheenä, joista seitsemän henkeä oli Opolliasta, kuusi Detilinasta ja viisi Itä-ja neljä Länsi-Harjavallasta. Kaksi perhettä tuli 1630- ja yksi 1640 luvulla, muut kolme ruptuurin aikana. Harjavaltalaiset elivät itäisessä Šujnon kylässä.

Tšagodoštše-joen latvan Pes'joen suulle **Sazonovon** seudulle Omšaan näkyy syntyneen melkoinen keskittymä, josta mainitaan 11 henkeä kahtena perheenä Opolliasta, kahdeksan samoin kahtena perheenä Jestrobinasta, kahdeksanhenkiset perheet Järvisaaresta ja Keltosta sekä nelihenkiset Länsi-Harjavallasta ja Samoskista. Pääosa kuusi perhettä tuli 1630-luvulla ja loput sodan 1656–1958 aikana. Berežjen kylään tuli viisihenkinen perhe Opolliasta ruptuurin vuosina ja kauemmaksi itään Klemeninoon viisihenkinen perhe Korpiselästä 1630-luvulla. Isboištšin kylään samosi sodan 1656–1958 aikana kuusihenkinen perhe Järvisaaresta.

Itäisin tunnettu määräpaikka oli **Beloozero**, suomeksi Valkeajärvi, jonne erään vrudalaisen tiedettiin kaikonneen sodan 1656–1958 aikana.

Sopinystä itään mainitaan vielä kaksi tulopaikkaa. Velikojejärven itärannalla sijaitseva **Anaškino** vastaa lähinnä määräpaikkana mainittua Anaskovitsiä, jonne 1630-luvulla tuli seitsemän henkeä kahtena perheenä. Pestovan kaupungin viereinen **Dmitrovskoje** sai viisihenkisen perheen Detilinasta sodan 1656–1958 aikana.

Valdaille ja laitamille

Ilmajärvestä kaakkoon Valdain ylängön luoteisrinteellä si-

jaitseva **Rahina** sai 14 henkeä neljänä perheenä, jotka tulivat Kipinasta, Länsi-Harjavallasta, Opolliasta ja Korpiselästä, kaksi 1620- ja loput 1640-luvulla. Sen eteläpuolinen **L'ubnitsa** Polomet-joen latvalla sai kaksi perhettä Spasskista ja yhden Kuivaisista, kaikkiaan 45 henkeä, kaikki sotavuosina 1656–1958. Heistä asettui pääosa Muryn kylään. **Demjanskin** Namšiin tuli sota-aikana kaksi henkeä Grigorjevasta ja Kirillofsinaan viiden hengen perhe Vrudasta. **Lipjen** pogostan Tšerenkiin tuli sota-aikana nelihenkinen perhe Grigorjevasta.

Kaikki pantiin kirjoihin sotapakolaisina.

Valdainjärvikin kutsui inkeriläisiä. Sen pohjoisrannan **Jeglinoon** näkyy tulleen 72 henkeä 15 perheenä: Petrovskista 15 kolmena, Opolliasta kymmenen, Itä-Harjavallasta yhdeksän sekä Detilinasta ja Toldogasta kahdeksan kahtena perheenä. Ivangorodin läänistä tuli 20, Jaaman läänistä 15 Kaprion läänistä 32 ja Pähkinälinnan läänistä viisi henkeä. Näistä pääosa tuli 1640-luvulla ja vain yksi kolmihenkinen perhe sodan 1656–1958 aikana.

Valdainjärven etelärannan **Korotsko** jäi vähemmälle, sillä sinne osui kolme perhettä Petrovskista ja yksi Samoskista, yhteensä 20 henkeä. Petrovskilaiset tulivat 1640-luvulla ja samoskilaiset 1650-luvun alussa. Valdailta mainitaan myös viisihenkinen sodan 1656–1958 aikana Opolliasta tullut perhe.

Tverinkarjalaisten joukossa

Nykyiseltä Tverin alueelta mainitaan vähän inkeriläisiä tulokkaita. **Zaborovjen** Medvedjevoon tuli Vrudasta yhdeksän henkeä kahtena perheenä Vrudasta 1640-luvulla. **Novotoržokin** Vramenjesta mainitaan viisihenkinen vrudalaisperhe sodan 1656–1958 aikana tulleena. Vramenje lienee oikeastaan Ramenjen kylä Kozlovon kirkolta länteen. **Tverin** kaupunkiin tuli kolmen hengen perhe Länsi-Harjavallasta sota-aikana. Tšernetsko oli viisihenkisen samoskilaisen perheen osoitteena 1640-luvulla. Tulopaikka oli Kes'man ja Vesjegonskin välissä.

Moskovaan tai sen lääniin kerrottiin menneen 63 henkeä 17 perheenä. Näistä tuli 21 henkeä viitenä perheenä Opolliasta, 12 henkeä kolmena perheenä Lopelta, kahdeksanhenkinen perhe Järvisaaresta sekä seitsemän henkeä kolmena yksikkönä Detilinasta. Kaikki pantiin kirjoihin sotapakolaisina.

Lähtö- ja tulopaikkatietojen vertailu valaisee omissa rajoissaan liikkeen suuntia ja jäsentymistä. Vertailujoukko sisältää noin 5650 henkeä, joista Pähkinälinnan läänistä 2030, Kaprion 1990, Jaaman 1685 ja Ivangorodin 140 henkeä. Tuloalueen koillisosaa hallitsi Pähkinälinnan lääni Laatokan alueella 83 ja Tihvinän alueella 53 prosentilla. Tigodajoella ja Laukaanjoen latvalla hallitsi Kaprion lääni, Somerassa ja Pihkovan alueella taas Jaaman lääni.

Novgorodiin ja Ilmajärven pohjoisrannoille kertyi eniten väkeä Pähkinälinnan (466), lähinnä eniten Jaaman (385) ja Kaprion (362) läänistä. Šelonajoen alueella Kaprion lääni (56) jäi Jaa-man (149) ja Pähkinälinnan (128) varjoon. Staraja Russan alueelle tuli eniten Kaprion (300) ja Jaaman (280) lääneistä. Mustajoen vartta asuttivat eniten Kaprion lääniläiset, mutta Valdailla nousivat Pähkinälinnan lääniläiset heidän rinnalleen. Näyttää siltä, että lähtöalueiden erot tasoittuivat muuttomatkan pidetessä.

Sotapakolaisten osuus vaihtelee muuttomatkan mukaan. Heitä oli kaikkiaan 82 prosenttia lähtö- ja tulopaikoiltaan tunnettujen luvusta. Šelonajoelle päätyneistä oli heitä 94 prosenttia, Olhavanjoelle tulleista 89, rajan lähiseudulle ja Novgorodin lähistölle asettuneista 86 ja Staraja Russan alueelle päätyneistä 81 prosenttia. Sen sijaan Mustajoelta tavatuista heitä oli 75 ja Valdaille tulleista 38 prosenttia. Tämä jakautuma voi johtua myös kutakin seutua koskevista lähteistä, mutta näyttää siltä, että aikaisempi muutto suuntautui kauemmaksi kuin kriisin aikainen äkkilähtö.

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmatietoja 2015

Ilmoittajille

Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä.

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmatietoja 2015

Teemme 27. – 29.6.2015 **kesämatkan**, jolle voivat osallistua halukkaat eri puolilta Suomea. Matka alkaa Helsingistä ja päättyy Helsinkiin. Paikkoja on vielä, joten tervetuloa mukaan! Yksin matkustavat "paritetaan", elleivät he ilmoita haluavansa asua yksin, jolloin lisämaksu on 90 €.

Paldiskin ja Kloogan oppaaksi olemme saamassa mm. Ilmar Laherandin, jolla on omakohtaista tietoa alueella olleista erilaisista leireistä ja joukkohaudoista ja erilaisten muistomerkkien perustamisesta. Hän on ollut tapahtumissa mukana sekä 1940- että 1990-luvuilla.

Alustava ohjelma

La 27.6.

10.30 – 12.30	Länsisatama/Tallink – Tallinna; ruokailu laivalla
12.45	bussi Rakvereen
14.30	majoittuminen Aqva Hotell & Spa:han ****+ Osallistuminen Viron Inkeri-liiton juhliin
20.30	illallinen hotellissa
Su 28.6.	aamiainen omatoimista tutustumista Rakveren kaupunkiin Viron Inkeri-liiton juhlat – ohjelma ilmoitetaan myöhemmin
20.30	illallinen hotellissa
Ma 29.6.	aamiainen
10.00	lähtö kohti Paldiskia/Kloogaa
12 – 13	saapuminen Paldiskiin. Kiertoajelua ja paikkojen esittelyä/Ilmar Laherand, mukana Viron seurojen edustajia
18.45	Eckerö-line/M/S Finlandia, Satama A – ruokailu laivalla
21.15	Saapuminen Helsinkiin Länsisatamaan

Matkan hinta on jäsenille 310 ja muille 325 €. Siihen sisältyy:

- laivamatkat Helsinki – Tallinna /Tallink ja Tallinna – Helsinki /Eckerö line
- ohjelmassa mainitut ateriat
- bussikuljetus Tallinna – Rakvere sekä bussi 29.6. koko päivän
- majoitus 2 yötä aamiaisella Aqva Hotell & Spa H2****+, H1 lisähinta 90 €
- aikuinen lisäsängyllä 260 (1 lisäsänky/huone)
- lapsi 6 – 14 kahden vanhemman kanssa lisäsängyllä 145 € (1 lisäsänky/huone)
- hotellin allaskäyttö, saunat (ei privaatti), voimistelusali
- aamutakki, tohvelit.

Vastuullinen matkanjärjestäjä: Baltic Express Tours, Tallinna

Ilmoittautuminen mahdollisimman pian matkan johtajalle Alina-Sinikka Saloselle sähköpostilla alinasinikka@gmail.com tai Metsäpurontie 17 D 58, 00630 Helsinki. Tiedustelut 040 7437 042. Ilmoittautumisen yhteydessä maksetaan Suomen Inkeri-liiton tilille FI15 8000 1710 3772 44 **ennakkomaksuna 50 €,** jota ei mahdollisen peruuntumisen yhteydessä makseta takaisin. **Loppumaksu, jäsenet 260 ja muut 275 €, maksetaan 15.5.2015 mennessä.**

Inkerikodin Inkeri-iltapäivät keväällä

Inkerikoti sijaitsee Karjalatalon 2. kerroksessa, osoitteessa Käpylänkuja 1.
Karjalatalolle pääsee

- busseilla 52, 55, 55K, 56, 57, 65A, 69, 506
- arkisin raitiovaunuilla 1 ja 1A

- junalla Käpylän asemalle, josta alle km kävelymatka.

Inkeri-iltapäivien ohjelmarunko on seuraava:

- 13.30 kahvittelua pientä korvausta vastaan
- 14.00 ohjelmassa mainittu aihe

Su 12.4. Mitä me jätämme Inkeristä ja Inkeriin jälkeemme? Viktor Hyyrönen esittelee Inkerin muistomerkkejä ja hautoja sekä Suomessa että Virossa ja Venäjällä sekä kertoo Kadonneen Inkerin muistomerkin pystyttämisestä Rahkolan Pienille Kankaille. Hän kertoo myös, miten Tuuliruusu liittyy tähän muistomerkkiin.

Aleksei Krjukov ei ole vielä löytänyt sopivaa ajankohtaa vierailla Inkeri-iltapäivässä. Asia on edelleen vireillä. Tästä ilmoitetaan Viestissä no 3.

****

Lahden seudun Inkeri-seura järjestää Suomen inkeriläisten kesäjuhlat Lahdessa Joutjärven kirkossa lauantaina 11.7. alkaen klo 9. Tarkemmat tiedot antaa järjestävä Inkeri-seura seuraavassa numerossa.

Maria Lahti maria.lahti.nikkari@gmail.com, 0400 841 741

tai Inkeri Ojala, inkeri-ojala@gmail.com, 0400 716 727

Hyvinkään Inkeri-kerho

Kevään 2015 kerhopäivät:
29. maaliskuuta
(Huom! Poikkeava aika huhtikuun kokoukselle)

3. toukokuuta

Kokoontumiset seurakunnan aulakahviossa (Hämeenkatu 14) kello 14.

Tiedustelut:
Outi Mäkelä p. 040 708 1999
outi.makela@kolumbus.fi

Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com

Kerhoon voi ottaa yhteyttä myös seuraavan sähköpostiosoitteen kautta:
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 15 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.

Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.

Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1. Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050-565 9805

Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)

Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Seukko-seura ry

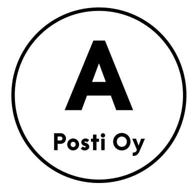
Tapaamiset ovat joka kuukauden viimeisenä lauantaina Karjalatalon Inkerikodissa, Käpylänkuja 1. alkaen klo 11.00. Jos sattuu olemaan juhlapäivä, tapaaminen siirtyy seuraavaan lauantaihin.

Englannin tunnit jatkuvat torstaisin klo 17.00 Inkerikodissa.

Senioriliikunta ma 17.00 – 18.30 Kontulan palvelukeskuksessa, Kontukuja 5. Kontulan metroasemalta joko kävellen tai bussilla 94 A.

Lisää tietoa seuran puheenjohtajalta Aili Mehiläiseltä, ailimehi@hotmail.com, p. 0503386023.

Meidät löytää nyt myös Facebookista:
www.facebook.com/groups/SeukkoSeura

Ilmassa on kevään tuntua.

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

3 / 2015

INKERILÄISTEN SUKUJEN TUTKIMINEN

Mitä jätämme jälkeemme inkeristä
- oman sukupuun?

RUOTSIN INKERILÄISET

Pelastunut albumi

ja paljon
muuta!

KANSIKUVA
Paaritsalaiset Simo ja Katri Pupulainen hääkuvassa 12.7.1921. Henkilöt ovat Sinikka Paavilaisen Kyynelvaunut-teoksessa käsitellyn sukuhaaran päähenkilöitä. (Takakannessa toinen kuva samasta teoksesta)

Numero 4/2015 ilmestyy viikolla 35. Aineisto toimitukselle 10.8 mennessä.

Numero 5/2015 ilmestyy viikolla 44. Aineisto toimitukselle 12.10 mennessä.

Tässä numerossa – Inkeriläisten viesti 3 / 2015

Inkeriläisten viesti

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen
p. 040 743 7042
alinasinikka@gmail.com

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut, tuotetilaukset yms.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342

PANKKI
Danske Bank
FI51 8000 1200 3063 64

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135€
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2015
35€ EU-maat
40€ muualle

TILAAMINEN
Maksu tilille ja osoitetiedot kuitille ja Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja
Alina-Sinikka Salonen
Toimitussihteeri
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28
40950 Muurame
p. 050 599 6773 (ark. 9-17.00)
inkerinviesti@suomi24.fi

PAINOPAIKKA
Picaset Oy
Helsinki

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa.
Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Bredantie 6 E 22,
02700 Kauniainen
p. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(Hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6
SE-43835 Landvetter
p. (03)191 6602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

ISSN 1236-9586

Pääkirjoitus

Muuttuuko ihminen ja mihin suuntaan?

Alina-Sinikka Salonen

Parin viime vuoden aikana on ilmestynyt kirjoja, joissa kerrotaan tähän asti vaiettuja inkerinsuomalaisten elämäntarinoita. Raskaista kokemuksista uskalletaan nyt puhua. Myös arkistojen avautuminen tuo saloja julki. Kirjoja lukiessa ihmettelee: Kuinka ihminen on voinut olla niin paha toiselle ihmiselle, kaltaiselleen?

Usein ajatellaan, että kidutus tapahtuu fyysisenä raakuutena. Vanki, vakooja, sissi–kirjassa kuvataan, kuinka kiduttavaa on myös ihmisen henkinen nujertaminen. Riikka Mahlamäki-Kaistinen kertoo kirjasta lisää tässä Viestissä.
Inkerinsuomalaiset ovat joutuneet kaiken mahdollisen sadismin kohteiksi. Heidät on lisäksi ajettu olosuhteisiin, joissa luonnon kanssa selviäminen on sinällään ollut keino kiduttaa ihmisiä kuolemaan tai ainakin henkihieveriin.
Lukija! Ajattele, että seisomme kääntyneinä kuvattuja kauheuksia päin. Käännytäänpä ympäri! Mennyt on nyt selän takana. Mutta mitä näemme edessä?

Jopa täällä Suomessa lapset tappavat toisiaan, vanhemmat lapsiaan, raiskaukset ja rosvoukset ovat yleisiä. Kaikkialla maailmassa on sotapisteitä. Viattomia ihmisiä kuolee kun kansat sotivat rauhan, koston, uskonnon, vallanhimon tai aluevaltausten vuoksi, tai vain siksi, että kumpikaan osapuoli ei voi antaa periksi.

Raha määrää ihmisiä, eikä päinvastoin, mutta se ei tule köyhimpien luo. Nämä pakenevat etsimään parempia olosuhteita – ja pahimmassa tapauksessa hukkuvat liian täyteen ahdetuissa laivoissa.
Luontokin, eläessään vain luonnon elämää, tappaa tuhansia ja jättää miljoonia ihmisiä ilman kotia. Silloin toki auttavia käsiä löytyy – hetkeksi. Tähänkö suuntaan vie huomispäivän tie?

Paljon kokeneet inkerinsuomalaiset ovat tyyniä ja hyväntahtoisia ihmisiä. Katkeruuden sijaan he ovat säilyttäneet lähimmäisenrakkautensa ja anteliaisuutensa. Konkreettisena esimerkkinä mainitsen kolme ihanaa ihmistä, jotka nähtyään vetoomukseni aiemmassa numerossa tulivat hoitamaan kahvitustamme.

Eivätkä he koskaan tule tyhjin käsin. Tervetuloa nauttimaan yhteisistä hetkistä!
Jätän pohdittavaksemme – toivottavasti myös lohduksemme - Kirkko & kaupunki –lehden numerossa 17/2015 julkaistun Rukouksen:

Entäpä jos tänään vain päättäisin hyväksyä todellisuuden sellaisena kuin se on?

Hyväksyisin, että kaikkeen on olemassa omat syynsä.

Hyväksyisin, ettei minun tarvitse tietää, eikä tiedostaa kaikkea, mikä tähän on vaikuttanut.

Hyväksyisin sen, että voin elää vielä arvokasta elämää, vaikka kannan sisälläni tuskaa.

Hyvä Jumala, tapahtukoon sinun tahtosi.

INKERILÄISTEN SUKUJEN TUTKIMINEN

Pekka Wikberg

Sukututkijat P. Wikberg ja R. Toivonen työnsä ääressä

Keitä me olemme, mistä me tulemme? Mitä on tapahtunut esivanhemmillemme, mitä he ovat tehneet, missä eläneet? Tällaiset kysymykset pyörivät mielessämme. Tunnemme historian kulun pääpiirteittäin, mutta yksilöiden kohtalot ovat hämärän peitossa. Erityisen painon nämä kysymykset saavat inkeriläisten kohdalla, joita on sorrettu syntyperänsä ja kielensä takia. Oman identiteetin takaisin rakentamisessa historialla on tärkeä osuus.

Suomalaisissa arkistoissa on loppujen lopuksi yllättävän paljon tietoa inkeriläisten vaiheista. Sukututkimus on kuitenkin haasteellisempaa, kuin täällä Suomessa eläneiden sukujen kohdalla. Kaikkien inkerinsuomalaisten seurakuntien kirkonkirjoja ei löydy Suomesta. Joidenkin seurakuntien kirkonkirjoista ja hyvällä onnella voi esivanhempiaan ja sukulaisiaan selvittää aina 1700-luvun alusta saakka lähes näihin päiviin asti.

Sukututkimusharrastuksen suosion on mahdollistanut tämän päivän tietotekniikka. Se on mahdollistanut laajojenkin arkistotietojen saamisen omalle työpöydälle napinpainalluksen taakse. Inkerin Kulttuuriseuran ansiosta on jo suurin osa Inkerin kirkonkirjoista digitoitu ja siirretty nettiin kaikkien kiin-

nostuneiden tutkittaviksi. Enää ei välttämättä tarvitse lähteä arkistoon istumaan. Tämä työ jatkuu edelleenkin ja aineisto täydentyy.

Tietotekniikka ja sähköposti ovat mahdollistaneet myös nopean yhteydenpidon ja tietojen vaihdon eri tutkijoiden kesken. Se on erityisen tärkeää inkeriläisten keskuudessa, kun ihmiset ja osin arkistotkin ovat hajallaan ympäri maailmaa. Sukututkimus on kuin palapeliä, jossa pienetkin tiedot ja niiden vaihtaminen ovat tärkeitä. Inkerin Kulttuuriseura on avannut sähköpostiosoitteen minne voi lähettää itselleen tärkeitä kysymyksiä sukututkimukseen liittyen. Yritämme niihin vastata parhaan kykymme mukaan ja auttaa ihmisiä eteenpäin omissa tutkimuksissaan. Kysymyksiä on tullut ympäri maailmaa. Sähköposti on: sukututkimus@inkeri.com.

Ihmiset ja osin arkistotkin ovat hajallaan ympäri maailmaa.

Nyt on vastaava osoite avattu myös Suomen Inkeri-liiton palveluna. Siellä on vastaamassa osin samoja, osin uusia asian harrastajia. Sähköpostiosoite on suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com.

Parhaimmillaan ja kiehtovimmillaan sukututkimus on silloin, kun löydät ja pystyt taas tuomaan yhteen vuosikymmeniä erossa olleita ja eri maissakin asuneita sukulaisia. Sitä työtä inkeriläisten keskuudessa riittää ja siihen tarvitaan vielä paljon tekijöitä. Tule mukaan tähän joukkoon!

Aloittelijan kannattaa aluksi kerätä sukulaisiltaan kaikki pienetkin tiedonrippeet, mitä vielä on olemassa ja muistissa sekä vanhat suvun valokuvat, mikäli niitä löytyy eri kansioista. Muistitiedon tallentaminen on tärkeää, koska sitä katoaa koko ajan. Vasta sen jälkeen on vuorossa erilaiset arkistot. Siellä oleva tieto on tallessa, eikä katoa enää mihinkään.

Arkistojen osoitteita:

Inkeriläisten ja suomalaisten seurakuntien vapaasti netissä tutkittavat kirkonkirjat
http://digihakemisto.appspot.com

Suomen Sukututkimusseuran historiakirjahakemisto
http://hiski.genealogia.fi/hiski?fi

Arkistolaitoksen sivut
www.arkisto.fi

Käyttölupahakemus 100 vuotta nuoremman aineiston tutkimiseksi
http://www.arkisto.fi/uploads/Aineistot/Lomakkeet/Kirkonkirjat/kayttolupahakemus_kirkonkirjat_15052012_suojattu.pdf

Inkerin kulttuuriseuran sivut, erilaista aineistoa ja luetteloita
www.inkeri.com

Mormonikirkon hakemistoja
https://familysearch.org

SUKUTUTKIMUKSENI JA MITEN LÖYSIN LILJA KUIVASEN

Synnöve Excell

Synnöven ja Liljan ensitapaamainen 16.6.2013.

Edesmennyt äitini Nina os. Rikkinen oli jo 70-luvulla pyytänyt minua tutkimaan sukuaan. Hän oli syntyjään Inkerinmaalta Hietamäen Törölän kylästä, jota myös Savelaksi kutsuttiin. Hän oli syntynyt 1929 Juhani Abraminpoika Rikkisen perheeseen. Stalinin terrorissa isä Juhani teloitettiin1938. Sodan aikana 1942 äiti Maria lähti nuorimpien lastensa kanssa Viroon. Hänen matkansa päättyi Kloogaan, jossa hän kuoli 20.3.1943, mutta lapset, tytär Nina, 14, veljensä Viljo,16, ja sisarensa Irja, 11, päätyivät maaliskuussa 1943 Hankoon. Kesäkuussa nuoret täysorvot oli otettu kasvateiksi Virttaan kylään varakkaan vanhemman lapsettoman pariskunnan Väinö ja Hilma Hollon huomaan.

Kului 40 vuotta ennen kuin täytin äitini toiveen suvun tutkimisesta. Olen myöhäisheränнäinen, inkeriläisyys oli lapsuudessani melkoinen tabu. Isäni oli suomenruotsalainen. Lapsuuteni asuinpaikkakunta oli vahvasti ”punaista” teollisuusvoittoista aluetta. Meillä ei kotona puhuttu Inkeristä, eikä muutenkaan Neuvostoliitosta.
Vuoden 2012 keväällä kävin Inkerin Kulttuuriseuran tiloissa Helsingin Wallininkadulla. Sieltä löysin hyllyltä CD-levyn, johon oli taltioitu Tuutari-Hietamäki rippikirjoja. Ostin sen. Näin minulle aukenivat Hietamäen rippikirjat 1811 alkaen kuin myös lasten kirjat 1798 alkaen. Samoin löytyi syntyneiden, kuolleiden ja vihittyjen luettelo 1834 alkaen, sekä syntyneiden ja kastettujen 1924 - 36 kirja kuin myös konfirmoitujen kirja 1900–1934 ja paljon muuta. Olin päässyt työeläkkeelle aprillipäivänä 2012 ja istuin tietokoneen ääressä ilta illan jälkeen. Etsin Hietamäen seurakunnan Törölän kylän ja muiden kylien sivuilta sukunimeä Rikkinen. Löytämiäni tietoja kirjasin ensin vihkoon ja vähitellen tietomäärän karttuessa isolle paperiarkille. Koostin sitä laajemmaksi ja laajemmaksi. Mitään tietokoneohjelmaa en silloin käyttänyt.

Inkerin kulttuuriseurassa oli 22.5.2013 Inkeriläiset Kuka kukin on? –kirjan julkistamistilaisuus. Siellä oli pietarilainen inkeriläistutkija Aleksei Krjukov. Kysyin, tietääkö hän, onko Hietamäessä vielä elossa ketään Rikkinen nimistä.
Aleksei kertoi, että ei minun tarvitse mennä Hietamäkeen asti. Helsingissä on lähempänä Lilja-Emilia Kuivanen os. Rikkinen. Sanoin, etten ole kuullutkaan sellaisesta henkilöstä. Aleksei ihmetteli vieressään olleelle Toivo Tupinille: ”Hän ei tunne Lilja Kuivasta!”

Sukututkimukseni ja tarinaa Liljasta

Nyt alkoi päämäärähakuisempi etsiminen. Olin laittanut numerotiedustelusta saamaani Liljan numeroon tekstiviestin, jossa kerroin meidän olevan todennäköisesti sukulaisia keskenämme.

Aleksanteri, Liljan poika soitti minulle. Saatuamme kyläkutsun hänen luokseen huomasimme sisareni Sylvan kanssa, että olimme vuodesta 2005 lähtien asuneet hyvin lähellä näitä pian todentuvia sukulaisiamme.

Tutkimme ensin yhdessä piirroksiani. Sieltä löytyivät sekä Liljan että Ninan isoisät, tosin eri tallenteista. Tarkemmin tutkittuamme huomasimme, että Lilja ja Nina olivat pikkuserkkuja. Näin alkoi matkani äitini suvun juurille. Löysin äitini pikkuserkun, Lilja-Emilia Kuivasen, ja sitä kautta myös serkkuni neljännestä polvesta, ts. Liljan Aleksanteri-pojan.
Aleksanteri kertoi Liljan tekemästä isänsä Nikolai Aleksanterinpoika Rikkisen sukujuurien tutkimuksista. Hän laittoi muistitikkuuni tutkimuksen siihenastiset tulokset. Tiedot oli viety sukupuuhun, joka oli venäjänkielinen. Olin törmännyt itsekin venäjänkielisiin rippikirjan sivuihin, joissa olivat äitini tiedot.

Olin törmännyt itsekin venäjänkielisiin rippikirjan sivuihin, joissa olivat äitini tiedot.

Olin ottanut mukaani Liljan kääntämän kirjan Inkerinsuomalaisten kohtalo: suomalaisten salattu kansanmurha Venäjällä ja sen seuraamukset vuosina 1930–2002. Tekijät ovat Leonid Gildi, Jouko Sihvo ja Lilja-Emilia Kuivanen, joka on kääntänyt sen venäjästä. Kirja on julkaistu 2007. Olin lukenut sen jo aiemmin. Se oli tehnyt minuun vaikutuksen. Toivoin saavani kirjaan Liljan nimikirjoituksen.

Lilja asui poikansa lähellä omassa asunnossaan, mutta tarvitsi jo apua. Pääsimme siskoni kanssa hänen kotiinsa. Istuimme olohuoneen sohvalla odottamassa. Huoneessa oli pinoja sukututkimuksesta ja työpöydällä muita papereita. Pian Aleksanteri tuli Lilja-äitinsä kanssa, jota hän avusti rollaattorin ohjauksessa. Eteemme tuli viehättävä, jo hauraan oloinen iäkäs ihminen. Häntä varmaan vähän jännitti niin kuin myös meitä sisaruksia. – Näin minä sain ensikontaktin Lilja Kuivaseen syntymäpäivänäni kesäkuun 16.pnä 2013. Se oli kyllä paras 60-vuotislahja mitä saattoi kuvitella.
Lilja lahjoitti toimittamansa kirjan Inkerin vuotuisjuhlat ja ajantieto, johon sain hänen nimikirjoituksensa kuin myös Inkerinsuomalaisten kohtaloon.

Kävimme sukua läpi ja tutkimme, mihin kohtaan sukupuussa asetumme. Näin tuli selvitetyksi veljessarja, jossa vanhin oli 1851 syntynyt Johannes Abraminpoika Rikkinen. Hän meni Kolppanan seminaariin, mutta joutui keskeyttämään sen, kun hänen isänsä Abraham Moseksenpoika kuoli 1866. Myöhemmin hän jatkoi opintojaan sekä Jyväskylän seminaarissa että Pietarin opettajaseminaarissa. Hänen veljensä Aleksanteri Abrahaminpoika oli syntynyt 1856, ja 1864 syntyi nuorin Abram Abrahaminpoika, joten Johannes joutui esikoisena palaamaan äitinsä avuksi. Aleksanteri oli Liljan isoisä ja Abram oli äitini Ninan isoisä. Näin siis saimme selvyyden mihin kohtaan suvussa asetuimme.

Lilja teki minuun hillityn, arvokkaan ja erittäin ystävällisen vaikutuksen. Sellaisen, josta tietää, että ihminen on kokenut paljon menetyksiä ja ottanut tyynesti vastaan, mitä elämä tuo tullessaan. Hänellä oli lempeät silmät ja lämmin katse. Hän puhui hiljaisesti ja kohteliaasti sekä antoi tilaa toiselle. Valitettavasti hänen voimansa olivat jo heikentymässä, mutta onneksi hän oli pitänyt poikaansa ajan tasalla, ja Aleksanteri oli jo ottanut äitinsä keräämää tietoa haltuunsa.

Lilja teki minuun hillityn, arvokkaan ja erittäin ystävällisen vaikutuksen.

Päätimme jatkaa Aleksanterin kanssa Liljan aloittamaa Rikkisen suvun sukututkimusta, joka huipentui viime vuonna tekemäämme matkaan Pietariin, Krasnaja Seloon ja sen entisen sairaalaan pihapiiriin, jossa meidän kummankin äidit aikanaan syntyivät.

Sieltä jatkoimme yleisellä pikkubussilla Jälkylään. Kuljimme umpeenkasvaneen kasvillisuuden läpi, maahan kaatuneiden ja kasvien peittämien rautaristien ohi. Saavuimme Hietamäen kirkon hautausmaan kautta vanhan (1758 – 1940) Hietamäen kirkon

Hietamäen entisen kirkon paikalla.

Aleksanteri matkalla kirkolta Törölään.

paikalle. Sinne pystytetyn muistoristin juurelle jätimme kipsisen enkelin niin sukumme jäsenten kuin kaikkien muidenkin haudattujen muistoksi.
Täältä jatkoimme sodan rintamalinjalle jääneelle entiselle Törölän kylälle. Löysimme sen "patojärven", josta äitini Nina ja sisarensa Irja olivat kertoneet. Kylän pojat olivat tehneet heidän kotinsa lähelle ohi virtaavaan "puroon" padon, ja kun vesi oli hiljalleen noussut, alueelle kertyneessä vedessä saattoi käydä uimassa. Vesi oli kuulemma silloin kylmää, eivätkä pienet tytöt uskaltaneet mennä kovin syvälle.

Nyt se on valtavan laaja. Helteisenä heinäkuun päivänä, kun lämpöä oli lähes 30 astetta, kävimme uimassa siinä virkistävässä "järvessä". Miten ihanaa oli siinä kellua katsellen taivaan sineen, mieli kiitollisena ja ylistystä täynnä, ajatellen, että täällä ovat suvun jäsenet jo muinoin virkistäytyneet, näitä maisemia asuttaneet ja maata viljelleet. Tunne oli sanoin kuvaamaton! Oli kuin olisi tullut kotiin ja levännyt Kaikkivaltiaan sylissä syvässä rauhassa.

Miten ihanaa oli siinä kellua katsellen taivaan sineen.

Olin saanut Aleksei Krjukovilta tiedon paikallisesta sukulaisesta. Melko lähellä Törölää sijaitsevasta Hiekan kylästä löysimme Arvon. Kävimme häntä tapaamassa ja esittelimme hänelle sukupuuta, jossa hänkin oli. Saimme myös tarkemmat tiedot hänen lähisukulaisistaan sekä valokuvia.

Palattuamme takaisin Suomeen olemme jatkaneet sukupuun täydentämistä ja 1660-luvulta Inkerinmaalle Äyräpäästä lähteneen esi-isämme jälkeläisten selvittelyä, johon Lilja oli tehnyt hyvät perustyöt.

Kerroin Liljalle syksyllä 2013, että olen aloittanut venäjänkielen opinnot. Lilja tuumasi, että: "jäi vähän viime tippaan!" Mikä tietysti oli totta. Ihmisen aika kun sittenkin on niin lyhyt.

Myöhemmin aina joskus sanoin hänelle muutaman oppimani sanan venäjäksi ja hän sanoi takaisin jotain, ja korjasi ääntämyksen oikeaksi. Lilja asui tuolloin jo palvelutalossa. Vielä päivää ennen kuolemaansa 2014 kävin häntä tervehtimässä valkoisen Yuki-koirani kanssa, jota Lilja aina katseli ja kehui kauniiksi. Istuimme Liljan seurana päivähuoneessa lounaalla. Yuki koira istui sylissäni ja Lilja häntä katseli. Totesimme venäjäksi ruoan olevan hyvää, koska Yuki niin hartaana katsoi, kun perunamuhennos ja makkarakastike hävisivät Liljan suuhun. Liljaa nauratti ja hän hymyili kauniisti.

Lounaan jälkeen kävelytin hänet huoneeseen. Katselimme,

kun talojen katoille oli kertynyt jo vähän lunta. Saisimmeko sittenkin valkean joulun? Autoin hänet vuoteeseen lepäämään. Yuki toi hänelle valkoisen pehmolelun, jolla oli punainen tonttulakki päässä. Sen Lilja sai kainaloonsa, kun annoin hänelle suukot poskille ja toivotimme hyvää joulua. Ovella ollessamme Liljakin toivotti: ”Hyvää joulua”. Aleksanteri oli vielä illalla käynyt äitiään tapaamassa ja vienyt hänelle joulukuusenkin, jonka olivat koristelleet. Aleksanteri kertoi kysyneensä äitinsä mielipidettä kuusesta, johon Lilja oli todennut: ”Kyllä se on symmetrinen”. Hän oli siis ollut siihen tyytyväinen.

Liljalla oli muistiongelmista huolimatta välillä hyviä kommentteja, joista paistoi hänen viisautensa, tarkkuutensa ja huumorintajunsa. Hän oli mielestäni hyväntuulinen ja hyväntahtoinen, kohtelias ja päämäärään pyrkivä ihminen. Olen todella, todella iloinen että sain tutustua häneen edes näin viime senteillä. Seuraavana päivänä Aleksanteri soitti ja kertoi äitinsä poismenosta. Suuri sielu oli siirtynyt seuraavaan todellisuuteen. Hän oli saavuttanut yhden päämääristään ja palannut isiensä maan multiin Malmin hautausmaalle ja lähtenyt seuraaviin korkeuksiin. Olen iloinen ja kiitollinen, että istun samassa sukupuun ketjussa kuin hän.

Olen Liljan pois menon jälkeen vielä hieman selvittänyt taustojamme.

Liljan oman sukututkimuksen mukaan Rikkisen suku on asunut 1660-luvulla Karjalan kannaksen Äyräpäässä. Sieltä se on Ruotsin vallan aikana lähtenyt Inkerinmaalle ja asettunut Jöran-nimisen esi-isän johdolla silloiseen Savelan/Törölän kylään Nuolijoen yläjuoksun tuntumaan. Tuossa kylässä äitini Nina os. Rikkinen, Liljan pikkuserkku, syntyi. Niillä pelloilla ja hiekkateillä kävimme vuosi takaperin Aleksanterin (Liljan pojan) kanssa maisemia katsomassa.

Suuri sielu oli siirtynyt seuraavaan todellisuuteen.

Liljan pitkäaikainen toive oli ollut päästä Suomeen. Hän kuului Inkerin siirtoväkeen, joka oli palautettu NL:oon. 1990 hän oli saanut työkutsun Helsingin yliopiston Slaavilaisen kirjaston johtajalta, ja oli jo muuttamassa tänne ennen varsinaisen paluumuuton alkua.

Lilja koki Suomessa viimeinkin olevansa omassa ympäristössään. Kävellessään työhönsä pitkin Helsingin katuja hän ajatteli: onko tämä totta? Hän on kertonut: paluu Suomeen oli pitkäaikainen toiveeni. Sen toteutuminen on ollut elämäni parhaimpia saavutuksia.

MITÄ JÄTÄMME JÄLKEEMME INKERISTÄ – OMAN SUKUPUUN?

Viktor Hyyrönen Inkeri-iltapäivässä 12.4.2015

Tänään puhun muistista. Monilla eläimillä muisti liittyy ruuan hankintaan. Muuttolinnuilla on erinomainen pesimismuisti.Ihmisen muisti on paljon monipuolisempi. Kun puhutaan siitä, mitä on jäänyt nykyisille sukupolville ja mitä jää katoavasta Inkeristä tuleville sukupolville, puhutaan juuri muistista - muistoista.

Itse alue, Inkerinmaa, ei katoa mihinkään. Se sijaitsi Suomenlahden, Raja-, Narva- ja Laavajokien välissä ja siinä se pysyykin. Sanotaan, että jokainen ihminen, vaikka olisi aikoja sitten nukkunut ikuiseen uneen, on kanssamme niin kauan kuin häntä muistetaan. Samoin on synnyinseudun kanssa. Pelkkä alue ilman ihmisiä, ilman ihmishistoriaa, ei loppujen lopuksi merkitse meille kovinkaan paljon. Sukupolvien uurastus, ilot ja kärsimykset, rakkaudet, syntymiset ja kuolemat, siis ihmisten elämä alueella tekee siitä meille rakkaan.

Pelkkä alue ilman ihmisiä, ilman ihmishistoriaa, ei loppujen lopuksi merkitse meille kovinkaan paljon.

Kuvittelemme, että rakastamme, ikävöimme jotain aluetta, mutta itse asiassa, ikävöimme oman kansan historiaa tai oikeastaan, oman suvun menneisyyttä, oman pihan kaivoa, koivuja. Kun puhun muistista, mitä minä tavallinen, pieni ihminen voin tehdä Inkerinmaan muistolle? Olen sitä mieltä, että jokainen meistä voi säilyttää vaikkapa vain oman kylän ja oman suvun historiaa. Ainakin sen, mitä muistaa, tai pystyy eri lähteistä hankkimaan. Voimme tutkia niitä, kirjoittaa ylös ja siirtää tiedot vaikkapa ainoastaan omille lapsille, lastenlapsille, nuoremmille sukupolville. Pienistä paloista kehittyy kokonaisuus. Tiedot tulevat olemaan puutteelliset, mutta jos joku toinen ja kolmaskin kirjoittaa samasta aiheesta, kuva tulee täydellisemmäksi. Tärkeintä on tietojen aitous, vilpittömyys.

Monilla kansoilla on erilaisia luonnonkalleuksia: öljyä, malmeja, metalleja, hopeaa, kultaa. Meidän kansalla, inkerinsuomalaisilla, mitään yllämainituista ei ole eikä ole koskaan ollut. Mutta meillä on oma rikkaus - historia jota menneet sukupolvet ovat vuosisatoja rakentaneet ja kehittäneet. Ja sukupolvet, jotka ovat oman osansa jo tallentaneet kirjoissa, muistelmissaan. Kiitämme heitä valtavan suuresta työstä! Eikä vain tunnetut kirjailijat, muusikot, ja jopa jotkin poliitikot, mutta myös tavalliset maanviljelijät, kalastajat, tehdastyöläiset ovat luoneet meidän historiaa.
Tämä meidän kansan historia on ihmiskunnan yksi harvinaisimmista kokemuksista: kuinka pienen pieni etninen ihmisyhteisö pystyy, satoja vuosia asuessaan vieraassa ympäristössä, ilman mitään omaa hallinnollista järjestelyä, ei vain säilyttämään, vaan myös kehittämään ja lujittamaan omaa identiteettiään.

Mutta meillä on oma rikkaus - historia jota menneet sukupolvet ovat vuosisatoja rakentaneet ja kehittäneet.

Jos etnisen yhtenäisyytemme uhkat ovat aiemmin olleet ulkoisia, nyt se uhka on jokaisen meidän sisällämme: jotkut unohtavat, jotkut torjuvat, jotkut kieltävät sukunsa ja menneisyytensä. Minun mielestäni esiisämme eivät ole olleet vain ”sukupolvia” - heillä on ollut nimet, sukunimet, vanhemmat, iso- ja isoisovanhemmat, jälkeläiset.

Minun haaveeni on saada jokaiselle inkerinsuomalaiselle ikioma sukupuu. Tämä hanke vaatii kovaa työtä, yhtä kovaa kuin kaivosmiehillä syvän maan alla, mutta pitkäaikaisempaa. Mutta se olisikin ehkä kaikkien

200 VUOTTA - 1815-2015: Rahkolan HYYRYSET, HYYRÖSET, PENTOSET (PÖNTÖSET), LISKI-Ruussova, REPO ja PUTROLAINEN-Liissilä

1. PUTROLAINEN PETER
n. 1820-22 Kaipala- ? Kaipala
Vaimosta ei tietoa

1. REPO JOHAN n. 1820-22
Riinilä - ? Riinilä
Vaimosta ei tietoa

1. P E N T O N E N T E P P O n. 1815-20 Rahk. - ? Rahk.
Puoliso Suuri Saamusti - ? Rahkola

2. REPO ABRAHAM n. 1855-57 Riinilä-? Riinilä
JUSTINA os. PUTROLAINEN 1855-57 Kaipala

2. PENTONEN PIETARI n. 1845-47 Rahk.-1926 Rahk.
Puolisosta ei mitään tietoa

2. HYYRYNEN MIKKO n. 1840-42
Rahk - ? Rahk
Vaimosta ei tietoa - Rahkola

2. LISKI ANTTI n. 1842-45
Ruussova - ? Ruussova
Vaimosta ei tietoa

3. P E N T O N E N T E P P O 1871 Rahkola – 7.3.1930 Rahk
EEVA os. REPO 27.12.1879 Riinilä – 3.12.1936 Rahkola

3. HYYRYNEN JUHO 1865 Rahkola-t.1939-40 Rahkola
KATRI os. LISKI 1869 Ruussova-1942 Rahkola

4. HYYRYNEN JUHO 2.12.1900 Rahkola-6.12.1971 Rahk
KATRI os. PENTONEN 24.8.1901 Rahkola-30.9.1991 Rahk

5. HYYRÖNEN
KATRI 31.12.1926 Rahkola-24.4.1974 Hatsina
JUHO 18.5.1928 Rahkola-heinäk.1984 Petroskoi
REINO 9.4.1930 Rahkola-8.10.1964 Rahkola
ELINA 27.11.1932 Rahkola-
LEMPI 6.6.1935 Rahkola-
HELMI 14.12.1938 Rahkola-27.3.1940 Rahkola
HERTTA 14.12.1938 Rahkola-24.7.1939 Rahkola
VIHTORI 22.12.1940 Rahkola-
RAIMO OLAVI talvi-kev. 1945 Pauliha-kesä 1945 Pauliha

mieslinja
naislinja

aikojen mahtavin, ainutlaatuisin ja erittäin hyödyllinen, puhuva muistomerkki.

On ymmärrettävää, että tulevat sukupolvemme tulevat yhä enemmän suomalaistumaan, ruotsalaistumaan, venäläistymään, virolaistumaan. Kuitenkin, nimenomaan Suomeen tulleet jälkeläisemme ovat palanneet esi-isiemme juurille. Minkä kansan juurista tulevat pitämään kiinni jälkeläisemme Venäjällä, Ruotsissa, Virossa ja muissa maissa? Se onkin kysymys! Tälle prosessille emme voi mitään, sitä ei tarvitse voivotella. Meidän tulee toimia niin, että jos tulevilla sukupolvilla ilmestyy (ja varmasti ilmestyy!) kiinnostus omiin esi-isiin, he voivat löytää ne tiedot, jotka me vielä voimme pelastaa. Se tarkoittaa perheiden arkistojen tutkimista, haastatteluja sekä isompien arkistojen tietoja. Eri maiden arkistoissa on erilaiset toimintatavat, niihin on vain sopeuduttava.

Meidän tulee toimia niin, että jos tulevilla sukupolvilla ilmestyy (ja varmasti ilmestyy!) kiinnostus omiin esi-isiin, he voivat löytää ne tiedot, jotka me vielä voimme pelastaa.

Pitää vain aloittaa ja yhdistää voimamme kaikissa yllä mainituissa maissa. Että jokainen nykyinen sukututkija ei istuisi kerättyjen tietojen päällä, kuin lapset hiekkalaatikolla, että "tämä on minun leikkikalu, älä koske", vaan kaikki tiedot olisivat kaikkien ulottuvilla.

Ja vielä yksi tärkeä asia: ehkä joku itse ei kovinkaan paljon kaipaa tätä sukututkimusta, mutta se on KUNNIANOSOITUS kauan sitten eläneitä ihmisiä kohtaan. Pian teillä, sukujenne tutkijoilla, syntyy outo, lämmin tunne, että jo unohtuneet esi-isät eivät olekaan niin kaukaisia, kun te luulitte, vaan ovatkin jotenkin lähestyneet teitä. Tämä niin sanottu sukupuukeskustelu on erittäin tärkeä osa tämän iltapäivän teemaa. Meillä jo on olemassa ryhmä sukututkijoita, joilla on kokemusta ja tietoja, mutta kun, minun mielestäni, jokainen toimii ikään kuin omassa työhuoneessaan.

Esitykseni aikana esitän kuvamateriaalia, mm. miltä näyttävät aidot alkuperäiset kirkonkirjat. Koska suurin osa inkeriläisten perhehistoriaa säilytetään Venäjän arkistoissa, kerron myös kiinnostuneille, miten toimia niissä netin välityksellä ja henkilökohtaisesti.

Lopuksi: Muistelmat, pienet ja lyhyetkin valokuvineen ovat kullanarvoisia. Koska kaikki ei voi ilmestyä kirjamuodossa, eikä meillä ole riittävästi säilytystiloja, ehdotan INKERIN NETTIKIRJASTON perustamista, joka olisi kaikkien ulottuvilla.

Toimittajan (ASS) lisäys: Tämän jälkeen Vikor näytti tilaisuudessa valtaisan määrän kuvia muistolaatoista ja suurista monumenteista, joita on eri puolilla Suomea ja naapurimaita.

Esityksen jälkeen Viktor lupautui yhdeksi asiantuntijaksi tiimiin, joka alkaa vastata yleisön kysymyksiin sukututkimuksesta. Kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen:

suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

Nettikirjaston perustaminen vaatii henkilön, joka hoitaa asiaa. Vapaaehtoiset voivat ilmoittautua Viktor Hyyröselle yllä olevassa osoitteessa.

Lahden Seudun Inkeri-seura ry järjestää

Inkeriläisten kesäjuhlat

11. heinäkuuta 2015

Lahdessa Joutjärven kirkossa

Osoite Ilmarisentie 1

Klo 9	**Avataan** Kanslia näyttely ja Kahvio jossa aamupala ja kahvi
Klo 11	**Pääjuhla**
Klo 14–15.30	**Ruokailu**
Klo 16	**Filmiesitys** Viimeinen juna Inkeriin (kesto noin 1 tunti)
	Päivän päättäminen

Pääjuhlan ohjelma

Klo 11

Liput saapuvat, Nouse Inkeri

Tervehdyssanat Puheenjohtaja Toivo Puronen

Laulu Omall' maal', omall' maal'

Puhe Marja Rämö historiikki

Virsi

Lasten esitys

Tervehdyksiä: Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen, Toksovan kirkkoherra Esko Haapalainen yms.

Virsi 579: Soi kunniaksi Luojan

Laulua Kaukopartio

Lausuntaa Elsa Kirjanen

Esitys Mesimarjat

Maamme-laulu

POHJALAINEN INKERILÄISELLÄ TAUSTALLA

Toivo Iho 80 vuotta

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtaja Toivo Iho täytti maaliskuussa 80 vuotta.

Inkeriläisten viestin päätoimittajana ja Inkeri-liiton puheenjohtajanakin kunnostautunut mies sanoo inkeriläisyyden olevan hänelle osa identiteettiä.

- En voi sanoa kokevani itseäni inkeriläiseksi, mutta olen pohjalainen, jolla on inkeriläinen tausta.

Inkeriläisyys on siis merkittävä identiteetin osa-alue, muttei varsinaisesti sen perusta.

- Tiedän, että on sellaisiakin ihmisiä, joilla on inkeriläinen tausta, mutta jotka ainakin joskus ovat halunneet vaieta juuristaan, mutta minä en ole koskaan tehnyt niin. Inkeriläisyys on minulle itsestään selvä ja arvokas asia.

Ihon vanhemmat ovat kotoisin Inkerin Rääppyvältä ja Hietamäeltä.

- Olen jotakuinkin varma, että niiden ihmisten lapset ja lapsenlapset, jotka ovat tulleet Suomeen viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana, kokevat saman Suomeen sulautumisen kuin minä. Heidänkin identiteetissään on mukana inkeriläisyys, mutta se ei ole enää se itseyden perusta.

Toivo Iho juhli huhtikuussa ystävien, sukulaisten ja työtoverien ympäröimänä syntymäpäiviään Kauniaisissa.

Järjestöjen aikaansaannokset jäävät julkisuuden kautta leimaamaan sitä maailmaa, jota järjestöt heijastavat.

Inkeriläisten toiminta on Ihon mielestä jatkunut jotakuinkin samankaltaisena hänen mukanaolonsa vuosina.

- Toiminta aloitettiin aikoinaan - kauan ennen minun aikaani - puoli varkain ja varovasti, mutta vähitellen se on aikojen saatossa vapautunut ja normalisoitunut. Ihmiset tietysti vaihtuvat ja jokainen uusi tuo jotain uutta tullessaan yhteisön henkeen.

Kysymykseen onko inkeriläisten aktiivisuus muuttunut, Iho toteaa, että aktiivisuuden sijaan pitäisi ehkä pikemminkin puhua passiivisuudesta.

- Järjestötoiminta ylipäätänsäkin on sellaista, että se ei houkuta kovin paljon ihmisiä. Ihmiset eivät ole halukkaita tulemaan järjestöihin. Tämä on valitettavaa, sillä järjestöjen aikaansaannokset jäävät julkisuuden kautta leimaamaan sitä maailmaa, jota järjestöt heijastavat.

Iho sanoo ihmisten ilmaisevan kyllä helposti kritiikkiä, mutta astuvan syrjään kaivattaessa aktiivisia toimijoita.

- Tämä ei ole missään nimessä yksin inkeriläisjärjestöjen ongelma, vaan tämä vaiva koskee varmasti kaikkia kansalaisjärjestöjä.

RUOTSIN INKERILÄISET

Viktor Pajusen terveiset

Tässä tulee vähän tietoja mitä tapahtuu Ruotsin inkeriläisten porukassa tämän vuoden keväällä ja kesällä.

Inkeriläisten kesäjuhlan paikka on Tukholman suomalainen kirkko, ja aika 30. toukokuuta. Nykyään tilaisuus se on yksipäiväinen ja ohjelma pääosin ruotsinkielinen, mutta mukana on usein suomenkielistä musiikkia. Meille tulee Sävelkuoro Viljandista laulamaan, omien sanojensa mukaan omaksi huvikseen ja inkeriläisten kunniaksi. Ohjelma kestää kello 12–18 ja loppuu lyhyeen hartaustilaisuuteen.

Aloimme seitsemän vuotta sitten järjestää kesäisin matkoja Inkerinmaalle. Olimme yrittäneet tätä monta kertaa jo Neuvosto-aikana. Aina matkat jäivät kuitenkin tekemättä. Oli liian vähän innostuneita tai jotenkin Neuvostoliiton viranomaiset sotkivat meidän yrityksemme.
Mutta nykyään on aina ollut riittävän monta matkustajaa, ja iloksemme heistä suuri osa on nuoria ihmisiä.

Tänä kesänä menemme bussilla Narvan kautta Inkerimaalle ja kauniiseen Pietarin kaupunkiin. Siellä käymme Eremitashin taidemuseossa, samoin kuin inkeriläisten kesäjuhlilla Tuutarissa. Kotimatkalla kuljemme pakolaisten jäljissä Kloogan leiripaikalle ja Paldiskin satamaan, mistä kuljetettiin sota-aikana höyrylaivoilla sivilit inkeriläiset Suomeen.

KEVÄTKOKOUKSEN 28.3.2015 PÄÄTÖKSIÄ

Liiton puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi.

- Puheenjohtajaksi valittiin Reijo Rautajoki ja sihteeriksi kutsuttiin Anne Tuohimäki.
- Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Anna Räikkönen ja Toivo Tupin, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
- Kokouksen laillisuus todettiin.
- Esitettiin vuoden 2014 tilinpäätös
- Tilikauden ylijäämä tilikaudelta 1.1.2014 – 31.12.2014 oli 5 237,86 €.
- Opetusministeriön myöntämästä kulttuurilehdille suunnatusta 1 000 € avustuksesta huolimatta julkaisutoiminnan tulos oli alijäämäinen 1 724,61 €.
- Toiminta- ja tilikertomus hyväksyttiin.
- Esitettiin toiminnantarkastajien lausunto, jonka jälkeen tilinpäätös v. 2014 vahvistettiin ja tili- ja vastuuvapaus myönnettiin asianomaisille.

YRJÖ KORKKINEN IN MEMORIAM

Kevään tehdessä tuloaan saimme suruviestin maalarimestari Yrjö Korkkisen poismenosta.

Inkerissä, Skuoritsan Taaitsassa 1933 syntynyt ja mummonsa kanssa Suomeen 1943 asettunut Yrjö oli monipuolinen ja monivuotinen toimija inkeriläisten piirissä. Yhdessä suomalaisen vaimonsa Annelin kanssa hän on jättänyt pysyvän jäljen monen yhdistyksessämme toimineen ja sen toimintaan osallistuneen mieleen.
Jo kuusikymmenluvulla Yrjö ja Anneli kuuluivat silloisen Inkeriläisten yhdistyksen Helsingin paikallisosaston nuorisotoimikuntaan, joka harrasti kansantansseja ja kyykän eli popin pelaamista. Ryhmä esiintyi kesäjuhlilla niin Suomessa kuin Ruotsissakin ja järjesti illanviettoja Helsingissä saadakseen houkuteltua nuoria inkeriläisiä toiminnan piiriin.

Yrjö Korkkisesta tuli 1975 Inkeriläisten yhdistyksen Helsingin paikallisosaston puheenjohtaja, jossa toimessa hän toimi vuoteen 1994 asti, jolloin paikallisosasto rekisteröityi. Inkeriläisten yhdistyksen (nykyisin Suomen Inkeri-liitto) hallitukseen Yrjö kuului 1977–1999, toimien liiton varapuheenjohtajana 1995–1999. Liiton hallituksen jäsenenä hän kuului myös Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvostoon.

Säätiön ansiomerkki myönnettiin hänelle 1976 ja liiton viiri 1999.
Yrjö Korkkisen siunaustilaisuus pidettiin 17.4.2015 Vantaan Pyhän Laurin siunauskappelissa.

MONEN ROOLIN MIES

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Vanki, Vakooja, Sissi –teos kertoo Mähnälässä syntyneestä inkeriläismiehestä nimeltä Olavi Lehtola, Juho Kiiski, Ivan Sherstnjov, Ivan Budkin, Juho Putkinen, Matti Jääskeläinen ja Matti Putkinen. Rakkaalla lapsella on monta nimeä. Kasteessa **Matti Putkiseksi** ristitty mies käytti nimittäin nuoruusvuosinaan kaikkia näitä edellä mainittuja nimiä ajankohdasta ja tehtävästä riippuen.

Alkujaan opettajaksi valmistunut Putkinen ajettiin neuvostojärjestelmässä sissiradistin oppiin ja mies sai unohtaa haaveet opettamisesta. Hän palveli kaukopartioissa niin puna-armeijan kuin saksalaistenkin selustassa. Välillä hänet lähetettiin Siperiaan pakkotyöhön ja edelleen vakoojaksi Suomeen. Suomessa Putkinen jättäytyi kuitenkin vangiksi ja hänestä tuli suomalaisten sissi.

Putkisen teos kertoo kirjoittajansa elämästä tämän ikävuosiin 23 asti.

Vanki, Vakooja, Sissi -teoksen on toimittanut historiankirjojen tekijänä tunnettu ja tunnustettu **Mikko Porvari.** Hän kiittelee Putkisen tarinaa teoksen alkusanoissa:

> *”Matti Putkisen kertomus ei ole vain yksi silminnäkijätodistus neuvostohallinnon julmuuksista. Kirjoittajan myöhemmät vaiheet Suomen sotilastiedustelun palveluk-*

Matti Putkinen

sessa tekevät siitä myös sotahistoriallisen kuriositeetin lisäksi Putkinen kuvailee harvinaisella tavalla neuvostotiedustelun menetelmiä ja avaa siten lukijoille, kuinka neuvostotiedustelu koulutti Suomeen lähetettyjä vakoilijoita."

Putkisen värikäs ja vaarallinen elämä rauhoittui miehen paettua sodan jälkeen Ruotsiin. Hän lähetti sieltä kirjeen kaipaamalleen sydämensä valitulle. Teksti kuului "Olen Norrköpingissä. Täällä on kaikki hyvin. Vain yksi asia puuttuu – sinä." Kun teos Vanki, Vakooja, Sissi julkaistiin tammikuussa 2015, tämä kyseinen rinnalta uupunut Satu ja perheen pojat Sven ja Kent olivat mukana julkistamistilaisuudessa. Putkinen itse kuoli kuitenkin jo vuonna 2001. Porvali sai tämän vuonna 1953 kirjoittaman kertomuksen luettavakseen kesällä 2013.

Putkinen uskalsi kirjoittaa tarinansa paperille 33-vuotiaana, Stalinin juuri kuoltua. Aiemmin mies ei uskaltanut moiseen hommaan ryhtyä. Tuolloinkaan hän ei tosin vielä uskaltanut laittaa papereihin omaa nimeään vaan otti käyttöön vielä yhden salanimen. Tällä kertaa hän oli Matti Rantala ja teoksen alkuperäinen nimi Nuoruuteni Neuvostoliitossa.

Porvali kiittelee Putkisen tekstiä sujuvaksi. Hän on kirjoittanut teokseen johdannon ohella viimeisen luvun, joka valottaa teoksessa ilmenneitä kohtia ja kertoo Putkisen vaiheista Ruotsiin muuton jälkeen.

MIKKO PORVALI

Syntynyt *Petäjävedellä 1980.*

Koulutukseltaan *poliisin rikostutkija ja oikeustieteen maisteri.*

Työskennellyt *poliisivoimissa sekä puolustusvoimissa.*

Työskentelee *rikoskomisariona.*

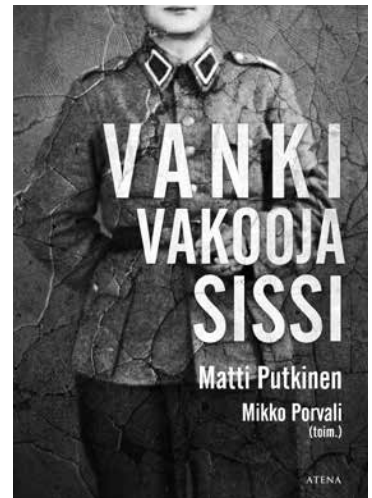
Porvalin kolmas teos *Operaatio Hokki oli Tieto-Finlandia-ehdokkaana vuonna 2011.*

Muita ilmestyneitä teoksia *Vakoojakoulu, Kaatunut Normandiassa, Salainen tiedustelija, Hyökkäyksen edellä ja Rautasormus.*

Kuva: Tommi Anttonen

Putkisen kerronta on mukaansatempaavaa ja rehevää. Vaikka teksti on ajoittain varsin sarkastista ja kriittistä, säilyy siinä vaikeinakin hetkinä optimistinen vire ja usko tulevaan. Putkisen huumori ei häviä kerronnasta vaikka nuori mies käy läpi ankaria ja synkkiä aikoja.
On helppoa kuvitella kirjoittamisen olleen Putkiselle tapa ravistaa menneisyyden haamut ja raskaat muistot hartioilta. Paperi oli hänen terapeuttinsa ja kynä ilmaisukeino.

"Minä taas kävin torakoiden kanssa alituista sotaa makuupaikastani leivinuunin päällä. Ne pitivät fanaattisesti kiinni esi-isiensä oikeuksista ja osoittivat hämmästyttävää hyväntahdon ja naapurisovun puutetta."

Teoksen toimittaneen Porvalin liittää Putkiseen jälkimmäisen toimiminen radistina suomalaisessa kaukopartio Hokissa puna-armeijan selustassa elokuun lopulla 1944. Porvalin isoisä Antti Porvali toimi kyseisen partion johtajana ja Mikko Porvali on kirjoittanut isoisänsä sotapäiväkirjan, veteraanien kertomuksien ja valokuvien pohjalta teoksen Operaatio Hokki. Teos oli Tieto-Finlandia ehdokkaana vuonna 2011.

Kirja-arvio – Matti Putkinen, Mikko Porvali (toim.) *Vanki, Vakooja, Sissi.* Atena-kustannus 2015. 344s.
Matti Putkisen teosta *Vanki, Vakooja Sissi* saa hyvin varustetuista kirjakaupoista kautta maan.

PELASTUNEEN ALBUMIN TARINA

Ella Ojala

"Ah, kaikki maailmassa toisin oisi, jos kaiken kahdesti tehdä voisi."

Tämä viisaus löytyy kirjastani Sananlaskuja, tarinoita ja mielleyhtymiä. Nyt on vallalla koota vanhoja valokuvia. Niistä on kirjoituksia tuon tuostakin. Minä olen tietämättäni tehnyt tätä jo kaksitoistavuotiaana lapsena sodan keskellä. Kirjoitan tästä sekä esikoisteoksessani Pitkä kotimatka että teoksessa Pelastunut albumi.

Ei ollut Suomessa helppoa saada Inkeri-aiheisia teoksia julki. Meitä ei yksinkertaisesti ollut olemassa – ei Neuvostoliitossa sen paremmin kuin Suomessakaan. Vasta kun Neuvostoliitossa tuli glasnostj, mekin ilmestyimme ja minunkin kirjani pääsivät päivänvaloon.
Kyllä minä pelkäsin, kun Pelastunut albumi ilmestyi. Kirjassa omaiseni esiintyivät omilla nimillään ja kuvien kanssa. Silti en tietänyt joidenkin lähiomaisten hirveästä kohtalosta. Me olimme jääneet saksalaisten puolelle rantamaa. Näimme nälkää ja silloinen kotimme paloi sodassa.

Pelastuneella albumilla on oma tarinansa siltä osin kuin minä sen pelastin. Meitä ei Neuvostoliitossa sodan aikana ehtinyt pelastamaan kukaan. Äitini onneksi sairastui niin pahasti, ettemme ehtineet Leningradiin, jossa varmasti olisimme kuolleet nälkään. Joten kuljimme omaa tahtiamme eteenpäin. Olimme silloin autiossa Tielisin kylässä kun minä keksin aamulla lähteä pelastamaan Leninin ja Satalinin kuvilla varustettua kunniakirjaani. Oli aivan hiiren hiljaista. Sodasta ei ollut tietoakaan. Sain vanhemmiltani luvan lähteä Tielisistä Hyttilään, jossa tavaroitamme oli Uatilan kellarissa. Poikkesin tosin Vennäin Vuissakalla, jossa kotimme oli ja kissamme Teppo. Kissa oli saanut neljä suloista kissanpentua.

Hyttilään saavuttuani Uatilan kellarissa vallitsi kaaos. Kaikki tavarat oli myllätty ja valokuvat revitty hienosta nahkakantisesta hopeareunaisesta albumista. Minä kokosin valokuvat. Pujottelin ne paikoilleen albumiin. Näin Leninin ja Stalinin kuvilla varustetun kunniakirjanikin lojuvan tavaroiden joukossa. Korjasin kunniakirjani albumin väliin. Tottahan se oli arvokas todistus suomalaistytön saavutuksista.
Korjasin sekasotkun keskeltä myös äidinäitini vuotta vanhan upean kihlasilkin ja äidin mustan hautajaisissa käyttämän silkin. Köytin tavarat äidin mustaan kirssihuiviin. Johonkin vanhempaan huiviin pakkasin vielä äidin hääpeilin. Se oli niin kaunista paksua hiottua lasia. Lähdin tavaroineni kohti Tielisiä. Jos tullessa oli ollut rauha maassa, niin nyt oli alkanut täysi sota: tykkien ammukset räjähtelivät kaikkialla.

Lentokoneet kaartelivat ampuen kuularuiskutykeillään kaikkea näkyvää. Hyppäsin isäni opetuksesta maantienojaan ja saaliini peitin hentosella vartalollani alleni. Lentäjät luulivat kai, että minulla oli koko sotasalaisuudet allani ja yrittivät tuhota sen. Onneksi eivät osuneet.
Kun tuli vähän rauhallisempaa ja sotatilanne loittoni eteenpäin, nousin ojasta saaleineni ja jatkoin matkaa Tielisiin.
Vanhempani odottivat minua hermostuneina. Kun olin aukaisemassa kujanmaanporttia yksi sirpale viuhahti ohi kaulani vierestä vieden mennessään palasen huivista, joka oli kaulani ympärillä.
Pelastunut albumi täyttää nyt satakaksikymmentä vuotta samoin kuin kihlasilkkikin. Näin vanhat esineet ansaitsevat kyllä tulla huomioiduiksi.

LYHYESTI

Tutkimus Inkerin kirkosta

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kustantama, pitkään tekeillä ollut tutkimuksen INKERIN KIRKON NELJÄ VUOSISATAA - Kansa, kulttuuri, identiteetti julkaistaan 20.5.2015. Kirjan ovat tehneet Jouko Sihvo, Varpu Myllyniemi, Eino Murtorinne, Jyrki Paaskoski ja Mika Sivonen

Paluumuuttajien kevätretki Espooseen Velskolaan ti 26.5.

Lähtö Tikkurilasta kirkon edestä (Asematie 12) klo 8.30 ja Espoon keskuksesta (Asemakuja 2) klo 8.45.

Paluu lähtöpaikkaan n. klo 16.15.

Ohjelmassa ulkoilua, leikkimielistä kisailua, yhteislaulua sekä kevätkirkko.

Hinta 13 e, sisältää matkat, kahvit, lounaan ja ohjelman.

Ilmoittautumispäivä on mennyt, mutta kysy, onko paikkoja jäljellä: Tikkurilan bussiin: Päivi Helén p. 050 572 2666

Espoon bussiin: Liilia Reelo p. 050 341 5097

Jos tulet Velskolaan (Vääräjärventie 2, Espoo) omalla kyydillä, ilmoittaudu Liilia Reelolle. Retken hinta sama omin kyydein tuleville.

Järjestää: Espoon tuomiokirkkoseurakunta ja Tikkurilan seurakunta

Kirjoja

Pekka Kauppala. Paluu vankileirien teille. Suomesta Neuvostoliittoon luovutettujen kohtalo 1940–1955. Gummerus 2011.

Kirjan esittely netissä: Elina Sanan tutkimus Luovutetut käsitteli Suomesta Saksaan pakkoluovutettuja juutalaisia ja sai ilmestyessään aikaan kansainvälisen kohun. Tämän vuoksi valtioneuvoston kanslia päätti aloittaa tutkimushankkeen sotavankeina kuolleiden ja luovutettujen kohtaloista. Filosofian tohtori Pekka Kauppala on tutkinut Suomesta Saksaan ja Neuvostoliittoon luovutettujen ihmisten kohtaloita. Näihin lukeutuivat puna-armeijan sotavangit, heimosoturit, inkerinsuomalaiset, virolaiset ja vangiksi otetut saksalaiset. Kauppala kertoo nyt ensi kertaa, minkä tyyppisiin oloihin palautetut joutuivat, kuinka he kestivät stalinistisen hirmuhallinnon ja millaiseksi heidän elämänsä myöhemmin muuttui. Hän nostaa esiin myös yksittäisiä kohtaloita, kuten esimerkiksi ”Pronssisoturi” Kristjan Palusalun ja Vlasovin propagandapäällikön Mileti Zykovin traagisen tarinan. Lähdemateriaalina ovat muun muassa lukuisat aiemmin salaiset arkistot Venäjällä, Saksassa, Virossa ja Suomessa sekä eloonjääneiden haastattelut.

Matti Putkinen & Mikko Porvali. Vanki, vakooja, Sissi. Toimittanut Mikko Porvali. Julkaisija: Atena 2015

Katso esittely tässä numerossa!

Seuraavassa Inkeriläisten Viestissä artikkeli taiteilija Valeri Nuijalta. Ohessa kuva hänen taulustaan Talvi kotimaassa vuodelta 1985.

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmatietoja 2015

Ilmoittajille

Jotta tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset ehtisivät painoon, tulee ne lähettää toimitussihteerille, postitusmuodosta riippumatta, siten, että ne ovat perillä viimeistään lehden kakkossivulla ilmoitettuna aineiston vastaanottopäivänä.

Suomen Inkeri-liitto ry

1. Kevään viimeinen Inkeri-iltapäivä on 23.5. klo 13.30 (kahvi) ja 14.00 – 15.30 varsinainen ohjelma. Punalippu-lehden Inkeri-numerostako kaikki alkoi? Fil.tri *Toivo Flink* ja toimittaja/tulkki *Toivo Tupin* muistelevat paikalla olleina inkeriläisyyden "ylösnousemista" Neuvostoliiton loppuaikoina 1980 luvulta alkaen. Tuolloin ensimmäisissä inkeriläisten kesäjuhlissa oli yleisöä tuhatmäärin.

2. Kesämatka Viroon 27.–29.6. Kysy vapaita paikkoja. Ohjelmassa on Viron inkerinsuomalaisten kesäjuhlat Rakveressa ja niiden jälkeen tutustuminen Paldiskiin ja Kloogan, joiden kautta kymmenet tuhannet inkerinsuomalaiset tulivat Suomeen 1940–luvulla. Oppaina on Viron Inkeri-liiton edustajia, mm. Tallinnan seuran puheenjohtaja *Vladimir Vari* sekä *Ilmar Laherand.* Laherandilla on omakohtaista tietoa alueella olleista leireistä ja joukkohaudoista ja sinne perustetuista muistomerkeistä. Hän on ollut tapahtumissa mukana sekä 1940– että 1990–luvuilla.

Tarkemmat tiedot ovat edellisessä Inkeriläisten viestissä.

Tiedustelut: Alina-Sinikka Salonen alinasinikka@gmail.com tai p. 040 7437 042.

3. Retki Taipalsaareen ja Mooses Putron kesähuvilalle 30.8.2015

Matka tehdään omalla bussilla seuraavalla aikataululla:

7.30 lähtö Helsingistä Rautatientorilta Mikonkadun turistipysäkiltä,

8.00 ensimmäinen pysähdys Tikkurilassa Museon edessä turistipysäkillä,

9.30 toinen pysähdys Lahdessa.

Taipalsaaren Putronniemeen saavutaan noin klo 12. Siellä on Putron huvilan esittely ja lounas - jauheliha/kasviskeitto lisukkeineen, leivät ja kahvi sekä kahvileipä.

Klo 15 osallistutaan Taipalsaaren kirkossa pianokonserttiin: **"MUUKALAISMUSIIKKIA". PIANOTAITEILIJA KIRILL KOZLOVSKY.**

Kaikki konsertin kappaleet on sävelletty kotimaan ulkopuolella. Säveltäjistä mainittakoon, mm. Chopin, Sibelius, Whittall, Prokofjev ja Rachmaninov.

Kiril Kozlovsky on syntynyt vuonna 1981 Valko-Venäjällä. Taustaltaan hän on inkerinsuomalainen. Hän valmistui musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemian pianomusiikin osastolta keväällä 2005. Jatko-opinnot hän suoritti Wienin musiikkikorkeakoulussa. Kozlovsky on menestynyt kotimaisissa ja kansainvälisissä pianokilpailuissa; niistä mainittakoon Jyväskylän pianokilpailun voitto vuonna 2004 sekä ensimmäiset palkinnot "Ciutat de Mallorca" -pianokilpailussa Espanjassa vuonna 2003 ja Chopin-keskuksen pianokilpailussa Pariisissa vuonna 1998. Marraskuussa 2004 Kirill Kozlovsky valittiin Finland Festivalsin vuoden 2005 nuoreksi taiteilijaksi.

Matkan hinta 60 € kerätään bussissa. Se sisältää matkat, konserttilipun, lounaan kahveineen ja Putronniemen esittelyn. Ilmoittautuminen Alina-Sinikka Saloselle alinasinikka@gmail.com (p. 040 7437 042). Ilmoitathan nimen, puhelinnumeron ja bussiin nousun pysäkin!

Ennakkotietoa syksyn ohjelmasta:

Suomen Inkeri-liitto ja Inkerin kulttuuriseura järjestävät **sukututkimuspäivät** 12. – 13.9. Paikalla on useita sukututkimuksen asiantuntijoita. Tarkemmat tiedot Inkeriläisten viestissä no 4, joka ilmestyy viikolla 35.

****

Suomen inkeriläisten kesäjuhlat

järjestetään lauantaina 11.7. Lahdessa. Tarkemmat tiedot ovat viestin sivulla 13.

Maria Lahti maria.lahti.nikkari@gmail.com
p. 0400 841 741

tai **Inkeri Ojala** inkeri-ojala@gmail.com
p. 0400 716 727

****

Hyvinkään Inkeri-kerho

Tiedustelut:
Outi Mäkelä p. 040 708 1999
outi.makela@kolumbus.fi

Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com

Kerhoon voi ottaa yhteyttä myös seuraavan sähköpostiosoitteen kautta: hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

---

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 15 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.

Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.

Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1. Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050-565 9805

Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)

Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Seukko-seura ry

Toiminta on kesätauolla.

Puheenjohtajan yhteystiedot:
Aili Mehiläinen
ailimehi@hotmail.com
p. 050 3386 023.

A
Posti Oy

Posti Green

Katri Pupulainen 1920-luvun Paaritsassa.
Vasemmalla Hilma, sylissä Einari ja oikealla Roosa. Kuvitusta Sinikka Paavilaisen Kyynelvaunut-teoksesta.

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

4 / 2015

RAKVEREN LAULU- JA TANHUJUHLAT

Inkerin kirkon neljä vuosisataa

AATTEITA ELÄMÄSTÄ

Ruotsin inkeriläiset

ja paljon muuta!

KANSIKUVA
Irma Åstedt, Lahden Inkeri-seurasta, sai Inkeriläisten sivistyssäätiö ansiomerkin kesäjuhlilla.

Numero 5/2015 ilmestyy viikolla 44. Aineisto toimitukselle 12.10 mennessä.

Numero 6/2015 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukselle 30.11 mennessä.

Tässä numerossa – Inkeriläisten viesti 4 / 2015

Inkeriläisten viesti

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen
p. 040 743 7042
alinasinikka@gmail.com

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Danske Bank
FI51 8000 1200 3063 64
Liiton matkatili osallistumismaksujen maksua varten:
FI15 8000 1710 3772 44

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2015
35€ EU-maat
40€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Alina-Sinikka Salonen
Toimitussihteeri: Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

PAINOPAIKKA
Picaset Oy
Helsinki

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Bredantie 6 E 22,
02700 Kauniainen
p. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6
SE-43835 Landvetter
p. (03) 191 6602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

Pääkirjoitus

Juhannusjuhlat ja muita kesätapahtumia

Alina-Sinikka Salonen

Kun kokosin tämän Viestin tekstejä ja kuvia, huomasin ilahduttavan asian: ensimmäistä kertaa uuden inkeriläisvaiheen aikana voimme esitellä samanaikaisesti neljän maan kesäjuhlia. Kiitän kaikkia kirjoittajia ja kuvaajia!

Miksi juhlista kertominen – ja niille osallistuminen – on niin tärkeää? Siksi, että kesäjuhlat kuuluvat kulttuuriimme. Usein tulee kiitoksia juhlista ja toteamus, että ne ovat kesän kohokohta. Tästä kertoo sekin, että Suomessa juhlia on sotien jälkeen järjestetty vuodesta 1956, siis 60 vuoden ajan. Vain neljänä kesänä juhlat ovat jääneet pitämättä.

Virossa on tapana nimetä juhlat järjestysnumerolla. Tänä kesänä 27. – 28.6. pidettiin ”Viron inkerinsuomalaisten XXV laulu- ja tanhujuhlat”. Ne ovat perinteisesti 2-päiväiset ja pidetään ulkosalla. Ensimmäiset järjestettiin 1991 Elvassa. Tällä kertaa ”aattojuhlat” olivat idyllisen kauniissa maisemassa Porkunin historiallisen järven rannalla. Ohjelmassa oli uusi osio: kirjallisuudesta kiinnostuneet kokoontuivat telttaan vaihtamaan ajatuksia. Pääjuhla pidettiin totuttuun tapaan Rakveren kaupungissa.

Kullakin maalla on oma ajankohta juhlien järjestämiseen. Näinhän se sujuu hyvin: ei tule päällekkäisyyksiä. Ruotsissa pidetään nykyisin 1-päiväiset kesäjuhlat toukokuun viimeisenä viikonloppuna. Suomessa luotetaan vain heinäkuun puolivälin helteisiin (!), vaikka juhlat pidetäänkin aina sisätiloissa. Venäjällä, Keltossa 1989 järjestetyistä juhlista alkaen, on aina vietetty nimenomaan **juhannus**juhlia. Usein ne ovat olleet 2-päiväiset. Tänä vuonna saimme Tuutarin juhlaterveisiä varapuheenjohtaja Viktor Hyyröseltä ja Ruotsin delegaatiolta.

Kuten kuvistakin näkyy, Virossa harrastetaan tanssia. Venäjälläkin koko ”rahvas” leikkii piirileikkejä kokon ympärillä. Suomessa tanhut ovat nykyisin lähinnä vain katseltavissa. Alkuaikoina omat helsinkiläisnuoremme tanhusivat myös Ruotsin juhlissa. Onkohan Ruotsissa harrastettu tanhuamista? En ole kuullut, että olisi.

Juhannus ja tanssiminen tuovat mieleeni lapsuusperheessäni usein muistellun tarinan. Se oli se, kun minä, vuoden kansakoulua käynyt tyttö, kävin ensimmäisissä ”juhannustansseissani”. Olin ollut isäni kanssa pienen kyläyhteisömme – muutama perhe - juhannuskokolla läheisessä Mommilanjärven niemennokassa. Äiti jäi kotiin, hän jostain syystä paheksui tällaista juhlimista – taisi olla hänen mielestään syntiä.

Kun kokko oli palanut, joku keksi, että lähelle rakennettavassa karjalaiskylässä tanssitaan valmisteilla olevassa riihessä. Perhe, jonka riihestä oli kyse, oli Karjalan evakkoja. Heidän poikansa oli luokkatoverini. Sain isältä luvan lähteä naapureiden mukana. Isä ei itse lähtenyt mukaan.

Riihessä oli muutamia karjalaisia, ja yhdellä oli haitari. Aikuiset seurustelivat keskenään. Me lapset istuimme jykevässä puukeinussa, kun tieltä kuului äidin tiukka ääni: ”Aalinaa…”! Nolona ja pelästyneenä juoksin äidin luo. Äidin pyöräntarakalla surautimme äkkiä kotiin. Taisi siinä ”koivuniemen herrakin” näyttäytyä.

Kului kymmeniä vuosia. Jossakin perhetapaamisessa kerroin tästä lapsuuden juhannusmuistosta. Äitikin muisti sen, ja pystyi nyt jo nauramaan silloiselle tiukkuudelleen. Eihän minulla olisi ollut mitään hätää. Naapurimme pitivät hyvää huolta toinen toistensa lapsista.

Toivotan hyvää syyskauden alkua kaikille! Niin kuin lehdessämme olevasta ohjelmasta näkyy, juhlia on tiedossa syksylläkin. Tervetuloa tapahtumiin mukaan!

Kesäiset ”kinkerit”

Lahti toimi kymmenettä kertaa hienona isäntänä Inkeriläisten kesäjuhlille.

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Niin kuvaaja kuin kesäjuhlaan osallistujatkin ovat valmiina ryhmäkuvaan.

Inkeriläisten kesäjuhlat alkoivat taas tutuilla protokollilla: Lahden seudun inkeriläisten puheenjohtaja **Toivo Puronen** kantoi Joutjärven kirkkoon Inkerin lipun, Into Saira Suomen lipun ja **Inkeri Ojala** ja **Irma Åstedt** kukkatervehdykset.

Puronen lanseerasi avauspuheessaan uuden ohjenuoran inkeriläisten juhlille: ”Ei itketä lauantaina, ei viitsitä murjottaa”. Ajatuksena oli ottaa kantaa siihen, että joidenkin mielestä kesäjuhlien järjestäminen kirkossa ei ole mukavaa. Toisten mielestä taas juhlat eivät ole tarpeeksi hartaat tällaiseen tilaan. Purosen mielestä moista ei kannata murehtia. Samaa mieltä oli seuraava puhujakin eli seurakunnan edustajana puhujapönttöön noussut pastori Ilmo Leinonen.

- Joutjärven kirkossa saa iloita ja laulaa.

Leinosen puheen jälkeen laulettiin *Suvivirsi*, joka saanee

Marja-Leena Björnman myi ruokalan ovella arpoja.

paatuneemmankin sielun herkistymään.

TÄYDET PENKIT

Kesäjuhliin osallistui tänä vuonna parisensataa inkeriläistä ja inkeriläisyydestä kiinnostunutta. Puronen kehotti leikkimielisesti kansaa levittäytymään kirkkoon niin, että jokaisella penkillä on vähintään yksi istuja.
- Jotta voidaan seuraavasta Inkeriläisten viestistä lukea, että Lahden juhlilla ei ollut tyhjiä rivejä.
Vakavammin puhuttaessa, juhlien osallistujamäärä tuntuu vuosi vuodelta hupenevan.
- Koko ajanhan tämä määrä tuntuu vähenevän aktiivijäsenten vanhetessa, joku tuumasi kirkon aulassakin.

”On hienoa nähdä, että mukana on uusiakin inkeriläisiä tai muutoin asiasta kiinnostuneita”.

On kuitenkin hienoa nähdä, että mukana on aina uusiakin inkeriläisiä tai muutoin asiasta kiinnostuneita. Kesäjuhlia on järjestetty vuodesta 1956, mutta ihmisten puheensorinasta erottuu yhä toistuvasti uusien tuttavuuksien syntyä. Yksi kertoo olevansa kotoisin Hatsinasta, johon toinen, että sieltähän minäkin.
Vaikka on hienoa, että juhlilla on monenlaista ohjelmaa, silti välistä tuntuu, että se kaikkein tärkein ohjelmanumero on vanhojen ja uusien tuttujen tapaaminen.

KYMMENES KERTA

Lahti vastasi tänä vuonna kymmenettä kertaa kesäjuhlien järjestelyistä. Moni toikin tapahtumassa esille sen, että viimeaikoina järjestäjistä on ollut pulaa. Kesän lähestyessä on jo alkanut näyttää uhkaavasti siltä, että juhlat jäävät tältä vuodelta väliin. Lahti on kuitenkin pelastanut tilanteen ja astunut remmiin.
- Lahteen voi aina luottaa, totesi Inkeri-liiton puheenjohtaja **Alina-Sinikka Salonenkin** puheessaan.

HYVIÄ ESITYKSIÄ

Juhlassa kuultiin montaa hyvää puhujaa. Lahden Inkeri-seuran kunniapuheenjohtaja **Marja Rämö** muisteli **Juhani Jääskeläistä**, joka aikoinaan puhalsi Lahden seudun inkeriläistoiminnan eloon saattamalla seudun inkeriläiset yhteen.

- Kaikki inkeriläiset, jotka jossain maailmalla kohtaavat, ovat keskenään kuin tuttuja. Meillä on jotain, joka yhdistää ja jonka tunnemme omaksemme. Se on inkeriläisyys, Rämö tuumasi.

Rämö kiitteli puheensa lopuksi ruokavastaavana kymmenen vuotta toiminutta **Kyllikki Stenborgia.**

Kesäjuhlien musiikillisesta sisällöstä vastasi muun muassa Kaukopartio, joka esitti muutaman kappaleen.

- Lauloimme täällä viimekerrallakin, eikä se kai niin huonosti mennyt kun pyysitte uudestaan, yksi kuorolaisista veisteli.

Yleisö nousi seisomaan kuoron esittämän *Veteraanin iltahuudon* jälkeen, joten laulu sujui näissäkin kesäjuhlissa. Hyvin on men-

Kunniakirjat

Juhlassa myönnettiin Inkeriläisten sivistyssäätiö ansiomerkit ja siihen kuuluva kunniakirja seuraaville henkilöille:

Matti Korkkinen, Lahti

Helvi Rongonen, Lahti

Irma Åstedt, Lahti

Oli mukava nähdä, että kesäjuhlille oli saapunut nuorempaakin väkeä.

nyt myös Mesimarjojen laulanta, sillä ryhmä on totuttu näkemään vakioesiintyjänä Inkeriläisten juhlissa.
Yksi iltapäivän herkimmistä esityksistä oli nuoren Siiri-tytön laulu ystävyydestä. Siitä kuinka ”ystävä on kuin villasukka se talvella lämmittää”. Nuoren tytön ääni soi kauniisti isossa kirkkosalissa ja sai kaikki kuuntelemaan. Myös 7-vuotiaan Matiaksen esitys oli mukava uusi tuulahdus tapahtumaan. Upealta kuulosti myös kirkkoherra **Esko Haapalaisen** mukana Toksovasta tulleiden naisten duona esittämät venäläiset laulut. Akustinen kitara soi hienosti kirkossa. Naisten laulantaa olisi kuunnellut pidemmänkin aikaa.

USKOLLINEN TALTIOIJA

Alina-Sinikka Salonen kiitteli ja haastatteli puheensa jälkeen lavalla **Viktor Tilkkua,** joka on tuttu näky juhlilla. Hän on aina lavalla, muttei koskaan esillä. Tilkku on nimittäin taltioinut vuodesta 1990 lähtien kaikki suomen kesäjuhlat videolle. Suomen juhlien lisäksi mies videoi myös naapurimaiden juhlat.
- Viktor olemme kiitollisia siitä työstä, mitä sinä teet. Nauhoituksissa piilee yhdenlainen kansallisaarre, Salonen totesi.

ELOKUVAHETKI

Varsinaisen juhlan jälkeen katsottiin *Viimeinen juna Inkeriin* –elokuva ja valmistauduttiin loppuhartauteen Joutjärven kirkossa.

Joutjärven kirkkoon oli saapunut mukavasti juhlakansaa. Kuvan etualalla kirkkoherra Esko Haapalainen.

Viktor Tilkku kuvasi taas kesäjuhlia.

”Jäseniä vähenee ja vähenee. Samoin toki työn määräkin vähenee, mutta toivon silti, että nuorempi sukupolvi kiinnostuu juuristaan vanhempana.

Antti Koskelainen
Ruotsalaisten tervehdys.

”Hämmentävää tällainen tunnustus kun mukavaa on ollut olla mukana, mutta toki otan tämän kiitollisena vastaa”.

Matti Korkkinen saamastaan ansiomerkistä

”Olen ihmetellyt, että miksi minun on niin helppoa olla karjalaisten kanssa, mutta sitten ymmärsin, että heillä on samat kivut kuin meillä. Se meitä yhdistää”.

Marja Rämö
Lahden Inkeri-seuran kunniapuheenjohtaja

”Näissä tilaisuuksissa aistii hienon me-hengen ja näihin tilaisuuksiin mahtuu hyvin myös ei-inkeriläisiä”.

Alina-Sinikka Salonen
Inkeri-liiton puheenjohtaja

”Sitten olisi vuorossa tsaijua ja sokeripullaa”,

Anna Räikkönen
Mesimarjat-kuorosta

Gallup:

MITÄ INKERILÄISYYS SINULLE MERKITSEE?

”Totta kai on, kun siellä Kelton seurakunnassa olen syntynyt ja elänyt. Näillä kesäjuhlilla tulee aina käytyä”.

***Eino Jääskeläinen** (kuva oik. ylhäällä)*

”Tulin 8-vuotiaana Suomeen ja olen ollut täällä vuodesta 1943. En paljon muista ajasta Inkerissä ja äitikin, joka noista ajoista joskus kertoi, on nyt jo manan majoilla. Menin vanhoilla päivilläni naimisiin inkeriläisen kanssa ja nyt on tullut käytyä näillä juhlilla”.

***Ilmari Kainalainen** (kuva oik. alhaalla)*

”Inkeri on syntymäpaikka. Asuin siellä 8-vuotiaaksi isän ja äidin kanssa Hietamäen seurakunnassa, Pielisen kylässä. Se vanha kotitalo on vieläkin pystyssä. Siinä asuu nyt venäläisiä. Olen käynyt Inkerissä monta kertaa ja vanhalla kotitalollakin useasti. Uudet asukkaat ovat mukavia ihmisiä. Ottavat aina sydämellisesti vastaan ja tarjoavat kahvia. Paljon on Inkerissä muuttunut, mutta se tunne on yhä sama. Kotikylässä oli yksi iso kivi ja se on se lapsuuden muistokivi. Siellä käyn aina. Viimeksi kävin vanhassa kodissa noin kuusi vuotta sitten. Viime vuonna oli kyllä Hatsinassa”.

***Irma Åstedt** (kuva kannessa)*

VIKTOR HYYRÖSEN KESÄKIERROS

Teksti ja kuvat: Viktor Hyyrönen

Yleisö odottelee jo kokkoa

Tässä kerron kuvien kautta matkastani kesäkuussa sopivasti Tuutarin juhannusjuhlien aikaan.

Matkani 20 – 25.6.2015, Espoo – Hatsina – Rakvere – Hatsina – Punkaharju – Espoo onnistui paremmin kuin uskalsin odottaa. Yhden suunnitellun hautakiven sijasta tulikin pystytettyä kaksi, toinen ylimääräinen paluumatkalla Punkaharjun hautausmaan heimoveteraanien osastolle. Tällä hetkellä Suomessa on elossa enää vain viisi inkeriläistä sotaveteraania. Itärajan takana ei yhtäkään. Mitä me nyt voimme tehdä heidän hyväksi, heidän muistoksi, heidän kunniaksi? Tietysti pääkohteenamme ovat heimoveteraanien lesket, joita yritämme avustaa eri mahdollisin tavoin. Pyrimme paikantamaan ja käymään heimosoturien haudoilla: kesäisin kukkien ja joulukuussa (Suomen Itsenäisyyspäivän tuntumassa) kynttilöiden kera.

” Tietysti pääkohteenamme ovat heimoveteraanien lesket.”

Käyntien puitteissa on paljastunut, etteivät kaikki hautapaikat eri syistä olekaan sopivassa kunnossa. Näin v. 2012 syntyi Heimosoturin hautapaikka kuntoon -projekti, johon kuuluu myös hautakiven pystyttäminen. Niitä on nyt valmistettu 12 kappaletta. Seuraava valmis hautakivi heimosoturille jo odottaakin kyytiä Hatsinasta Karjalaan. Tämän projektin mahdollistivat rahatuilla Inkeriläiset ja Karjalaiset Heimoveteraanit yhdistys ja Suomen Kaatuneiden Muistosäätiö, ja tietysti aina valmiit auttamaan pystytystöissä Aleksanteri Hyyrönen, Valeri Mustonen, Vladimir Repo, Vladimir Jakovlev, Erkki Harala ja Keijo Malinen… Kiitos kuuluu yllämainituille tahoille ja henkilöille.

”Käynnit Tuutarin Kirkonmäellä aina liikuttavat kovasti, ja herättävät muistoja ja tunteita. Vuoden 2015 kesäjuhlat tavallistakin enemmän, tuli-

Saappaanheiton voittajat

han täyteen 25 vuotta niistä nykyajan ensimmäisistä tällä paikalla v. 1990 pidetyistä aivan mahtavista juhlista. Maisemat nyt olivat muuttuneet ja juhlaväki suuremmalta osin vaihtunut. Mutta kyllä siellä vielä nytkin tapasi runsaasti tuttuja, joiden kanssa oli mukava vaihtaa kuulumisia. Ja sehän onkin kesäjuhliemme päätarkoitus, koska emme tiedä mitä huominen tuo tullessaan. Juhlapaikalla tapasin Juho Kirjasen Sääskelästä, joka autonkuljettajana oli korvamaton Inkerin Liiton alkuvuosina, erityisesti Taaitsan vanhusten palvelutalon rakennusvaiheessa. **Ja oli suuri järkytys kuulla, että Juho oli kolmen päivän kuluttua palattuaan Virosta nukkunut ikuiseen uneen.** Sellaista se on ihmisen elämä, mutta vaikka Juhoa ei enää olekaan, palvelutalo seisoo, toimii ja palvelee vanhuksia.

Hautakivi Rakvereen.

RAKVEREN LAULU- JA TANHUJUHLAT

Teksti ja kuvat: Outi Mäkelä

Juhlakulkue

Viron Rakveren kaupungissa vietettiin inkerinsuomalaisten laulu- ja tanhujuhlia juhannuksen jälkeen 27. – 28.6.2015. Meitä Suomesta juhlille osallistujia oli yli kolmekymmentä.
Juhla alkoi jo lauantai-iltana yhteisellä illanvietolla Porkunin järven rannalla lähellä Rakveren kaupunkia. Täällä pidettiin myös samaan aikaan telttaseminaari, jonka aiheena oli kirjallinen Inkeri. Alustuksia aiheesta pitivät mm. **Reijo Rautajoki, Toivo Flink, Pekka Wikberg, Anni Reuter** ja **Sinikka Paavilainen.**

Ilon ollessa ylimmillään **Alina-Sinikka Salosen** ryhmä palasi puoli yhdeksäksi illalliselle hotellille (Aqva Hotell & Spa) ja siirtyi tämän jälkeen yöpuulle.

Sunnuntai alkoi kahdeltatoista Pyhän Kolminaisuuden kirkossa jumalanpalveluksella, jonka toimittivat paikallinen pappi **T. Toompuu**, saarnasi **P. Hujanen** ja avusti **V. Batuhtin**. Jumalanpalveluksen jälkeen lähti kulkue kirkosta Vallimäelle, missä klo 14 alkoi varsinainen laulu- ja tanssijuhla. Juhlan aluksi lauloimme *Maamme-laulun* ja *Nouse Inkeri* –laulun. Sen jälkeen seurat eri puolilta Viroa esittivät kukin omat ohjelmansa. Esiintyjiä oli myös Ruotsista ja Pietarista.
Suomen Inkeri-liiton matkalaisista nopeasti koottu kuoro lauloi Suvivirren sävelellä **Anna-Mari**

Raittilan Kupanitsan kirkon ja Inkerin kuuden paimenen vihkiäisjuhlaan kirjoittaman runon *"Helluntain 1991 muistolle"*.

Meille ensi kertaa mukana olleille juhlat oli aikamoinen elämys. Maanantaina heti aamiaisen jälkeen sanoimme hyvästit Rakverelle ja suuntasimme bussin kohti Paldiskia ja Kloogaa, joiden kautta kymmenet tuhannet inkerinsuomalaiset tulivat Suomeen 1940-luvulla. Oppaina olivat Tallinnan seuran puheenjohtaja **Vladimir Vari** sekä Viron Inkeri-lehden päätoimittaja **Taisto Raudalainen.** Palasimme iltalaivalla 28.6. onnistuneelta matkalta takaisin Helsinkiin monta kokemusta rikkaampina.

Juhlat päättyivät ryhmien yhteiseen kansantanssiesitykseen.

Suomen ryhmä valmistautumassa kulkueeseen, kylttiä kantaa Lahden seudun Inkeri-seuran puheenjohtaja Toivo Puronen.

Illanviettoa Porkunin järven rannalla, vasemmalla (penkin päässä) Leila Salo ja Anni Reuter. Oikealla Liisa Suikkanen ja Jorma Kuortti.

RUOTSIN INKERILÄISET

Viktor Pajusen terveiset

Viljandin Sävel-kuoro Sävel- esiintyy Tukholman Suomalaisessa kirkossa.

Tässä tulee vähän tietoja mitä tapahtuu Ruotsin inkeriläisten porukassa tämän vuoden keväällä ja kesällä.
Kesä alkoi meidän Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlalla Tukholmassa 30. toukokuuta. Juhlapaikka oli historiallinen, Suomalainen kirkko, mikä tuntui meistä sopivan juhlalliselta. Nykyään se on yksipäiväinen tilaisuus, ja ohjelma on eniten ruotsinkielinen, mutta usein on suomenkielistä musiikkia. Juhlan tuntua nosti vielä Sävel-kuoro Viljandista, jotka tulivat meidän avuksi laulamaan. Ainoa este oli sen päivän oikein huono sateinen ilma.

Seitsemän vuotta takaisin aloimme järjestää kesäisin matkoja Inkerinmaalle. Sitä olimme monta kertaa yrittäneet jo Neuvosto-aikana. Aina jäi matkat tekemätta, oli liian vähän innostuneita tai jotenkin Neuvostoliiton viranomaiset sotkivat meidän yrityksiä. Mutta nykyään on aina ollut riittävän monta matkustajaa, ja heistä on iloksemme suuri osa ollut nuoria ihmisiä.
Juhannuksen aikana lähti Ruotsista 32 osanottajaa entiselle kotimaalle Inkeriin ja siellä Tuutarissa pidettyyn kesäjuhlaan. Menimme bussilla Narvan kautta Inkerimaalle ja kauniiseen Pietarin kaupunkiin. Siellä kävimme Eremitashin taidemuseossa.

Kesäkuun viimeisellä viikolla oli Eestin inkeriläisten vuoro pitää laulu- ja tanhujuhlaa Rakveressä. Minusta ne aina tuntuvat erittäin iloisilta. Juhlapäivän ohjelma alkoi jumalanpalveluksella täpö täydessä kirkossa. Kirkon portilta marssittiin lippujen alla, musiikkiyhtyeiden soiton säestyksellä, juhlapaikkaan vanhan linnoituksen raunion

Pietarin eestiläiset Tuutarin juhannusjuhlissa

alla sijaitsevalle laulukentälle. Minulle oli annettu tehtävä tuoda Ruotsin inkeriläisten terveisiä juhlakansalle. Siellä laulettin, soitettiin ja tanssittiin monta tuntia oikein kauniina kesäpäivänä.

Kotimatkalla läksimme vanhempien jäljissä katsomaan Kloogan leiripaikkaa, Põllkülan hautauspaikkaa ja Paldiskin kaupunkia. Põllkülan muistomerkillä laskimme kukkasia Ruotsin inkeriläisiltä.

KOKOUSKUTSU

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen syyskokous
pidetään lauantaina, lokakuun 24. päivänä 2015 klo 14.00

Karjalatalolla Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

Kokouksessa käsitellään säännöissä syyskokoukselle määrätyt asiat.

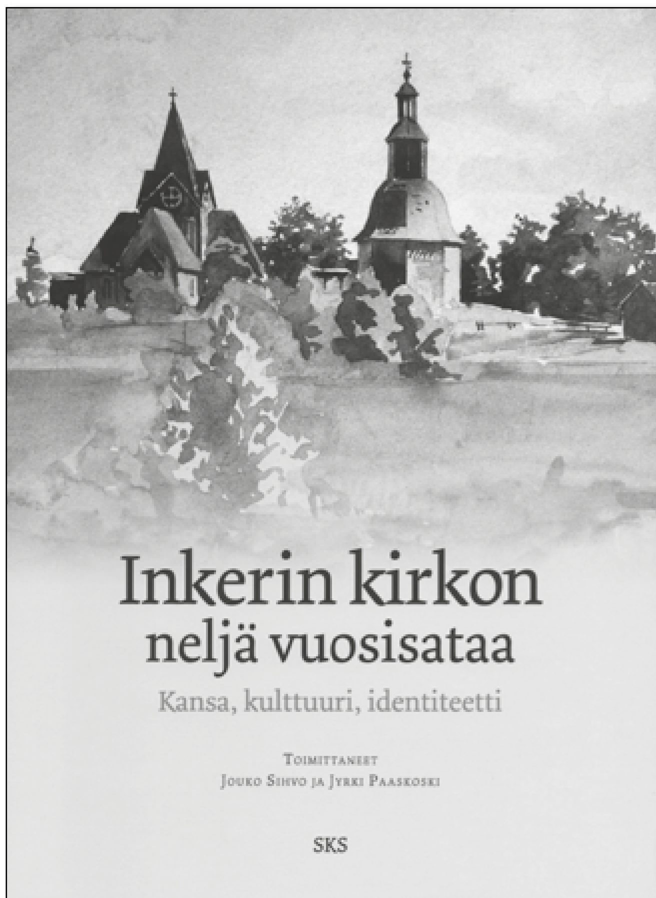
Äänivaltuutettuja ovat v. 2015 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2015 jäsenmaksunsa.

Hallitus

INKERIN KIRKON NELJÄ VUOSISATAA

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Jouko Sihvon ja **Jyrki Paaskosken** toimittama Inkerin kirkon neljä vuosisataa on jämerä, lähes 400-sivuinen teos inkeriläisten kansasta, kulttuurista ja identiteetistä, joka on tiukasti sidoksissa kirkon historiaan. Inkeri on lännen luterilaisen ja idän ortodoksisen kulttuurin raja-aluetta, jonka omistamisesta länsi ja itä ovat taistelleet vuosisatojen ajan. Kansa ja kirkko ovat joutuneet kestämään sotien hävitykset ja aloittamaan elämänsä yhä uudestaan alusta. *Inkerin kirkon neljä vuosisataa* on vähemmistönä eläneiden luterilaisten suomalaisten selviämishistoria venäläisen enemmistövallan alaisuudessa ja puristuksessa. Teoksen toimittaneiden lisäksi kirjassa on artikkeleita **Mika Sivoselta, Eino Murtorinteeltä** ja **Varpu Myllyniemeltä.**

Inkerin kirkon neljä vuosisataa **–teosta voi tilata Inkeriläisten sivistyssäätiöstä, joko puhelimitse 045 2612 342 tai postitse: Inkeri koti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki**

Teoksen hinta: Hinta 30,00 € + postituskulut (kotimaahan) 10,00 euroa.

”Teoksen kieli on eläväistä, mutta selkeää.”

Sihvo kävi Inkeriläisten kesäjuhlassa puhumassa keväällä julkaistusta teoksesta. Hän sanoi innostuneensa itse kirjan tekemisestä siksi, että pääsi sen kautta käymään kotonaan, Inkerissä.Teosta voi oikeutetusti kutsua historialliseksi ei vain menneisyyteen pureutuvan aineistonsa takia, vaan myös siksi, että se on ensimmäinen kattava kokonaisesitys Inkerin kirkon vaiheista.

Kartat, vanhat valokuvat, tilastot ja runsaat viitteet tukevat hienosti tekstiä. Teoksen kieli on eläväistä, mutta selkeää. Se ei pureudu liiallisen tunnelmointiin tai kaihoiluun, vaan esittää pohtivaan sävyyn kirkon vaiheita.

Kirjan valmistusta ovat tukeneet Suomen Kirkon Sisälähetysseura, kirkkohallitus, Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö ja Inkeriläisten Sivistyssäätiö. Kirjan kustantamisesta vastaa Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

AATTEITA ELÄMÄSTÄ

Valeri Nuija

Valeri Nuija

Elämäni tarina alkaa syntymäni päivästä 17. lokakuuta 1952. Synnyin ikivanhassa Toržokin kaupungissa, Tverin alueella, jota siihen aikaan nimitettiin Kalininin alueeksi. Äitini, tyttönimeltään Andrejeva, oli nuoruusvuosinaan ottanut sellaisen rohkean askeleen, että oli mennyt naimisiin inkerinmaalaisen, jatkosodan aikana 1942 ensin Suomeen siirretyn ja sodan jälkeen Suomesta takaisin Neuvostoliittoon palautetun Ludvig Nuijan kanssa.

Poikkean nyt kertomuksestani sen verran, että huomautan vaativan rohkeutta elää koko elämänsä Neuvostoliitossa ja myöhemmin Venäjällä ja kantaa suomalaista sukunimeä.

Palataan takaisin tarinaani. Kasvoin pienessä Dmitrovskojen kylässä, 12 kilometriä Toržokin kaupungista, jonne Nuijan perhe eli vanhemmat Matti ja Sofia sekä lapset Ludvig, Maria, Hilja ja Emma oli tuotu työvoimaksi turvetuotantoa harjoittavaan yritykseen. Ennen sotaa he olivat asuneet Sigolovon (Siikalan) kylässä Leningradin alueella. Uudessa asuinpaikassa ei itse asiassa vielä silloin ollut mitään kylää tai taajamaa, vaan kaikki oli vasta tekeillä: taloja rakennettiin, metsää kaadettiin, turvetta nostettiin lapioilla polvia myöten turveliejussa seisten. Siellä Ludvig rakastui naapurikylän Isakovon tyttöön Nadeždaan. Nuoret menivät naimisiin ja perheeseen syntyi poikalapsi.

Elämä taajamassa kulki verkkaisesti, säästöliekillä. Muistan, että olin 6-vuotias, kun äiti herätti minut aikaisin aamulla kello kuusi, ja me kävelimme isolle maantielle, jonne pysäköi leipomon auto. Ihmiset järjestäytyivät jonoon, koska jokaiselle annettiin vain yksi leipä käteen. Niinpä me äidin kanssa sitten palasimme kotiin tyytyväisinä, molemmilla leivät kainalossa. Sitten äiti kiiruhti lastentarhaan töihin. Äitini toimi lastentarhan keittäjänä ja hänen tehtäviinsä kuului hellan lämmittäminen ja puuron keittäminen lapsille aamiaiseksi. Minä sain tulla lastentarhaan ihan itse, koska tarha sijaitsi kotimme vieressä.

Sitten kahdeksan luokkaa koulua samassa taajamassa, mutta 9:nnen ja 10. luokan kävin kauempana, 10 kilometrin päässä kotitaajamastamme. Kouluun menin usein peukalokyydillä, kunnes isä osti minulle mopon. Viereisessä parakissa, pikkuruisessa asunnossa, jossa oli uuni, asuivat Matvej-vaari ja Sonja-mummo, kuten me heitä nimitimme. Isoisä puhui hyvin venäjää, mutta isoäiti ei – hän vain hymyili. Hän leipoi maukkaita piirakoita, joita kävin heillä usein koulun jälkeen syömässä. Isoisä soitti huuliharppua, isoäiti hyräili jotain suomalaista laulua hiljaa itsekseen. Joskus hän avasi kellariin johtavan luukun ja toi sieltä pari kirjaa, jotka hän työnsi minulle – siinä, opettele.

Kellarissa isoäidillä oli kokonainen kirstullinen kirjoja, enimmäkseen hengellistä luettavaa, mutta myös lasten satuja. Jos joku olisi silloin sanonut minulle, että vanhoina päivinäni vielä asun Suomessa, en olisi poistunut kellarista lainkaan ennen kuin olisin osannut lukea niitä isoäidin kirjoja.

"Isoäiti hyräili jotain suomalaista laulua hiljaa itsekseen."

Sitten astuin varusmiespalvelukseen Pohjoiseen laivastoon, Kuolan niemimaalle. Kolme

vuotta kuljin 'lipattomassa' lakissa. Palveluyksikköni oli sukellusvenelaivaston turvallisuusyksikkö, jossa mittasin sukellusveneiden radioaktiivisuutta. Varusmiespalvelun päätyttyä vuonna 1974 päätin, että on aika vaihtaa maisemaa. Matkustin Leningradiin, johon päätin asettua. Siellä asui äitini serkku Sergei Petrovitsh, joka otti meripojan hoiviinsa. Monien vaiheiden jälkeen, kun olin pyrkinyt Muhinin taideteollisuusoppilaitokseen ja tullut hylätyksi pääsykokeissa, päätin hakea ammattiopistoon, jotta ei olisi tarvinnut palata takaisin kotikaupunkiini. Sain opiskelupaikan ammattikoulusta ja asunnon Krasnyj vyboržets –tehtaan asuntolasta.
Ammattikoulusta päästessäni minulla oli putkenvalssaajan ammattipätevyys. Kuusi vuotta tein työtä valssaamossa ranskalaisella valssilla. Työ oli raskasta kolmivuorotyötä: kolmemetrisistä aihioista teimme 12-metrisiä kupariputkia. Putket toimitettiin vesivoimaloihin.
Tehdastyössä ollessani tunsin, että minussa kuitenkin eli halu tehdä jotain omaani. Asuntolassa tutustuin Tatjana-nimiseen tyttöön. Vuoden ajan me seurustelimme, kunnes vuonna 1975 menimme naimisiin. Siihen mennessä tehdas oli rakennuttanut asuintalon, josta me nuorina työntekijöinä saimme asunnon. Vuonna 1976 syntyi Svetlana-tyttäreni.

Valeri Nuijan isoäiti ja isoisä kauan sitten

Sanoin itseni irti tehdastyöstä ja aloin etsiä koristetaiteilijan työtä. Siihen mennessä olin jo ehtinyt suorittaa etäopintoina taidekorkeakoulun tutkinnon. Koulutus oli vaativa: piti piirtää ja maalata satoja harjoitustöitä, jotka sitten lähetettiin Moskovaan arvioitaviksi.
Minun onnistuikin löytää työtä Glavzapstroi-nimisestä rakennusyhtymästä. Nyt tunsin olevani omassa elementissäni. Tein rakennuksiin koristesisustuksia, piirsin julisteita ja kirjoittelin iskulauseita ja onnitteluja. Silloin tällöin vanhempani kävivät luonamme kylässä. Isä kehui töitäni ja hänen tukensa ja rohkaisunsa olivat minulle hyvin tärkeitä.
Niihin aikoihin päätin kokeilla siipiäni taidemaalarina: maalasin enimmäkseen asetelmia luonnosta. Iltaisin ei työpaikalle saanut jäädä tekemään omia töitä, joten ateljeen puute oli iso ongelma.
Vuonna 1984 Vasilinsaaren toimeenpaneva komitea ilmoitti avoimesta taiteilijan työpaikasta suuressa tehtaassa. Hain tehtävää ja sain sen. Tehdas oli todella suuri: siinä oli 18 osastoa ja viisi tuhatta työntekijää. Verstas oli tilava ja minulla oli lisäksi kolme alaista ja paljon työtä.
Tehtaalla minulla oli oma työhuone, jossa saatoin työskennellä myös työajan jälkeen. Tehtaalla oli klubi ja museo, joissa saattoi järjestää näyttelyitä. Minulla on edelleen tallella vihot, joihin tehtaalaiset kirjoittivat ystävällisiä kommentteja tauluistani. Tehtaalla olin töissä yhteensä 20 vuotta. Vuonna 2000 alkoivat henkilöstön supistukset ja vuonna 2004 niiden kohteeksi jouduin myös minä. Nyt suuren tehtaan paikalla on tasainen kenttä. Sanovat, että kentälle rakennettaisiin viihdekeskus.

Vuonna 2004 sain työpaikan Humanistisen koulutuksen akatemiasta, jossa tehtäväni oli johtaa oppimateriaalitoimitusta. Opiskelijoita oli lähes tuhat henkeä, jouduimme myös so-

mistamaan luentosaleja erilaisia opiskelijoiden juhlatilaisuuksia varten ja toimittamaan, painamaan ja monistamaan monistuskoneella oppikirjoja. Rehtori oli vallanhimoinen ja egoistinen henkilö. Olimme töissä myös tenttikauden aikana.
Vuonna 1998 olin ilmoittautunut Suomen konsulaattiin muuttojonoon. Jono eteni hitaasti, mutta eteni kuitenkin. Vuosittain piti käydä näyttäytymässä, seistä jonossa ja esittää asiakirjat, joista kävi ilmi, että hakijalla on juuret Suomessa. Kaiken kaikkiaan jonossa kului 13 vuotta – se on pitkä aika.

Maalaus vanhasta kirkosta vuodelta 1995.

Mutta palatkaamme vielä menneisyyteen. Vuonna 1982 syntyi toinen tyttäremme - Nadezhda. Svetlana oli silloin jo kuusivuotias. Vuonna 1984 menetin isäni. Se oli minulle suuri järkytys. Matkustin isän hautajaisiin entiselle kotipaikalleni (Toržokiin). Äiti oli täysin pois tolaltaan.
Isän ruumis lepäsi asunnossa kolme päivää. Oli maaliskuu, eikä uunia lämmitetty, jotta asunto pysyisi viileänä. Ihmisiä kävi hyvästelemässä isääni, olihan hänet tuntenut koko paikkakunta. Hän oli ihminen, joka ei koskaan kieltäytynyt auttamasta ihmistä, joka apua tarvitsi, mutta nyt häntä ei ollut kukaan auttanut eikä toimittanut sairaalaan.
Kylän sairaanhoitaja ei ollut isäni kuolinpäivänä suostunut edes verenpainetta mittaamaan, kun äiti oli tuonut kuoleman kielissä olevan miehensä lääkintäpisteeseen. Sieltä isä oli lähetetty kotiin ja sanottu, että tämä teeskentelee sairasta.
Isä oli diabeetikko, mutta insuliinia oli saatavilla vain kaupungissa. Kukaan ei kuitenkaan suostunut lähtemään kaupunkiin sitä ostamaan. Ambulanssin saattoi tilata vain kylän sairaanhoitaja. Kaiken lisäksi oli lauantai ja kylän miehet olivat jo juoneet saunaoluensa eikä kukaan heistä suostunut lähtemään kaupunkiin apteekkiin. Isä oli vasta 57-vuotias. Minulla on tallella kaksi kunniamerkkiä, jotka hän oli saanut ansioistaan työrintamalla.

Asetelma vuodelta 1989

Vastoin puolisoni tahtoa aloitin vuonna 1990 piirustuksen opinnot Repin-instituutin iltalinjalla. Puolisoni vastusti ajatusta opinnoista, koska hän olisi tarvinnut apua kahden pienen lapsen kanssa.
Opiskelin iltaisin viiden vuoden ajan ja valmistuin vuonna 1995. Samana vuonna ostimme oman kesäpaikan kaupungin

ulkopuolelta. Kesähuvila oli keskeneräinen – vain seinät olivat pystyssä, joten jouduin kaikki viikonloput viettämään rakennustyömaalla tehdäkseni talosta asumiskelpoisen. Talo katettiin, muurattiin uuni, seinät verhoiltiin laudoilla ja talon viereen rakensin vielä hirsisaunan. Kaikki tämä vaati paljon voimia ja myös rahaa. Nyt saatoimme kuitenkin viikonloppuisin ja lomilla tulla kaupungista puhtaaseen ilmaan ja hiljaisuuteen.
Kasvatimme vihanneksia, mökillä kasvoi viinimarjapensaita ja omenapuita. Kaiken liikenevän ajan vietimme lasten kanssa. Vaimoni oli töissä tehtaassa, minä akatemiassa.

Vuonna 2004 päätimme, että äitini muuttaa Tverin alueelta Pietariin. Hän itse oli vastaan, mutta hän ei huonojen jalkojensa vuoksi enää pystynyt jatkamaan elämistä entiseen malliin. Asunto oli puulämmitteinen ja uunia varten piti kantaa puita, vettä piti hakea kaivosta, kaupassa äitini puolesta kävi naapuri. Koko muuttomatkan äiti istui autoni takapenkillä, rutisti sylissään ikonia ja itki.

"Äiti istui autoni takapenkillä, rutisti sylissään ikonia ja itki"

Erotimme äidille yhden huoneen asunnostamme ja vähän kerrassaan hän ikään kuin heräsi henkiin, tutustui saman rapun muihin mummoihin, joiden kanssa istuskeli pihan penkillä ja ruokki puluja. Äiti oli kiltti ja hyväntahtoinen vanhus. Hän kuoli vuonna 2009. Aina Pietarissa käydessäni käyn Smolenskin hautausmaalla hänen haudallaan ja kerron hänelle kaiken, mitä on tapahtunut.

Petäjä

Sitten tulikin jo vuosi 2011. Sain kutsun suomen kielen kursseille. Yhdeksän kuukautta herra Kokko opetti meitä, kesällä suoritin loppukokeen ja sain oleskeluluvan Suomeen.
Puolisoni pelästyi näin suurta elämänmuutosta ja kieltäytyi muuttamasta. Minulla oli nyt valinnan paikka: muuttaako vai ei. Päätin muuttaa yksin.
Vaimoni päätti, että hänen äitinsä muuttaa Tihvinästä (Leningradin alueelta) asuntoomme Pietariin ja nyt he asuvat siellä kaksistaan, kun taas minä käyn heillä kylässä.
Kiitos Suomelle siitä, että otti vastaan inkerinmaalaisen. Ensimmäisen vuoden ajan yksinäisyys ahdisti kovasti. Harmi ja loukkaantumisen tunne vaimoa kohtaan painoi kiilana sydämessä, mutta aika parantaa haavat. Ja onhan minulla uskollinen ystäväni – taidemaalarin sivellin. Se pelastaa minut aina vaikeista tilanteista. Ryhdyin piirtämään ja maalaamaan, pitämään näyttelyitä, ja kipu sydämessä alkoi hellittää. Haaveissani on, että voisin taiteessani kosketella myös Kalevalan ikuisia teemoja. Niin että kyllä tässä vielä eletään ja maalataan niin kauan kuin Luoja suo.

Valeri Nuijalla oli heinäkuussa näyttely Myllypuron kirjastossa.

LYHYESTI

Tietoon tulleita kirjoja

Vartiainen, Onerva. *Valo pimeässä on hyvä* – Lapsuusmuistoja sota-ajalta. Kustannus Oy Pieni Karhu. Kirjaa on saatavissa nettikaupassa ja myös suoraan kustantajalta osoitteessa www.pienikarhu.fi tai puh. 050 555 0512, hinta 15 €, sisältää postikustannukset.
Kirjailija Onerva Vartiainen on kirjoittanut kirjan, joka kertoo lasten kokemusten kautta 1940-luvun sotavuosista Suomessa, niin maaseudulla kuin Helsingissä. Kirjan evakkoperheet ovat karjalaisia, mutta Vartiainen muistaa hyvin myös inkeriläisten tulon Orimattilan Niinikosken kylään marras-joulukuun vaihteessa 1943. Tätäkin kirjassa kuvataan. Eräänä päivänä kylään ilmestyy vähän erilaisia evakkoja, jotka osoittautuvat inkeriläisiksi. Perheiden lapset opiskelevat alakoulun luokkahuoneessa sen lyhyen ajan, mitä he Suomessa asuvat.
Valo pimeässä on hyvä –kirja on viehättävä ja toden tuntuinen kuvaus sota-ajan elämästä suomalaisessa kyläyhteisössä. Kirjan sävy ja tunnelmat ovat positiivisia kaikenlaisesta puutteesta huolimatta. Lapset ovat hienosti sopeutuneet siihen, että esimerkiksi makkarasta saattoi vain haaveilla. Uskottiin, että sodan loputtua kaikki olisi toisin. Kirja soveltuu hyvin lukemaan oppineille lapsille itsenäisesti luettavaksi. Sitä voi suositella myös karjalaisten ja inkeriläisten isovanhempien ja lastenlasten yhteiseksi iltalukemiseksi. Kirjassa on luonnollisesti paljon sanoja, joita nykyajan lapset eivät tunnista. Isovanhemmat voivat lukiessaan selittää sanoja ja myös kertoa samalla omista kokemuksistaan. Kirja on saatavissa kirjastoista ja se on luettu myös näkövammaisten äänikirjastoon. Kirjaa voi suositella hankittavaksi myös koulujen lainakirjastoihin. Toki se käy myös ala-asteen luokissa yhteiseksi luettavaksi.

Hiiri Armas. *Neljä kotimaata.* Valitut runot. Karjalan kirjallisuuden klassikko – sarja. Juminkeko-säätiö. Petroskoi 2015.

Inkerinsuomalaisella Turussa asuvalla runoilija Armas Hiirellä on neljä kotimaata: Inkeri, Siperia, Karjala sekä Suomi ja suomen kieli. Näistä kerrotaan hänen uudessa kirjassaan, joka julkaistiin runoilijan 80-vuotispäivänä Petroskoissa. Armas Hiiri (Mishin) on syntynyt Inkerinmaalla 15. helmikuuta 1935. Vuonna 1941 perhe joutui Siperiaan, 1949 muutettiin Karjalaan, jossa Mišin valmistui venäjän kielen ja kirjallisuuden opettajaksi. Hän aloitti kirjailijanuransa 1961 venäjänkielisellä runokirjalla, ensimmäinen suomenkielinen ilmestyi 1976. Kaikkiaan runokirjoja on kymmenkunta. Lisäksi hän on kirjoittanut lastenkirjoja ja -näytelmiä sekä oopperoita ja kääntänyt runoutta venäjästä suomeksi ja päinvastoin.

Hiiren elämäntyöksi on tullut Kalevalan venäjäntäminen. Yhdessä folkloristin ja tutkijan Eino Kiurun kanssa he käänsivät venäjäksi kaikki viisi Lönnrotin itse muokkaamaa Kalevalan versiota. Kirjaa saa 12 euron tarjoushintaan Juminkeko-säätiöstä, p. 040 564 8602, 08 653 0670, sirpa.nieminen@juminkeko.fi

Finberg Ilkka. *Jälkiä Monilta poluilta.* Runogalleria. Yliopistopaino/Pikapaino. Helsinki 1997.

Ennakkotieto Inkerin kirkon tulevasta tapahtumasta

Inkerin kirkkoviikonloppu Joutjärven kirkossa 7. – 8.11.2015. Tilaisuus on 2-kielinen: tulkkaus suomeksi ja venäjäksi. Lauantaina on mukana Arvo Survo, sunnuntaina piispa Aarre Kuukauppi. Tarkemmat tiedot Inkeriläisten viestissä no 5, joka ilmestyy 26.10. alkavalla viikolla.

Kyselyjä kentältä

Tunnetko ja tiedätkö Jaakkimasta tai lähiseudulta kotoisin olevia ihmisiä? Jaakkiman sanomien toimittaja Aarno Kaartinen haluaisi tavata heitä. Yhteystiedot: 040 530 4817, aarno.kaartinen@kolumbus.fi

Aleksei Krjukov tarvitsee avustajia, jotka voisivat silloin tällöin (2 – 3 kertaa vuodessa) kääntää lyhyitä tekstejä venäjästä suomeksi. ”Riittävän hyvä” kielitaito riittää. Ilmoitatko tietosi suoraan Alekseille kauko@mail.ru tai Alina-Sinikka Saloselle, 040 74370 42, alinasinikka@gmail.com.

Aleksei Krjukov etsii myös ihmisiä, jotka ovat kotoisin Liissilän Kaipalan kylästä. Tiedot kuten edellä.

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmatietoja 2015

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Suomen Inkeri-liitto ry

1. Retki Mooses Putron kesäpaikkaan ja konserttiin Taipalsaaren kirkossa 30.8.2015

Matka tehdään omalla bussilla seuraavan aikataulun mukaan:
7.30 lähtö Helsingistä Rautatientorilta Mikonkadun turistipysäkiltä,
8.00 ensimmäinen pysähdys Tikkurilassa Museon edessä turistipysäkillä,
9.30 toinen pysähdys Lahdessa vaaleanpunaisen museorakennuksen edessä.
Taipalsaaren Putronniemeen saavutaan noin klo 12. Siellä on huvilan esittely ja lounas: jauheliha/kasviskeitto ja leivät lisukkeineen sekä kahvi ja kahvileipä.

HUOMIO! PAIKKOJA ON. Ennakkoilmoittautuminen tarvitaan HETI, jotta voidaan varata sopivan kokonen bussi. Matkan hinta, 60 € kerätään bussissa. Se sisältää matkat, konserttilipun, lounaan kahveineen ja Putronniemen esittelyn. Ilmoittautuminen Alina-Sinikka Saloselle alinasinikka@gmail.com (p. 040 7437 042). Ilmoitathan nimen, puhelinnumeron ja bussiin nousun pysäkin!
Klo 15 osallistumme Taipalsaaren kirkossa pidettävään pianokonserttiin:

”Muukalaismusiikia”. Pianotaiteilija *Kirill Kozlovsky.*
Säveltäjistä mainittakoon, mm. *Chopin, Sibelius, Whittall, Prokofjev ja Rachmaninov.*
Taustaltaan inkerinsuomalainen Kozlovsky on syntynyt 1981 Valko-Venäjällä. Hän valmistui musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemian pianomusiikin osastolta keväällä 2005. Jatko-opinnot hän suoritti Wienin musiikkikorkeakoulussa. Kozlovsky on menestynyt useissa pianokilpailuissa; mainittakoon Jyväskylän pianokilpailun voitto 2004 sekä ensimmäiset palkinnot ”Ciutat de Mallorca” -pianokilpailussa Espanjassa 2003 ja Chopin-keskuksen pianokilpailussa Pariisissa 1998. Marraskuussa 2004 Kirill Kozlovsky valitittiin Finland Festivalsin vuoden 2005 nuoreksi taiteilijaksi.

2. Suomen Inkeri-liitto ja Inkerin kulttuuriseura järjestävät sukututkimuspäivät 12. – 13.9. klo 9 – 17.

Paikalla on useita sukututkimuksen asiantuntijoita, mm. Pekka Wikberg, Risto Toivonen, Viktor Hyyrönen ja mormooni Towe Lindgren. Mormooneilla on digitoituina mm. Venäjän luterilaisen kirkon Pietarin konsistorin historiankopiot vv. 1833 – 1885.

3. Inkerikodin Inkeri-iltapäivät

Karjalatalon 2. kerros, Käpylänkuja 1, alle 1 km kävelyä Käpylän asemalta tai
bussit 52, 55, 55K, 56, 57, 65A, 69, 506
Klo 13.30 kahvittelua pientä korvausta vastaan, klo 14.00 päivän aihe.

La 19.9.2015
Aleksei Krjukov kertoo aiheesta *”Mitä inkerinsuomalaisten vanhat talonnimet kertovat?”*
La 7.11.2015
Kirjailija *Lassi Hakulinen* kertoo kirjastaan Laatokan sini. Romaani suurilta vesiltä. (Katso Inkeriläisten viesti no 2/2015, LYHYESTI-palsta)
Tilaisuus järjestetään 13.30 alkaen yhdessä Wiipuri-seuran kanssa heidän tiloissaan Karjalatalon 3. kerroksessa.
La 28.11. (normaali aika ja paikka)
Eläkkeellä oleva ulkoministeriön lähetystöneuvos Kristiina Häikiö pohtii kanssamme aihetta ”Mitkä taustatekijät mahtoivat antaa alkusysäyksen 1990-luvun paluumuutolle?”

4. Inkeri soi – musiikillinen iltapäivä 14.11.2015 klo 14 Helsingin Maunulan kirkossa

Tilaisuudessa kuullaan tamperelaista muusikkoa Maco Oey:tä, jolla on inkeriläinen tausta. Laulut ovat hänen itsensä tekemiä. Kuulemme myös lauluyhtye Mesimarjoja ja kanttori *Julia Hyyrystä.* Puheenvuoron käyttävät Maija ja Hannu Nyman.

Konsertilla halutaan tukea Suomen Inkeri-liittoa taloudellisesti. Samalla juodaan pj. Alina-Sinikka Salosen ja varapj. *Viktor Hyyrösen* 75-vuotispäivien kakkukahvit.
Muistamiset Suomen Inkeri-liiton hyväksi: 1) etu- tai jälkikäteen: Suomen Inkeri-Liitto ry, Danske Bank, tili FI51 8000 1200 3063 64, viitenumero 10032 2) paikalla kolehtihaaviin.
Maunulan kirkon osoite on Metsäpurontie 15, Helsinki.

Bussit 63, 66 ja 62 tulevat kirkon viereen. Pysäkin nimi on Kuusikkotie. Maunulan ostoskeskuksen pysäkille 250 metrin päähän tulevat ainakin seuraavat bussit: 51, 52, 66A, 67, 516, jokerilinja 550, 552, 554, 554K, 603. Pysäkin nimi on Maunula.

5. Edustajia erilaisissa julkisissa tilaisuuksissa
Helsingin työväenopisto järjestää loka-marraskuussa 5 luennon sarjan Inkerinsuomalaisten monet kohtalot. Luennot pidetään maanantaisin klo 17:00 – 18:30 Keskisessä Opistotalossa, sen Viipurisalissa (205), osoitteessa Helsinginkatu 26, Helsingin Kallio.

19.10. Inkerin historiaa
FT *Toivo Flink*
26.10. Viimeinen juna Inkeriin - elokuva inkerinsuomalaisten historiasta
Suomen Inkeri-liitto ry:n puheenjohtaja FM Alina-Sinikka Salonen
2.11.Juhani Jääskeläinen Inkerin kirkon pappina
FM *Juhani Jääskeläinen*
9.11. Kyynelvaunut - inkerinsuomalaisten suuri pakoretki
Kirjailija *Sinikka Paavilainen*
16.11.Setäni, Aleksanteri Ahola-Valon elämä, taide ja itsekasvatusmenetelmä
FM *Ritva Ahola*

Agricolan seurakunnan viikoittaisessa tapahtumassa, **SenioriFoorumissa** on keskiviikkona 4.11. luento aiheesta "Inkerin kansan kipeät vaiheet". Luennon pitää tri *Toivo Flink.* Tilaisuus pidetään kirkon kryptassa ja se alkaa kahvihetkellä (maksullinen) klo 12. Luento alkaa klo 13. Se nauhoitetaan ja nauhoitetta on myöhemmin ostettavissa 5 euron hintaan. Tilaisuuksissa on yleensä ihmisiä jopa yli 400, joten tilan rajallisuuden vuoksi on syytä olla ajoissa paikalla.

****

Hyvinkään Inkeri-kerho

Syksyn 2015 kerhopäivät:
Kokoontumiset seurakunnan aulakahviossa (Hämeenkatu 14) kello 14.
13.9. (Huom! poikkeuksellinen päivä.) Vieraaksemme tulee Pietarin Marian kirkon eläkkeelle jäänyt tiedottaja **Tuulikki Vilhunen.**
4.10. Syyskokous sekä kuvia Rakveren kesäjuhlista.
1.11. Vieraana **Solveig Crusell** aiheenaan tunnelmia Hyvinkäästä.

Lauantaina 5.12. klo 13. joulujuhla Hyvinkään seurakuntakeskuksessa.

Tiedustelut:
Outi Mäkelä p. 040 708 1999 outi.makela@kolumbus.fi
Leila Salo p. 040 567 7065 leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 15 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.
Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.
Palvelupiste, Uudenmaankatu 1. Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Seukko-seura ry

Tapaamiset ovat joka kuun viimeinen lauantai klo 11.00. Karjalatalon Inkerikodissa, Käpylänkuja 1.
Englannin tunnit jatkuvat torstaisin klo 17.00.
Muusta ohjelmasta tiedotetaan facebookin sivuilla www.facebook.com/groups/SeukkoSeura

Puheenjohtajan yhteystiedot: Aili Mehiläinen, ailimehi@hotmail.com
p. 050 3386 023.

KESÄN LÄHTÖ

*On päivä lämmin vielä
hämähäkki ansojansa kutoo
on vehmasta ja vihreetä*

*laiskotellen vedet liplattaa
mut katso...
hiljalleen jo puusta lehti putoo
keltaisena muistona
se tuuleen katoaa*

*Öitten tummuus
tuo viestin pohjoisesta
aamu-usvissakin
hiipii syksyn satu*

*kohta pian
lähtee linnut etelään...
jossain maisemissa
viimetalven latu
kiemurrellen
lunta odottaa*

*On päivä lämmin vielä
kuin syli suuren suven
mut luodot vesillä
jo syksyyn sukeltaa...
sade puuskittainen
armoton ja rankka
äkkivihaisena
maahan rynnistää*

*.. kesä liikahti
se lähtee
pian pois*

*Inkeriläissyntyinen Ilkka Finberg
Helsinki, Kannelmäki*

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

5 / 2015

Tulo Suomeen 1943 (Kuvassa 5v Iiris Peukkuri ja tätinsä Aino Tani)

SUKUTUTKIMUSPÄIVÄT INKERI-KODISSA

Pouta pakeni Inkeristä ja tuli uskoon

KIRJEITÄ KENTÄLTÄ

Kirjat sen kertovat

ja paljon

muuta!

KANSIKUVA
Inkeriläisten tulo Suomeen 1943. Kuvassa Iiris Peukkuri, 5v ja hänen tätinsä Aino Tani. Kuva Arvo Korkkisen kokoelmasta.

Numero 6/2015 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 30.11. mennessä.

Numero 1/2016 ilmestyy viikolla 5. Aineisto toimitukseen 12.1. mennessä.

Tässä numerossa – Inkeriläisten viesti 5 / 2015

Inkeriläisten viesti

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen
p. 040 743 7042
alinasinikka@gmail.com

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Danske Bank
FI51 8000 1200 3063 64
Liiton matkatili osallistumismaksujen maksua varten:
FI15 8000 1710 3772 44

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2015
35€ EU-maat
40€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Alina-Sinikka Salonen
Toimitussihteeri: Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

PAINOPAIKKA
Picaset Oy
Helsinki

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Bredantie 6 E 22,
02700 Kauniainen
p. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6
SE-43835 Landvetter
p. (03) 191 6602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

Pääkirjoitus

PAKOLAISUUS, ELÄMÄN MITTAINEN TRAUMA?

Alina-Sinikka Salonen

Olen aiemmin kertonut lapsuudestani sodan keskellä, nälästä ja pelosta. Tilanne helpottui, kun meidät siirrettiin Viroon keväällä 1942 ja Suomeen keväällä 1943. Olen myös kertonut, että siitä alkaen olen halunnut unohtaa inkeriläisyyteni. Onnistuin tässä yli 60 vuotta. Sitten nahkani alkoi repeillä. Inkeriläisyys voitti.

Olen olettanut, että kaikki on hyvin, kunnes viime aikoina sana pakolaisuus alkoi konkreettisesti tulla lähemmäksi ja lähemmäksi. – Kotini on samalla kadulla kuin Maunulan kirkko, viereisessä kadun numerossa. Eräänä päivänä kuulin, että kirkkoomme on majoitettu 70 pakolaista. Oli pakko lähteä liikkeelle ja kulkea kirkon pihan ohi. Siellä oli rauhallista. Pari miestä istui ulkona tupakalla. Ajattelin, miltä heistä ja sisällä olevista mahtaa tuntua.

Samassa sisältäni tuli tulvanomainen itku. Kiirehdin kohti kotia. Sattui niin uskomattoman hyvin, että pihallamme tuli vastaan naapuri, joka oli ollut – ja on edelleen – vapaaehtoisena ”palvelemassa” kirkkomme vieraita. Häneltä kuulin avusta, mitä he olivat saaneet firmoilta mm. patjojen ja peittojen muodossa. Muistin: olen itse tullut taaperona vanhempieni kanssa Suomeen ilman peittoja ja patjoja! Olimme täysin naapuriemme auttamishalun varassa. Onneksi sitä oli riittänyt.

Kuulin korvissani isäni sanovan: ”Sitten kun meitä sijoitettiin leiriin Oitin työväen talolle ja palokunnan taloon, tuntui siltä kuin olisimme taivaassa. Emme olleet eläessämme sellaista kohtelua ja ystävällisyyttä saaneet. Ruoka oli hyvää, kohtelu oli hyvää.”

Tuo yllättävä itku kertoi minulle paljon. Olen koko ikäni kantanut mukanani kauhua ja pelkoa, joiden keskellä maakuopissa elimme. Mieleni ei muista, mutta tunteeni muistavat.

Rakas lukijani! Olen rohjennut kertoa kokemukseni sinulle. Jos tarinani herättää sinussa muistoja pakolaisuudesta – joko sotiin liittyen tai niiden ulkopuolelta - kirjoita ja kerro meille! Jos jostain syystä et voi paljastaa nimeäsi, kirjoita silti! Julviesteissä. Jos sinulla on kokemuksistasi kuvia, lähetä niitäkin. Otamme kopiot ja saat kuvasi takaisin. Muista antaa postiosoitteesi!

Lähetä postia **alinasinikka@gmail.com** tai Suomen Inkeriliiton postiosoitteeseen.

KIRJEITÄ KENTÄLTÄ
Tanhuaminen Ruotsissa

Viktor Aitman

Ruotsissa on tanhuttu monessa paikassa Keskiruotsissa ja Gävlessä ja myös kesäjuhlilla. 1984 me göteborgilaiset pyydettiin gävleläisiä tulemaan ja opettamaan meitä. Meillä oli mukana suomalainen tanhuryhmä Rihmarulla, johtajana Markku Plaketti. Hänen piti tallentaa tanhut (dustep, Jablutschka, Padespan, Svetit mesath. Karobushka, Krakowiak, Batpadine ja Kadrilja). Tansivideo nauhoitettiin. Tämän jälkeen meillä oli tanhukurssit ja tanssittiin myös muutamissa kesäjuhlissa.

Markku sovitti tanssin Juuret Suomessa tapahtumaan (en muista vuotta) inkeriläisittäin. Kaikkien maitten tanhuajat tanssivat sen yhdessä (muistaakseni mukana oli myös inkeriläisiä Virosta).

Göteborgin seudulla toimi myös kaksi tanhujohtajaa ruotsalaisissa ryhmissä: Einari Sorkka (Viron Inkeristä) ja Johannes Sorvari.

Muistaakseni myös Boråsin aikaisemmissa kesäjuhlissa on esitetty tanhuja.

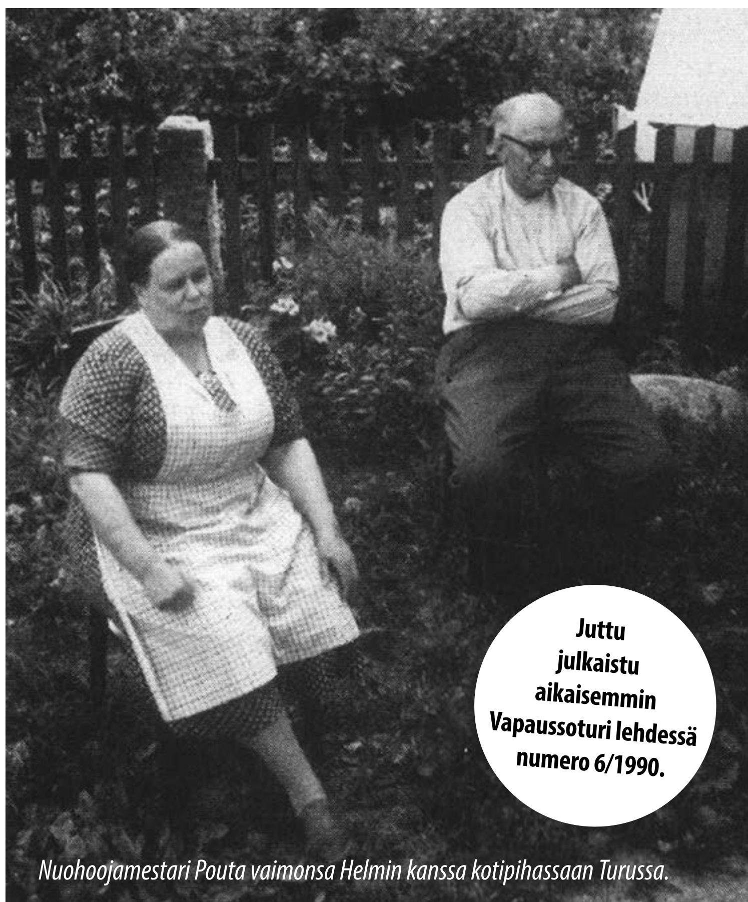
HYVÄT LUKIJAMME JA LIITTOMME HENKILÖJÄSENET!

Lehtemme joulukuussa ilmestyvän tämän vuoden viimeisen numeron välissä
ovat tilillepanokortit maksujen maksamista varten.
Vuoden 2016 lehtimaksun eräpäivä on 15.1.2016 ja jäsenmaksun eräpäivä 15.2.2016.

PYYDÄMME TEITÄ MAKSAMAAN MAKSUT
VASTA VUODEN 2016 PUOLELLA.
TÄTEN HELPOTAMME KIRJAPIDON TYÖTÄ.

POUTA PAKENI INKERISTÄ JA TULI USKOON

Martti Keskinen

Nuohoojamestari Pouta vaimonsa Helmin kanssa kotipihassaan Turussa.

Inkeri itki silloin eivätkä kyyneleet veljeskansamme poskilta vieläkään ole kuivuneet. Nikolai Pouta oli nuorukainen 1917, kun Lenin lupasi kolme hyvää maaorjien jälkeläisille panssariauton katolta Pietarissa: maata maattomille, leipää nälkäisille ja rauhan sodan näännyttämille. Se oli puhetta, joka tehosi. Poutakin nieli näin makoisan syötin ja lähti mittailemaan kreivin maata itselleen. Hän oli nimittäin kartanon alustalaisperheen poika, Inkerin vanhaa suomalaisväestöä.

En ole varma, ehtikö nuori Nikolai kyntää sarkaa omaa maata, kun tuli tieto, että bolševikkihallitus oli antanut maat kansalle, mutta yhteiseksi. Se oli ensimmäinen isku Lahden kylässä Pietarin liepeillä asuneella nuorukaiselle. Toinen isku osui hieman lievempänä Inkerin maalaisväestöön, mutta sitäkin kipeämmin kaupunkilaisiin. Venäjä ajautui nälänhätään. Ei kahta ilman kolmatta. Luvattua rauhaakaan ei tullut. Patrulli sodan ajalta tutuissa harmaissa sinelleissään kolkutti kiväärinperällä Poudan ovea ja hänelle ojennettiin lähtökäsky taisteluun Judenitsin ja Denikinin valkoarmeijoita vastaan. Vastavallankumous oli tukahdutettava. Pouta tunsi tulleensa täysin petetyksi.

”Jäykkäliikkeinen sotaväki ei ehtinyt saada edes kivääreitä olalta, kun välikohtaus oli jo ohi”.

Rintamalle lähtevät joukot seisoivat nelirivissä Pietarin torilla.
– Katsokaa, ettei kukaan karkaa rivistä!, huusi komissaari plutoonien johtajille.
Rivien hännillä seisova Pouta teki silloin elämänsä ratkaisun. Paiskaten kiväärinsä torin mukulakivetykseen hän säntäsi juoksuun ja mutkitellen rivien välistä pääsi lähimmän kulman taa ja siitä edelleen porttikäytäviä ja pihoja pitkin tavoittamattomiin.
Jäykkäliikkeinen sotaväki ei ehtinyt saada edes kivääreitä olalta, kun välikohtaus oli jo ohi. Hieman rauhoittuneena inkeriläiskarkuri suuntasi nyt matkansa kohti kaupungin pohjoisosassa sijaitsevaa tuttavaperheen kotia. Perillä perheen poika, Poutaa hieman vanhempi valmisteli pakomatkaa Suomeen. Pouta päätti lähteä mukaan, sillä vaihtoehdot sotilaskarkurilla olivat nyt vähissä. Vielä samana iltana miehet astelivat Suomenlahden

Kuva on Turusta Inkeriläisten muistomerkin paljastuksesta 1962. Se on Maija Talonpojan kokoelmasta. Hän itse on airueena keskellä kiven takana.

jäälle ja suuntasivat kulkunsa kohti luodetta. Mutta nyt tuli mukaan odottamaton tekijä. Alkoi pyryttää lunta ja miesten suuntavaisto petti. Itse he eivät sitä tienneet, kun maata ja vallituksia vastassa. He olivat tulleen Kronstadtiin.

- Stoij!, kuului edestä ja miehet pysähtyivät. Kaksi vartiomiestä seisoi kiväärin piippujen takana. Vaadittiin passeja. Poudalle ei ollut, mutta pakokaverilla oli ja tämän näyttäessä passiaan Pouta veti hermostuneena tupakka-askin taskustaan ja tarjosi kohteliaasti vartiomiehille paperossejaan, joista oli kova pula.
- Ottakaa vaan useampia, kehotteli Pouta ja sotilaat ottivat, mutta aavistelivat ettei näin auliisti tupakkaa tarjoilevan asiat ole oikein kohdallaan.
- Ja teillähän on kai samanlainen, laukaisi tarkastaja tilanteen kääntyen Poudan puoleen.
- Niin on, vastasi Pouta ja vartiomiehet päästivät pakolaiset kunniaa tehden lähtemään. Mitäpä tappamiseen kyllästyneet matruusit nyt yhdestä karkurista välittivät.

Nyt suunnattiin matka samoja jälkiä seuraten takaisin Pietariin ja vasta selkeiden ilmojen tultua lähdettiin jään yli yöllä kohti Suomea. Näin pako onnistui ja Poudasta tuli turkulainen. Siellä Auran rannoilla hän koki hengellisen kääntymyksen ja liittyi lestadiolaisiin uusheränneisiin. Uuden elämän tiellä häntä johdatteli Pietarissa nuohoojana toiminut A. Pulkkinen, jonka palveluksessa Poudasta tuli ammattitaitoinen nuohooja.

”Kiireestä kantapäähän hieno herra nokisissa vaatteissa”.

Minä olin seitsenvuotias poikanen, kun keittiöömme Kalevankadun talossamme Jyväskylässä ilmaantui mies kuin marsalkka Tuhatševski tai Rudolf Valentino. Koskaan ei niin uljasta nuohoojaa oltu nähty Jyväskylässä. Kiireestä kantapäähän hieno herra nokisissa vaatteissa. Hän kertoi kuulleensa, että meilläkin oltiin uusheränneitä ja että hän on muuttanut kadun toiselle puolelle poikamiesasuntoon. Tämä tutustuminen johti elämänpituiseen ystävyyteen nuohoojamestarin ja vanhempieni välillä. Minulle Nikolai Pouta oli hyvä setä, jonka asenteita kunnioitin.
Jo Turussa nuori nuohooja oli luonut katseensa Ahoniuksen

Nikolai Pouta luuli rantautuvansa Suomeen maalle, mutta sankka lumipyry olikin johtanut hänet Kronstadiin.

kenkäkaupassa työskentelevään kauppiaan kasvattityttäreen Helmi Helmiseen ja kohta oli häiden aika. Vihkimisen suoritti uuslestiriolaisten oma kasvatti ja Kiinan lähetti rovasti Yrjö Nummi. Tämä tulevien taiteilija-veljesten tulisieluinen isä toi häälahjanaan nuorelle parille pienen runonsa, oka muistivaraisesti päättyi riimeihin:

"Oi Helmi helmi sä kästehelmi Sä lauhdutat hellettä Poudan."

Poudan osuus pienen lestadiolaisen ystäväpirin vetäjänä Jyväskylässä oli varsin merkittävä. Hänen vanavedessään ompeluseuroissa vieraili joskus 1930 vuoden paikkeilla inkeriläinen Matti Steenari, jonka runneltu olemus kertoi kaiken uskovaisten oloista Neuvostoliitossa. Muistan hänet onnenitkuisena erään jyväskyläläisen ratsuväen everstin vierellä kertomassa kovia kokemuksiaan Ulsovin pakkotyöleiriltä jossakin Objoen itäpuolelle. Sieltä maanpäällisestä helvetistä Steenari oli onnistunut pakenemaan toisella yrittämällään.
Herätysliikkeeseen lukeutuva eversti merkisti Steenarille turvaa ja tukea, jonkinlaista pistettä iin päällä vapaassa valtiossa. Luokkaeroja uskonveljien välillä ei ollut lainkaan. Silloin tällöin nähtiin luurankotakkisen everstin kohteliaasti kohottavan kätensä kultakoristeisen lakinlippansa reunaan ja pysähtyvän Kauppakadulle juttelemaan nokisen nuohooja Poudan kanssa. Kaupunkilaisia se kummasti ihmetytti, kunnes virisi huhu, että Pouta oli Venäjältä tullut ruhtinas, joka tuntee entisen keisarin henkivartioupseerin.

"Virisi huhu, että Pouta oli Venäjältä tullut ruhtinas".

Nikolai Poudan harras uskonnollisuus vei hänet luonnollisesti mukaan kirkon luottamustoimiin Jyväskylässä. Lestadiolaiset suunnathan ovat pitäytyneet kautta aikojen lutherilaiseen oppiin ja olleet siinä hengen suola. Talvisodan aikana, kun Jyväskylä Sylvesterin päivänä joutui usean voimakkaan pommituksen kohteeksi, Pouta kunnostautui tulipalojen sammutustöissä vihollisen tulen alla. Hän oli jo silloin ikämies.
Sotien jälkeen tänne siirtyneiden inkeriläisten asema muodostui paitsi Suomen häpeäksi, inkeriläisille itselleen kärsimystieksi. Pouta antoi heimoveljilleen kaiken mahdollisen apunsa. Moni Ruotsissa asuva inkeriläinen jäi ikuiseen kiitollisuudenvelkaan jyväskyläläiselle nuohoojamestarille. Ikävä vain, että muuttuva yhteiskunta ei tuntenut kiitollisuutta nuohoojaa kohtaan. Häneltä otettiin pois nuohouspiiri, jota mestari oli yksityisyrityksenä johtanut vuosikymmenet. Elettiin kunnallistamisen aikaa. Pouta katsoi aikansa täyttyneen Jyväskylässä ja muutti Turkuun, jossa eli kuolemaansa asti.

Tämä inkeriläiskohtalo palautui elävänä mieleen Jyväskylän Survossa, jonne minutkin oli kutsuttu tapaamaan tästä sukutalostamme satoja vuosia sitten Inkeriin muuttaneen nuorukaisen jälkeläistä pastori Arvo Survoa.
- Voi veljet, miksi jätitte meidät sinne Egyptin orjuuteen, huokasi tämän päivän tunnetuin inkeriläinen. Helppoa ei siletä paluu olekaan ollut, sen todistaa Poudan kokema seikkailu.

KIRJAT SEN KERTOVAT

Alina-Sinikka Salonen

Helsingin yliopiston kirjasto, Kuvaaja Linda Tammisto.

Maailma muuttuu ja "kehitys kehittyy", mutta toistaiseksi ei ole kirjan voittanutta välinettä siirtää tietoa tuleville sukupolville. Kirjaa ei tarvitse mukauttaa alati muuttuvaan tekniikkaan. Sisältö on mahdollista kääntää kielestä toiseen. Käyttämiseen ei tarvita koneita, lukutaito riittää. Joskus kirjan saa helposti: kävelee kirjakauppaan ja ostaa, tai kirjastoon ja lainaa.

Aina asiat eivät suju näin vaivattomasti. Tekstini on tarkoitus olla silloin avuksi. Kirjoitan tätä sinulle, joka et ole tottunut hoitamaan asioita tietokoneella. Uskon, että myös tietokoneita käyttävä löytää jotakin uutta. Esittelen rakennuksia ja laitoksia, joissa käyminen jännittää. Niin minuakin, mutta laitokset ovat olemassa meitä varten. Ja niissä on totuttu auttamaan ensikertalaisia.

Inkeri-aiheisten - ja muidenkin - kirjojen etsiminen

Inkeriläisten viestin numerossa 1/2015 on sivuilla 13–17 luettelo Inkeri-aiheisista kirjoista ja muista tuotteista. Luettelon lopussa ovat erikseen ne kirjat ja tuotteet, joita voi ostaa Suomen Inkeri-liiton kautta. Tässä kerrotaan, miten hankit joko

Kansalliskirjasto sijaitsee Helsingissä komeassa Carl Engelin suunnittelemassa rakennuksessa.

luettelossa mainittuja kirjoja tai mitä hyvänsä muita.

Jos kirja on uudehko, ja haluat ostaa sen, menet kirjakauppaan kysymään. Jos siellä ei ole, pyydät, että se tilataan sinulle. Kirjakauppiailla on luettelot, joista he näkevät, onko sitä saatavissa. Nykyään jopa tavaratalot myyvät kirjoja. Näiden halukkuutta tilaamiseen en ole testannut.

Jos haluat lainata kirjan, menet kotikuntasi kirjastoon. Jos sitä ei ole paikalla, voit tehdä varauksen. Tarvittaessa kirja voidaan tilata ns. kaukolainana melkein mistä hyvänsä kirjastosta. Sinulle ilmoitetaan, kun se on tullut.
Jos kirja ei ole myynnissä kirjakaupoissa, kysele antikvariaateista. Heilläkin on verkostoja keskenään, joten se voidaan tilata sinulle. Muutama antikvariaatti on mainittu Viestissä olleen luettelon lopussa. Siinä mainitaan mahdollisena ostopaikkana myös Inkerin kulttuuriseura.

Netin käyttäjille harvinaistenkin kirjojen ”metsästys” tuottaa usein tulosta. Itse olen monen yrittämisen ja pitkän odotuksen jälkeen löytänyt mm. loppuunmyydyn Inkerin suomalaisten historian, jonka Inkeriläisten Sivistyssäätiö on julkaissut 1969. Etsimiäni Henri J.M.Nouwenin kirjoja sen sijaan en ole yli vuoden kestäneessä metsästyksessä löytänyt.

Kunnallisten kirjastojen lisäksi monissa paikoissa – työväenopistot, palvelutalot - on omia kirjastoja. Niissä en ole nähnyt Inkeri-aiheisia kirjoja. Miksi et sinä veisi, jos sinulla on ylimääräisiä kirjoja? Nämä kirjastot toimivat yleisön lahjoitusten varassa.
Myös kunnalliset kirjastot saattavat ottaa hyväkuntoisia kirjoja vastaan. Lahjoituksen jälkeen et voi määrätä, mihin kirjasi sijoitetaan. Jos kirjaston kokoelmassa on jo kyseinen kirja, hyväkuntoinen menee myyntiin, huonokuntoinen poistoon.

Mediassa on kerrottu, että hallitus saattaa muuttaa kuntien kulttuurilakeja. Silloin saattaa syntyä tilanne, että kirjastot ovat yhä enemmän osa kansalaistoimintaa, jolloin lahjoitusten merkitys kasvaa.

Jos syystä tai toisesta sinulla on tarve luopua kirjoista, ethän anna niiden joutua roskiin! Ensiksi kysyisin sukulaisilta ja ystäviltä. Jos lapset ovat ”kaukoviisaita”, he ottavat talteen tätä tärkeää kansallista kulttuuriomaisuutta. Se saattaa myöhemmin ruveta paljonkin kiinnostamaan.
Jos lähipiiristä ei löydy ottajaa, muista antikvariaatit! Jos lähellä olevat eivät ole kiinnostuneita, kannattaa soitella kauemmaksikin. Jos kauppias on kiinnostunut, hän tulee pitemmänkin matkan takaa ja hoitaa kuljetuksen.

Kansalliset kirjakokoelmat ja arkistot niiden yhteydessä

Helsingissä Senaatintorin reunalla, yliopiston vieressä, on kaunis 1845 valmistunut Carl Engelin suunnittelema rakennus. Siinä toimii **Kansalliskirjasto.** Taloa on myöhemmin laajennettu niin, että se ulottuu Fabianinkadulle. Tällä hetkellä osoitteessa Unioninkatu 36 sijaitseva Engelin rakennus on remontissa. Sisäänpääsy kirjastoon on tilapäisesti osoitteessa Fabianinkatu 35.

Kansalliskirjaston nimi on vuodelta 2006, sitä ennen se oli Yliopiston kirjasto. Tämä johtuu siitä, että sen toiminta pohjautuu Yliopistolakiin. Sen mukaan

Kansalliskirjaston lukusali

Helsingin yliopiston yhteydessä toimii Kansalliskirjasto, joka vastaa kansallisen kulttuuriperinnön tallettamisesta, ylläpidosta ja saatavuudesta.

Helsinki-infossa 5/2014 kirjaston johtaja Kai Ekholm kertoo: ”Neljään kerrokseemme mahtuu 115 neliökilometriä aineistoa. Siihen kuuluu kirjoja, sanomalehtiä, karttoja, julisteita, esitteitä, musiikkia, nuotteja ja digitaalista aineistoa. --- Kansalliskirjastossa käykin sekalaista sakkia: juuristaan kiinnostuneita ihmisiä, pääsykokeisiin lukevia nuoria ja tietysti tutkijoita.”

Kirjasto lupaa palvella kaikkia tiedon tarvitsijoita. Sieltä annetaan lainoja sekä kotiin että lukusalissa luettaviksi. Inkeriaiheista tietoa on Fennica-kokoelmassa. Vanhaa aineistoa annetaan vain lukusalikäyttöön. Kaukopalvelu toimittaa aineistoa Suomesta ja ulkomailta kotilainaksi tai lukusalikäyttöön. Palveluun kuuluu myös erilaisten kopioiden toimittaminen.

Kun remontti päättyy, Engel-rakennuksessa järjestetään taas monenlaisia yleisötapahtumia. Kirjastosta voi myös tilata vaikkapa kiertonäyttelyn, esimerkiksi *”Suomenkielisistä neuvostokirjallisuutta: Rajan takana 1918 – 1944”* tai aapisia esittelevän näyttelyn *”ABC – Agricolan Abc-kirjasta nykyaapiseen”*.

Helsingin yliopiston kirjastokin on taas vuodesta 2010 olemassa. Sen piiriin on koottu yhdeksi kokonaisuudeksi siihen asti erillään toimineet tiede- ja tiedekuntakirjastot sekä Opiskelijakirjasto. Pääkirjasto on Kaisaniemen kadulla, Kaisaniemen metroaseman läheisyydessä. Kirjaston käyttöoikeus on kaikilla, lainaoikeus yli 15-vuotiailla, Suomessa asuvilla henkilöillä. Elektroniset aineistot ovat kaikkien asiakkaiden käytettävissä kirjastojen tiloissa.

Itse olen opiskeluaikoina käyttänyt paljonkin Opiskelijakirjastoa, joka oli silloin hyvin varustettu opiskelijoita varten. Nyt uusi, erittäin monipuolinen kirjasto ja näyttää palvelevan myös meitä inkerinsuomalaisia. Löysin sieltä aineistoa Oitin leiristä 1940-luvulta. En ollut löytänyt sitä kunnallisesta kirjastosta.

Suomalaisen kirjallisuuden seura ry (lyhennettynä SKS) on merkittävä vaikuttaja Inkeri-aineiston tallettajana. Inkerikirjoistakin suuri osa on SKS:n toimittamia, viimeisin *Inkerin kirkon neljä vuosisataa* –kirja tältä keväältä.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

- on vuonna 1831 perustettu tieteellinen seura ja yleishyödyllinen yhdistys
- on Suomen suurin humanistisen tiede- ja tietokirjallisuuden kustantaja
- kerää ja tallentaa suomalaista kulttuuria ja kulttuuriperintöä
- harjoittaa tieteellistä tutkimusta
- tukee Suomen kirjallisuuden vientiä
- jakaa tietoa suullisesta ja kirjallisesta kulttuuristamme.

Suomalaisen kirjallisuuden seuran kirjaston kokoelmissa on

- koti- ja ulkomaista tutkimuskirjallisuutta kulttuurien tutkimuksen alalta: folkloristiikkaa, antropologiaa, uskontotiedettä, kansatiedettä ja etnomusikologiaa
- kotimaista kaunokirjallisuutta ja sen tutkimusta
- muuta humanistista kirjallisuutta.

Suomalaisen kirjallisuuden seuran arkiston kokoelmissa on

- kirjallisuuden ja kulttuurihistorian aineistoa: kirjailijoiden ja kirjallisten toimijoiden arkistoja, käsikirjoitusaineistoja, kirjeitä, asiakirjoja, valokuvia ja äänitteitä
- perinne ja nykykulttuurin aineistoa käsikirjoituksina, valokuvina, videoina ja äänitteinä.

Helsingin yliopiston kirjasto, Kuvaaja Linda Tammisto.

SKS:n kirjallisuusarkisto ja kirjasto ovat kaikille avoimia.

Kirjaston asiakastilat sijaitsevat SKS:n päärakennuksessa, osoitteessa Hallituskatu 1, Helsinki. Siellä on lukupaikkoja, asiakaskäyttöön tarkoitettuja tietokoneita sekä langaton verkko asiakkaiden omia laitteita varten.

Arkisto sijaitsee osoitteessa Mariankatu 19 E (sisäpiha). Siellä on yli 1800 henkilön ja yhdistyksen arkistoa. Näistä käsikirjoitus- ja muita kirjallisia aineistoja on noin 1200 hyllymetriä, äänitteitä noin 5500 tuntia ja kuvia yli 130.000 kpl. Alkuperäisiä aineistoja ei lainata arkiston ulkopuolelle.

SKS ottaa mielellään vastaan ideoita tai valmiita käsikirjoituksia yleistä tietokirjallisuutta tai tiedekirjallisuutta edustavista teoksista. Käsikirjoitusta tai kirjaideaa voi tarjota sähköpostitse jo ennen lopullisen käsikirjoituksen valmistumista. Sen perille toimittamisesta kannattaa kysyä ohjeita tai tutkia netistä. Käsikirjoituksia ei palauteta.

Suomalaisen kirjallisuudenseuran **kustantajamyymälä**, nimeltään **Tiedekirja** toimii osoitteessa Snellmaninkatu 13. Kirjoja on saatavilla myös muista hyvin varustetuista kirjakaupoista kautta maan.

Kirjoituksessa olen esitellyt tärkeimmät ja suurimmat kirjoihin liittyvät laitokset. Kansalliskirjasto, Yliopiston kirjasto ja Suomalaisen kirjallisuuden Seura yhdessä muodostavat niin tiheän seulan, että tuskin mikään meille inkerinsuomalaisille tärkeä kirja tai muu julkaisu jää sen ulkopuolelle. Voimme olla siis turvallisella mielellä siitä, että meidän ei tarvitse huolehtia Suomessa julkaistun aineiston säilyttämisestä. Asia on hyvässä hoidossa.

SUKUTUTKIMUSPÄIVÄT INKERI-KODISSA 12. – 13.9.2015.

Pekka Wikberg

Helsinkiläinen Juha Koskinen etsi henkilöitä, joilla oli rippikirjassa merkintä, että olivat menneet Inkerinmaalle. Pekka Wikberg löysi heidät Pietarin Pyhän Marian seurakunnan Lahden kylästä."

Monia meitä kiinnostaa, mistä tulen ja kuka olen. Miten ja missä vanhempani tai heidän vanhempansa elivät? Aluksi on tärkeää kerätä lähtötietoja, esim. haastattelemalla vanhoja sukulaisia ja keräämällä tarinoita suvusta. Pienetkin asiat ovat tärkeitä. Valokuvat antavat paljon tietoa. Tee muistiinpanoja, nauhoita tai videoi, kaikki muistitieto on tärkeää saada talteen.

Asioita ei kannata pohtia yksin. Vuosittain on järjestetty **inkeriläisten sukujen tutkimuspäivät,** joissa on annettu henkilökohtaista neuvontaa. Päivillä on usein käytössä myös kirkonkirjoja, joihin muuten on vaikea päästä käsiksi. Nyt järjestetty kaksipäiväinen tapahtuma sai osanottajilta paljon kiitosta. Moni sai tietoa esi-isistään, joista ei aikaisemmin tiennyt mitään. Jopa paikalla olleet asiantuntijat löysivät kävijöistä sukulaisiaan. Monet paluumuuttajat kävivät tilaisuudessa. Nämä tilaisuudet ovat monasti helpoin tapa päästä kiinni Suomessa olevaan arkistomateriaaliin ja saada apua ja jopa valmiita tutkimuksia.

Seuraavan kerran tapahtumaan voi osallistua **12. – 13. maaliskuuta 2016 Karjalatalolla Helsingissä.**

Samanlaista neuvontaa saa **Vantaalla ”Kuulutko sukuuni” tapahtumassa,** jossa inkeriläisten sukujen tutkijoilla on oma osastonsa. Neuvonta on maksutonta. Apua voi ja kannattaa aina pyytää.

Kirkonkirjoja ja muita lähteitä

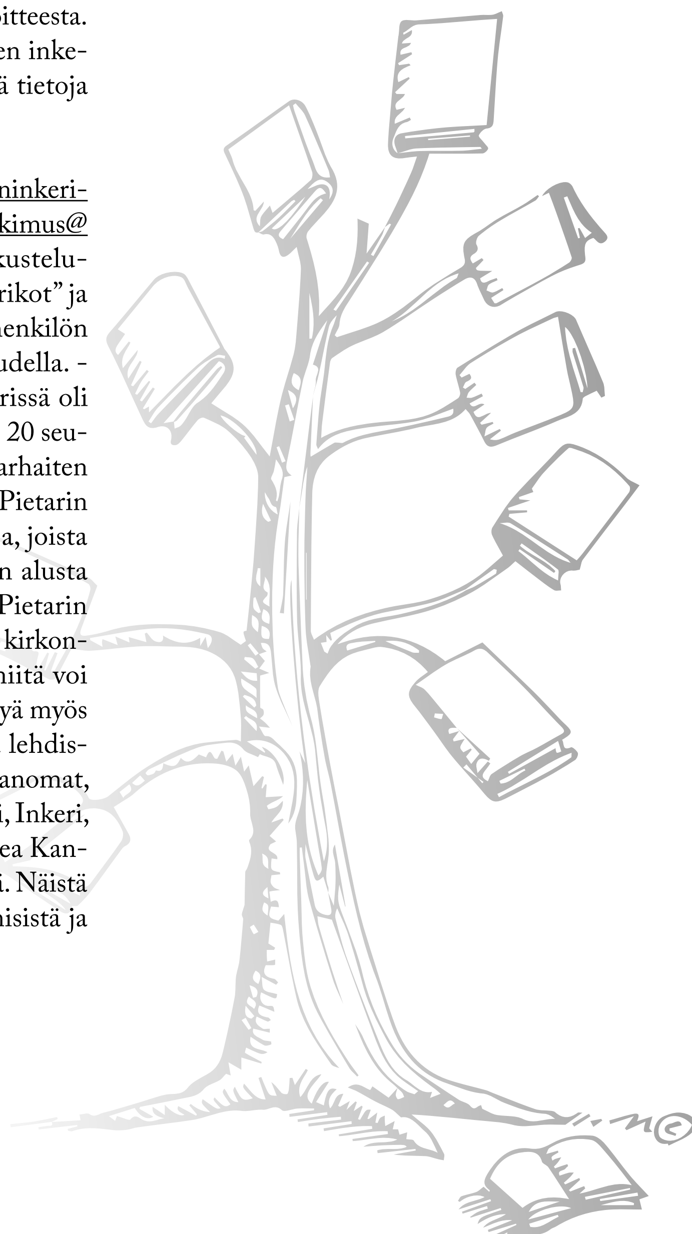
Inkeriläisten tietoja löytyy monista eri arkistoista. Vanhempi aines on digitoitu ja katsottavissa netissä esim. **http://digihakemisto.appspot.com**, josta löytyvät Suomessa olevat yli sata vuotta vanhat kirkonkirjat. Nuoremmat kirkonkirjat ja esim. ”Inkerin siirtoväen kortisto” vaativat tutkimusluvan arkistolaitokselta. Eri aineistoista löytyy luetteloita esim. **www.inkeri.com/sukututkimus** -osoitteesta. Kannattaa käyttää hyväkseen myös muiden inkeriläisten sukujen tutkijoita ja hakea heiltä tietoja ja vinkkejä omaan tutkimukseensa.

Sähköpostilla voi kysyä osoitteista: suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com tai sukututkimus@inkeri.com. Facebookissa on myös keskusteluryhmiä, esim. ”Karjalan inkeriläiset, inkerikot” ja ”Ingria”. Nimen lisäksi olisi hyvä tietää henkilön syntymäaika ja seurakunta kylän tarkkuudella. - Miten pitkälle voi sukuaan löytää? Inkerissä oli noin 30 suomenkielistä seurakuntaa. Noin 20 seurakunnan joitakin kirjoja on Suomessa. Parhaiten löytyy Tuutarin, Hietamäen, Rääpyvän ja Pietarin Pyhän Marian seurakuntien kirkonkirjoja, joista voi hakea esivanhempia aina 1700-luvun alusta lähtien 1900-luvun alkupuolelle saakka. Pietarin arkistoissa on lähes kaikista seurakunnista kirkonkirjoja, joita nykyään on jo digitoitu ja niitä voi tutkia kyseisessä arkistossa. Sukua voi löytyä myös Pietarissa ilmestyneistä suomenkielisistä lehdistä vuosilta 1870 - 1917. Pietarin Viikkosanomat, Pietarin Sanomat, Pietarin Sunnuntailehti, Inkeri, Uusi-Inkeri ja Neva nimisiä lehtiä voi lukea Kansalliskirjastossa Helsingissä mikrofilmeiltä. Näistä lehdistä voi saada tietoa esi-isiensä tekemisistä ja kyseisen paikkakunnan tapahtumista.

Iän myötä juuret Inkerissä tulevat tärkeiksi

Tulevat sukupolvet varmasti arvostavat meidän nyt tekemäämme tai teettämäämme sukututkimusta. Vielä on olemassa muistitietoa inkeriläisistä esivanhemmista, jolla päästään kiinni arkistossa olevaan tietoon. Sitä tietoa ei ole välttämättä nykyisellä sukupolvella, eikä asia heitä kiinnosta tällä hetkellä. Kun ikää karttuu, tulevat juuret Inkerissä tärkeiksi. Silloin on hyvä kaivaa esiin vanha sukutaulu.

pekka.wikberg@elisanet.fi

ILKKA FINBERGIN JÄLKIÄ MONILTA POLUILTA

Risto Sänkipohja

Kuva: Sinikka Paavilainen

Jos siiville nousu
se aikansa viekin
on lento se sitten
niin huimaa...

(Ilkan runosta: Onnentoivotus vastasyntyneelle)

Syyskuussa 1943 inkeriläisille tuli lähtö Järvisaaren kylistä, niin myös *Ilkka Finbergille* (s. 1933) ja hänen Eva-äidilleen. Ilkan isän, maasta ja ilmasta käsin alueita kuvanneen ja kartoittaneen topografin saksalaiset olivat edellisenä vuonna hirttäneet. Syytä ei tietenkään ilmoitettu.
Inkeriläisiä kuljetettiin Hatsinasta junalla länteen. Veimarissa sattui Ilkan elämään suuresti vaikuttanut tapahtuma. Risteysasemalla saksalainen upseeri määräsi junan suuntaamaan työvoimapulasta kärsivään Saksaan. Mutta ratakiskojen välissä seisoi päättäväinen suomalainen lotta *Anni Tukia*, joka esti junan lähdön Saksaan. Lotta ei upseerin käskyistä huolimatta väistynyt kiskoilta, upseeri joutui päästämään junan Narvan suuntaan.

"Tallinnassa Ilkka tapasi Suomesta käymässä olevan Hilkan. Romanssihan siitä syntyi."

Ilkka saapui äitinsä kanssa Kloogan siirtoleirille. Viimeisten Suomeen lähtevien laivojen mukana meni Ilkan Humppilaan päätynyt mummo. Siirtoa järjestelleen kapteeni *Tirrosen* kehotuksista huolimatta *Eva Finberg* ei halunnut lähteä Suomeen. Hän jäi poikansa kanssa Viroon elättäen heidät keittiöapulaisena saksalaisten palveluksessa ruokapalkalla.
Virosta he joutuivat siirtymään Jaroslavin alueelle, jossa suuri osa Järvisaaren asukkaista eli kolhooseissa karkotettuina kotiseudultaan.
Jonkin ajan kuluttua he hivuttautuivat Pihkovan kautta takaisin Viroon. Siellä Eva Finberg työskenteli monia vuosia eri tehtävissä: sahalla, kasvihuoneessa, turkistarhassa, kaivoksessa trotyylivahtina ja talonmiehenä Paldiski maantiellä kolmessa talossa.

Virossa Ilkka oli paimenena useissa maalaistaloissa, kuten niin monet nuoret inkeriläispojat. Vihainen härkä karkasi katsastamaan Ilkalle uskottua karjaa, jolloin paimenpoika pakeni henkensä edestä puuhun.

Ilkka kertoo: ”Jouduimme Viron kulakkivainojen aikana 1947–1948 muuttamaan Karjalaan Vieljärven alueelle, Koivuselän metsänkaatoyksikön uudisrakennustöihin.”
Pian Ilkka kuitenkin palasi Viroon. Äiti seurasi perässä vähän myöhemmin. Ilkka kävi koulua Hagudissa, jossa hänen toinen mummonsa toimi hierojana. Halu eteenpäin elämässä ja innostus opiskeluun johti Ilkan sähköasentajan ammattiin. Töitä nuorelle ammattimiehelle löytyi kaivoksessa, rakennusfirmassa, kangasvärjäämössä ja tekosarvitehtaassa, joissa hän huolehti koneiden huollosta ja säätämisestä. 1950-luvun lopulla hän kävi Moskovassa perehtymässä veturien tarvitsemiin elohopeamuuntajiin.

”Ilkan mielestä Sibeliuksen säveltämässä Finlandian musiikissa kuuluvat Suomen luonnon ja kansan ääni”.

Tallinnassa Ilkka tapasi Suomesta käymässä olevan *Hilkan*. Romanssihan siitä syntyi. Kirjeenvaihdon sekä mummon ja Raplan kirkkoherran järjestämän ripillepääsyn jälkeen seurasi avioliitto. Vaimo toimi Viru-hotellia rakennettaessa siivoustyössä, ja Ilkka keräsi rakennustyömaalta tyhjiä alkoholipulloja, joita suomalaisten jäljiltä riitti. Nuoripari sai asunnon hotellin rakennuttajalta Mikko Revolta, jonka vävyksi Ilkkaa kutsuttiin työmaalla. Hotellin valmistuttua Ilkan vaimo ja pieni tytär muuttivat Suomeen. Ilkka yritti päästä perheensä perässä Suomeen, mutta törmäsi jatkuvasti töykeään venäläiseen majuriin, joka esti pääsyn. Turhaan Ilkka teki valtavan määrän hakemuksia. Lopulta vaimo kirjoitti presidentti *Urho Kekkoselle*, ja Ilkka pääsi lopulta vaikeuksien jälkeen Suomeen vuonna 1972. Pansion telakalla tarvittiin tulkkia. Kielitaitoisena Ilkka sai pestin.
”Siitä alkoi matkustamiseni Suomessa.”

Ilkka Finberg julkaisi vuonna 1997 runomuotoisen muistelmateoksen: *Jälkiä monilta poluilta.* Siihen sisältyy selväkielellä koskettavia ja kiintoisia havaintoja sekä miettimään herättäviä ajatuksia. Hän lähtee liikkeelle toisen vaeltajan – tuulen – mukana ja kertoo sitten mitä maailmalla on tarjona.

Ilkka ja Alina-Sinikka

Vapaaehtoisen Maanpuolustuksen Killan jäsenenä Ilkka kunnioittaa Marskin Ritareita: *”Ollens kaikkeensa valmis, aina pystypäin.”* ja, kuten käydessämme hänen kotonaan kävi selvästi ilmi, *”sen vaikeimman, sen pelottavan taakan kantanutta”* Marsalkkaa: *”Hän oli läsnä, kun syttyi aamunkoitto – ties lähestyvän taistojen yön.”*

Ilkan mielestä Sibeliuksen säveltämässä Finlandian musiikissa kuuluvat Suomen luonnon ja kansan ääni. Ilkan rikas ja omaperäinen sanankäyttö tulee hyvin esiin hänen runoissaan: *”Kontion käymiä kuusikkopimentoja, jonne auringonsäteet työntyvät taistellen.”* Hän hämmästelee Mäntyluotoa: *”Portti Mereltä Merelle, kuitenkin niin uninen kuin Uniluoto.”*
Hän vaikuttuu ja huolestuu Lapista, Aslakin maasta, jonka kaltaista ei muualla missään voi löytää, ja jota ihminen tuhoaa rahasta. Anarkismin komentoa hän kummastelee: *”Miksi näin, kenen hyväksi, kenen luvalla, yksinvaltiaana, Ihmisten joukossa?”* Aina ajankohtainen on Herätyslaulu nukkuville, joka päätyy kehotukseen: *”Herätkää, tarttukaa tosituumin kärryjen ohjaksiin, oman maan.”*
Jälkeenjääviltä hän toivoo: *” Haudatkaa sydämeni Kaikkivaltiaan multaan.”* Kuitenkin kun *”Tuol Nevan käsivarren armoil, siel meijän isiemme maa”* hän jatkaa: *”Antakaa osan sielustani liitää Inkeriin...”*

Inkeriläisten viestin numeron 4/2015 takakannessa julkaistiin Ilkka Finbergin runo Kesän lähtö.

LYHYESTI

Kirjoista – täydennystä kirjaluetteloon

Martikainen Tyyne. Stalinin vainot. Toivo ja Sanna Jääskeläinen – Inkerinsuomalaiset selviytyjät. TM-kirjat. Espoo 2006.

Kirja on ilmestynyt myös ruotsiksi:

Martikainen Tyyne: Stalins terror – Toivo och Sanna Jääskeläinen – finskingermanländska överlevare. TM-kirjat 2007.

Martikainen Tyyne, ETTÄ KETÄÄN EI UNOHDETTAISI – Inkerinsuomalaisten martyrologia, 2012. Verkkojulkaisu. Siirtolaisuusinstituutti, Turku. Tiedostossa on yli 6000 Levashovaan haudatun uhrin tiedosto. Teos on kunnianosoitus inkerinsuomalaisille vainojen uhreille. Se on tarkoitettu myös lähdeteokseksi suku- ja muille tutkijoille. Ensimmäisen osan jälkeen työ jatkuu sen mukaan, miten Martikainen saa lähdetietoja.

Martikainen Tyyne. Inkerinsuomalaisten oikeus muistoon. ”Että ketään ei unohdettaisi”. Siirtolaisuusinstituutti. Painosalama Oy. Turku 2014.

Nevalainen Pekka. Rautaa Inkerin rajoilla. Inkerin kansalliset kamppailut ja Suomi 1918 – 1920. Suomen Historiallinen Seura (SHS). Helsinki 1996.

Muistamme kunnioituksella ja arvostuksella uutteraa ja osaavaa inkeriläisasioiden puolestapuhujaa.

Rudolf Pakki

28.1.1933 – 12.8.2015

siunattiin Malmin hautausmaan läntisessä kappelissa lauantaina 29.8.2015.

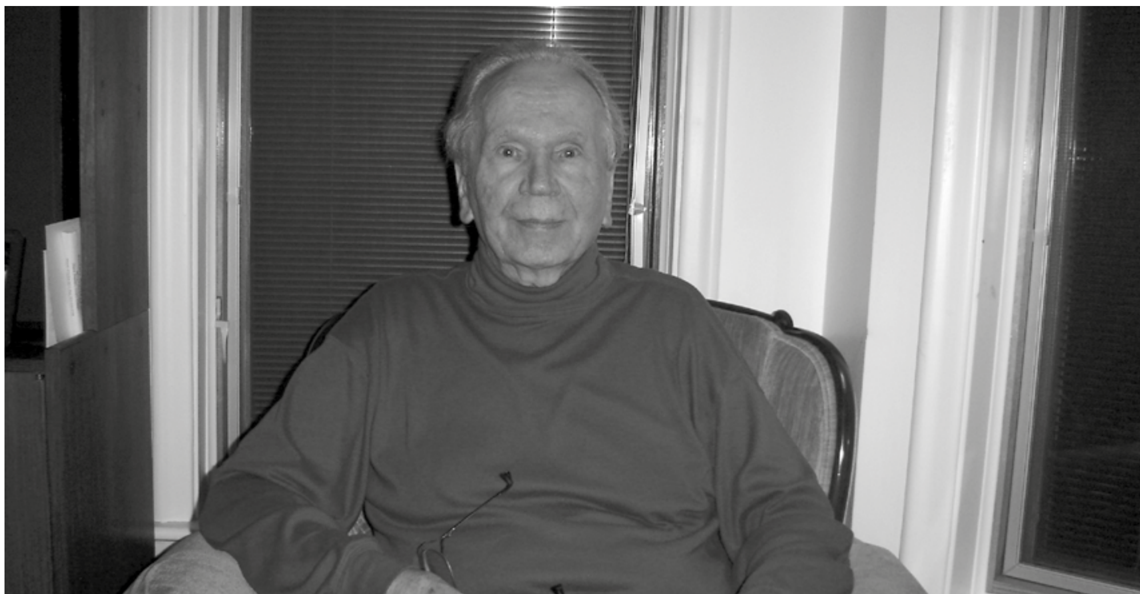
Kiittäen
Suomen Inkeri-liitto ry

MATKAN VARRELTA

Inkerinsuomalaisen muistelmia

Reino Jaakkimainen

Jatkoa Inkeriläisten viestissä 11/2007 aloitetuille muistelmille.

Reino Jaakkimainen

Osa 4: Suomessa, esi-isiemme maassa

Uusikylä, Pusula

Paperimiehia / ”Ei oppi ojaan kaata”

Keski-ikäinen Niilo, vanhin veljeksistä, eli vaimonsa kanssa omassa talossaan lähellä pääkartanoa. Heillä ei ollut lapsia. Niilo oli vastuussa maatilasta. Yksi hänen veljistään oli kaatunut sodassa, toinen Mauri, oli päästetty sotapalveluksesta haavoituttuaan, sirpale sydämen lähellä, mitä ei voitu poistaa. Veljekset, sisar Anna (?), renki Saarimaa ja piika Anja olivat työvoimana; vanha äitinsä piti huolta talousasioista. Muistaakseni he kaikki elivät samassa suuressa kartanossa. Meidän perheelle annettiin lähellä ollut pieni tyhjä talo käyttöömme. Kaikki ruoka tarjottiin kaikille yhteisesti samalla suurella pöydällä kartanon isossa keittiössä. Ruoka oli ravitsevaa ja sitä oli ylenpalttisesti. Kukaan ei täällä kärsinyt nälkää. Niilo oli pitänyt sanansa.

Kymmentuntinen työpäivä alkoi aikaisin. Aamiainen oli kello 6.00 aamulla, pellolle klo 7.00, lounas klo 12.00 ja illallinen klo 18.00. Niilo suunnitteli ja johti kaiken työn.
Meidän ensimmäinen tehtävä oli heinän korjuu. Se suoritettiin mielestäni tehokkaammin kuin kotona Inkerissä. Niittokoneella kaadettu heinä oli saanut kuivua maassa jonkin aikaa. Sen jälkeen se koottiin hevosvetoisella haravalla keoksi. Siitä heinä nostettiin kasivoimin heinähangoilla heinäseipäille loppukuivumaan. Heinäseipäät olivat noin 3-metriä pitkiä molemmista paistaan teroitettuja puutankoja. Rautakangella tehtiin reikä, johon seiväs iskettiin pystyyn ja saappaankannalla tiivistettiin maa seipään ympäriltä, jotta

se pysyisi tukevasti pystyssä. Seipäässä oli rekiä joihin laitettiin poikittaisia puutappeja sitä vasten, ettei heinä painuisi liian tiiviiksi ja kuivuisi huonosti. Inkerissä heinä haravoitiin kuivumaan A-muotoiseen tankoasetelmaan ikään kuin aidan päälle. Se menetelmä oli edellä kerrottua hitaampi, mutta samankaltaista tapaa kuulemma käytetään Pohjois-Suomessa ja kyseisen kuivauskeon nimenä on haasia.

Aluksi olimme heikkokuntoisia ja tottumattomia raskaaseen maataloustyöhön. Muistan tapauksen, kun kerran menin Saarimaan mukana jauhomyllyyn viemään sinne viljaa. Mylläri, valittamatta siitä että ymmärsin häntä, kysyi Saarimaalta että minkälaisia miehiä nämä oikein olivat. Odotin jännittyneenä mitä Saarimaa sanoisi. ”He ovat kaikki paperi miehiä”, kuului vastaus. Tämä tuotti meille paljon huvia. Kutsuimme itseämmekin usein sen jälkeen paperimiehiksi. ”Hei paperimies: tules tänne, tee sitä, tuo tätä, jne”. Oikeastaan hänen sanansa vaikuttivat minuun positiivisesti. Hänen kykynsä siinä hetkessä ilmaista näin syvänpuoleisen luonnehtimisen meistä yllätti minut. Tämä, 50-plus vanha renki, raskaan maataloustyön kumartamana, kovettuvina kasvoineen, känsäisine käsineen, ei olisi voinut mitenkään sanoa sitä paremmin. Häneen verrattuna, paperimiehiähän me olimmekin, varsinkin alkukuntoisina.
Elämämme pian muuttui rutiiniksi: viljan ja heinän korjuuta, lehmien hoitamista, eläinten syöttämistä ja hoitamista, jne. Meille miehille, vaikka päivä olikin pitkä ja työ joskus raskasta, työn jälkeen me voimme rentoutua; me olimme vapaat tekemään mitä halusimme. Äidin urakka oli epäilemättä raskain. Jo ennen klo 6.00 hän oli jalkeilla lehmien syöttämisessä ja lypsämisessä, sitten auttaa aamiaisen valmistelussa ja tarjoilussa, edelleen lypsämisiä, ruuan laittoja siivouksia koko päivän. Kaiken tämän jälkeen hän huolehti meidän vaatteiden pesusta, korjauksista, asuntomme siisteydestä, jne, jne. Talon vanha emäntä oli haluton keventämään Aidin työkuormaa. Omasta puolestani suorastaan nautin raskaasta farmityöstä, ikään kuin ruumiini olisi tehty sitä varten. Olin kiinostunut kaikesta. Voimani ja pituuteni kasvoivat. Jopa kuulin kerran Saarimaankin sanoneen jollekin: ”Tuo poika ei ole huono työntekijä.” Teki mieleni kysyä häneltä, että olinko vieläkin ’paperimies’. Luulen että olin.

”Äidin urakka oli epäilemättä raskain”.

Ystävystyin kylän poliisimiehen poikaan, Pauliin. Hän oli komea vaalea atleettinen poika, helppo pitää seuraa. Pidin hänestä. Kenttäurheilu oli hänen erikoissuosimus. Hän pystyi luettelemaan maailman ja Suomen ennätykset, ja voittajien nimet ja saavutukset eri lajeissa, mitä en koskaan ennen kuullutkaan. Pauli harjoitteli saannollisesti ja piti lukua saavutuksistaan.

Eräänä sunnuntaina me veljekset päätimme mennä uimaan pienessä lähi järvessä, mikä oli tykkänään korkeiden kallioiden ympäröimänä. Ainoa pääsy siihen oli suuren litteän graniittikiven päältä, koska muualla oli liian jyrkkää jalansijaa varten. Vesi oli hiukan kylmää, mutta kirkasta ja rannasta heti liian syvä ulottuakseen pohjaan. Me sukelsimme veteen. Veden vastus pyyhkäisi uimahousut jaloistani. Koska minulla ei ollut mitään muuta vaatetusta, minun oli pakko löytää ne. Useiden sukelluksien jälkeen minun täytyi hyväksyä, etten pystyisi löytämään niitä. Nyt olin täysin alaston, eikä meillä ollut mukana edes pyyheliinoja. Asiat tulivat vielä pahemmaksi, kun ryhmä samanikäisiä tyttöjä ja poikia saapui lähikallioiden päälle. Lisaksi Matti rupesi saamaan kouristuksia ja nipin napin pääsi turvaan graniittikivelle. Matti tarjoutui menemään kotiin hakemaan minulle toiset housut. Sillä välin minulla ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin jatkaa uimista kouristuspelosta huolimatta vähän kauempana rannasta, ettei alastomuuteni näkysi. Kallion päällä olleet nuoret lienevät tahtoneet myös uida, mutta kainostelivat meitä tuntemattomia Kuulin jonkun huomauttavan, että olipa tuo poika voimakas uija jatkaakseen uimista noin pitkään. Tuntui kuin olisi kestänyt ikuisuus kunnes Matti vihdoin palasi ja pääsin pois vedestä.

”Veden vastus pyyhkäisi uimahousut jaloistani”.

Sunnuntait olivatkin ainoat vapaapäivät ja arkiillat kuluivat lepoon, kuunnellen radiota ja jutellen, usein muistellen menneisyyttä ja uudesta elämästämme Ylitalossa. Pidimme itseämme onnellisina, että nyt elimme turvassa, vatsat täynnä, hyvien ihmisten luona.
Sitten yllättäen Isa katsoi minuun ja sanoi: ”Meitä on tässä viisi työssä koko ajan. Ei tämä oikeastaan ole tarpeellista. Meillä on jonkun verran, ei paljon, korvausrahaa maasta ja omaisuudesta minkä jätimme Inkeriin, Saksan hallitukselta. Sinun tienauksesi ei ole meille tärkeätä. Varsinkin sota-aikana rahan arvo on kyseenalaista. Toisaalta 'tiedon ja taiton' arvot ovat pysyviä. Mitäs' jos poika lähdet kouluun? Sananparsikin sanoo: Ei oppi ojaan kaada.” Ällistyin kovasti. Ei kertaakaan pöllähtänyt päähänikään, että menisin mihinkään koulun. Semmoisen aika oli ennen sotaa. Kesti aikansa, kunnes pystyin sanomaan mitään. ”Olin kotiaikoina Inkerissä aina pitänyt koulunkäymisestä, oppimisesta, mutta nyt olen liian vanha siihen. Mehän kaikki tiedämme, että kävin siellä vain vahan yli kaksi vuotta suomenkielistä kansakoulua. Loputhan kansakoulusta ja kaksi luokkaa alakeskikoulua olivat venäjäksi. Pian olen 16-vuotias ja luultavasti liian vanha minulle sopivalle luokalle.”
Ilmeisesti Isä ja Äiti olivat puhuneet tästä aikaisemmin keskenään. Isa sanoi aikovansa puhua Niilon kanssa asiasta. Hän jo tiesi että lähimmässä kauppalassa, Karkkilassa, oli 5-luokkainen alakeskikoulu. ”Jos Niilo hyväksyy, niin menemme juttelemaan sen koulun viranomaisten kanssa.” Niilo ei pannut vastaan; päinvastoin hän näytti mielellään hyväksyvän, jopa tukevan koko hanketta.

Karkkilan Yhteiskoulu sijaitsi keskellä kauppalaa, lähellä kirkkoa ja mahtavaa suurta hotelli ”Rautaruukkia”. Koulurakennus oli yksikerroksinen, kaksisiipinen suurine keski sisäänpääsyhalleineen. Kunniamuistomerkki taulu, jossa olivat entisten oppilaiden nimet, jotka olivat kaatuneet sodassa riippui näkyvällä paikalla seinällä. Minun ja Isäni tulo sinne sai aika paljon kohua. Mahdollisesti olin ensimmäinen Inkerinsuomalainen koulun 30-vuotis historiassa joka haki sisäänpääsyä sinne. Useat opettajat haastattelivat minua tiedustellen koulutukseni taustaa ja arvioi suomenkielen taitoani. He arvioivat että minun pitäisi aliottaa toisella luokalla. Silloin olisin vain vuotta vanhempi kuin seuraavaksi vanhin oppilas. Kysyin että voisinko hypätä yli luokan myöhemmin jos edistyn hyvin. Minulle vakuutettiin että se olisi täysin mahdollista. Keskusteltuani asiasta Isan kanssa vastahakoisesti paatin hyväksyä tämä tarjous. Myöhemmin kuulin että olin yksi koulun neljästä oppilasta, joka sai stipendin, ts. vapautettiin vuoden koulumaksusta, mikä oli silloin 2000 markkaa. (Tämä stipendi toistui joka vuosi, minkä olin tässä koulussa.)

”Olin ensimmäinen Inkerinsuomalainen koulun 30-vuotis historiassa”.

Kotiin palattua, Niilo myös hyväksyi koulun paatoksen. Seuraava haaste oli miten matkustaa 10 km matka Karkkilaan. Koulun oppitunnit 8.30–11.30 ja 12.30–14.30, jotkut harjoitteluaineet 14.30–15.30 tekivät bussin käytön mahdottomaksi. Silloin paatin käyttää meidän kurasiivetöntä polkupyörää. Talla polkupyörällä olikin aikamoinen historiansa. Pakotettuna jättämään kotimme viimeisen kerran, katsoimme polkupyörää, ruuan ja vaatetuksen lisäksi, tarpeeksi tärkeäksi, että se oli Isan kuormana kantaessamme tavaroita 14 km Kurkelasta Kruasseloon. Se oli mukanamme Kloogalla ja Saaremaalla, Virossa, laivalla Hankoon menossa, mukanamme kantaessamme tavaroita Espoossa. Nyt se auttaisi minua Karkkilaan, kouluun! Inkerinmaa on suureksi osaksi litteää. Täällä tie oli kumpuilevaa, yhdestä mäestä toiselle. Onneksi ne kymmenen mäkeä eivät olleet kovin pitkiä, eikä jyrkkiä. Laskin matkan edistymistäni siitä kuinka monta mäkeä oli vielä jäljellä. Toinen paljon pitempi tie – opintie – oli nyt alkamassa. Ihmettelin mihin Se mahtaa minut viedä. Montakohan makea siinä piti kiivetä?

Koulun syyslukukausi alkaisi lokakuun 1, 1943 ja kevätkausi loppuisi toukokuun 20, 1944.

”Toinen paljon pitempi tie – opintie – oli nyt alkamassa”.

MIKSI

Toivo Flink

On sota aina ollut tätä:
on toisen riemu toisen hätä,
jos säästyy henki.
Ja elämänsä loppuun asti
saa olla alin ihmiskasti,
saa olla renki.

Kun piiska poljettua määrää,
on tämän rakkauskin väärää
ja väärä kieli.
Ja usko, joka aina itää,
ja vaikkei kukaan sano mitään,
jää uhmamieli.
Näin kytee metsäpalo suolla.
Se antaa voimaa vaikka kuolla.
Pois nöyrän panta!
Ja itsetunnon aateloimaa
näin eläville tahdonvoimaa
myös kuollut antaa.

Ja tätä pelkää voittajakin.
Se turvautuu korpilakiin,
se murskaa, murhaa.
Ei silti auta vallan muuri,
ei rääkki, eikä hevoskuuri –
on kaikki turhaa.

Ei vastarintaa mikään voita.
Käy uhma vihan vainioita
ja kylvää pellot.
Kun kosto pääsee uusiin voimiin,
vain vaisto varmuudella toimii,
ja hätäkellot

maapallon yllä kumajavat.
Niin päiväntasaaja kuin navat
tai Lapin kota
on yhtä lähellä. Ne nähden
tehkäämme jotain rauhan tähden:
EI ENÄÄ SOTAA!

Se silti ryntää. Kaikkialta.
Niin röyhkeä on raaka valta
ja arvaamaton.
Ja lapsi Herran, pakolainen
ei tiedä tuoko olevainen
pään päälle katon,

ja mikä onni häntä kohtaa,
kun tyly voima tielle johtaa –
ei katso säätä.
Niin kuinka kauan vielä, miksi
me vaikenemme kylmemmiksi
kuin pala jäätä?

Tulo Suomeen 1943 (Kuvassa 5v Iiris Peukkuri ja tätinsä Aino Tani)

Inkerin kirkkopyhä Joutjärven kirkossa 7.-8.11.2015

Ohjelma lauantaina 7.11.
12.30 Ruokailu kirkolla
13.30 Ivan Laptevin esitelmä ja kuulumisia Keltosta
14.30 Raamattutunti armolahjoista, Erkki Suhonen
16. 00 venäjänkielinen messu. Saarna Arvo Survo, liturgina Ivan Laptev, mukana Kelton kirkkokuoro. Kolehti Kelton seurakunnalle. Messun jälkeen iltatee/kahvi
18.00–19.00 Vapaamuotoinen musiikillinen iltahetki, jossa katsotaan filmi Inkerin paluumuuttajista ja keskustellaan. Kuoro esiintyy.
19.30–21.00 nuorten ilta kirkon nuorten tilassa, jossa Kelttolaisia mukana.
Kaikki nuoret tervetulleita.

Ohjelma sunnuntaina 8.11.
10.00 messu. Saarna piispa Aarre Kuukauppi, mukana Kelton kirkkokuoro. Kolehti Inkerin kirkolle.
Messun jälkeen on lähetyslounas, jonka tuotto Inkerin kirkon hyväksi.
Lounaan jälkeen pastori Juha Saari pitää esitelmän Inkerin kirkosta.

Molempina päivinä tulkkaus Suomeksi/Venäjäksi

Духовные Дни Ингрии в церкви Ёутъярви (Joutjärvi) 7. - 8.11.2015

Программа в субботу 7.11.
12.30 Обед в церкви
13.30 Лекция пастора Ивана Лаптева и новости из Колтушской общины
14.30 Библейский час о духовных дарах, Эркки Сухонен
16.00 русскоязычная месса. Проповедь Арво Сурво, литургия Иван Лаптев. Участвует Колтушский церковный хор. Пожертвование собираются для Колтушской общины. Угощение кофе/чай после богослужения.
18.00–19.00 исполнение музыкальной программы. Посмотрим фильм об ингерманландских репатриантах и беседуем. Хор выступит.
19.30–21.00 молодежный вечер в помещении для молодежи в церкви. Гости из Колтушской общины.
Добро пожаловать всем молодым людям.

Программа в воскресенье 8.11.
10.00 месса. Проповедь епископ Арри Кугаппи. Участвует Колтушский церковный хор. Пожертвование собираются для Церкви Ингрии.
После мессы миссионерский обед, доходы для Церкви Ингрии. После обеда пастор Юха Саари проводит лекцию о Церкви Ингрии.

Перевод на русский и финский языки

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmatietoja 2015

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Suomen Inkeri-liitto ry

1. Inkerikodin Inkeri-iltapäivät

Karjalatalon 2. kerros, Käpylänkuja 1, alle 1 km kävelyä Käpylän asemalta tai
bussit 52, 55, 55K, 56, 57, 65A, 69, 506
Klo 13.30 kahvittelua pientä korvausta vastaan, klo 14.00 päivän aihe.

La 7.11.2015
Kirjailija *Lassi Hakulinen* kertoo kirjastaan Laatokan sini. Romaani suurilta vesiltä. (Katso kirjan lyhyt esittely Inkeriläisten viestissä no 2/2015, LYHYESTI-palsta)

Tilaisuus järjestetään 13.30 alkaen yhdessä Wiipuri-yhdistyksen kanssa heidän tiloissaan Karjalatalon 3. kerroksessa. Pääsy on vapaa – kahvitarjoilu on maksullinen.

La 28.11. (normaali aika ja paikka eli Inkeri-koti)
Eläkkeellä oleva ulkoministeriön lähetystöneuvos *Kristiina Häikiö* pohtii kanssamme aihetta ”Mitkä taustatekijät mahtoivat antaa alkusysäyksen 1990-luvun paluumuutolle?”

2. Joulumyyjäiset
Pidämme 12.12.2015 klo 10 – 15 joulumyyjäiset samaan aikaan Karjalatalon myyjäisten kanssa.
Myynnissä on Suomen Inkeri-liiton ja Inkeriläisten sivistysliiton kirjoja ja muuta aineistoa sekä Helsingin seudun Inkeri-seuran tuotteita. Kahvia. Arpoja.

3. Ennakkotieto kevään ohjelmasta:
Suosittu **sukututkimusviikonloppu** Inkerikodissa **jälleen 12. – 13.3.2016.**
Muusta kevään ohjelmasta tietoa Viestin numerossa 6 – 2015.

Muista myös uusi sähköpostiosoite: suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com
Osoite on myös Inkeriläisten viestin sivulla 2. Osoitteessa on vastaamassa useita alan asiantuntijoita.

Inkeri soi – musiikillinen iltapäivä
14.11.2015 klo 14 Helsingissä Maunulan kirkossa
Järjestäjät: Oulunkylän seurakunta, johon Maunula kuuluu, ja Suomen Inkeri-liitto ry
Tavoitteena on esitellä Suomen Inkeri-liiton toimintaa ja tukea sitä taloudellisesti. Lisäksi, ohjelman lomassa juodaan puheenjohtaja *Alina-Sinikka Salosen* ja varapuheenjohtaja *Viktor Hyyrösen* 75-vuotissyntymäpäivien kakkukahvit.

Päivänsankarien vastaanotto on klo 13.30 – 14.00.
Ohjelma alkaa klo 14
Lauluyhtye Mesimarjat: Vieraat lauletaan tervetulleiksi

Eksoottisen taustan omaava tamperelainen taiteilija Maco Oey laulaa kertomuksia elämästä ja puhuu laulujen lomassa. Väliajalla hän myy levyjään. Näistä uusin on nimeltään P.S –Unohdetut salasanat. Levyn laulut on sävelletty Pentti Saaritsan runoihin.

15.00 Kahvitauko. Tarjoilupöytään pääsyä odottaessa voi tutustua ”myyntinäyttelyyn” ja ostaa Inkeri-aiheisia kirjoja ja muita tuotteita sekä kirja-arpoja (joka arpa voittaa!). Kahvihuoneessa Julia Hyyrynen luo tunnelmaa pianomusiikilla. Pöydällä on **”kolehtihaavina” musta kissa.**
15.30 Hyyryset ja Hyyröset – isoisä, äiti ja lapset – musisoivat

15.45 Hannu ja Maija Nyman pitävät loppuhartauden.

Syntymäpäiväsankarit toivovat:
Ei yhtä ruusua suurempia lahjoja! Muistamiset 1) pankkitilille: Suomen Inkeri-Liitto ry, Danske Bank, tili FI51 8000 1200 3063 64, viitenumero 10032 tai 2) kirkossa ”kolehtihaaviin” **= mustaan kissaan kahvipöydässä.**

Maunulan kirkon osoite on Metsäpurontie 15, 00630 Helsinki.
- Bussit 63, 66 ja 62 kulkevat kirkon vierestä (valkoinen rakennus). Pysäkin nimi on Kuusikkotie.
- Maunulan ostoskeskuksen pysäkille 250 metrin päähän tulevat ainakin seuraavat bussit: 51, 52, 66A, 67, 516, 552, 554, 554K, 603 ja jokerilinja 550. Pysäkin nimi on Maunula. Kirkko on S-marketin takana Metsäpurontiellä.

Olkaa sydämellisesti tervetulleita tutustumaan inkeriläisiin ja inkeriläisyyteen!

Huomioi myös, että Liiton edustajia esiintyy syksyn aikana alla mainituissa julkisissa tilaisuuksissa. Kaikkiin on vapaa pääsy!
Helsingin työväenopisto järjestää loka-marraskuussa 5 luennon sarjan Inkerinsuomalaisten monet kohtalot. Luennot pidetään maanantaisin klo 17:00 – 18:30 Keskisessä Opistotalossa, sen Viipurisalissa (205), osoitteessa Helsinginkatu 26, Helsingin Kallion kaupunginosassa.

19.10. Inkerin historiaa *FT Toivo Flink*
26.10. Viimeinen juna Inkeriin - elokuva inkerinsuomalaisten historiasta
Suomen Inkeri-liitto ry:n puheenjohtaja FM *Alina-Sinikka Salonen*
2.11.Juhani Jääskeläinen Inkerin kirkon pappina
FM *Juhani Jääskeläinen*
9.11. Kyynelvaunut - inkerinsuomalaisten suuri pakoretki Kirjailija *Sinikka Paavilainen*
16.11.Setäni, Aleksanteri Ahola-Valon elämä, taide ja itsekasvatusmenetelmä FM *Ritva Ahola*

Agricolan seurakunnan viikoittaisessa tapahtumassa, **SenioriFoorumissa** on keskiviikkona 4.11. luento aiheesta "Inkerin kansan kipeät vaiheet". Luennon pitää tri *Toivo Flink*. Tilaisuus pidetään kirkon kryptassa ja se alkaa kahvihetkellä (maksullinen) klo 12. Luento alkaa klo 13. Se nauhoitetaan ja nauhoitetta on myöhemmin ostettavissa 5 euron hintaan. Tilaisuuksissa on yleensä ihmisiä jopa yli 400, joten tilan rajallisuuden vuoksi on syytä olla ajoissa paikalla.

****

Hyvinkään Inkeri-kerho

Syksyn 2015 kerhopäivät:
Kokoontumiset seurakunnan aulakahviossa (Hämeenkatu 14) kello 14.

1.11. Vieraana **Solveig Crusell** aiheenaan tunnelmia Hyvinkäästä.
Lauantaina 5.12. klo 13. joulujuhla Hyvinkään seurakuntakeskuksessa.

Tiedustelut:
Outi Mäkelä p. 040 708 1999 outi.makela@kolumbus.fi
Leila Salo p. 040 567 7065 leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 15 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.
Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun seudun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.
Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.
Palvelupiste, Uudenmaankatu 1. Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Seukko-seura ry

Tapaamiset ovat joka kuukauden viimeisenä lauantaina Karjalatalon Inkerikodissa, Käpylänkuja 1. alkaen klo 11.00. Jos sattuu olemaan juhlapäivä, tapaaminen siirtyy seuraavaan lauantaihin.
Senioriliikunta ma 17.00 – 18.30 Kontulan palvelukeskuksessa, Kontukuja 5. Kontulan metroasemalta kävellen tai bussilla 94 A.

Lisää tietoa seuran puheenjohtajalta Aili Mehiläiseltä, ailimehi@hotmail.com, p. 0503386023.

Hatsinan asemalla 1944. Kuva: Juhani Jääskeläinen

Se sota niät olkii sellasta hoppuu;
Siint ei näkynt reunaa, tullut ei loppuu;
Vuoskausii sen touhussa hiärittii,
Surman suuhun miähiä miärättii.

Ote Aapo Vesikon runosta, Aale Tynnin kirjasta Inkeri Inkerini.

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

6 / 2015

KIRKKAITA MUISTOJA JOULUN TIENOOLTA

Suomalaiset sukujuureni

LAATOKAN SINI

Kirjeitä kentältä

ja paljon muuta!

KANSIKUVA
Kurtturuusu yrittää piiloutua lumipeitteen alle nälkäisiltä pikkulinnuilta. Kuva RMK

Numero 1/2016 ilmestyy viikolla 5. Aineisto toimitukseen 12.1. mennessä.

Numero 2/2016 ilmestyy viikolla 12. Aineisto toimitukseen 2.3. mennessä.

Tässä numerossa – Inkeriläisten viesti 6 / 2015

Inkeriläisten viesti

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen
p. 040 743 7042
alinasinikka@gmail.com

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Danske Bank
FI51 8000 1200 3063 64
Liiton matkatili osallistumismaksujen maksua varten:
FI15 8000 1710 3772 44

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2016
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Alina-Sinikka Salonen
Toimitussihteeri: Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

PAINOPAIKKA
Picaset Oy
Helsinki

Lehti ilmestyy kuudesti vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Toivo Iho
Bredantie 6 E 22,
02700 Kauniainen
p. 050 505 2335
OP FI77 5780 3820 0314 99

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6
SE-43835 Landvetter
p. (03) 191 6602
v_aitman@spray.se
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

ISSN 1236-9586

Pääkirjoitus

Alina-Sinikka Salonen

Loppuvuodesta on aihetta kurkistaa peruutuspeiliin ja katsella, mitä Suomen Inkeri-liitossa ja muuallakin on vuoden aikana tapahtunut. Inkeriläisten viesti -lehdessä on vuoden teemana pohdittu, mitä Inkeristä jää meidän jälkeemme. Aiheeseen on liittynyt tieto sukututkimuksesta. Olemme pyrkineet auttamaan teitä, jotka olette kiinnostuneita oman sukunne vaiheista. Käsillä olevassa lehdessä on aikaisemmin Viestissä olleita osoitetietoja täydentävä *Valikoima erikoiskirjastoja ja –museoita.*
Peilissä näkyy ennätyksellisen vilkas toimintavuosi. Heti alkuvuodesta julkaistiin Vantaa-seuran vuosikirja Helsingin pitäjä 2015, jossa olemme saaneet esittäytyä melkoisen näkyvästi. Myös elokuva Viimeinen juna Inkeriin on kiinnostanut sekä "mein ommii" että kantasuomalaisia. Kotikirkkoni Maunula Oulunkylän seurakunnassa on antanut tarvittaessa kirkon tilat käyttöömme, mikä on lisännyt Inkeritietoisuutta tällä alueella. Kirkon diakonia-iltapäivässä esitetty Viimeinen juna Inkeriin -elokuva sai liikkeelle väkeä tuvan täydeltä. Myös Inkeri soi -konsertissa oli hyvin yleisöä, ja sen tuotto oli erinomainen. Kiitokset teille, joilla on osuutta asiaan!

Kesällä teimme vaikuttavan matkan Viron inkerisuomalaisten kaksipäiväisille kesäjuhlille Rakvereen. Tähän liittyen kiersimme kipeän kierroksen Paldiskissa ja Kloogassa.
Lahtelaisille puolestaan esitämme jälleen suuret kiitokset Suomen inkeriläisten kesäjuhlien järjestämisestä. "Ei ole Lahden voittanutta"! Jo toisena kesänä peräkkäin vierailimme Taipalsaaressa Mooses Putron kesähuvilassa ja kauniissa Putronniemen maisemissa. Söimme maittavan lounaan ja kuuntelimme Kirill Kozlovskyn pianomusiikkia Taipalsaaren kirkossa. Loppukesästä Peräseinäjoella toimiva Siirtolaismuseon tukiyhdistys kutsui Suomen Inkeri-liiton edustajan yhdistyksen järjestämään Inkeripäivään. Inkeri-liitolle oli yllätys, että tällainen yhdistys on olemassa. Hallitus valtuutti minut puheenjohtajana edustamaan Liittoa. Tilaisuus oli täynnä yllätyksiä. Sain sen aikana uutta tietoa Pohjanmaan runsaasta kulttuuritoiminnasta. Jos kaikki menee hyvin, tulen kertomaan tästä paikasta myöhemmin lisää. Aika näyttää.

Syyskaudelle Liitto oli saanut Helsingin Työväenopistoon viideksi maanantai-illaksi eri aiheista koostuvan luentosarjan. Suuri osa kuulijoista oli kantasuomalaisia. Jälleen sai yleisön taholta kuulla, että näistä asioista ei ole tiedetty juuri mitään. Työväenopiston lisäksi Toivo Flink oli kutsuttu luennoimaan SENIORI-FOORUMIIN. Se on keskiviikkoisin Mikael Agricolan kirkon kryptassa pidettävä avoin luentosarja, johon viikoittain tulee noin 400 senioria. Muutamat henkilöt ovat oma-aloitteisesti lä-

hettäneet juhlistamme ja toiminnastamme kirjoituksia lehtiin. Silloin tällöin minulle lähetetään lehtileikkeitä. Jokainen, joka levittää tietoa unohdetun Inkerin kansan vaiheista, tekee meille suuren palveluksen. Kiitos, ystävät!

Yhteistyö naapurimaiden kanssa on lisääntynyt. Sähköpostiviestit kulkevat, ja joskus henkilötkin. Venäjä tosin, valitettavasti, näyttää unohtaneen meidät. Wladimir Kokon jälkeen seuraajaksi valitun Pietarin liiton uuden edustajan kanssa ei ole syntynyt yhteyttä monesta yrityksestäni huolimatta. Toivottavasti se on ohimenevää alkukankeutta.

Peruutuspeilissä näkyy koko Suomen ja Euroopan tasolla valtavia ihmisjoukkoja, jotka asuvat teltoissa tai talojen raunioissa tai ovat patikkamatkalla jonnekin. Kun kirjoitan tätä, pakolaisia on saapunut Suomeen 30 000. Viestin ilmestyessä lukumäärä lienee kasvanut. Uutisten kertautuessa katsojan vastaanottokyky vähitellen turtuu. Kun turvapaikanhakijat tulevat riittävän lähelle, he aiheuttavat kantaväestössä - ja meissä inkerinsuomalaisissakin - monenlaisia tunteita, laidasta laitaan.
Edellisen Viestin toimitusvaiheessa oli sattunut ”työtapaturmia”, joita me kaikki toimitukseen osalliset pahoittelemme. Yksi vahinkopöpö oli Pääkirjoituksesta syönyt pätkän tekstiä, jossa toivoin lukijoiden lähettävän meille muistoja ja ajatuksia, joita pakolaisasia teissä herättää. Tekstin vajavuudesta huolimatta monet ovat ymmärtäneet toivomuksen, ja kirjoituksia on tullut. Pyyntö on edelleen voimassa. Kaikki tekstit eivät mahtuneet tähän lehteen, mutta aihetta jatketaan niin kauan kuin asia puhututtaa. Otan kirjoitukset mielelläni henkilökohtaiseen postiini alinasinikka(at)gmail.com.

Kun mennyt vuosi on peilattu, haluan katsoa ympärilleni. Otan nyt käyttöön sivupeilit, jotka näyttävät mahdollisimman kauas Suomenmaahan. Kuulen joskus huhuja inkerinsuomalaisten kokoontumisista. Olisi kiinnostavaa tietää, millä paikkakunnilla ja millaista toimintaa teillä on. Seurakuntienkin Inkeri-työstä minulla on tietoa vain Helsingin seudulta. Olisi kiinnostavaa kuulla harrastuksistanne. Uskon, että muutkin Viestin lukijat ovat samaa mieltä. Annettaisiinko hyvien ideoiden kiertää vaikkapa tämän lehden kautta. Yritetään yhdessä!
Juulia-vunukkani kortti vuodelta 2007 kertoo, millaista Joulua kaikille toivotan. Lisäksi toivon

Sisäistä ja ulkoista rauhaa vuodelle 2016

KIRJEITÄ KENTÄLTÄ

Suomen Inkeri-liitto ry:n puheenjohtajan ja Inkeriläisten viestin päätoimittajan Alina-Sinikka Salosen pääkirjoitus "Pakolaisuus, elämän mittainen trauma?" lehdessä numero 5/2015 synnytti paljon ajatuksia. Ohessa asiaa koskevia lukijoiden kirjeitä kentältä.

Kansat liikkuvat – se mietityttää

Antti Pullinen, karjalainen, nyt evakossa Iitissä

Inkerin liiton nykyinen puheenjohtaja Alina-Sinikka Salonen on 1943 Suomeen tuotuja inkeriläisiä.
Hän kirjoittaa Inkeriläisten Viestissä no 5/2015 pääkirjoituksessaan www.inkeriliitto.fi, kuinka hänen kotinsa lähelle, Helsingin Maunulan kirkkoon sijoitetut 70 nykypakolaista saivat hänet puhkeamaan tulvanomaiseen itkuun. Hän oli kuullut korvissaan isänsä sanovan: "Kun meidät sijoitettiin leiriin Oitin työväentalolle ja palokunnantaloon, tuntui siltä kuin olisimme taivaassa. Emme olleet eläissämme sellaista kohtelua ja ystävällisyyttä saaneet. Ruoka oli hyvää, kohtelu oli hyvää." Salonen sanoo koko ikänsä kantaneen mukanaan kauhua ja pelkoa, joiden keskellä maakuopissa elettiin Leningradin lähellä ennen Suomeen siirtoa.

Keskuudessamme elää vielä omia evakkojamme, jotka ovat kiitollisia vastaanotostaan sotiemme aikana, kahdestikin. Olisiko meidän evakkojen jo aika kiittää omia vastaanottajiamme, vaikka vaatimattomalla messinkilaatalla työväentalolla ja nykyisellä urheilutalolla? Ja samalla muistaa inkeriläisiämme, ja yli sataa suomalaista, saksalaista ja unkarilaista, jotka sota oli heittänyt Oittiinkin Internointileiri 4:n piikkilankojen taakse?
Itse olin inkeriläisemme kanssa kesällä 1944 paimenessa piiska kädessä, kun Hausjärven tarmokas suojeluskunta oli koonnut pitäjän piikkilangat linjojemme suojaksi Kannaksella. Joulun tienoilla sekin kaveri vietiin junalla itään, ties minne.
Omalta osaltani olen ruuvannut laatan talvisodan evakon aikaan Suomenniemellä katon päällemme antaneen Särkän talon seinään kiitokseksi. Pihaan istutimme viime vuonna neljän

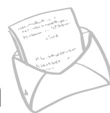
evakkoperheen muistoksi neljä Itsenäisyyden juhlakuusen jälkeläisen taimea, mitenkähän ovat juurtuneet?

Sodan aikana iltaisin Särkän taloon olivat kerääntyneet lapset ja naiset "uutisille", miehethän olivat "siellä jossakin". Laatassa neljä evakkoperhettä kiittää, ja muistuttaa kauhun hetkestä, kun talvisodan tammikuussa yhtäkkiä ei tuttuja uutisia tuttuun aikaan Lahden aalloilla tullutkaan. Kauhu ja itku tarttui – jälkeenpäin usein meille kerrottuna - meihin lapsiin. - Onks hyö jo Lahes, äidit parahtivat.
Puolentoista viikon päästä oli neuvosto-pommien tuho Lahden radioasemalla korjattu, ja tutut turvalliset STT:n äänet kertoivat taas rintamauutisia.
Seinälaatassa kerrotaan lisäksi, että meitä lapsia ilahdutti synkeinä talvisodan päivinä se, että pääsimme rekiajelulle itsensä ravikuningas Eri-Aaronin kyytiin. Tämä kuuluisuus sekin oli evakkomatkalla.

Nyt syyskuussa, Ylen omien radiouutisten 50–vuotisjuhlissa, puoliväkisin kerroin tästä muistelusta. "Uutiset voivat olla kauhistavia – mutta vielä pahempaa on, kun uutisia ei kuulu lainkaan"!
Marraskuussa puolestaan kymmenet tuhannet Hämeen "kännykkä- ja tablettiriippuvaiset" kauhistuivat, kun eivät tukiasemien sähkökatkosten takia päässeetkään näplimään koneitaan. Sähkökatkoksiin on totuttu, mutta että kännykätkin!
Muisto- ja kiitoslaatta kuuluisi tuhansien ja kymmenien tuhansien ystävällisten talojen seiniin pitkin vapaan Suomen maata!

Sanomalehti Hämeenkulma on julkaissut otteita yllä olevasta tekstistä mielipide-palstallaan 5.11.2015.

Ensimmäisen muuttovaiheen inkeriläisten jälkeläinen:

Asun noin 800 metrin päässä hätämajoituskeskuksesta ja elän päivänpoliittisten tapahtumien polttopisteessä. Olin paikallisille asukkaille järjestetyssä tiedotustilaisuudessa, missä yleisö oli mielipiteiltään kahtia jakautunutta, ja osa häiritsi tilaisuuden järjestäneitä.Ihmiset muistavat karjalaisten tulon Kanta-Suomeen, mutta eivät erota evakkoa pakolaisesta. Mielestäni mediassa ei ole käsitelty syvällisesti Suomen suuriruhtinaskunnan/ Venäjän vuoden 1917 jälkeisiä tapahtumia, eikä käsitelty Venäjältä tulleiden emigranttien ja inkeriläisväestön kohtaloa. Kovin ristiriitaisin tuntein seuraan nykyisen pakolaistulvan tilanteen kehittymistä, ja asiasta tiedottamista. Jokin syy tähän on olemassa. Olen vuoden 1919 pakolaistulvan seuraus eli inkeriläisen jälkeläinen. Kun tituleeraan itseäni kulakin vunukaksi, siinä nimityksessä on syy syntyperälleni. Pohjois-Inkeristä pakenivat Suomeen ensin lähinnä isovanhemmat, naiset/äidit ja lapset (poikkeuksena pieni määrä Inkerin vapaajoukkojen nuoria miehiä). Miehet/isät seurasivat perhettään päästyään vankiloista ja veljet/nuoret miehet tulivat vasta viimeisinä karattuaan armeijasta.
Tämän päivän Suomen asevelvollisten/nuoret miehet keskuudessa näyttäytyy kateus ja katkeruus Lähi-Idän nuoria miehiä kohtaan. Kansalaisten silmissä pakolaisten tunnusmerkit (köyhä, rääsyläinen, rahaton, nälkiintynyt) eivät tunnu täyttyvän.

Kiitos, että Inkeriläisten viestissä kirjoitetaan pakolaisuudesta!

Viestin ilmestyttyä mediamyllytys pakolaisista saattaa olla laantunut, mutta kantaväestön toistaiseksi melko hillitty käytös voi vielä muuttua radikaalisti (vertaa Ruotsi). Mihin ne itärajan ylittävät syyrialaiset nuoret miehet ns. turvapaikanhakijat (maahantunkeutujat) palautetaan? Onko kukaan halukas vastaamaan siihen kysymykseen? Haluavatko he mennä Suomen kautta Ruotsiin vai nostattaa pakolaisten määrää Suomessa vai palata Venäjälle? EU ei tule jakamaan taakkaamme näiden suhteen. Pitäisiköhän nuorille pojille tehdä selväksi, että heitä saattaa Suomessa odottaa yleinen asevelvollisuus (kotouttamisen jälkeen!). Vihapuhe on tuomittavaa, jyrisee valtiovalta. Kansalaisilla on sentään oikeus omiin mielipiteisiin.

Sattumoisin ajauduin tilaisuuteen kuulemaan luentoa *Pakolaiset*. Korvat höröllä kuuntelin termien määrittelyä evakosta ja pakolaisesta: *Evakko on maan rajojen sisällä siirtynyt ja pakolainen on maahan tullut jollakin perusteella*.

Korvaani särähti luennoitsijan sanonta tämän hetkisestä tilanteesta, mikä koskettaa Suomea. Eli jotenkin näin olivat luennoitsijat sanat: *Jatkosodan aikana eri tahoilla (**valtioiden välillä**) mietittiin inkeriläisen väestön asemaa. Mihin heidät **voitaisiin siirtää**? Suomi suostui ottamaan heidät vastaan. Nyt taas **EU: n jäsenvaltiot** miettivät, miten sijoittaa Eurooppaan tulleet pakolaiset. Tilanne on hyvin samankaltainen.*
(Tässä kohden näin punaista ja olin vähällä pompata pystyyn.). Mielestäni syyt, jotka ovat tähän tilanteeseen Euroopan maat saattaneet, eivät ole läheskään vertailukelpoiset tai samaistettavissa. Inkeriläisen siviiliväestön siirtoon pois miehitetyltä alueelta oli pienen heimon säästäminen kansan murhalta, kun koko Euroopassa vallitsi sotatila. Nyt Euroopassa ei ole sotatilaa, vaan Euroopan ulkorajoilla soditaan. Eurooppaan tunkeutuu rajojen läheisyydestä sotaa käyvien valtioiden pakolaisia. Euroopan valtiot yrittävät jakaa yhteisvastuullisesti ja tasapuolisesti "taloudellista" taakkaa. Eurooppaan pyrkijät tulevat tänne omalla kustannuksellaan. Heitä ei mikään valtio ole siirtämässä tai ajamassa sodan jaloista pois. Aina voi takertua yksityiskohtiin. Tai sitten en ole ymmärtänyt luennoitsija asettelemia sanoja oikein.

Toisen muuttovaiheen inkeriläinen:

En ymmärrä alkuunkaan sitä, että nuoret miehet pakenevat omasta maastaan.
Sodat pitäisi saada loppumaan ja nämä Eurooppaan tulleet "sotakarkurit" palautettua tuhkaksi pommitettuihin kotimaihinsa jälleenrakennustöihin. Täystyöllisyys olisi taattu vuosikymmeniksi eteenpäin ja asiatuntija- ja raha-apuja virtaisi Eu:n kansalaisilta! Sodan jälkeen Suomi ja Saksa nousivat tuhkasta hyvinvointivaltioiksi vuosikymmenten kovalla työllä. Toivottavasti sananparsi "Oma maa mansikka, muu maa mustikka" pitää paikkansa.

TUNNISTATKO IHMISET?

Aleksanteri Kuivanen etsii tietoa oheisessa kuvassa näkyvistä ihmisistä. Kuva löytyi Kansallisarkistosta Hietamäen seurakunnan kansiosta *"Irralliset asiakirjat"* – arkistoyksikössä olleiden niteiden välistä.

"Voisitko mahdollisesti tunnistaa valokuvassa olevat henkilöt? Olisi mielenkiintoista tietää keitä he ovat. Ilmoittakaa jos tuttuja kasvoja löytyy", Kuivanen pyytää.

Tiedot voi ilmoittaa Aleksanteri Kuivaselle sähköpostiosoitteeseen aleksanteri.kuivanen@gmail.com

LAATOKAN SINI

Mielenkiintoinen kirjailijavieras Inkeri-iltapäivässä

Teksti ja kuvat Anneli Mylläri

Lassi Hakulinen Wiipuri-salissa kertomassa Laatokan sini -kirjastaan.

Yhdessä *Wiipuri-Yhdistyksen* kanssa järjestetyssä *Inkeri-iltapäivässä* 7.11.2015 esiintyi mielenkiintoinen kirjailijavieras. Kun ***Lassi Hakulinen*** oli esitellyt itsensä ja todennut heti perään olevansa hiihtäjä Veikko Hakulisen nuorin poika, kävi yleisön joukossa kohahdus. Kaikki osallistujat olivat sen ikäisiä, että hyvin muistivat Suomelle kunniaa ja mainetta tuoneen hiihtäjäkuninkaan.

Lassi Hakulinen kertoi syksyllä 2014 julkaistusta romaanistaan *Laatokan sini – romaani suurilta vesiltä* ja sen syntyhistoriasta. Kirjan osittain todellisuuteen perustuvat, sodanaikaiset tapahtumat sijoittuvat nimensä mukaisesti suurille vesille, Laatokalle ja Päijänteelle. Tapahtumapaikat ovat Hakuliselle tuttuja, joten kerronta on aitoa ja todentuntuista.

Laatokka on tullut Lassille tutuksi sukujuurien myötä. Hänen vanhempansa ovat kotoisin Karjalasta; isä Kurkijoelta ja äiti Kivennavalta. Lassi vieraili ensimmäisen kerran Karjalassa, Kurkijoella, Pekka-veljensä johdolla tehdyllä sukumatkalla kesällä 2000. Isä-Hakulinen, joka oli sodan aikana palvellut Valamossa mutta ei ollut vuoden 1944 jälkeen käynyt kotiseudullaan, hyppäsi bussista ulos, teki kierroksen, palasi takaisin ja totesi, että ”oikeassa paikassa ollaan”. Kotitalosta oli jäljellä kivijalka, ja tontilta löytyi myös luonnonkivistä tehty maakellari. Lassi on tämän jälkeen tehnyt Karjalaan tusinan verran reissuja, ja joka kerta – vaikka ei itse ole siellä syntynyt – hänellä on ollut tunne, että ”kotiin ollaan menossa”. Voidakseen kuvata Laatokan maisemia aidon tuntuisesti, Lassi risteili vie-

lä Pekka-veljensä ja sisarensa miehen, Hannun, kanssa 2006 Sortavalasta vuokraamallaan kalastustroolarilla viikon päivät saaresta toiseen.

Päijänne on tullut Lassille tutuksi sen rannalla sijaitsevan kesämökin myötä. Mökki on vuodesta 1961 ollut suvun kokoontumispaikka, jossa on yhdessä vietetty niin juhannukset kuin joulutkin. Päijänteellä, Tehinselällä, on saari, jossa jo ennen sotia, ja aina 1970-luvulle saakka, asui erakko *Toivo Pylväläinen*. Pylväläisellä on merkittävä rooli Lassin romaanissa.
Lassin kirjailijan ura alkoi 1999, jolloin hän isänsä haastattelun ja tämän päiväkirjamerkintöjen pohjalta kirjoitti teoksen *Haku-Veikko – suurhiihtäjä Veikko Hakulisen muistelmat*. Isä-Veikko menehtyi auto-onnettomuudessa Valkeakoskella 2003.
Kalastusta harrastava Lassi osallistui 2007 Eränkävijä-kokoelmateoksen kirjoituskilpailuun ja voitti ensimmäisen palkinnon novellillaan *Musta lohi*. Se kertoo kahdesta Laatokan kalastajasta, Rädyn veljeksistä, Antista ja Mikosta. *Mikko Rädystä* Lassi teki Laatokan sini -romaanin päähenkilön.
Inkeriläiset, karjalaisten rajanaapurit, kytkeytyivät olosuhteiden johdosta tiiviisti tarinaan. Heitä varten Lassin oli luotava uskottavat henkilöhahmot, kuten salakuljettaja *Santeri* ja - jotta tarinaan saataisiin mukaan myös hieman romantiikkaa – Mikon nuori rakastettu, *Maria Käki*.

”Noin minäkin olisin sen kirjoittanut”.

Laatokan sini -romaanin repliikit on kirjoitettu karjalan murteella. Lassi ei sanojensa mukaan osaa itse sitä puhua, mutta kirjoittaminen kuitenkin sujuu. Ensi alkuun hän tarkistutti tekstit äidillään, ja vähitellen luottamus omiin taitoihin vahvistui. Lassin äiti, Kivennavalla syntynyt Raili, s. Kiuru, on tomera ihminen, joka korkeasta iästään huolimatta hoitaa asioitaan polkupyörällä ajaen eikä huoli apua edes ikkunoiden pesuun. Luettuaan valmiin *Laatokan sini* -kirjan hän totesi, että ”noin minäkin olisin sen kirjoittanut”.

Tämän iltapäivän vietimme – niin inkeriläiset kuin karjalaisetkin – yhdessä sulassa sovussa. Sopua heimojen kesken löytyi myös *Laatokan sini* -kirjan tapahtuma-aikoina. Lassin Raili-äidin sanoja lainatakseni: ”Samoja ihmisiä ollaan, vaikka raja välissä.” Nyt välissämme ei onneksi ole enää sitä rajaakaan.

Wiipuri-Yhdistyksen puheenjohtaja Matti Lepistö toivottaa vieraat tervetulleiksi.

INKERI SOI – MUSIIKILLINEN ILTAPÄIVÄ

Teksti ja kuvat Outi Mäkelä

Suuri joukko Inkerin ystäviä kokoontui Maunulan kirkkoon 14.11. viettämään musiikillista lauantai-iltapäivää ja juhlimaan Suomen Liiton-Liiton puheenjohtajan **Alina-Sinikka Salosen** ja varapuheenjohtajan **Viktor Hyyrösen** 75-vuotissyntymäpäivää. Tilaisuus alkoi Alina-Sinikka Salosen ja Viktor Hyyrösen vastaanottaessa onnitteluita sukulaisiltaan ja ystäviltään. Inkeri-Liiton hallituksen edustajat ojensivat puheenjohtaja Alina-Sinikka Saloselle Liiton viirin hänen ansioistaan inkeriläisten yhdistystoiminnassa. Kolmen vuoden puheenjohtajuuden aikana Alina-Sinikka on saanut aikaan todella paljon. On ollut muun muassa matkoja, Inkeri-iltapäivän tilaisuuksia, Inkeriläisten Viesti –lehti on uudistunut, samoin nettisivut (www.inkeriliitto.fi).
Viktor Hyyrönen on saanut samaisen viirin omista ansioistaan Liiton hyväksi jo aiemmin.

Onnittelujen jälkeen alkoi iltapäivän musiikillinen osuus. Sen aloitti lauluyhtye Mesimarjat laulamalla vieraat tervetulleiksi. Esitys alkoi laululla ”Hyvä ilta vierahille!” ja jatkui lauluilla ”Tuutarin kissan keittäjät”, ”Tässä tanssivat tasaiset”, ”Äidin laulu”, ”Larin Parasken laulu”, ”Tulla-alla-lari-la”. Yhtyettä on aina ilo kuunnella ja katsella. Lauluyhtyeessä lauloivat Aino Räikkönen, Irina Kolomainen, Anna Räikkönen, Isabella Toivonen ja Robert Toivonen, kaikki lähisukulaisia keskenään.

Mesimarjojen esityksen jälkeen Alina-Sinikka Salonen toivotti omasta puolestaan vieraat tervetulleiksi ja esitti jo valmiiksi kiitoksensa kaikille läsnä olijoille, jotka ovat kantaneet ”kortensa kekoon” tätä juhlaa varten. Koska paikalla oli paljon ihmisiä, jotka eivät tunne inkeriläisten vaiheita, hän käytti puheenvuoron kerraten inkeriläisten Suomeen tulon vaiheita.

Tilaisuuteen oli myös saapunut vieraaksi tamperelainen erityisopettaja ja muusikko, indonesialais-inkeriläinen **Maco Oey**, joka lauloi säveltämiään ja sanoittamiaan lauluja säestäen itseään kitaralla.
Maco kertoo ”Sukupuu”- laulun kertovan tarinan, joka on tiivistettynä lyhyt sukuhistoria. ”Se voisi olla kenen tahansa

Indonesialais-inkeriläinen Maco Oey laulaa omia laulujaan.

Alina-Sinikka ja Valma Karlsson Karlsson Liissilästä, Kuninkaalan kylästä. Talvella 1941 – 42 olivat samoissa maakuopissa.

Viktor Hyyrönen

suvun historiasta: Naimisiinmeno, talon rakennus, lapsen syntymä, ristiäiset, isovanhemmuus ja kuva myös elämän ilosta ja katoavaisuudesta, kun aika vie mukanaan”.

”Tämä hetki” –kappaleesta Maco kertoo seuraavaa: ”Huomasin oman jälkipolveni lähtevän maailmalle ja lapsi sanoi, että älä murehdi. Poika sulki oven, kulki reppu selässä aurinkoa kohti, muuttui pisteeksi ja katosi. Mietin onko poika saanut tarpeeksi elämän eväitä reppuunsa, kun ilot ja surut tulevat vastaan. Halusin ikuistaa sen hetken tunnelman.

Viktor Hyyrösen tytär Julia Hyyrynen viihdytti vieraita pianomusiikilla kakkukahvien aikana.

Lämminhenkinen tilaisuus jatkui vielä kahvien jälkeen kirkkosalin puolella. Julia lauloi laulut "Souda, souda sinisorsa" ja "Lensi tuuliin nuoruuteni" ja soitti flyygelillä Oskar Merikannon ”Idyllin”. Viktorin lastenlapset olivat viimeiset mutta eivät vähäisimmät esiintyjät. 7-vuotias Peter soitti flyygelillä oman sävellyksessä sekä ”Tarantellan” ja 9-vuotias Pauli tuntemattoman säveltäjän ”Balladin”. Lisäksi Pauli lauloi "Mitä sulle vastaan ystäväni" ja pojat lauloivat duettona laulun ”Tahtoisin toivoa sinulle”.

Syntymäpäiväjuhla päättyi loppuhartauteen, jonka piti paikalla ollut pastori Esko Haapalainen. Hartauden jälkeen vieraat lähtivät tyytyväisinä pimenevään iltaan kukin kotiaan kohti.

LIITON SYYSKOKOUKSEN 24.10.2015 PÄÄTÖKSIÄ

PÄÄTETTIIN v. 2016 MAKSUISTA

- liittymis- ja jäsenmaksun suuruus
- liittymismaksua ei kanneta
- jäsenyhdistyksen jäsenen maksu 2€/jäsen
- henkilöjäsenen jäsenmaksu 20 €
- kannattava jäsen 50 €
- Kaikki maksut ovat vuosimaksuja.

Inkeriläisten viestin tilausmaksu

- EU-maat 40€
- muut maat 45€
- Hallituksen perustelut korotustarpeesta: lehden tuottojen ja kulujen ero on ollut edelleen miinusmerkkinen, 5€:n korotus ei kuitenkaan vielä saa eroa positiiviseksi, mutta auttaa osaltaan tasapainottamaan lehden budjettia.

ESITETTIIN

- 1. Hallituksen toimintasuunnitelma v. 2016
- Inkeriläisten viestiä julkaistaan 6 numeroa
- suunnitellaan matkoja Oitin leirille, Mommilan kartanoon sekä Viroon Narvan kesäjuhlille
- Muut toimintasuunnitelman kohdat noudattelevat edellisvuosien kaavaa.
- 2. Hallituksen talousarvio v. 2016
- talousarvion tulojen loppusumma on 21 890 € ja kulujen 21 500 € ja osoittaa ylijäämää 390 €
- talousarviota laatiessaan hallitus on todennut, että liiton vuoden 2016 toiminta tulee olemaan riippuvainen mahdollisista avustuksista

PÄÄTETIIN v. 2016 PALKKIOISTA SEURAAVASTI

- hallituksen jäsenille ei makseta kokouspalkkioita ja toiminnantarkastajien palkkiot maksetaan kohtuullisen laskutuksen mukaan.

VALITTIIN LIITON TOIMIHENKILÖT

- puheenjohtajaksi v. 2016 valittiin yksimielisesti Alina-Sinikka Salonen
- hallituksen jäsenet vv. 2016 – 2018
- erovuorossa olleen varsinaisen jäsenen Kirill Kaupposen tilalle valittiin Lyydia Bazaleva ja
- Maria Lahden tilalle valittiin varajäsenenä ollut Tytti Piironen. Hallituksen varajäseneksi valittiin Lilli Prinzthal
- erovuorossa ollut varsinainen jäsen Anne Tuohimäki valittiin uudelleen

VALITTIIN v. 2016 TOIMINNANTARKASTAJAT

- Antti Kokkinen varsinaiseksi toiminnantarkastajaksi ja Tarja Nieminen varatoiminnantarkastajaksi

KUNNIAJÄSENIÄ

Hallituksen ehdotuksesta kutsuttiin liiton kunniajäseniksi seuraavat ansioituneet jäsenet:

Ella Ojala, Tampere ja Aliisa Majava, Helsinki

LYHYESTI

Kirjauutuus:

Ahola, Ritva. *Uusi maa. Uusi ihminen.* Kertomus Aleksanteri Ahola-Valon elämästä nuoressa Neuvostoliitossa vuosina 1917 – 1933. Ahola-Valon seura Elpo ry. 2015.

Uusi maa. Uusi ihminen on kuvaus Venäjän muutoksesta Neuvostovallan alkuvuosina. Kirjan kertoja on Aleksanteri Ahola-Valo (1900 – 1997), jonka päiväkirjojen ja muiden lähteiden avulla Ritva Ahola on koonnut huikean tarinan neuvostoutopian varhaisista vaiheista. Tsarismin synkistä vuosista uuteen vapauteen ponnistava kansa joutuu pettymään järjestelmän mahdollisuuksiin.

Ahola-Valo syntyi Pietarissa asuvaan suomalaiseen perheeseen, jonka asuinpaikka vaihtui tiheään. Suuren osan lapsuuttaan ja nuoruuttaan Aleksanteri eli Inkerinmaalla, missä hän jo lapsena opetti muita lapsia.

Väkivallan vastustaja hänestä oli tullut, kun hän 5-vuotiaana joutui seuraamaan väkivaltaista kahakkaa Pietarin Palatsiaukiolla. Koko elämänsä ajan hän piti päiväkirjaa ja ilmaisi ajatuksiaan paitsi kirjoittaen, myös kuvien kautta. Hänellä oli varhain kehittynyt itsekasvatuksen tarve ja siihenkin hän teki omia menetelmiä. Kirjassa hänen elämäänsä nuorena aikuisena kuvataan seikkaperäisesti ja elävästi. Aleksanteri Ahola-Valo on ollut poikkeuksellisen määrätietoinen, monipuolisesti taiteellisesti lahjakas ja humaani ihminen, joka on koko elämänsä ajan pyrkinyt tekemään parempaa maailmaa. On hienoa, että hänellä on sukulainen ja muita ystäviä, jotka tekevät määrätietoista työtä hänen valtaisan tuotantonsa tallentamiseksi. Kirjalle toivoo jatkoa. ass

Valikoima erikoiskirjastoja ja -museoita

Luettelo täydentää vuoden 2015 aikana Inkeriläisten viesteissä no 2 (s. 5), no 3 (s. 5) ja no 5 (ss. 9 – 11) annettuja tietoja arkistojen ja museoiden osoitteista.

- Baltia-kirjasto: Sörnäisten rantatie 22, Hki
- Eduskunnan kirjasto: Aurorankatu 6, Hki
- Helsingin kaupungin museo: Sofiankatu 4, Hki
- Kansan Arkisto: Vetehisenkuja 1, Hki
- Maakunta-arkistot: Hämeenlinna, Aittatie 2
  Joensuu, Yliopistokatu 6
  Jyväskylä, Pitkäkatu 23
  Mikkeli, Pirttiniemenkatu 8
  Oulu, Arkistokatu 6
  Turku, Aninkaistenkatu 11
  Vaasa, Sepänkyläntie 2
- Museovirasto: Nervanderinkatu 13, Hki
- Sota-arkisto: Työpajankatu 6, Hki
- Suomen Sukututkimusseura: Liisankatu 16, Hki
- Työväenliikkeen kirjasto: Sörnäisten rantatie 25 A 1, Hki
- Työväen arkisto: Sörnäisten rantatie 25, Hki
- Työväen asuntomuseo: Kirstinkuja 4, Hki

KANSALLISARKISTOSSA ASIOIVILLE TIEDOKSI:

Arkistossa on Markku Leppäsen vuonna 1995 kirjoittama Tutkijapalvelun opas nro 3 INKERILÄISET ARKISTOLÄHTEISSÄ. Siihen kannattaa ainakin aloittelijan tutustua. Sitä voi maksua vastaan myös kopioida omaan käyttöön.

SUOMALAISET SUKUJUURENI

VUOSI SITTEN POIS NUKKUNEEN LILJA KUIVASEN MUISTELMAT

Lilja Kuivanen 1944 Suomessa.

Lilja Kuivanen toimi Suomen Inkeri-liiton hallituksen jäsenenä sekä Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvoston jäsenenä vv. 2004 – 2012. Hänelle myönnettiin säätiön ansiomerkki 2006. Kuivanen toimi myös Inkeriläisten viestin toimitussihteerinä vuonna 2001.

Olen Lilja-Emilia Kuivanen ja kotoisin Hietamäen seurakunnan Somerkankaan kylästä. Olen omaa sukua Rikkinen. Rikkiset ovat äyrämöisiä, lähtöisin Karjalan kannaksen Äyräpään pitäjästä.
Ennen sotaa perheemme asui noin 20 kilometrin etäisyydellä Leningradista Strelnan ja Krasnoe selon välisen maantien varrella. Nykyään alue kuuluu Pietarin kaupunkiin. Isäni työskenteli kaupungissa ja äitini oli kahden alaikäisen lapsen kanssa kotona.

1941 Pako Viroon

Kun sota alkoi, jäimme saksalaisten miehittämälle alueelle, johon rintama pysähtyi. Meillä oli kaksi taloa: isovanhempieni vanha talo ja meidän uudempi rakennus. Vanhassa talossa oli katos eläinten rehuja ja taloustarpeita varten. Saksalaiset keksivät asentaa tämän katoksen alle ison tykin, joka oli suunnattu Leningradiin päin. Emme voineet jäädä asumaan sen naapuruuteen. Meidän oli jätettävä kotimme ja siirryttävä selustaan. Mukaan saatoimme ottaa vain sen verran tavaraa minkä vanhemmat jaksoivat kantaa. Asuimme äidin kotikylässä Tielisissä Linda Matikasen saunassa ja pian loppuivat ruokatarpeetkin. Edessä oli nälkätalvi.

Sitten tuli tieto, että Viroon tarvitaan työvoimaa ja perheemme päätti muuttaa sinne. Eräänä vuoden 1942 talvipäivänä meidänkin perhe aloitti matkansa Viroa kohti. Krasnojeselon asemalla seisoi juna, johon matkalaisia kerättiin, mutta meidät pysäytettiin jo ennen Viron rajaa ja siirrettiin Jaaman asemalla jonkunlaiseen varastorakennukseen, jossa ei ollut edes lavereita. Vietimme talven varaston betonilattialla. Olimme nälkäisiä, mutta kulkutauteja ei siellä esiintynyt. Leiri oli kai tarkoitettu karanteenileiriksi ja kun kevääseen menneessä ei siellä kulkutauteja ilmennyt, nälkäkuolemia kylläkin, tuli siirto Kloogaan.

”Vietimme talven varaston betonilattialla”.

Keväällä 1942 meidät siirrettiin Kloogan leirille. Saavuimme niille seuduille aurinkoisena kevätpäivänä, jolloin jo ruoho viheriöi. Paikka näytti rauhalliselta ja jopa viihtyisältä, eikä meillä ollut minkäänlaista aavistusta siitä, mitä tulemaan pitää. Majoitus oli järjestetty suuriin kasarmeihin. Monessa kasarmihuoneessa asui 100–200 henkeä. Ruoka rajoittui pääosin perunankuorikeittoon ja moni pakkas- ja nälkätalven yli päässyt siirtolainen vaihtoi lähitaloissa viimeisetkin vaatteensa ja arvoesineensä lapsillensa ruokaan. Mutta ruokatilanne sinänsä ei vielä ollut pääsyy, joka myöhemmin aiheutti joukkokuolemia, vaan leirillä puhjennut taudit. Laaja pilkkukuume-epidemia

Juhannus 1951 Ruzozerossa. Lilja ylhäällä keskellä.

oli osaltaan huonontanut leirin oloja. Kulkutautivaaraa lisäsi se, että leirit olivat olleet venäläisten sotavankien leireinä ja sotavankien keskuudessa oli ajoittain ollut pilkkukuume-epidemioita. Leirillä riehui kulkutauteja, erittäinkin lavantautia ja voidaan varmuudella sanoa, ettei sieltä päässyt kukaan pois sairastamatta niitä. Niin kävi myös meidän perheellemme. Koko meidän perheemme sairastui pilkkukuumeeseen. Minä sairastuin ensimmäisenä ja äitini tuli sairaalaparakkiin minua hoitamaan. Kun selvisin, oli hänen vuoronsa sairastua, josta hän ei toipunut. Äitini Olga kuoli siihen keväällä 1942. Hän on haudattu Pölkkylän joukkohautaan.

Itse hautauskin tapahtui epäinhimillisesti: joka aamu kerättiin vuorokauden aikana kuolleet, pinottiin alastomina hevosrattaille ja kuljetettiin joukkohautaan. Vaikka leirit olivat virolaisen *Sojapögenikkude korraldamise valitsuse`n* alaisia ja Viro oli tunnetusti uskonnoltaan luterilainen maa, niin tiettävästi vasta vuonna 1943 huhtikuussa suomalainen pastori Reino Ylönen siunasi ensi kertaa Paldiskin ja Pölkkylän hautausmaille haudatut inkerinsuomalaiset. Leiri oli tarkoitettu inkeriläisten vastaanottoleiriksi, jonka kautta Viron maaseudulle työhön sijoitettava väestö kulki. Kesällä 1942 pääsimme Länsi-Viroon, Märjamaalle josta isäni sai töitä.

1943 Suomessa

Elettiin kevättä 1943 kun saimme tiedon mahdollisuudesta muuttaa Suomeen. Näin saimme ensi kertaa valita, halusimmeko muuttaa Suomeen vai jäädä Viroon. Tietenkin me halusimme Suomeen ja saman vuoden toukokuun 5. päivänä olimme jo Hangossa.
Vietimme moniaan viikon Loimaan leirillä, josta kesäkuun alussa pääsimme Keski-Suomeen Asunta-nimiseen taloon, jonka omat miehet olivat rintamalla ja isäni hoiti talon peltotöitä. Talon naiset olivat ystävällisiä ja ottivat meidät tavallaan perheeseensä. Me söimme isäntäväen kanssa samassa pöydässä ja meille siskoni kanssa ommeltiin talon puolesta tarpeellisia vaatteita. Sota-ajan Suomessahan ei vaatteita noin vain kaupan hyllyltä ostettu. Aloitin koulunkäyntini Virossa saksan kielellä (koska opettaja oli saksalainen) ja jatkoin suomalaisessa koulussa eikä mitään ongelmia syntynyt, vaikka kotiseutumme ympäristö olikin ollut venäläinen. Mutta perheessämme oli aina puhuttu suomea ja tunsin itseni suomalaiseksi.

”Perheessämme oli aina puhuttu suomea ja tunsin itseni suomalaiseksi”.

Suomeen tuli lisää inkerinsuomalaisia ja isä alkoi etsiä sukulaisiaan. Hän saikin yhteyden sisarensa perheeseen ja he sopivat siitä, että muuttaisimme yhteen. Muutimme keväällä 1944 Toijalan lähettyville Ilola-nimiseen taloon, jota isännöivät vanhat ihmiset, jotka tarvitsivat apua. Isäni teki peltotöitä ja me muut autoimme tarpeen mukaan. Aikuinen Olga- serkkuni pääsi töihin Valkeakosken Säterin tehtaalle. Mutta senkertainen oleskelumme Suomessa jäi lyhyeksi, vain 1½ vuoden mittaiseksi.

1945 Paluu Neuvostoliittoon

19.9.1944 Suomi solmi NL:n kanssa välirauhan, jonka ehtoihin kuului mm. neuvostokansalaisten, ensisijaisesti sotavankien ja internoitujen palauttaminen Neuvostoliittoon. Näissä rauhattomissa oloissa päätyi noin 55 000 inkerinsuomalaista paluumatkalle Neuvostoliittoon. Perheeseemme kuului lisäkseni isä ja nuorempi sisareni. Sota-aikana asuimme yhdessä isäni sisaren ja hänen lastensa kanssa. Tätini kävi valvontakomission

tiedotustilaisuudessa ja kertoi kuulemansa muille perheemme jäsenille. Hänen kertomuksestaan sain sellaisen käsityksen, että palautus ei ollut pakollinen. Tätini itsekin oli sitä mieltä ettei paluumatkalle pitäisi lähteä. Mutta hänen aikuinen tyttärensä Olga oli eri mieltä, sillä hänen aviopuolisonsa oli Neuvostoliitossa työarmeijassa. Viimein tätini taipui tyttärensä tahtoon ja isäni seurasi mukana.

Meidät palautettiin Neuvostoliittoon 6. tammikuuta 1945. Olin silloin11-vuotias. Juna oli koottu tavallisista tavaravaunuista, joihin oli laitettu lavitsat. En tiedä tarkkaan paljonko vaunussa oli väkeä, ehkä noin 25–30 henkeä. Tila ei kuitenkaan tuntunut kovin ahtaalta. 6. tammikuuta 1945 olimme jo Viipurissa. Oli meneillään tarkastus, jonka aikana kerättiin pois mm. kaikki suomenkieliset aikakauslehdet ja kirjat. Tätini onnistui kuitenkin pelastamaan virsikirjansa pitkän ja leveän hameensa laskoksissa. Sen jälkeen me pääsimme laiturille katselemaan tuhottua kaupunkia. Puoleksi tuhoutuneesta asemahallista kuului musiikkia, siellä venäläiset tanssivat keskellä päivää.
Me lapset pääsimme kävelemään laiturille, jossa vielä seisoi uuden vuoden kunniaksi pystytetty kuusi. Siinä meitä lähestyi valokuvaaja, joka antoi käteemme jonkunlaiset paperipussit ja laittoi meitä seisomaan kuusen edessä. Kun hän oli meidät nämä pussit kädessä kuvannut, kerääsi hän ne talteen. Sisareni oli ehtinyt vilkaista pussin sisältöä ja sanoi niissä olleen mannaryynejä. Näin saimme ensi kosketuksen neuvostolaiseen pakkasukkoon. Emme siinä vaiheessa vielä mannapuuroa kaivanneet, mutta jo viikon kuluttua se olisi varmaankin maistunut.

”Emme siinä vaiheessa vielä mannapuuroa kaivanneet, mutta jo viikon kuluttua se olisi varmaankin maistunut”.

Vaunussa oli ikkunaluukku, josta seurasimme matkamme etenemistä. Koko matkan aikana ei ollut muistaakseni minkäänlaista virallista tiedotustilaisuutta, josta olisi selvinnyt mihin todella oltiin menossa. Mutta koska jo ennen lähtöä meille oli luvattu paluu kotiseudulle Inkeriin, seurasi isäni Viipurin jälkeen ikkunasta tarkkaan junan reittiä. Vaikkakin oltiin matkalla öiseen aikaan huomasi hän heti, ettei oltu suinkaan menossa Leningradiin vaan sen ohi. Matka jatkui Leningradin ohi sisämaahan meille täysin vieraaseen ympäristöön. Aamulla hän kertoi havainnoistaan meille ja mieliala vaunussa oli sen mukainen.

1945 Tverin läänissä

Muita lepotaukoja tai pysähdyksiä ei sitten muistaakseni ollutkaan. Ruokailuja matkan aikana ei järjestetty. Ennen lähtöä saimme kyllä Suomesta eväitä kolmeksi vuorokaudeksi. Seuraavana iltana saavuimme jo meille tarkoitettuun määränpäähän Kalininin (Tverin) alueelle Durnikovon kylään (58.5035928,36.4271326,10), joka sijaitsi noin 3 kilometriä Sandovan rautatieasemasta Leningradin ja Moskovan välisen rautatien varrella. Kun seuraavana iltana juna pysähtyi suunnilleen Leningradin ja Moskovan puoliväliin Sandovon asemalle, meidät siirrettiin asemarakennukseen.
Minkäänlaista yhteistä informaatiotilaisuutta ei järjestetty. Myöhemmin selvisi, ainoa mahdollinen työpaikka oli kolhoosi ja alueen kolhoosien edustajat valitsivat tarjolla olevaa työvoimaa. Asuntona oli parhaassa tapauksessa tyhjillään oleva mökki tai yhteismajoitus isäntäperheeseen. Meidät ripoteltiin yksin perhein venäläisiin kyliin niin, ettei meillä olisi mitään mahdollisuutta yhteydenpitoon keskenämme.
Saimme 7 hengen asunnoksi noin 20 neliön talon, josta neljänneksen vei leivinuuni, jossa myös keitettiin ruokaa ja saunottiin. Sähköstä ei ollut tietoakaan. Kylä oli korkealla paikalla eikä sen kaivoissa ollut vettä. Me lapset kannoimme vettä ämpäreissä ojasta, joka virtasi 2 kilometrin päässä kylästä. Vähäiset jyvät oli jauhettava käsin myllynkivillä.

Saavuimme pakkosiirtoalueelle keskellä talvea, jolloin varsinaisia maataloustöitä ei tehty eikä meillä ollut tietenkään mitään ruokavarastoja. Paikallisetkin kolhoosilaiset ansaitsivat työpäivältä vain noin 200 grammaa viljaa. Jyviä jauhettiin kivisellä käsimyllyllä. Sillä ei perheettä elätetä, elanto oli hankittava muualta.

Isäni ja tätini poika Aleksanteri sahasivat ja pilkkoivat kolhoosilaisille puita, Olga-serkkuni neuloi tilauksesta kyläläisille. Täti päätti hinnalla millä hyvänsä ostaa perinteisen inkerinsuomalaisten tulolähteen eli lehmän. Hän keräsi perheemme arvoesineet ja osti lehmän, josta tuli perheen varsinainen elättäjä. Kylässä ei ollut saunaa, hikoiltiin suuressa uunissa, jossa ensin oli valmistettu ruokaa. Ruokaa oli niukasti. Kerättiin pelloilta jäätyneitä perunoita, joita lisättiin leipätaikinaan. Kesällä oli kyllä pakko tehdä melkein palkatonta kolhoosityötä, koska sitä vartenhan meidät sinne oli tuotu.

” Kylässä ei ollut saunaa, hikoiltiin suuressa uunissa, jossa ensin oli valmistettu ruokaa”.

Ensi vaikutelmat elämästä näissä oloissa olivat ankeita. Oli sellainen tunne kuin olisimme siirtyneet keskiaikaan. Paikkakunnalla ei ollut sähköä, kylän kaivoissa ei ollut vettä, kylässä ei ollut saunaa eikä lähettyvillä myllyä.
Keväällä kerättiin kolhoosin pellolta jäätyneitä perunoita, joita lisättiin leipätaikinaan. Ennen ruohon ilmestymistä kaivettiin voikukkien juuria lehmälle ravinnoksi, mutta maitoa emme saaneet itse juoda, vaan se myytiin asemalla matkustajille ja rahalla ostettiin muita halvempia ruokatarpeita. Kesällä kerättiin suolaheiniä, sieniä, marjoja. Jyviä, jos niitä oli, jauhettiin tuntikaupalla raskailla käsikivillä, sekin oli lasten työtä. Kylässä ei ollut sähköä, valonlähteenä olivat tuikut, niiden valossa tehtiin läksyjä tai käsitöitä.

”Keväällä kerättiin kolhoosin pellolta jäätyneitä perunoita, joita lisättiin leipätaikinaan”.

Kouluun menin heti talviloman päätyttyä. En ollut sitä ennen käynyt venäläistä koulua enkä koskaan opetellut venäjää, se vaan tarttui ympäristöstä. Päinvastoin äitini muistutti aina kun yritin sanoa jotakin venäjäksi, että ”koton luajitaa suomee”. Nyt jouduin suomalaisesta koulusta venäläisen koulun kolmannelle luokalle. Onneksi opettaja käsitti tilanteen ja antoi meille sisareni ja serkkuni kanssa jonkun aikaa tukiopetusta. Varsinaista kiusaamista en kokenut, pientä vahingoniloa penkkinaapurini taholta silloin tällöin kylläkin kun hän sattui huomaamaan kirjoitusvirheeni. Seuraavana vuonna emme enää tukiopetusta tarvinneet.

1946 Viroon

Inkeriin emme pyrkineet, koska tiesimme, että saksalaiset olivat poissa ollessamme purkaneet uuden talomme rintaman tarpeisiin. Tädin ja Olga-serkun talot olivat uusien asukkaiden käytössä ja käydessään siellä täti sai käskyn poistua kotikylästään 24 t. sisällä. Vuoden 1946 kesänä perheemme muutti Viroon, mutta v.1949 oli sieltäkin lähdettävä Itä-Karjalaan. Lähdimme Kalininin alueelta omin luvin Viroon v.1946 kesällä. Isä työskenteli Jarvamaan Sörandan kylässä maataloudessa ja minä aloitin opinnot Köisin (vironkielisessä) koulussa, jonka päätettyä v.1948 pääsin opiskelemaan Viljandin kaupunkiin sairaanhoitajan opistoon, josta valmistuin sairaanhoitajaksi v.1950.

1950 Karjalaan

Vuonna 1949 oli alkanut inkerinsuomalaisten pakkosiirto Virosta. Perheemme oli muuttanut Itä-Karjalan Rukajärven piirin Tiksan kylään. Isäni työskenteli metsätöissä ja sisareni Veera kävi koulua. Sain lähetteen sairaanhoitajan töihin Rukajärven sairaalaan, jossa työskentelin 3 vuotta.
Itä-Karjalassa oli pula lääkäreistä, koska Petroskoin yliopistossa ei ollut lääketieteellistä osastoa. Tasavallasta lähetettiin lääkealan opiskelijoita Leningradiin sillä ehdolla, että he palaisivat töihin Karjalaan. Ilmoittauduin tähän ryhmään ja suorittiin sisäänpääsykokeet hyvin arvosanoin. Mutta lautakunta, joka teki lopullisen hyväksymispäätöksen, ilmoitti, ettei suomalaisia hyväksytä opiskelemaan Leningradiin. Halusin kuitenkin jatkaa opintoja ja suoritin samana vuonna sisäänpääsytutkinnot Petroskoin yliopiston suomalais-ugrilaiselle osastolle. Suoritettuani tarvittavat lisäkokeet jatkoin opiskelua Petroskoin yliopistossa.

Lilja Kuivanen 7. Vasemmalta sairaanhoitajien opiston päättäjäisissä Viljandissa vuonna 1950.

Retki Sortavalaan

Vanhat valokuvamme muistuttavat meitä menneistä tapahtumista. Jos olemme onnistuneet tallentamaan jonkun mielenkiintoisen hetken, voimme palata siihen yhä uudestaan kuvien välityksellä. Eräs tällainen muistiin painunut elämys oli kohdallani matka Sortavalaan 1950-luvulla. Se ei ollut mikään nykypäivän turistimatka, vaan siihen liittyi jopa pidätyksen vaara.

Kuvissa on ryhmä Petroskoin yliopiston suomalais-ugrilaisen osaston ylioppilaita, joita oppivuoden alussa maan tavan mukaan lähetettiin tavallisesti kuukaudeksi maalle sadonkorjuutöihin. Tällä kertaa emme joutuneet Aunuksen pelloille, vaan Sortavalan seudulle Alattunimisen rautatieaseman lähettyville. Asemarakennuksen ovi ja ikkunat olivat kiinninaulattuja, eikä lähettyvillä näkynyt ainoatakaan taloa. Matkamme jatkui kylätietä pitkin noin 5 km:n päähän joen rannalla sijanneelle vesimyllylle. Majoituimme oletettavasti myllyn entisen omistajan jykevään ja tilavaan kaksikerroksiseen taloon. Rakennukset olivat säilyneet vahingoittumattomina, mutta myllyä ei näissä oloissa enää tarvittu ja se seisoi tyhjillään. Paikka olisi kesällä ollut mitä ihanteellisin, mutta sateisen syksyn pitkinä pimeinä iltoina sähkövalon puuttuessa oli vaikeata keksiä mitään mielekästä tekemistä. Kun koitti viikonloppu, joku ryhmästä ehdotti Sortavala-matkaa, jota suurin osa meistä mielellään kannatti. Ongelmana oli se, että oltiin rajaseudulla, johon inkerinsuomalaisilla ei siihen aikaan ollut mitään asiaa. Meidät oli ryhmänä komennettu töihin tiettyyn paikkaan, eikä meillä ollut henkilökohtaisia lupia, jotka olisivat oikeuttaneet liikkumaan sen alueen ulkopuolella. Mutta elettiin Stalinin kuoleman jälkeistä ns. "suojasään" eli poliittisen liennytyksen aikaa. Olimme nuoria ja toiveikkaita, joten päätimme käyttää tilaisuutta hyväksi ja tutustua Sortavalaan, kävi miten kävi.

"Olimme nuoria ja toiveikkaita".

Syrjäisellä radalla juna kulki molempiin suuntiin vain kerran vuorokaudessa ja saapui Sortavalaan keskiyön paikkeilla. Vastassa olivat tietenkin miliisit tarkastamassa passeja. Kerroimme heille ketä olimme ja mikä oli tarkoituksemme. Miliisit poistuivat neuvottelemaan päämiehensä kanssa. Meitä lienee ollut liian paljon ja emme olisi mahtuneet pienen asemarakennuksen koppiin, joten meidät päätettiin sijoittaa kaupungin entiseen kansakoulurakennukseen, joka siihen aikaan oli ns. neuvostoupseerien talona. Tämä 4-kerroksinen upea rakennus oli

valmistunut entisen Pitkänsillan (myöhemmin Karjalansillan) viereen vuonna 1929 ja säilynyt sotien yli vahingoittumattomana. Sen tilaavassa sisääntuloaulassa vietimme lopun yöstä.

Kun aamulla heräsimme eikä vartiomiehiä näkynyt, lähdimme kaupunkikierrokselle. Kukaan meistä ei ennestään tuntenut Sortavalaa, joten kiertelimme katuja miten sattui pitkin ja poikin. Oli sunnuntaiaamu ja kaupunki oli hiljainen, eikä paikallisia asukkaita näkynyt. Perheemme oli vasta noin kymmenen vuotta sitten lähtenyt Suomesta. Nyt näillä tyhjillä Sortavalan kaduilla tuli sellainen tunne kuin olisin taas hetkeksi palannut Suomeen. Suurempia sodan jälkiä ei kaupungilla näkynyt, eikä uusi valtiovalta ollut ehtinyt muuttaa kaupungin yleisilmettä paitsi katujen nimiä ja muita kylttejä. Se oli edelleenkin suomalainen kaupunki katujen valaistuspylväitä myöten, jotka kaartuivat jalkakäytävien yllä. Sellaisia ei siihen aikaan venäläisistä kaupungeista löytynyt.

”Sodan jälkiä ei kaupungilla näkynyt”.

Näin vaeltaen osuimme puistikkoon, jossa meitä "tervehti" ikioma runonlaulajamme! Hänet kyllä tunnistimme, vaikka emme silloin tietäneetkään, että patsas oli Alpo Sailon ja Nina Strinkelin yhteistyönä syntynyt Petri Shemeikan kasvoista muotoiltu vanhan vakaan Väinämöisen hahmokuva, joka piteli kannelta polvillaan. Patsas valmistui siis saman taiteilijan johdolla, joka oli myös Helsinkiin pystytetyn Larin Parasken patsaan tekijä. Runonlaulajan hahmo huokui arvokkuutta ja rauhaa. Petri Shemeikka ei itse ollut runonlaulaja, vaan metsästäjä ja häneltä on tallennettu runsaasti metsästysloitsuja. Hän oli runonlaulaja Iivana Shemeikan serkku ja vanhoilla päivillään hänen kasvonpiirteensä, pitkä tukka ja parta muistuttivat sitä mielikuvaa, joka ajan mittaan oli syntynyt Väinämöisestä. Pronssinen patsas on 2,5 metrin korkuinen, se paljastettiin vuoden 1932 kesäkuussa, jolloin vietettiin Sortavalan 300-vuotisjuhlia. Patsas pystytettiin Kolmikulman puistoon Suomen pankin toimitalon edustalle, jossa se myöhemmin ilmestyneiden matkaoppaiden mukaan edelleenkin sijaitsee.

Krasnojeselossa vuonna 1958.

Löysimme näköalapaikan, joka lienee ollut noin 50 metriä merenpinnan yläpuolelle kohoava jylhä Kuhavuori, josta myöskin jäi kuva muistoksi.
Sitten olikin paluumatkan aika. Se sujui rauhallisesti, eikä meiltä myöhemmin vaadittu selityksiä tämän omaehtoisen retken tiimoilta. Puolen vuosisadan kuluttuakin iloitsen tästä muistorikkaasta retkestä, joka on säilynyt elävänä mielessäni.

1956 Pietariin

Vuonna 1956 tuli kuluneeksi 3 vuotta inkerinsuomalaisten vainoojan Stalinin kuolemasta. Inkerinsuomalaiset saivat mahdollisuuden palata Leningradin alueelle. Vaikka opintoni Petroskoin yliopistossa olivatkin vielä kesken, päätin yrittää muuttoa sinne. Vuodesta 1956 tuli elämäni murrosvuosi, jolloin myös paluu kotiseudulle tuli mahdolliseksi.
Tapahtui sellainen ihme, että kun saavuin Leningradiin ja kävelin Venäjän vanhimman yleisen kirjaston ovesta sisään kysymään, olisiko heillä töitä suomenkielentaitoiselle ylioppilaalle, siihen vastattiin kysymyksellä, milloin voisin aloittaa?
Vastasin, että ensi maanantaina, sillä siinä vaiheessa minulla ei ollut vielä edes asuntoa. Sain työpaikan ulkomaisen kirjallisuuden hankintaosastolta ja tehtäviini kuului mm. suomalaisen kirjallisuuden tilaaminen. Aloitin tietenkin heti ja loput yliopisto-opinnot hoituivat etäkoulutuksena. Löysin vuokra-asunnon ja seuraavana maanantaina aloitin työni Venäjän

vanhimmassa yleisessä kirjastossa. Nevskin ja Sadovaja–kadun risteyksessä sijaitsevassa kansalliskirjastossa työskentelin ulkomaisen kirjallisuuden hankintaosastolla yli 30 vuotta – vuoteen 1988 eli eläkkeelle siirtymiseeni asti. Tilasin suomalaista ja lääketietelaista kirjallisuutta ja toimin tulkkina suomalaisen kirjastoväen vieraillessa Leningradissa. Vuonna 1957 solmin avioliiton Pekka Kuivasen kanssa ja seuraavana vuonna syntyi poikamme Aleksanteri. Avioliittomme päättyi myöhemmin eroon.

1990 Paluumuutto Suomeen

Kirjastotyöni luonteesta johtuen minulla oli hyvät mahdollisuudet seurata tapahtumia sekä NL:ssa että Suomessa. Kun Inkerin Liitto Inkerinmaalla v.1989 perustettiin olin mukana sen toiminnassa alusta alkaen. Opetin suomea, otin vastaan ja rekisteröin lahjoitettua suomalaista kirjallisuutta ym. Keväällä 1990 olin Suomessa opettajille järjestetyillä kursseilla, jolloin presidentti Mauno Koiviston puhe oli tuoreessa muistissa ja yleisenä puheenaiheena. Suhtauduin tietoon erittäin myönteisesti. Olin odottanut ja toivonut sitä koko tietoisen elämäni ajan.

Olin keväällä 1990 saanut työkutsun Helsingin yliopiston Slaavilaisen kirjaston johtajalta, joten kohdallani muutto Suomeen oli päätetty jo ennen virallisen paluumuuton alkua. Samana vuonna Tuutarissa vietetyn juhannusjuhlan jälkeen olin matkalla Helsinkiin ja heinäkuun alusta jo Slaavilaisen kirjaston palveluksessa. Työympäristö oli tuttu ja vuokra-asuntokin järjestyi. Kävelin työhöni Helsingin katuja ja rantoja pitkin enkä pitkään uskonut tätä todeksi. Sama tunne tavoitti kirjavarastossa, joka oli kuin peilikuva Leningradin työpaikastani, paitsi että siellä käsittelin suomalaista kirjallisuutta ja täällä venäjänkielistä. Molempia kieliä tunnen hallitsevani tasaveroisesti. Identiteettiongelmia ei syntynyt, päinvastoin tunsin itseni Suomessa viimeinkin omassa ympäristössäni. Venäjällä sen sijaan tunsin itseni muukalaiseksi, koska elin venäläisen valtaväestön keskuudessa ja suomalainen ympäristö puuttui. Työskentelin HYK:n Slaavilaisessa kirjastossa 8 vuotta eläkkeelle siirtymiseeni asti vuoteen 1998. Samana vuonna kaikki perheemme jäsenet saivat myös Suomen kansalaisuuden.

LOPPUSANAT

Elämäni on ollut ajoittain raskasta, mutta vaihtelevaa. Olen olosuhteiden pakosta kiertänyt maailmaa jo lapsuudestani asti. Se on ollut myös avartavaa ja kehittävää. Äitini kuoli Kloogalla ollessani 8 vuotta. Isällä ei ollut paljoakaan kokemusta vanhemmuudesta koska äiti oli hoitanut perheen. Isäni tukeutui vanhempaan sisareensa eikä tehnyt itsenäisiä päätöksiä. Näin me kiertelimme ympyrää tädin perheen mukana. *Tästä opin, että on itsenäistyttävä ja vastattava tekemisistään. Silloin ei tarvitse ketään syyttää jos sattuu valitsemaan väärin.*

Lilja Kuivanen

23.joulukuuta.2014 poisnukkunut Lilja on haudattu Malmin hautausmaalle Helsinkiin. Hänen on sukututkimuksensa mukaan Rikkinen suku on asunut 1660-l Karjalan kannaksen Äyräpäässä, josta Ruotsin vallan aikana lähtivät Ruotsin valloittamalle Inkerinmaalle ja asettuivat siellä Jöran nimisen esi-isän johdolla silloiseen Savelan/Törölän kylään nuolijoen yläjuoksun tuntumaan. Tuolla Törölän/Savelan kylässä äitini Nina os. Rikkinen eli Liljan pikkuserkku myös vielä syntyi ja siellä pelloilla ja hiekkateillä kävin vuosi takaperin Aleksanterin (Liljan pojan) kanssa maisemia katsomassa.

Liljan pitkäaikainen toive oli päästä Suomeen. Täällä hän koki olevansa viimeinkin omassa ympäristössään. Hän kertoi: ***paluu Suomeen oli pitkäaikainen toiveeni. Sen toteutuminen on ollut elämäni parhaimpia saavutuksia.***

KIRKKAITA MUISTOJA JOULUN TIENOOLTA 1942 PIMENNETYSTÄ SUOMESTA

Raija Vihavainen

Ruskeasuon koulun väki lähdössä rekiajelulle talvella 1996. Kuva A-S. Salonen

- Suatii par ostokynttilätä, sanoi isä tullessaan Kumpulasta veljensä luota jokin päivä ennen joulua.

Elettiin vuotta 1942, neljättä sotajoulua, ellei lyhyttä rauhan aikaa oteta huomioon. Olin juuri täyttänyt kolme vuotta, sisareni Maija oli neljä ja puolivuotias, ja äiti odotti viimeisillään kolmatta lasta, vaikken siitä silloin mitään ymmärtänyt. Isä oli päässyt ikänsä takia jo syksyllä 1941 Aunuksesta pitkälle viljelyslomalle ja sitten kokonaan kotiin.

Isän tulon luulen olevan varhaisin muistoni, vaikka olin vasta kaksivuotias. Olimme siskoni kanssa pihalla leikkimässä ja pelästyimme kovasti, kun isä pani kaasunaamarin päähänsä näyttääkseen sitä meille. Mutta voi olla, että asia on kerrottu niin moneen kertaan, että olen sen omaksi muistoksikin ottanut. Mutta ne kaksi isoa valkoista kynttilää ja palan välkkyvää sellofaania muistan varmasti. Ja alas lasketut pimennysverhot, himmeän karbidilampun tuvan pöydällä ja öljylamppujen hulmuavat liekit, kun niitä joudutttiin kuljettamaan toisiin huoneisiin. Pimeää piti olla kaikkialla.

”Pelästyimme kovasti, kun isä pani kaasunaamarin päähänsä näyttääkseen sitä meille”.

Vaikka maalaistaloista joudutttiin kaikkia elintarvikkeita luovuttamaan, ruuasta ei ollut niin suurta pulaa kuin kaupungeissa. Kaikki muukin tavara alkoi kaupoista loppua. Emme me siitä siskon kanssa mitään tienneet, sillä meille riitti leikittäjiä ja vaatteiden korjaajia siirtolaisissa, jotka odottelivat perheineen asuntoa. Isä ja äiti näet hoitivat muiden töidensä ohessa kotirintama-asioita.

Ennen joulua yritettiin isossa tuvassa valaa joukolla kynttilöitä ehkä lampaan talista, mutta muistan hämärästi katselleeni seuraavana päivänä peräpenkiltä, miten kuivatetut kynttilät vaivoin paloivat hetken aikaa. Minua ei päästetty lähellekään, kun olin niin kova sörräämään tulta.

Aattohämärissä tuotiin lähimetsästä iso kuusi, jonka vähitellen annettiin sulaa jalassaan tuvan lattialla. Sulava vesi katosi

vanhan rakennuksen lattian rakoihin. Yli seitsemänkymmenen vuoden takaa muistan kuusen tuoksun yhä, ja sen vihreyden, joka näytti niin ihanalta tummia hirsiseiniä vasten. Kun äiti vielä viipyi navetassa ja muu väki luultavasti kattoi vaatimatonta jouluruokaa pöytään, otti isä esille vielä sodassa olevalta Toivo-veljeltään saamansa kynttilät. Pöydänjalalla olevasta laatikosta löytyi kalastajalankaa, josta hän arkisin kutoi verkkoja ja rysiä tuvan pöydän ääressä. Sillä hän kiinnitti kynttilät tukeviin oksiin. Sitten hän leikkasi sellofaanista suikaletta kuusen oksille ja kaavaili pari tähteäkin. Jokunen vanha olkikoristekin oksille löytyi, ja äidin laatikosta pari lasipalloa. Mutta parasta olivat kynttilät, valkoiset, yksinkertaiset, suorat kynttilät. Niiden annettiin palaa vain vähän aikaa kerrallaan, niidenhän piti riittää koko joulun ajaksi. Ja ainakin jouluillaksi, kun Kumpulan täti ja setä ja kaikki neljä poikaa tulivat kylään. Täti aloitti kirkkaalla äänellään Kun maass' on hanki.

Tapanina tai joulun välipäivinä valjastettiin Liisa ajoreen eteen. Liisa oli jo yli kaksikymmenvuotias vaaleaharjainen hevonen, jolla isä oli nuoruusvuosinaan ajanut kilpaakin. Se pyrki yhä, kieltelyistä huolimatta lennättämään kyydittäviään niin, että tierat lentelivät. Näin kävi, jos se näki vaikkapa järven jäällä pitkässä matkassa edellä menevän hevosen.
– Mäntäsköhä myö, Liisa, Honkalahteen, sanoi isä leppoisasti kuskipukille istahtaessaan, kun olimme lämpimästi reessä vällyjen alla.

Honkalahdessa asui äidin sisko, minun kummitätini Anna, Einar-setä ja Mirja-serkku. Sinne Liisa osasi mennä ohjastamattakin pari kilometriä tuttua talvitietä, joka kulki kaukaa Puumalasta järvien ja lampien yli ja kotimme Keinon pihan halki edelleen Mikkeliin.

" Uunin vieressä oli rahi ja rahilla pieni pärevakka, jota täti pyysi meitä katsomaan".

Rekimatkaa en muista, mutta sitäkin selvemmin Honkalahteen sisälle tulon. Tupa oli tummahirsisempi kuin kotona, mutta iso uuni oli varmaan juuri valkaistu, kun se oli niin hienon näköinen. Uunin vieressä oli rahi ja rahilla pieni pärevakka, jota täti pyysi meitä katsomaan. Ja voi ihmettä! Vakassa makasi pieni vauva, jonka täti varovasti nosti syliinsä.
– Tää on kyllä meijä paras joululahja, sanoi täti, ja antoi meidän katsella kylliksemme.
Pieniä ja vähäisiä meidän lasten joululahjat kai niinä aikoina olivat, mutta sen verran kuitenkin oli pukki tuonut, että jonkinlainen käsitys joululahjasta oli syntynyt. Kummalliselta tädin lahja minusta tuntui! Vasta paljon myöhemmin ymmärsin, miksi täti näytti niin onnelliselta. Hän oli Leenan syntyessä jo 46-vuotias ja sai terveen tytön. Mirjasta ja Leenasta tulikin sitten lapsuusvuosiemme läheisimmät leikkikaverit.

Kolmas kirkkaana mieleen jäänyt tapahtuma ajoittuu vuoden 1943 alkuun. Meille oli jo talvisodan jälkeen jäänyt äidin avuksi viipurilaistäti, joka viipyi sitten monta vuotta menetettyään toisenkin kerran kotinsa Viipurissa. Olimme varmasti Maijan kanssa jo monena päivänä itkeneet ja ihmetelleet äidin poissaoloa, vaikka täti meitä parhaansa mukaan hoitelikin. Isäkin oli lähtenyt Liisalla kaupunkiin. Nökötimme nenä ikkunassa kiinni penkillä polvillamme ja katselimme, kun pihaan lapioitiin vähän leveämpää tietä.
– Nyt pittää tyttöjen päälle laittaa puhast, ko tulloo isäntä talloo, sanoi täti, ja otti kaapista peräikkunan alta puhtaat esiliinat ja puki ne kiireisesti meille.
– Mänkää nyt vaa ikkunaa kassomaa, koht hyö tulloot!
Ja sieltä tuli Liisa, kaarsi pihaan varovasti isän pidellessä ohjaksia tiukalla – ja reessä istui äiti isoa kääröä pidellen! Ja vaikka kuinka pinnistelen muistiani, kuva sammuu, ennen kuin äiti ehtii edes vauvan kanssa lämpimään tupaan pois tammikuun pakkasesta. Mutta isäntähän sieltä Keinoon tuli, veljeni Simo Tapio, joksi hänet ristittiin Honkalahden Leenan kanssa myöhemmin talvella. Sitä nimeä oli Kumpulan seitsenvuotias Matti-serkku kotona kovasti ihmetellyt: - Miten voep nimeks tulla Simo Lapijo!

" Vaikka kuinka pinnistelen muistiani, kuva sammuu, ennen kuin äiti ehtii edes vauvan kanssa lämpimään tupaan".

TAPAHTUMAKALENTERI

Suomen Inkeri-liiton ja jäsenjärjestöjen ohjelmatietoja 2016

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Suomen Inkeri-liitto ry

Inkeri-iltapäivät

Inkerikodissa, osoitteessa Käpylänkuja 1, Karjalatalon 2. kerros

Bussit 52, 55, 55K, 56, 57, 65A, 69, 506, juna Pasilaan, tai 1 km kävelyä Käpylän asemalta

Ohjelman aikataulu: klo 13.30 kahvittelua pientä korvausta vastaan, klo 14.00 päivän aihe.

La 16.1.2016

Erna Leskinen: Eräs tarina Inkeristä työleirin kautta Suomeen.

La 6.2.2016

Timo Laakso: 1. aihe: Suvun etsintä. 2. aihe: Mitä NL:ssa tiedettiin Inkerinmaasta ja sen kansasta?

La 5.3.2016

Marjut Paulaharju: Samuli Paulaharju ja inkeriläinen kansanperinne.

Sukututkimuspäivät

La – su 12. – 13.3.2016 klo 9 – 17 Inkerikodissa.

Hyvinkään Inkeri-kerho

Kerhopäivät keväällä 2016

3.1. Matti Korpiaho, Kroatia
7.2. Eero Pitkänen, Inkeriläisten taival Suomessa sodan vuosina
6.3. Kevätkokous sekä Irja ja Kimmo Loposen juuret
3.4. Ohjelma vielä avoin
15.5. Ohjelma vielä avoin
Kokoontumiset seurakunnan aulakahviossa (Hämeenkatu 14) kello 14.

Tiedustelut:

Outi Mäkelä p. 040 708 1999 outi.makela@kolumbus.fi

Leila Salo p. 040 567 7065 leila.salo@hotmail.com

hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura

Kerhoillat joka kuukauden toinen maanantai alkaen kello 15 Luther kirkolla, osoitteessa Vuorikatu 37.

Kerhoiltojen kahvituksen sovimme vuorotellen jo edellisessä kokouksessa.

Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa Maria Lahti, p. 0400 841 741

Turun seudun Inkeri-seura

Besseda-teehetket jatkuvat Palvelupisteessä joka kuukauden 1. Ja 3. perjantai kello 13 Irma Kapasen vetämänä.

Juhlatilaisuudet Varissuon kirkolla (Kousankatu 6), kello 14 alkaen.

Palvelupiste, Uudenmaankatu 1. Puh. 233 2565

Helsingin seudun Inkeri-seuran tapahtumia

Anitta Iline anitta@inkeriseura.com tai p. 050-565 9805

Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)

Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Posti Oy

Posti Green

Joulun rauhaa

Taas tultiin jouluun, ja riemuita saa.
Kun vuosi on mennyt, käy uusi oven taa.
Näin pääsimme jouluun, on valkea maa.
Vaan ystävät rakkaat, on toivottavaa,
ett` jouluilon jälkeen vielä iloita voi,
ja tulevat päivät veis pelkomme pois.

Näin pääsimme jouluun, on valkea maa.
Vaan meillä niin paljon on toivottavaa.
Me pääsimme jouluun, se takaako sen,
että maailma kerran ois onnellinen.
Jos jouluilon jälkeen vielä iloita voi,
ei parempaa lahjaa nyt toivoa vois.

Joulun rauhaa, joulun rauhaa,
joulun rauhaa vaan.

John Lennonin ja Yoko Onon yhdessä tekemä laulu